

NORGES
LUFTSPORTFORBUND

ÅRSRAPPORT
2019/2020

Layout: KUDOS media, www.kudosmedia.no

Trykk: Rolf Ottersen AS

Omslag: KUDOS media

INNHold

Presidentens innledning — 4

2019

Styrets årsberetning 2019 — 6
Økonomisk årsberetning 2019 — 20

	Ballongseksjonen — 38
	Fallskjermseksjonen — 40
	Hang-, para- og speedgliderseksjonen — 46
	Mikroflyseksjonen — 52
	Modellflyseksjonen — 58
	Motorflyseksjonen — 64
	Seilflyseksjonen — 70
	Norsk Luftsportstilsyn — 78

2020

Styrets årsberetning 2020 — 82
Økonomisk årsberetning 2020 — 96

	Ballongseksjonen — 114
	Fallskjermseksjonen — 116
	Hang-, para- og speedgliderseksjonen — 122
	Modellflyseksjonen — 128
	Motorflyseksjonen — 134
	Seilflyseksjonen — 140
	Sportsflyseksjonen — 148
	Norsk Luftsportstilsyn — 154

Bilag

	Utvalg og komiteer — 158
	Delegater — 159
	Ansatte — 160
	Klubber med medlemstall — 161

PRESIDENTENS INNLEDNING

Asle Sudbø

President

Norges Luftsportforbund

Foto: Geir Mogen

Årene 2019 og 2020 har for NLFs vedkommende, som for resten av verden rundt oss, vært preget av den verdensomspennende Covid19-pandemien som traff oss her i Norge i mars 2020. Ved årsskiftet 2019-2020 var det lite som tydet på at tingperioden 2019-2021 kom til å skille seg fra tidligere perioder på noen dramatisk

måte, men slik ble det ikke. Pandemien er fortsatt med oss, men situasjonen for NLF og resten av idretts-Norge endret seg mye til det bedre i løpet av 2020, fra mer eller mindre full nedstenging i mars 2020 til retur til tilnærmet normalt aktivitetsnivå i løpet av siste del av 2020.

De inngripende tiltakene som ble iverksatt i mars 2020 rammet mange mye hardere enn NLF, men vårt forbund merket også dette godt i alle fall i enkelte deler av aktivitetene våre. På vegne av forbundsstyret i NLF vil jeg takke alle våre medlemmer for den ansvarlighet som ble utvist på tvers av hele organisasjonen for å følge opp myndighetsvedtak for å begrense smittespredning. Jeg vet at dette kostet en god del ute i klubbene, der aktivitetene våre foregår.

Oppe i alt det som coronapandemien medførte, er det likevel alltid slik i våre aktiviteter, at sikkerhet kommer først. Luftsport er en høyrisikoaktivitet, og nøkkelen til å gjøre denne aktiviteten trygg for alle, er å erkjenne at det er betydelige risiki involvert i utøvelsen. Som min forgjenger i presidentvervet uttrykte det, gjelder dette enten man gjør klar en liten konkurransedrone for en snurr rundt på jordet, eller om man skal ha med seg 15 fallskjermhoppere opp i klubbens Twin Otter.

At arbeid med sikkerheten i alle våre aktiviteter må være et kontinuerlig og svært høyt prioritert arbeid,

vitner de alvorlige hendelser vi har hatt både i 2019 og 2020 om. Gitt antall flygninger av alle slags farkoster, og antallet fallskjermhopp som utføres årlig i Norge, så er tallene på en måte små. På den annen side så har vi ikke en eneste luftsportskamerat å miste. Vi må også være ærlige, og erkjenne at tallene ikke har gått i riktig retning de siste årene. En tankevekker for alle, er at flere av utøverne som har vært involvert i de alvorligste hendelsene, også har vært meget erfarne.

Derfor har forbundsstyret i 2019 og 2020 startet å rulle ut sikkerhetsprogrammet «Takk», som skal være et verktøy for å skape en proaktiv og god sikkerhetskultur i alle NLFs seksjoner. Det handler blant annet om å være en god luftsportskamerat og si at kanskje hoppet eller flyturen bør utsettes til form og forhold er mer på plass. Dette krever mot. Sikkerhetsreglene og de formelle rammeverkene har vi som forbund godt på stell. Men skal reglene gjøre noe nytte, må de settes ut i livet, og da er holdningen vi som luftsportsutøvere har til aktivitetene våre, helt avgjørende. «Takk»-kampanjen er i all hovedsak en holdningskampanje, og jeg vil be alle ledere i NLF, på alle nivå fra forbundet sentralt og i seksjonene, og aller viktigst, i klubbene, å benytte dette godt gjennomarbeidede verktøyet til å skape gode holdninger ute i klubbmiljøene. Jeg er fullt klart over at de aller fleste av våre utøvere er der allerede, men heldigvis kommer det nye medlemmer til hele tiden, og de trenger gode rollemodeller. Hver og en av oss må ta

et ansvar for å være en slik rollemodell. Det er bedre med en litt ublid kommentar fra en luftsportskamerat etter å ha gitt et vennlig råd om å utsette hoppet eller flyturen, enn et sykehusbesøk eller det som verre er.

I motsetning til en del andre forbund, har NLF klart seg relativt godt økonomisk igjennom pandemien. Det skyldes at, til tross for reduserte inntekter, har aktivitetsnivået som også har en utgiftsside, gått noe ned. Vi er heller ikke avhengige av et stort antall publikum på våre stevner eller aktiviteter, og nettoresultatet har dermed vært på plussiden rent økonomisk. Nå er midlertid redusert aktivitet ikke noe vi egentlig ønsker, og vi så utover i 2020 at aktivitetsnivået tok seg en god del opp, og en god del NM ble gjennomført som planlagt. Ikke minst takket være god planlegging med covidberedskap, og ansvarlige holdninger fra våre utøvere. Vel blåst! Medlemstallene holder seg også bra, så det er all grunn til optimisme!

Denne gangen kommer presidentenes innledning på et litt uvanlig tidspunkt, ettersom den står i en årsrapport for 2020 som skal legges frem på et coronaforsinket ting høsten 2021 i stedet for tidlig på våren 2021. Normalt ville en da avsluttet med å ønske alle en god nært forestående luftsportsesong. På høsten er vel sesongen litt på hell for mange, men ønsket om at himmelen må være blå, alle må fly safe og happy landings, er tidløst!

På tur med PA-19, LN-ACF tilhørende Cubgruppa i Drammen flyklubb. Foto: Erik Østerud

STYRETS ÅRSBERETNING 2019

Styrets sammensetning

Styret ble valgt på Luftsportstinget 2019:

Presidentskap:

President
Asle Sudbø

1. visepresident
Nic Nilsen

2. visepresident
Mariann Brattland

Styremedlemmer:

Martin Bjørndahl	(ungdomsrepresentant)
Reidar Bratsberg	(ballong)
Kristian Moxnes	(fallskjerm)
Jon Erik Staurset	(hang-, para- og speedgliding)
Sigurd Brattetveit	(mikrofly)
Espen Bakke	(modellfly)
Bjørn Egenberg	(motorfly)
Rebecca Hansen	(seilfly)

Varamedlemmer:

Bendik Harald Thommesen (ungdom), Hans Rune Mikkelsen (ballong), Janne Strømmen (fallskjerm), Brynhild Jorid Rotvold (HPS), Stein Erik Lundblad (mikrofly), Anders Holt Jacobsen (modellfly) Linda Christine Lilleng (motorfly) og Johan Heggelund (seilfly).

Kontrollkomité:

Lars Rasmussen (leder), Inger Grimstad og Hans F. Wille (medlemmer), Mette Lium og Pål Vindfallet (varamedlemmer).

Valgkomité:

Torolf Paulshus (leder), Tone Bergan (nestleder). Medlemmer: Sofia Orvarsson Darmo (ballong), Vibeke Valle (fallskjerm), Ane S. Pedersen (HPS), Tormod Veiby (mikrofly), Haagen Valanes (modellfly), Eirik Brusset (motorfly) og Jarle Mathisen (seilfly.)

Revisor: Leo Revisjon

Antall medlemsklubber ved årsskiftet: 269

Særkrets: Det er ingen særkretser i norsk luftsport. Det samarbeides godt med idrettskretsene rundt om i landet. Norges Luftsportforbund (NLF) har vært med på flere av de konstituerende tingene i idrettskretser som blir sammenslått. Det har blitt etablert gode møteplasser hvor organisasjonssjefene (daglige ledere) i idrettskretsene og særforbundenes generalsekretærer kommer sammen, og finner felles løsninger på mange av utfordringene i norsk idrett. Dette bidrar godt til at den tidligere splittingen mellom NIF-linjen og særforbundslinjen i idretten ikke lenger er så markant, dette er en stor fordel for alle parter. Ikke minst er det av stor betydning at norsk idrett står godt samlet utad.

Luftsportforbundet har tidligere reagert på at enkelte saker/spørsmål blir svært ulikt behandlet i de forskjellige idrettskretsene, denne utfordringen er det nå tatt tak i og ved prioritering av om lag ti saksområder for idrettskretsene blir det også en kvalitetssikring av oppgavene som skal resultere i lik behandling i hele landet.

Tilknytning til nasjonale og internasjonale organisasjoner

Norges Idrettsforbund (NIF)

NLF er medlem av Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) som et fleridrettsforbund. Forbundet har vært representert på en rekke idrettspolitiske og administrative møter i NIFs regi, blant annet Idrettstinget som ble avholdt på Lillehammer i slutten av mai. Visepresident Mariann Brattland var forbundets delegat mens Jon Gunnar Wold og John Eirik Laupsa fra administrasjonen deltok som observatører. På tinget ble Berit Kjøll valgt til ny idrettspresident. Idrettsstyret har utpekt Erik Unaas som kontaktperson for Norges Luftsportforbund.

Moderniseringsprosessen i norsk idrett hadde blitt iverksatt av det forrige idrettsstyret med høyeste prioritet og tilhørende ressurser. Fra alle nivåer i idretten er det digitalisering som er det enkelttiltak som er viktigst. Kulturdepartementet har i flere år etterspurt sikrere medlemsdata fra idrettsorganisasjonen, og da Riksrevisjonen også påpekte dette i sin rapport etter revisjon av Kulturdepartementet, ble det gjort kraftfulle tiltak. Alle data skulle samles i én database, Min Idrett. Det er ingen forutsetning at systemet Min Idrett er hva hvert enkelt organisasjonsledd i idretten skal benytte i sin daglige drift, det finnes også andre system som har blitt godkjent. En forutsetning er imidlertid at alle data skulle kunne overføres til Min Idrett for videre bearbeiding i sentralleddet. Det er landets nest største database det her er snakk om, det er kun Folkeregisteret som er større. Det har vært svært utfordrende prosesser med innføringen av Min Idrett. Norges Luftsportforbund valgte å være en av de første som gikk fullt inn i Min Idrett og har derigjennom fått være en viktig premissleverandør til mange funksjoner. Dette har vært krevende og kostbart, men som et meget komplekst forbund med behov for svært mye data var dette eneste gode alternativ. Utfordringenene med Min Idrett er fortsatt mange ved utløpet av 2019, men det går stadig rett vei.

Norges Idrettsforbund utlyste midt på året et nordisk lederutviklingsprogram, NILE (Nordic International Leadership Education) med sikte på å forberede deltakerne på internasjonale lederverv. Opptak skjer i to faser. De 20 best kvalifiserte søkerne i hvert land tas inn på en samling/kvalifisering i eget land. Av denne gruppen kan tre til fem kvalifisere seg til det felles nordiske programmet. Seilflyseksjonens leder Rebecca Hansen ble nominert av NLF og er én av de fem norske som gjennomfører NILE i 2019-2020.

Særforbundenes Fellesorganisasjon (SFF)

NLF har vært medlem av SFF siden stiftelsen i 2009. Visepresident Mariann Brattland er forbundets faste representant i SFF, og ble på årsmøtet i 2019 gjenvalgt i organisasjonens valgkomité. På enkelte av organisasjonens møter har visepresident Nic Nilsen deltatt som forbundets representant. Generalsekretær John Eirik Laupsa har deltatt som observatør på samtlige av SFFs møter gjennom året. På SFFs 10-års jubileumskonferanse i november deltok John Eirik Laupsa. NLF har vært representert på samtlige medlemsmøter i organisasjonen, noen fagmøter samt årsmøtet.

NHO Idrett

NLF er medlem av NHO Idrett. NLF har ved et par anledninger benyttet seg av muligheten til gratis juridisk rådgiving. Det har ikke blitt iverksatt noen juridiske prosesser i noen saker, men det er bra å kunne rette noen enkle spørsmål i saker hvor det er viktig at det blir handlet korrekt fra første stund. I så måte er en slik tjeneste som er inkludert i medlemsavgiften svært viktig, da det som regel skal en del mer til før forbundet iverksetter sak hos et advokatfirma.

Folk og Forsvar

NLF er medlem av organisasjonen Folk og Forsvar. Vår utpekte representant til årsmøtet i Folk og Forsvar i 2019 måtte melde sykdomsforfall til årsmøtet.

Fédération Aéronautique Internationale (FAI)

NLF er medlem av det internasjonale luftsportsforbundet FAI. John Eirik Laupsa deltok som delegat og Mariann Brattland som observatør på FAIs General Conference (GC) i Lausanne, Sveits i desember. Opprinnelig skulle konferansen ha blitt avholdt i Marokko, men få måneder før konferansen

skulle avholdes måtte FAIs styre innse at det fortsatt var svært mye som ikke hadde kommet på plass for å kunne avholde konferansen i Marokko, og besluttet da at konferansen måtte flyttes til OL-museet i Lausanne. Igjen var deltakelsen svært lav, kun 35 av organisasjonens medlemsland var fysisk til stede.

Hovedsak på konferansen var å få avstemt organisasjonens svært ambisiøse planer mot et realistisk budsjett. FAI har de seneste årene begynt å engasjere seg i mye som ligger utenfor kjerneoppgavene og ikke minst har det kommet til aktivitet, droneracing, som vokser og utvikler seg med en fart som FAI rett og slett ikke greier å holde følge med. Et av resultatene er at organisasjonen tapte et betydelig beløp på verdensmesterskapet i droneracing som ble avholdt i Kina.

Etter mange kompromisser greide konferansen til slutt å samle seg om et nøkternt, men realistisk budsjett. Generalsekretæren, Susanne Schödel, uttrykte at hun ikke på noen måte kunne se hvordan hun skulle kunne lede organisasjonens daglige arbeid med det budsjettet hun nå hadde fått å arbeide med. Hun tok også konsekvensen av dette og to dager etter forlot hun stillingen. Markus Haggenev som var ansatt som sportsdirektør har blitt konstituert som generalsekretær i FAI.

Alle seksjonene er representert i sine respektive fagkommisjoner i FAI. Oversikt over delegater fremkommer i vedleggene til årsberetningen.

International Scientific and Technical Organisation for Soaring Flight (OSTIV)

NLF ved Seilflyseksjonen er tilsluttet OSTIV.

Europe Air Sports (EAS)

NLF er medlem av EAS, som ivaretar luftsportsmiljøenes felles interesser opp mot det europeiske luftfartsorganet EASA og EU. Lars Øyno og Torkell Sætervadet deltok på organisasjonens årsmøte i Lisboa, Portugal. Sætervadet har også deltatt på to EAS-styremøter som observatør i forbindelse med behandling av EASA-regelverkssaker, herunder vedrørende luftrom.

Seilfly er tilsluttet European Gliding Union (EGU), fallskjerm; European Parachute Union (EPU), mikrofly; European Microlight Federation (EMF), hang-, para- og speedgliding; European Hanggliding and Paragliding Union (EHPU), motorfly; European Powered Flying Union (EPFU) og EAA Chapter 573 er tilsluttet European Federation of Light Experimental and Vintage Aircraft (EFLEVA). NLF står som medlem i EFLEVA etter avtale med EAA Chapter 573. Samtlige av disse organisasjonene er igjen tilsluttet EAS.

Nordic Coordination Meeting (NCM)

Planene for det nordiske møtet i 2019 var et arrangement på Island. Da det ikke kom noen invitasjon på det tidspunkt alle planer burde vært lagt, tok igjen Norge initiativet til at det ble gjennomført et NCM. John Eirik Laupsa og Torkell Sætervadet deltok på NCM som ble avholdt på Vantaa lufthavn ved Helsinki, Finland.

Etter at NCM i 2018 ble gjennomført uten deltakelse fra Danmark, ble det denne gangen gjort et aktiv arbeide for å sikre at alle de nordiske landene ble representert. Igjen var landenes tilpasninger til felleseuropeisk regelverk hovedtema. Det finnes mye god fagkompetanse i de nordiske landene, og viljen er stor til å bidra for hverandre. Til tross for at 2019-møtet kun ble et kort dagsmøte, var det faglige utbytte svært godt.

Andre konferanser og møter

Forbundet har deltatt på Luftfartskonferansen (Bodø), GA-konferansen (Lillestrøm), Flyoperativt Forum, EASAs allmennflykonferanser i Köln og Friedrichshafen, i tillegg til flere andre møter og arrangement i utlandet. I 2019 fylte aeroklubbene både i Finland og på Island 100 år. Det ble i den sammenheng arrangert stort flyshow i Finland, Turku-Airshow, og i Reykjavik på Island ble det avholdt flydag. NLFs generalsekretær deltok i begge arrangementene.

Styrets arbeid

Styremøter

Det er avholdt seks ordinære møter i Luftsportsstyret, hvor det er behandlet 57 beslutningssaker og 28 orienteringssaker. Ledergruppen som består av presidentskapet og generalsekretæren, har avholdt fem møter og behandlet 32 saker. Luftsportsstyrets møte i november gikk over to dager, hvor den siste ble prioritert strategisaker med hovedvekt på forbundets utviklings- og handlingsplan.

Seksuell trakassering og overgrep

Norsk idrett har egne retningslinjer mot seksuell trakassering og overgrep som er totalt uforenlig med idrettens verdier. Det er nulltoleranse for diskriminering og trakassering uansett kjønn, etnisk bakgrunn, livssyn, seksuell orientering og funksjonshemming i norsk idrett. Alle i idretten bør jobbe for å etablere trygge miljøer og en trygg atmosfære for både barn, unge og voksne. Voksne må respektere utøvernes personlige rom og aldri overskride grensene for akseptabel oppførsel.

Forbundets seksjoner har tatt inn temaet i sine kurs for instruktører og annen lederopplæring. NLF støtter seg på og mottar veiledning fra NIF ved varsel for brudd

på retningslinjene, med dialog og oppfølging av klubb i henhold til disse prosedyrene.

Antidoping

Etter at forbundet ble godkjent som Rent særforbund av Antidoping Norge 13. desember 2017, har forbundet fulgt opp handlingsplanen for forebyggende antidopingarbeid, blant annet med gjennomføring av det årlige særforbundsmøtet sammen med Antidoping Norge. På høsten 2019 gikk NLF gjennom en resertifiseringsprosess, og ved årets utløp var ny sertifisering som Rent særforbund kommet på plass og er nå gyldig til 31. desember 2021.

Sentrale oppgaver i styret

Komiteer og utvalg

I henhold til forbundets lov ble kontrollkomité og valgkomité valgt på Luftsportstinget i april. Forbundsstyret har oppnevnt følgende komiteer; ungdomskomité, sikkerhetskomité, teknisk komité, lovkomité, appellutvalg, luftromskomité og hederstegnskomité. Luftsportstyret har lagt vekt på enhetlige bruk av begrepene for organisasjonens arbeidsgrupper. Forbundet benytter konsekvent begrepet komité for grupper som er oppnevnt av og rapporterer til Luftsportstyret, samt de grupper som blir valgt direkte på luftsportsting. Grupper som oppnevnes av og rapporterer til seksjonenes styrer er utvalg. Det er noen få unntak, da begrepene ellers ville ha blitt meget spesielle. På høsten ble det gjort et grundig arbeid med komiteenes sammensetning, og mange utskiftninger ble foretatt. De nye komiteene tiltrer sine oppgaver fra årsskiftet 2019/2020. Spesielt viktig var det å få forbundets sikkerhetskomité på plass.

Arbeidsoppgaver og resultater beskrives under andre kapitler i rapporten.

Administrasjonen

Forbundets virksomhet administreres fra sekretariatets lokaler i Møllergata 39 i Oslo, og fra seilflyriksenteret på Starmoen i Elverum.

Forbundet ledes til daglig av generalsekretær John Eirik Laupsa. Ved årets utløp besto staben av totalt 14 personer (12,4 årsverk). Av disse ivaretar 3,6 stillinger fellesoppgaver for NLF sentralt, én stilling for NLF CAMO og 7,8 stillinger er relatert til seksjonsspesifikke oppgaver.

I tillegg har ressurser vært innleid på konsulentbasis i forbindelse med anleggssaker, enkelte oppgaver for NLF CAMO, samt oppfølging av arbeidet med nytt medlemsystem.

Arbeidsformen med fagoppgaver mindre styrt av seksjonsgrenser blitt utviklet ytterligere, og samarbeidet på tvers av seksjonsgrenser fungerer godt og bidrar til godt samarbeid og arbeidsmiljø. Innfasing av nytt medlemsystem er fortsatt krevende, men de største utfordringene er lagt bak oss. Administrasjonen har fått god erfaring med bruk av systemene, og ikke minst har de fleste medlemmene vendt seg til Min idrett. NLF er som kjent en av de få luftsportsorganisasjoner på verdensbasis som har lyktes med å holde alle aktivitetene samlet i én organisasjon. Når vi møter våre utenlandske kollegaer, ser vi umiddelbart hvilke store fordeler vi har med den norske modellen.

Hovedprinsipp i forbundets tjenstepensjonsordning er en innskuddsbasert ordning (ITP). I henhold til beslutningene i forbindelse med overgang fra ytelsesbasert ordning (YTP) til ITP som hovedprinsipp er forbundets ansatte sikret en god ITP-ordning. Med

ITP er forbundets forpliktelser langt mer forutsigbare. YTP-ordningen er etter hvert mer eller mindre faset ut som modell. Det er nå én gjenværende arbeidstaker i ytelsesbasert ordning (YTP), dette er administrasjonens eldste medarbeider. Fra siste halvår 2020 vil alle medarbeidere ha ITP. Storebrand er forbundets leverandør av tjenstepensjon.

Helseforsikringen som kom på plass i slutten av 2017 er videreført og inngår som del av forbundets personalhåndbok.

NLF har fra desember 2013 hatt kontorlokaler i femte etasje i Møllergata 39, Oslo. Det er OBOS som eier bygget og organisasjonen KNIF leier hele femte og sjette etasje. NLF hadde en femårig fremleiekontrakt med KNIF om kontorlokaler som utløp 31. desember 2018. Kontrakten ble i første omgang forlenget med seks måneder, og deretter ble det inngått en ny femårs avtale. Den nye fremleieavtalen med KNIF er gyldig til 30. juni 2024.

Norges Luftsportforbund har fjernarkiv i en lagerbrakke på Starmoen ved Elverum. Her oppbevares regnskap, samt underlag for utøverlisenser i henhold til krav om lagringstid. Det lå an til at arkivet var i ferd med å bli for lite, men en grundig gjennomgang og destruering av materiale som det ikke lenger var krav til oppbevaring av gjør at vi ser at kapasiteten bør være tilstrekkelig i flere år fremover. Mengde papir både knyttet til utøverlisenser og forbundets regnskaper har også blitt betydelig redusert, og vil bli ytterligere redusert fremover som følge av en jevnlig effektivisering og digitalisering.

Virksomheten drives i henhold til planer og målsetninger vedtatt på Luftsportstinget. Det er godt

arbeidsmiljø og det er ikke rapportert noen skader eller ulykker i forbindelse med arbeidet. Virksomheten forurensrer ikke det ytre miljø.

Oppfølging av handlingsplanen for tingperioden

Kvalitet og sikkerhet

NLF har følgende sikkerhetsmål: Ingen alvorlig skadde eller omkomne som følge av utøvelse av NLFs luftsportsaktiviteter. Det er derfor med beklagelse vi måtte registrere at fem luftsportsutøvere mistet livet i ulykker i 2019. En person omkom i en fallskjermulykke på Voss. To personer omkom i speedgliding, én i Loen og én i Chamonix, Frankrike. En person omkom i en ulykke med motorfly i havet utenfor Mandal i forbindelse med oppdrag for NLFs Flytjeneste. En person omkom i seilfly ved Grinder i Hedmark. Ulykkene understreker viktigheten av et fortsatt fokusert og kraftfullt sikkerhetsarbeid innenfor luftsport.

Johannes Mothes er engasjert som kvalitetssjef i forbundet gjennom sitt selskap Mothes Consult.

I 2019 ble det gjennomført åtte interne revisjoner samt eksterne revisjoner/tilsyn fra Luftfartstilsynet. Dette er noen færre enn tidligere år.

Gjennom et solid arbeid fra Modellflyseksjonen har NLF fått godkjent et nytt sikkerhetssystem for modellfly, samt gjennomført intern revisjon av det nye systemet. Kvalitetsprogrammet for 2020 planlegges på tilsvarende aktivitetsnivå som 2019.

Norges Luftsportforbund har i flere år arbeidet for at Statens Havarikommissjon for Transport (SHT) skal undersøke de mest alvorlige ulykkene med fly helt uavhengig av klasse luftfartøy. Dette ble blant annet tydelig adressert i et høringsvar til Samferdselsdepartementet (SD) tilbake i 2013. Det ble avholdt møter mellom SD, SHT og NLF, og det ble en felles forståelse for behovet. I februar 2018 ble det gjort avtale om at SHT rykker ut dersom vi skulle bli rammet av fatal ulykke med fly som ikke tidligere hadde vært naturlig at SHT ville ha håndtert, men det arbeides fremdeles med formalisering av et avtaleverk.

NLF har gjennom året samarbeidet godt med SHT med undersøkelser etter de to fatale ulykkene innen mikroflysegmentet som skjedde i 2018.

Luftrom

Etter et arbeid som startet i 2016, sendte Luftfartstilsynet i desember 2019 forslag til ny luftromsforskrift (BSL G 4-1) på høring. Høringsforslaget innebærer blant annet at luftromsområdene avvikles innen to år. NLF ble gitt anledning til å komme med innspill til arbeidet, med den nye luftromsforskriften, i flere omganger før den kom på ekstern høring. Det har vært viktig for NLF at den nye luftromsforskriften hjemler en alternativ videreføring av det vi i dag kjenner som luftromsområder. NLFs primære forslag til løsning er at kontrollert luftrom sektoriseres, slik at det blir mulig å «skru av» aktuelle sektorer når de ikke er i bruk. Dette er i tråd med Eurocontrols anbefalinger. Luftfartstilsynet tok ikke sektorisering av luftrom inn i utkastet til ny luftromsforskrift. NLF vil sende et omfattende høringsvar, der forbundet nok en gang vil argumentere for sektorisering av luftrom som den beste løsningen som «arvtaker» til luftromsområder i kontrollert luftrom.

Etter at arbeidet med revisjon av luftromsforskriften ble iverksatt, har det ikke blitt etablert nye luftromsområder. Dette innebærer at det fortsatt er behov for de 15–20 luftromsområdene som NLF søkte om i 2014–2015. NLF håper at ny luftromsforskrift, som kan bidra til å løse luftsportens behov for luftrom, kommer på plass i 2020.

Skissen til løsning for kontrollert luftrom rundt Jarlsberg flyplass, som innebærer at flyplassen ikke lenger vil omfattes av Torp kontrollone, ble ikke realisert i 2019. Det jobbes kontinuerlig med luftromsutfordringene rundt Jarlsberg.

Det årlige koordineringsmøtet med Forsvaret (FUA-RE) ble avholdt i januar 2019. Samarbeidet ser ut til å ha funnet en god form, og møtet var konstruktivt og effektivt.

Ny felleseuropeisk luftromsordning for ubemannet luftfart («U-space») utredes for tiden av EU. NLF har kommet med klare høringsinnspill, herunder via Europe Air Sports. NLF ser med bekymring på hvilke konsekvenser etablering av U-space vil få for norske luftromsutøvere.

NLF med støtte fra luftromskomiteen har tatt initiativ til et testprosjekt for synlighets- og informasjonsteknologien ADS-B (automatic dependent surveillance broadcast). NLF ønsker at lavkostnadsløsninger hvor luftromsutøvere med enkle midler både kan sende sin posisjon, motta andre utøveres posisjon samt værddata utredes for bruk i Norge. NLF har foreslått et norsk testprosjekt der frekvensen 978 MHz (UAT) benyttes, siden denne frekvensen har tilstrekkelig båndbredde til å gi gode værbilder til flygere i underveisfasen. I USA benyttes

denne teknologien, og Luftfartstilsynet utreder saken. NLF forventer nærmere informasjon på GA-konferansen 2020.

Miljø

NLFs aktiviteter skal i tråd med forbundets strategi skje på en skånsom måte, som på best mulig måte sikrer at miljøet ikke skades og at utslipp av lyd, klimagasser og andre biprodukter av drivstofforbrenning minimeres.

Samarbeidsprosjektet med Avinor rundt drift av Norges første elektriske fly (LN-ELA, Pipistrel Alpha Electro) fortsatte for full kraft på våren og sommeren. Dessverre ble vi utsatt for en ulykke i august da vi fikk motorstopp under en demonstrasjonsflyging ved Arendal. Piloten utførte en kontrollert nødlanding i et tjern. Ingen personer kom til skade. De fysiske skadene på flyet var begrenset, men da flyet ble liggende i vann i noen timer er det usikkert om luftfartøyet vil bli reparert.

Både Avinor og NLF er innstilt på å fortsette arbeidet med innføring av elektrisk luftfart. Norge som land har også fått en viktig posisjon i dette utviklingsarbeidet internasjonalt, da en avtale er signert mellom EASA og Luftfartstilsynet med sikte på tilrettelegging av utviklingsarbeid.

NLF arbeider fortsatt med å sikre tilgang til blyfritt flydrivstoff. Produktet er tilgjengelig flere steder, men det utgjør fortsatt for liten andel av totale forbruket av flybensin. Det må gjøres mer for å synliggjøre fordelene med blyfri flybensin.

Regelverk

Luftfartsregelverket innebærer en sentral del av rammevilkårene for norske allmennflygere og andre luftsportsutøvere. Forbedring og modernisering av regelverket har derfor fortsatt høy prioritet.

Sammen med myndigheter, søsterorganisasjoner i nordiske land og ikke minst paraplyorganisasjonen Europe Air Sports (EAS), har NLF arbeidet med følgende:

- Luftfartstilsynets «Prosjekt for allmennflyging og luftsport» (PAL) innebærer blant annet en dialogbasert tilnærming til forbedring av regelverk, samt innføring av flysikkerhetstiltak i form av alternativer til regelverk. Prosjektet har hatt en særlig viktig rolle i følgende:

- Nye operative forskrifter for nasjonalt regulerte luftfartøy («vedlegg I-luftfartøy») er snart klare og ventes sendt på høring i 2020. Klarere regler rundt kostnadsdeling og introduksjonsturer er ventet her.
- Statsluftfartsforskriften er under utarbeidelse og kan gi klarere rammer for NLFs Flytjeneste.
- Arbeidet med å revidere mikroflyforskriften for tilpasning til EUs nye grunnforordning for sivil luftfart, herunder økt vektgrense, er videreført, men det har oppstått forsinkelser fordi gjennomføringen av den nye grunnforordningen i norsk rett må behandles av Stortinget.
- På grunn av forsinkelser i arbeidet med å forbedre det flymedisinske regelverket, har NLF og Luftfartstilsynet samarbeidet om nye forenklede skjemaer for legeattest for mikroflygere, seilflygere og ballongførere.
- Det automatiske kravet til teknisk-operativ godkjenning av flyplasser som inntil høsten 2019 gjaldt for alle flyplasser med motorflyskoler er opphevet. Dette gir vesentlige forenklinger for små flyplasser.
- Utarbeiding av elektronisk veileder om drift av flyplasser uten teknisk-operativ godkjenning er igangsatt.
- Arbeid for å etablere et flysikkerhetsforum for allmennflyging («GA-sikkerhetsforum») er igangsatt.

- Sertifikatregelverk for seilflyging og flyging med friballonger er vesentlig forenklet og sammenslått med det operative regelverket til en «EASA-seilflygingsbok» og «EASA-ballongflygingsbok». I arbeidet med sertifikatregelverket for seilflyging har Jostein Tangen fra NLF sittet i EASAs arbeidsgruppe.
- Det forenklede motorflysertifikatet LAPL(A) har blitt utvidet til å gjelde sjøfly etter gjentatte initiativer fra NLF og EAS.
- Felleseuropeisk regelverk med forenklet flyteknikersertifikat (del-66 Light) har trådt i kraft. NLF har gjennom god dialog med Luftfartstilsynet fått til en ordning der NLF utfører administrative oppgaver i forbindelse med utstedelse av sertifikatene.
- Felleseuropeisk regelverk med forenklet regelverk for flyskoler (del-DTO) ble gjennomført i norsk rett, og innføringen i Norge gikk smertefritt.
- NLF fikk gjennomslag for at flytimer for alle flytyper utenfor felleseuropeisk regulering («vedlegg I-luftfartøy») gjelder for opprettholdelse av énmotors klasserettigheter og for LAPL(A)-privilegier.
- NLF fikk gjennomslag for at man kan bruke visse typer «vedlegg I-luftfartøy» (visse historiske eller selvbygde fly mv.) til grunnskoling for motorflysertifikat.
- Nytt vedlikeholdsregelverk for enkle motorfly, seilfly, ballonger og helikopter er vedtatt av EU og ventes innført i Norge i 2020 (del-ML). NLF har gjennom EAS kommet med en rekke innspill til myk lovgivning (AMC/GM) som nå er under utarbeidelse.
- Gebyrsituasjonen har stabilisert seg i den forstand at Luftfartstilsynets gebyrøkninger stort sett begrenser seg til økning i konsumprisindeksen.
- Ny havnelov ble vedtatt av Stortinget og vil bli gjeldende i Norge fra 1. januar 2020. NLF har kommet med en rekke innspill til loven for å sikre forholdene for sjøflygere. Av forarbeidene til loven bekreftes det at den frie ferdselsretten til sjøs også gjelder sjøfly. Hastighetsforskrifter fastsatt med hjemmel i den nye loven vil ikke ramme sjøfly under avgangs- og landingsfasen, siden sjøfly i denne fasen er å regne som luftfartøy (ikke som sjøgående fartøy). Dette er ventet å bedre tilgangen til havner og farvann for sjøflygere.

Noe regelverksarbeid har blitt forsinket i 2019. Dette gjelder både revisjon av mikroflyforskriften for tilpasning til sportsfly (600 kg) og revisjon av de tekniske forskriftene (BSL B-serien). Det samme gjelder arbeidet med å revidere flyplassforskriften slik at grensen på tolv ukentlige avganger blir vurdert på nytt.

Anlegg

Tilgangen til Avinors flyplasser utenom åpningstid ble befestet i 2019, i det både mikroflygere og motorflygere nå kan benytte «PFLY»-ordningen. Mikroflygernes tilgang er fortsatt et prøveprosjekt, og gjennom 2019 vil det samles erfaringer og statistikk for en ny sikkerhetsvurdering i 2020.

Oslo Economics har slutført rapporten om ny hovedsmåflyplass for Oslo-området i forbindelse med Forsvarets planlagte avvikling av Kjeller flyplass som militær base. Rapporten konkluderer med at en konsentrert løsning på Eggemoen flyplass vil gi størst brukernytte, mens en delt løsning mellom Jarlsberg, Rygge og Rakkestad («JRR») vil ha lavest kostnader. I koordinering med flyklubbene med tilhold på Kjeller, har NLF kritisert rapporten for å avskrive prosjektet på Sørums/Krokstad på et grunnlag som er for tynt. NLF anser at «JRR» ikke vil være et svar på oppgaven, da hovedkomponenten (Rygge) er et usikkert kort, og fordi de andre flyplassene i løsningen har for dårlige forbindelser til hovedstadsområdet – ikke minst med tanke på kollektivtransport. NLF etterlyser også en grundigere utredning av hvilke muligheter, kostnader og begrensninger en konsentrert løsning på Eggemoen vil innebære.

Arbeidet med å bevare Kjeller flyplass har foregått med full styrke gjennom hele året. Det er fortsatt det flyhistoriske sporet som benyttes i dette arbeidet, og det ledes av stiftelsen Kjeller flyhistoriske kulturpark

ZION WC. Foto: Andreas Mosling

(KFK). NLF med sine tilsluttede klubber som har tilhold på Kjeller, samt organisasjonene EAA og AOPA Norway støtter denne strategien. Gjennom kommunevalgkampen ble det tydelig at strategien har gitt resultater: Alle partier unntatt ett (Venstre) uttrykte på et valgkampmøte at de går inn for flyplass med luftfartøyvernssenter.

En viss tilgang til Rygge flyplass har kommet i orden gjennom avtale med Forsvarsbygg og Luftforsvaret. Det er også sikret porttilgang til allmennflyplattformen. Ordningen med forhåndsgodkjennelse for hver bevegelse er imidlertid ikke tilfredsstillende. Forbudet mot bruk når tårnet ikke er betjent utgjør en annen vesentlig utfordring. Arbeidet med å forbedre forholdene på Rygge vil derfor fortsette i 2020.

Stafsberg flyplass ved Hamar er fortsatt truet av nedbygging i henhold til en utviklingsplan som er nærmere 20 år gammel (SMAT-planen). Selv om vedtak av ny kommuneplan innebærer at flyplassen på sikt er planlagt avviklet, er stemningen i ferd med å snu. En spørreundersøkelse som NLF fikk InFact til å gjennomføre i Hamar kommune viser at hele 74 prosent av innbyggerne vil beholde flyplassen. Hedmark Fylkeskommune støtter en utredning med henblikk på bevaring. Kommunervalget ga imidlertid flertall for de partiene som ønsker flyplassen avviklet.

Rikssenteret for hang-, para- og speedgliding i Vågå har vært stengt i 2019 som en følge av flommen i oktober 2018, samt manglende oppgjør fra forsikringsselskapet. Oppgjør ble mottatt høsten 2019. Planlegging av en rehabilitering og ombygning av senteret, slik at ødeleggelsene ved de fremtidige flommene ikke medfører at man må holde stengt i lengre perioder, er i gang. Arbeidene igangsettes våren 2020 og senteret er planlagt gjenåpnet juni 2020.

Prosjektet med oppgradering av fallskjermssenteret på Østre Æra som ble påbegynt i 2016 ble avsluttet i 2018. Siste del av oppgraderingen var en forlengelse av overrun på rullebanen. Spillemiddelprosjektet er på alle måter godkjent og sluttregnskap levert. Det er foreløpig ikke blitt tildelt noen spillemidler som følge av manglende midler i ordningen. Dette er det såkalte

etterslepet i spillemidlenes anleggsordning. Det er å håpe at midlene kommer til utbetaling ved fordeling av spillemidler sommeren 2020. Det ble satt opp en lounge mellom administrasjonsbygg og hangar i 2018. I 2019 ble det blant annet investert i nytt PA-anlegg, pakke-matte og etablert ny teltplass. Alt dette ble bekostet og gjennomført av Oslo fallskjermklubb som leier anlegget. For øvrig begynner anlegget generelt å bære preg av å være over 35 år gammelt, og det vil være et behov for renovering/utskifting av blant annet bad/garderober, el-tavle samt teknisk rom i nær framtid.

Ved luftsportsenteret på Elverum, Ole Reistad Senter, ble arbeidet med reguleringsendringen sluttført i 2019. Med dette er hele festearealet regulert for idrett og luftsport. Internatbygget ved senteret har stått mer eller mindre urørt siden det kom opp på slutten av 80-tallet. Etter en taksering ble det besluttet å oppgradere bygget innenfor rammen av det råbygget som er oppført. Våler Bygg har i samarbeid med Elverum Elektro, Hagen Rørlegger og Varmeservice som entreprenører stått for en totalrenovering med oppstart i november. Prosjektet skal være gjennomført og bygget klart til bruk ved sesongstart i påsken 2020.

Breddeidrett og toppidrett

Generelt om idrettssatsing

Det alt vesentlige av aktiviteten i NLFs klubber kan betraktes som breddeidrett.

Forbundsstyret har i konkurransereglementet delegert til seksjonene ansvaret for utvikling, drift og reguleringen av konkurransevirkomheten. Det arrangeres norgesmesterskap og diverse andre nasjonale mesterskap og konkurranser innen alle NLFs idretter. Alle idrettene har med deltakere jevnlig i

nordiske mesterskap, EM og VM. Seksjonene bestemmer selv om det skal satses på toppidrett.

Norges Idrettsforbund og NRK gjennomførte også i 2019 NM-veka i Stavanger-området. Mange av NIFs særforbund avholdt norgesmesterskap under NM-veka. Luftsport var deltakende med to aktiviteter. Modellflyging arrangerte NM i klasse F2B, linekontroll. Norgesmesterskap i mikroflyging ble avholdt på Jæren, og tidenes første kongepokal i denne grenen ble utdelt.

Kongepokalene i luftsport ble satt opp i NM i akroflyging med motorfly og NM i mikroflyging. Begge pokaler ble utdelt til vinnerne av vellykkete mesterskap.

Klubbutvikling

Året 2019 var nok et aktivt år, med mange klubbesek og aktiviteter. Aktivitetskonsulenten gjennomførte 25 besøk til våre medlemsklubber. De fleste besøkene inneholdt også førstehjelpskurs. Vi ser at slike grunnleggende førstehjelpskurs er en viktig bidragsyter til sikkerhetsarbeidet. Aktivitetskonsulenten har erfart at deltakerne på førstehjelpskursene lærer mye, og det er mange forhold vi i utgangspunktet tar for gitt at er gjennomtenkt på forhånd og at medlemmer er forberedt om noe skulle skje. Etter gjennomført kurs er utøvermiljøene langt mer forberedt om uhellet skulle være ute. Flere av våre samarbeidspartnere har lagt merke til vårt tilbud og mange kurs, og berømmer oss for dette praktiske sikkerhetsarbeidet. Aktivitetskonsulenten har i tillegg bistått seksjonene på ulike arrangement og samlinger gjennom året. Her kan nevnes arrangementet Jet Power på Geiteryggen, NRKs Norge i dag, GA-konferansen, sikkerhetsseminar samt flere flyshow og flydager. Aktivitetskonsulenten har også tett oppfølging med Norges Idrettsforbund, både på klubb utvikling og kurs i klubbdrift. Han deltar

i dialogmøter med NIF om aktiviteter finansiert med «Post 3-midler», herunder integrering. I 2019 deltok NLF for andre året i prosjektet NM-veka i Stavanger. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom NRK, Norsk Tipping og NIF. Gjennom arrangementet kommer mange idretter på TV i beste sendetid som til vanlig ikke prioriteres i vanlige sportssendinger. NLF la ned relativt mye tid og andre ressurser i arrangementet. Det har blitt jobbet jevnlig med klubb utvikling og oppfølging av klubber og lag. Det følges opp på sosiale medier, og en del saker blir løst per telefon.

Barn – ungdoms og rekrutteringsarbeid

På luftsportstinget i april 2019 ble mange nye ungdommer valgt inn i seksjonenes styre og forbundsstyret fikk også ny ungdomsrepresentant. Disse ungdommene kom raskt sammen og det kom på plass en ungdomskomite som ledes av Bendik Harald Thommesen fra fallskjerm. De fleste i den nye ungdomskomiteen er helt nye som tillitsvalgte, men det er også et par som allerede har vært med en periode tidligere. Dette er en veldig god sammensetning av komiteen som sørger for mye nytenkning, samtidig som erfaringer blir godt ivaretatt. Gruppen er svært engasjert, og som en konsekvens av at medlemmene bor veldig spredt benyttes sosiale media flittig og møter skjer gjerne som Skype-møter. Ungdomskomiteen har registrert at oppslutningen blant ungdom rundt Luftsportsuka med en egen del etter konseptet «Unge Ørner» ikke har resultert i god oppslutning. Plassering av periode for arrangementet Luftsportsuka har også blitt endret da det i noen år har blitt kritisert at arrangementet i for stor grad sammenfaller med eksamen for mange studenter. Flere av Ungdomskomiteens medlemmer deltok på Luftsportsuka 2019 og disse bidro godt til at arrangementets yngste deltakere ble fulgt opp på en god måte.

Planen for kommende år blir at Unge Ørner igjen planlegges som et helt eget arrangement hvor kun ungdommen er deltakende, og planer for dette ble lagt på slutten av 2019.

Flere medlemsklubber melder at det er utfordrende å få rekruttert de yngste medlemmene til å bli aktive i mange av grenene. Dette er et mønster vi også kjenner igjen fra andre deler av norsk idrett. Ungdomskomiteen og aktivitetskonsulenten er positive til å bistå klubber i det viktige rekrutteringsarbeidet og det stilles til rådighet både kompetanse, materiell og utstyr. Det viktige arbeidet med rekruttering fortsetter med full styrke, men det er viktig å understreke at rekrutteringen må skje ute i de aktive miljøene og i den enkelte klubb.

Luftsportsuka 2019 (LSU19)

Arrangementet Luftsportsuka ble nok en gang en suksess. Evalueringen tilsier at det fortsatt er mange forslag og tips på saker som kan gjøres annerledes for å oppnå enda større interesse, og for enkelte aktiviteter kan det oppnås en større effektivitet. En helt grunnleggende faktor i et slikt arrangement er å ha et godt operativt team. Igjen fungerte dette meget bra og folkene som koordinerer de forskjellige aktivitetene har lært seg å ta godt hensyn til hverandre. Til tross for dette er det fortsatt mulig å få en økt effektivitet.

Grunntanken med at arrangementet er til for luftsportsutøvere innen alle grener og at man skal kunne få prøve hverandres aktiviteter og derigjennom få nye opplevelser, få ny kunnskap og ikke minst respekt for de andre aktiviteter enn den man selv er mest aktiv i.

Nytt i 2019 var at Antidoping Norge (ADNO) besøkte arrangementet, deres representanter ga uttrykk for at de var svært imponert over at representanter fra alle forbundets grener kom sammen på den måten vi gjør på luftsportsuka. Samarbeidet med ADNO er også aktuelt for fremtidige arrangement.

Enkelte deltakere ga uttrykk for at de hadde ønsket at flere av de ansatte i NLF hadde vært til stede på arrangementet slik at de kunne få snakke med fagkontakter/fagsjefer og andre, og i bli bedre kjent.

Da påmeldingsfristen utløp var det omtrent 220 påmeldt arrangementet, og mange dukket opp og meldte seg på når de kom. Dette er normalt, men samtidig ganske krevende i forhold til planleggingen og

*Gode kiteforhold i Meråker skisenter i Trøndelag.
Foto: Niklas Lemcke*

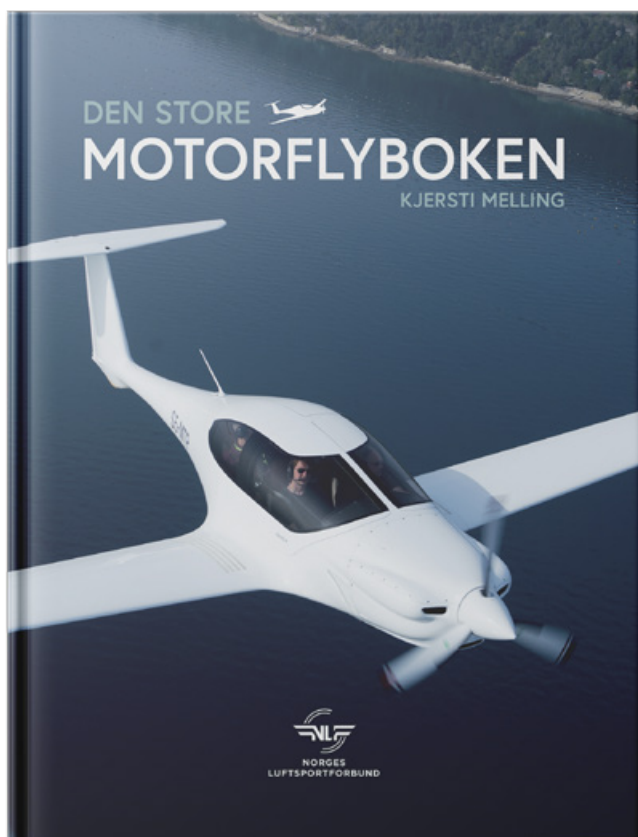
ikke minst er det vanskelig å ha en deltakertrøye i riktig størrelse klar til de som bare dukker opp.

Å lage et eksakt tidsprogram for noe som er så avhengig av været som luftsport er ikke enkelt. Når været er bra vil selv den mest interessante foredragsholder ha problemer med å holde folket innendørs. Til gjengjeld er det fullt hus på alle foredrag når det er regn. Programmet på årets arrangement var sikkerhetsprogrammet Fly Trygt, e-navigasjon, hjertestarterkurs, halehjulsflyging samt mange andre interessante foredrag. Spesielt bør vi nevne Erling Wiik som orienterte om hvordan han hadde fått til å sjekke ut på jagerflyene MIG 15 og MIG 21 med kun privatflygersertifikat. Folk ble helt oppslukt av hans engasjerende og morsomme foredrag. Dette var et av de foredragene hvor lokalet med fordel kunne ha vært større.

Modellflyseksjonen arrangerte norgesmesterskap i droneracing under LSU 19. Droneflygerne ankom Starmoen fredag ettermiddag og rigget hele konkurransebanen i løpet av kvelden. Planen var å fly kvalifiseringsrundene på lørdag, men dessverre var det så mye regn at det ikke ble noen konkurranseflyging på lørdag. Søndagen ble derimot benyttet fullt ut og det var flyging fra tidlig morgen til sen kveld. Det hele ble avsluttet med premieutdeling hvor NLFs generalsekretær og aktivitetskonsulent var med.

Integrering

Norges Luftsportforbund er meget aktive med integreringsarbeid. Det arbeides målrettet med både informasjon og aktiviteter for å være et av de særforbundene i NIF som har godt tilrettede aktiviteter for ulike funksjonshemninger. NLF har god og aktiv dialog med NIF og flere idrettskretser, og er aktive når det gjelder samarbeid og tilstedeværelse.

Den store Motorflyboken

I 2019 hadde vi flere deltagere med funksjonshemninger som både testet seilfly, tandem paragliding ved hjelp av chAIR Possible stol og noen fikk være med på flyturer i vanlig småfly eller mikrofly. Visepresident Brattland og aktivitetskonsulenten har tett dialog, og jobber godt sammen med spesielle luftsportsprosjekter og tar del i felles NIF-prosjekter som er for den aktuelle brukergruppen. Sosiale medier er viktig for å nå frem

med informasjon om hvilke tilbud vi har. Det har blitt knyttet mange kontakter og vennskap i Norden og det følges med i flere europeiske grupper. På denne måten holder vi oss oppdatert på nye muligheter og prosjekter.

Forbundets forretningsdrift

Forbundet har ingen direkte forretningsdrift etter salget av aksjene i Luftfartsskolen AS og Norsk Aero AS i 2013. Frem til salgene var forbundet hovedaksjonær i begge selskapene.

Norges Luftsportforbund har en liten aksjepost i Kjeller Aero Senter (KAS) og har et medlem i styret. Ulf Bjørtomt er NLF styrerepresentant og han ble valgt til styreleder på generalforsamlingen i 2019. Bjørtomt har John Eirik Laupsa som personlig varamann.

NLF har også en aksjepost i selskapet Rygge Aerosenter AS og har ett styremedlem. Lars Øyno er forbundets styremedlem, og han har Thore Nylund som personlig varamedlem.

Det er konstatert behov for nytt undervisningsmaterieell både for motorflyging, mikroflyging og seilflyging. Helt på slutten av 2019 ble «Den store motorflyboken» lansert. Boken er skrevet av Kjersti Melling, men det er NLF som er eier av boken. Det er valgt å trykke på konseptet «print on demand», på denne måten unngår man at det blir trykket opp store opplag med risiko for at deler av innholdet kan bli utdatert. Boken kommer også som e-bok. NLF har som ambisjon at denne læreboken skal bli den foretrukne boken for alle som skal ta privatflygersertifikat, samt at vi har tro på at mange andre flyinteresserte også vil ha stor interesse for den nye boka som vi er svært stolte av. I løpet av

2020 vil også «Den store sportsflyboka» og «Den store seilflyboka» bli utgitt. NLF har rettigheten for salg av alt materiellet i hele Skandinavia.

Kommunikasjon

Tilstedeværelse på nett

Forbundets sentrale informasjonsverktøy er hjemmesiden NLF.no, hvor samtlige ansatte har et selvstendig ansvar for å publisere og vedlikeholde informasjon. I tillegg kan medlemmer selv publisere aktiviteter i aktivitetskalenderen. Forbundet har også konti på sosiale medier. Disse benyttes i hovedsak til å spre nyheter og henvise til sakene som publiseres på hjemmesiden. Henvendelser besvares så godt det lar seg gjøre, men primært henvises forespørsler til medlemsservice og/eller den aktuelle fagkontakt.

Utgivelse av medlemsblader

Seksjonene utgir fire forskjellige medlemsblader; Flynytt (motorfly og mikrofly), FrittFall (fallskjerm), Fri Flukt (hang-, para- og speedgliding) og Modellflyinformasjon. Seilflyseksjonen utgir i samarbeid med de andre skandinaviske landene bladet Nordic Gliding. Medlemsbladene er omtalt i seksjonenes rapporter.

Eksterne relasjoner og samarbeid

NLF har nær og jevnlig kontakt med Samferdselsdepartementet (SD), Luftfartstilsynet (LT) og Avinor.

Det var planlagt med en ledersamling på Starmoen i august hvor forbundets politiske og administrative ledelse møter ledelsen i SD, LT og Avinor. Det viste seg at de fleste av deltakerne utenfor NLF kun hadde mulighet til å delta én dag. Derved ble det besluttet

å gjennomføre samlingen på et hotell i Oslo i steden. Fra departementet deltok statssekretær Allan Ellingsen samt ekspedisjonssjef og en rådgiver. Fra Luftfartstilsynet luftfartsdirektør Lars Kobberstad og en flygereinspektør. Konsernsjef Dag Falk-Petersen og leder for miljøprogrammet var Avinors representanter. Avinor Flysikring AS deltok med administrerende direktør Anders Kirsebom samt NLFs kundekontakt. I likhet med tidligere år ble viktige saker for rammebetingelsene for allmenflyging og luftsport drøftet på uformelt vis. NLF benyttet også anledningen til å få demonstrert rapporteringssystemet ORS (Observasjons- og registreringssystem) som i noen år har blitt benyttet i fallskjermvirksomheten men som nå også skal benyttes i flere andre av NLFs aktiviteter. Den utfordrende anleggssituasjonen for allmenflyging i Oslo-området var igjen et svært viktig tema.

I februar hadde forbundet møte med samferdselsminister Jon-Georg Dale og hans statssekretær hvor flere viktige spørsmål for allmenflyging og luftsport ble drøftet. Igjen var den krevende anleggssituasjonen for allmenflygingen i Oslo-området hovedtema. Det ble avtalt at statsråden skulle være med på flytur, et arrangement det senere ble lagt opp til å kombinere med åpning av GA-plattformen på Rygge, men turen måtte kanselleres som følge av værforholdene den aktuelle dagen.

Representanter fra administrasjonen deltar fast i Avinors Flysikrings divisjonens Operativt forum.

Morten S. Haave er styremedlem i Norsk Luftfartsmuseum i Bodø og Ronny Skaar er varamedlem. Museet arrangerer kombinert med styremøte en juletilstelning i desember. I tillegg til Haave deltok også generalsekretæren på arrangementet.

Service til klubbene

Medlems- og lisensregister

NLF fører per 2019 sentralt medlemsregister og innkasserer kontingenter for samtlige tilsluttede klubber. Etter hvert begynner det meste å falle på plass etter overgangen fra MeLWin til Min Idrett/Klubbadmin. Medlemskap fornyes og betales direkte i portalen Min Idrett. Utøverlisenser for hang-, para- og speedgliding og fallskjerm kan fornyes elektronisk i løsningen. Utøverlisenser for sportsfly og modellfly behandles manuelt og gjøres tilgjengelig i Min Idrett. Kontingent og utøverlisenser kan betales online og er aktive med det samme betalingen er utført.

I 2019 har NLF lagt mye ressurser i å tilgjengeliggjøre data fra medlemssystemet for datasystemer som benyttes av klubbene. Hendelsesrapportering, opplæringssystemer og bookingsystemer bruker i dag data fra løsningen. Det jobbes for å forbedre denne funksjonaliteten ytterligere.

Idrettens medlemssystem har to portaler. Portalen Min Idrett er utøvernes personlige idrettsportal, og inneholder informasjon om utøvernes medlemskap, forsikringer og kompetanser. Portalen Klubbadmin benyttes av klubber og forbund for å administrere medlems- og klubbdata. Klubbadmin er under utvikling til å bli portal for alle klubbenes administrative behov. Ved utgangen av 2019 kunne klubbene administrere sine medlemmer og fagpersoner, gjøre pålagte rapporteringer og søke om refusjon av merverdiavgift gjennom Klubbadmin. Ytterligere funksjonalitet er under utvikling.

NLF CAMO

Forbundets virksomhet NLF CAMO (Continuing Airworthiness Management Organisation) med Einar Bjørnebekk som daglig leder har også i 2019 blitt drevet i samme form som de foregående år. Utviklingen av nytt regelverk har tatt noe lenger tid enn forventet, og de endringer i organisasjonen vi har sett for oss en stund vil fortsatt trekke noe ut i tid. Hovedmodellen for forbundets CAMO er at motorfly er i ukontrollert miljø, mens seilfly er i kontrollert miljø.

I oppbyggingsfasen var NLF CAMO en stor økonomisk byrde for forbundet. Dette har bedret seg betydelig, og har i noen år gått med overskudd. Det ble i 2019 budsjettert med underskudd men underskuddet ble større enn budsjettert. Det arbeides med å finne nye inntektsområder for NLF CAMO, her er et tettere samarbeid med EAA (hjemmebyggerorganisasjonen) et viktig element. Det er tegnet en intensjonsavtale rundt dette samarbeidet.

Aktivitet i forbundsseksjonene

Seksjonsstyrene utarbeider årsberetninger om aktivitet i seksjonene som inngår som vedlegg til forbundsstyrets årsberetning:

Ballongseksjonen	– vedlegg 1
Fallskjermseksjonen	– vedlegg 2
Hang-, para- og speedgliderseksjone	– vedlegg 3
Mikroflyseksjonen	– vedlegg 4
Modellflyseksjonen	– vedlegg 5
Motorflyseksjonen	– vedlegg 6
Seilflyseksjonen	– vedlegg 7
Norsk Luftsportstilsyn	– vedlegg 8

Resultater og hedersbemerkelser

Konkurransaktivitet

Med unntak av ballong har det vært avholdt norgesmesterskap (NM) innen samtlige seksjoner.

Norgesmestere 2019

Fallskjerm - Innendørs kroppsflyging

FS 4 – åpen	VossVind Girls, Voss kroppsfykarlag
FS 4 (int)	VossVind jr, Voss kroppsfykarlag
Dynamic 2 way	Modern Bodyflight, Oslo fallskjermklubb
Freefly (Int)	Elysium Freefly Oslo fallskjermklubb

Fallskjerm - Ordinært NM

FS 4 – åpen	All star team, HaGL fallskjermklubb
FS 4 (int)	FS2020 Voltare, Tønsberg fallskjermklubb
FS 8	All star squad, HaGL fallskjermklubb
Friflyging åpen	ZION, Voss fallskjermklubb
Friflyging (int)	Rumpelandingslaget, Voss fallskjermklubb
Wingsuit performance	Voss fallskjermklubb
Canopy Piloting	Lesja fallskjermklubb

Hang-, para- og speedgliding

Paragliding – distanse menn	Kjell-Harald Nesengmo, Indre Salten paragliderklubb
Paragliding – distanse kvinne	Mari-Anne Aanes, Bergen hang- og paragliderklubb
Paragliding – sport	Gunnar Sæbu, Oslo paragliderklubb

NM i hanggliding ble avlyst.

Mikroflyging

Per T. Høyland, Jæren mikroflyklubb og Håkon Fosso, Hardanger mikroflyklubb

Modellflyging

F3A	RC kunstfly presisjon	Ola Fremming, Tønsberg modellflyklubb
F3F	Seilfly hang	Olav Kallhovd, Bergen modellflyklubb
F3J	Seilfly termikk	Senior: Jo Grini, Valdres modellflyklubb
		Junior: Matias Thommesen MFK Vingen
		Lag: Valdres modellflyklubb med Jo Grini, Stig Magne Olsen og Fredrik Grini
F1A	Friflukt høystart	Dag Edvard Larsen, Ørnen modellflyklubb
F4H	RC semiskala	Pål Lindén Anthonisen, Tønsberg modellflyklubb
F4C	RC skala	Kristen Thorrud, Drammen modellflyklubb
F3C	Helikopter presisjon	Thomas Hage, Oslo modellhelikopterklubb
F1B	friflukt strikk	Tor Bortne, Ørnen modellflyklubb
F3U	Droneracing	Erik Holden, Trondheim droneklubb
F2B	Linekontroll	Clamer Meltzer, Stjørdal modellflyklubb

Motorflyging

Akroflyging	Bendik Johansen, Aerobatic club of Norway
Presisjonsflyging	Odin Sætre, Bergen aero klubb

Vikevåg Rennesøy. Foto: Svein Arne Kvamme

Seilflyging

Åpenklasse	Kato Kvitne, Os aero klubb
Sportsklasse	Eirik Brenner Marthins, Gardermoen seilflyklubb
Akroflyging	Vidar Stener Ingebretsen, Sandefjord seilflyklubb

H.M. Kongens pokal

NLF har årlig to kongepokaler til disposisjon. Pokalen går på omgang mellom seksjonene i henhold til fastsatt plan. I 2019 var pokalen satt opp i Mikroflyseksjonen og Motorflyseksjonen. Vinneren av pokalen i Mikroflyseksjonen ble Per T. Høyland Jæren mikroflyklubb og Håkon Fosso, Hardanger mikroflyklubb som vant NM i mikroflyging. Vinneren av pokalen i Motorflyseksjonen ble Bendik Johansen, Aerobatic club of Norway (ACN) som vant NM i akroflyging.

Internasjonale resultater

I oktober ble det gjennomført World Cup i artistiske grener og formasjonshopping i Arizona, USA. Fra Norge stilte Laget Zion i disiplinen freefly. Laget bestod av Anna Moxnes, Andreas Mosling og Kristian Moxnes. Laget vant 1. plass og er det første laget fra Norge som har tatt et internasjonalt FAI gull. I april ble det gjennomført VM i innendørs kroppsflyging i Frankrike. Og Amalie Hegeland Lauritzen fikk 3. plass i solo freestyle. Dag Larsen vant verdenscupstevnet i Serbia i friflykt, modellfly klasse F-1B.

Hedersbevisninger

NLFs gullmedalje er tildelt Rolf Liland. NLFs sølvmedalje er tildelt Roger Holm og Asle Sudbø. NLFs gullnål er tildelt Fred Inge Eriksen, Tor Sved, Anders Emil Hustoft, Haagen Valanes, Jo Grini, Bjørn Torsteinsen og Ivar Arntsen.

Seksjonshederstegn er tildelt Bjørn T. Hagen (modellfly), Lars Øyno og Helge Storflor (motorfly) samt Arne Wangsholm (seilfly).

NLFs kårde til beste kadett i avgangsklassen ved Luftkrigsskolen ble tildelt kadett Alf Kristian Pettersen.

Alf Kristian Pettersen ble tildelt NLF kårde for beste kadett ved Luftkrigsskolen.

ØKONOMISK ÅRSBERETNING 2019

Knut Erik Risvik kaster skygge over Hvaler, på vei fra Skjærhalden til Torsnes. Foto: Jostein Tangen

Innledning

Norges Luftsportsforbund (NLF) er et fleridrettsforbund tilsluttet Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) som et særforbund. NLF organiserer følgende idretter under fellesbetegnelsen luftsport; ballongflyging, fallskjermhopping, hanggliding, paragliding og speedgliding, mikroflyging, modellflyging, motorflyging og seilflyging. De enkelte idrettene er organisert i seksjoner. Virksomhetene drives av tilsluttede klubber over hele landet. Forbundet har sitt sekretariat i Oslo, og eier og driver tre rikssentre for henholdsvis fallskjerm på Rena, for hang-, para- og speedgliding i Vågå og for seilflyging i Elverum.

Antall medlemmer ved årsskiftet

Forbundet har ved årsskiftet 269 tilsluttede klubber. Dette er ni flere enn ved forrige årsskifte.

232 av de 269 tilsluttede klubbene organiserer kun én av forbundets aktiviteter. 37 klubber er organisert med grupper for to eller flere aktiviteter. I tabellen under kan man se hvordan gruppene i de 37 klubbene fordeler seg på de forskjellige aktivitetene slik at det dannes 317 enheter.

	Ant. klubber	Fordeling av gruppene	Totalt ant. enheter
Klubber med grupper	37		
Motorflyklubber/grupper	41	29	70
Seilflyklubber/grupper	13	15	28
Modellflyklubber/grupper	85	14	99
Mikroflyklubber/grupper	28	24	52
HG/PG/SPG klubber/grupper	44	3	47
Fallskjermklubber	20		20
Ballongklubb	1		1
Sum	269		317

Klubbene hadde ved siste årsskiftet totalt 18.972 medlemskap. Dette er en nedgang med 1.266 medlemskap, eller 6,2 prosent i forhold til 2018.

2.773 kvinner er medlemmer i klubbene ved årsskiftet. Kvinner utgjør 14,6 prosent av den totale medlemsmassen. Fallskjermklubbene har her den største kvinneandelen med 32,8%, mens modellfly har den laveste kvinneandelen med kun 1,2%.

Antall medlemmer i klubbene per 31.12.19 fordelt på forbundets aktiviteter.

	2019	2018
Ballongmedlemmer	24	23
Fallskjermmedlemmer	6.347	6.735
HG/PG/SPG medlemmer	3.353	3.570
Mikroflymedlemmer	1.534	1.728
Modellflymedlemmer	3.420	3.583
Motorflymedlemmer	3.350	3.578
Seilflymedlemmer	944	1.021
Total	18.972	20.238

Medlemskap i klubbene per 31.12.2019 fordelt på kjønn og aldersgrupper:

	0 – 19	20 - 25	26 +	Sum	%
Kvinner	518	688	1.567	2.773	14,6%
Menn	838	1.746	13.615	16.199	85,4%
Total	1.356	2.434	15.182	18.972	
% av total	7,1%	12,8%	80,0%		

Miljø

Det er et godt arbeidsmiljø i forbundets sekretariat og det er ikke rapportert om skader eller ulykker i forbindelse med arbeidet. Virksomheten forurenses ikke det ytre miljø.

Sykefravær

For de ansatte var det et sykefravær på 1,2 prosent.

Likestilling

Av de 14 som var ansatt ved årets utløp er det tre kvinner. Det er full likestilling mellom kjønnene, noe det blir lagt vekt på ved nyansettelser.

Årsregnskap

Årsregnskapet for NLF samlet viser et overskudd på 906.708 kroner mot fjorårets overskudd på 1.059.545 kroner.

NLFs samlede budsjett for 2019 ble på luftsportstinget på Sola i april 2019 godkjent med et underskudd på 1.971.000 kroner.

Regnskapet viser at det er en sunn økonomi i organisasjonen. Mye av grunnen til at resultatet har blitt overskudd og ikke det budsjetterte underskuddet skyldes til dels mye bedre økonomisk resultat i enkelte seksjoner, og for NLF sentralt skyldes lavere underskudd enn budsjettert at fremdriften i enkelte saker har gått langsommere enn planlagt. Dette dreier seg hovedsakelig om anleggsutvikling. Når det gjelder det omfattende prosjektet med omlegging av medlemssystem har det vært svært ressurskrevende gjennom hele 2019, i likhet med de par foregående årene.

Fra spillemidlene fikk NLF tildelt fra NIF et ordinært rammetilskudd inkludert regiontilskudd og integreringstilskudd på 4.988.298 kroner (post 2 midler). Dette er en økning på 287.685 kroner fra året før (6,1%). Av disse midlene fikk seksjonene stilt til disposisjon følgende andeler til drift av sine idrettsaktiviteter: Ballongseksjonen 5.000 kroner, Fallskjermseksjonen 736.622 kroner, Hang, para- og speedgliderseksjonen 491.815 kroner, Mikroflyseksjonen 349.266 kroner, Modellflyseksjonen 544.761 kroner, Motorflyseksjonen 514.746 kroner og Seilflyseksjonen 296.088 kroner. Det vises her til seksjonenes årsrapporter.

NLF fikk videre tildelt 528.047 kroner til utviklingsorientert ungdomsidrett. Dette er en økning på 65.213 kroner fra året før (14,1%). Midlene ble fordelt til prosjekter i Fallskjermseksjonen med 130.158 kroner, Modellflyseksjonen 101.140 kroner, Motorflyseksjonen 119.439 kroner og Seilflyseksjonen 177.309 kroner.

Av post 3 midlene (barn, ungdom og bredde) fikk NLF tildelt 1.421.306 kroner. Dette er en økning på 177.577 kroner fra året før (14,3%).

Etter søknad for regnskapsåret 2018 fikk NLF tildelt 1.281.571 kroner i momskompensasjon via NIF. Dette er en reduksjon på 109.316 kroner fra året før (8,5%). Tildelingen er fordelt i henhold til søknadsgrunnlaget slik; NLF sentralt 608.236 kroner, NLF CAMO 61.269 kroner, Ballongseksjonen 364 kroner, Fallskjermseksjonen 187.257 kroner, Hang-, para- og speedgliderseksjonen 65.880 kroner, Mikroflyseksjonen 50.274 kroner, Modellflyseksjonen 69.101 kroner,

Motorflyseksjonen 88.842 kroner, Seilflyseksjonen 143.133 kroner, Norsk Luftsportstilsyn 7.214 kroner.

Over Justisdepartementets budsjett mottok NLF 923.750 kroner i driftsstøtte til den frivillige søk og redningstjenesten i regi av NLFs Flytjeneste. Det vises her til årsrapport fra Motorflyseksjonen.

Det vises for øvrig til de enkelte seksjoners resultater i regnskapet. Driften av forbundets riksanlegg fremkommer som egne resultatsentra under Fallskjermseksjonens, Hang, para- og speedgliderseksjonens og Seilflyseksjonens resultater.

Styret foreslår at årsresultatet på 906.708 kroner

tilføres egenkapitalen. Etter denne disponeringen utgjør forbundets egenkapital 26.557.491 kroner. Av dette er 22.807.801 kroner fri egenkapital mens 3.749.689 kroner egenkapital med selvpålagte restriksjoner.

Lov

Norges Luftsportforbund har en lov som er i tråd med lov for Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF). Forbundets lov ble revidert etter vedtak gjort på Luftsportstinget 2019. Den reviderte loven ble deretter oversendt til NIFs administrasjon for godkjenning. Imidlertid vedtok Idrettstinget, som ble avholdt en stund etter NLFs ting, at NIF ikke lenger skal godkjenne særforbundenes lovendringer. Revidert NLF-lov fikk derved umiddelbar

virkning fra Luftsportstinget 2019. Den oppdaterte NIF-loven, etter Idrettstinget 2019, kom først svært sent på året. Revidert NIF-lov medfører at Norges Luftsportforbunds lov må oppdateres på enkelte punkter. Denne oppdateringen var under arbeid ved årsskiftet og vil bli vedtatt av Luftsportstyret tidlig i 2020. Den økonomiske årsberetningen er avgitt i tråd med regnskapsloven.

Fortsatt drift

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av forbundets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. Av den grunn mener styret at det er grunnlag for fortsatt drift, og regnskapet er avlagt under denne forutsetning.

Oslo, 8. juni 2020

Asle Sudbø
President

Nic Nilsen
1. visepresident

Mariann Brattland
2. visepresident

Martin Bjørndahl
Styremedlem

Reidar Bratsberg
Styremedlem

Kristian Moxnes
Styremedlem

Jon Erik Staurset
Styremedlem

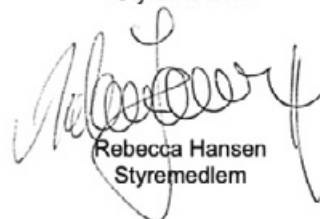
Sigurd Brattetveit
Styremedlem

Espen Bakke
Styremedlem

Bjørn Egenberg
Styremedlem

Rebecca Hansen
Styremedlem

John Eirik Laupsa
Generalsekretær

RESULTATREGNSKAP 2019 FORDELT PÅ FORBUNDETS AVDELINGER

TABELLEN VISER RESULTATREGNSKAP 2018 - 2020 OG BUDSJETT 2019 - 2020

Avdeling	Resultat 2018	Budsjett 2019	Resultat 2019	Budsjett 2020	Resultat 2020
NLF administrasjon	-466 174	-1 275 000	-409 578	-930 000	-363 950
Luftforsvarets Gavefond	41 675	50 000	68 141	50 000	50 748
NLF CAMO	149 389	-100 000	-233 962	-50 000	-15 883
Norsk Luftsportstilsyn	-160 633	-200 000	-62 520	-190 000	70 758
Ballongseksjonen	11 020	-48 000	668	-48 000	6 844
Fallskjermseksjonen	175 984	-375 000	834 601	-212 000	136 712
Hang-, para- og speedgliderseksjonen	1 081 284	522 000	1 249 454	-244 000	448 596
Mikroflyseksjonen	-197 007	-405 000	-365 255	-470 000	56 539
Modellflyseksjonen	379 401	55 000	399 130	53 000	358 990
Motorflyseksjonen	102 584	-275 000	-420 148	-190 000	720 648
Seilflyseksjonen	-57 977	80 000	-153 824	300 000	510 347

RESULTATREGNSKAP 2019

DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	NOTE	2019	2018
	1		
Sponsor- og salgsinntekter		4 949 378	5 458 204
Tilskudd	2	8 277 575	7 341 663
Andre inntekter	3	25 660 829	20 600 610
Sum driftsinntekter		38 887 782	33 400 477
Varekostnad		651 260	598 672
Lønns- og personalkostnader	4	12 388 976	11 715 411
Avskrivninger	6	546 354	621 700
Tilskudd		895 183	662 984
Andre driftskostnader	5	23 790 490	19 003 630
Sum driftskostnader		38 272 264	32 602 397
Driftsresultat		615 518	798 081
Finansposter			
Andre renteinntekter	7	290 989	263 184
Andre finansinntekter		9 787	1 720
Andre finanskostnader		9 586	0
Sum finanskostnader		291 190	261 464
ÅRSRESULTAT		906 707	1 059 545
Disponering av årets resultat			
Avsatt til annen egenkapital	13	821 076	998 940
Disponert til Luftforsvarets gavefond	13	68 141	41 675
Disponert til Hangarfond	13	17 490	18 930
Sum disponering		906 707	1 059 545

Per-Olof Vallin. Foto: Erlend Aase

BALANSE PER 31. DESEMBER 2019

Cirrus SR22, LN-FLU, Gardermoen. Foto: Ulf Bjørtomt

PA-28-180, LN-BGA, Rakkestad. Foto: Terje Håheim

EIENDELER	NOTE	2019	2018
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	6	4 765 152	4 007 301
Driftsløsøre, inventar, kontormaskiner mm.	6	2 334 995	2 210 370
Sum varige driftsmidler		7 100 147	6 217 671
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	8	88 561	88 561
Andre fordringer	9	3 364 500	2 469 500
Sum finansielle anleggsmidler		3 453 061	2 558 061
Sum anleggsmidler		10 553 208	8 775 732
Omløpsmidler			
Fordringer			
Varelager		168 114	322 140
Kundefordringer	10	2 471 172	1 502 695
Andre kortsiktige fordringer	11	4 435 273	1 631 038
Sum fordringer		6 906 445	3 455 874
Bankinnskudd, kontanter o.l.	12	18 919 591	20 838 764
Sum omløpsmidler		25 994 149	24 294 637
SUM EIENDELER		36 547 357	33 070 369

BALANSE PER 31. DESEMBER 2019

EIENDELER	NOTE	2019	2018
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Egenkapital med selvpålagte restriksjoner			
Øremerket Avtale QRG Systems	13	0	300 000
Øremerket Avtale NIF- Utvikling IT	13	0	650 000
Kapitalfond	13	800 000	800 000
Luftforsvarets gavefond	13	2 406 171	2 338 030
Hangarfond	13	543 518	526 028
Sum egenkapital med selvpålagte restriksjoner		3 749 689	4 614 058
Fri egenkapital			
Annen egenkapital	13	21 986 725	20 037 785
Årets resultat etter selvpålagte restriksjoner av egenkapital	13	821 076	998 940
Sum fri egenkapital		22 807 801	21 036 725
Sum egenkapital		26 557 491	25 650 783
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		1 228 512	1 264 975
Offentlige avgifter		980 171	1 383 623
Annen kortsiktig gjeld	14	7 781 184	4 770 989
Sum kortsiktig gjeld		9 989 867	7 419 586
Sum gjeld		9 989 867	7 419 586
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		36 547 357	33 070 369

Oslo, 8. juni 2020

Asle Sudbø
President

Nic Nilsen
1. visepresident

Mariann Brattland
2. visepresident

Martin Bjørndahl
Styremedlem

Reidar Bratsberg
Styremedlem

Kristian Moxnes
Styremedlem

Jon Erik Staurset
Styremedlem

Sigurd Brattetveit
Styremedlem

Espen Bakke
Styremedlem

Bjørn Egenberg
Styremedlem

Rebecca Hansen
Styremedlem

John Eirik Laupsa
Generalsekretær

NOTER TIL REGNSKAPET 2019

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

Inntekter og kostnader

Salgsinntekter resultatføres ihht. opptjeningsprinsippet, dvs. når varen er levert eller tjenesten utført. Føring av kostnader skjer etter sammenstillingsprinsippet, dvs. at kostnader føres i samme periode som tilhørende inntekt. Sponsorinntekter inntektsføres over avtaleperioden. Barteravtaler inntektsføres på grunnlag av de mottatte verdier i den perioden verdien mottas. Motsvarende kostnader blir kostnadsført i samme periode.

Omløpsmidler

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskostnad og virkelig verdi. Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk, er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Langsiktig og kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Varelager

Innkjøpte varer til videresalg er vurdert til anskaffelseskost. Det er ikke foretatt nedskrivning for ukurans.

Eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er i balansen omregnet til balansedagens kurs.

Aksjer og andeler i andre selskap

Aksjer hvor forbundet ikke har betydelig innflytelse, er klassifisert som anleggsmidler og er balanseført til anskaffelseskost. Investeringene nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes å ikke være

forbigående. Mottatt utbytte fra selskapene inntektsføres som annen finansinntekt. Nedskrivninger reverseres når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Bankinnskudd, kontanter o.l.

Bankinnskudd, kontanter o.l. inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Pensjon

Pensjonsforpliktelser finansiert over driften er beregnet og balanseført under avsetning for forpliktelser. Forbundet har forsikrede pensjonsordninger som ikke er balanseført. Pensjonspremien anses i disse tilfeller som pensjonskostnad og klassifiseres sammen med lønnskostnader.

Endring av regnskapsprinsipper

Forbundet har ikke foretatt endring av regnskapsprinsipp eller korrigerings av feil fra tidligere årsregnskap i regnskapsåret.

Note 2 Tilskudd

Regnskapsposten består av:	2019	2018
Rammetilskudd inkl. regiontilskudd fra NIF	6 409 604	5 153 447
Barne- og ungdomsmidler fra NIF		780 895
Utviklingsorientert ungdomsidrett fra NIF	528 047	462 834
Utstyrsmidler fra NIF	271 580	-86 741
Justisdepartementet	923 750	923 925
VO-midler	63 140	90 618
Andre tilskudd	81 454	16 685
Sum	8 277 575	7 341 663

Note 3 Andre inntekter

Regnskapsposten består av:	2019	2018
Medlemsinntekter, lisenser og flygetillatelser	5 162 536	2 060 158
Medlemsinntekter, kurs, egenandeler og påmeldinger	1 281 783	1 129 251
Medlemskontingenter forbundet sentralt	7 153 984	6 901 355
Medlemskontingenter seksjonene	5 653 051	5 367 605
Abonnement medlemsblader	1 645 185	1 714 485
Leieinntekter internat/fly	39 080	1 079 846
Momskompensasjon	1 281 571	1 468 022
Andre inntekter	3 443 639	879 888
Sum	25 660 829	20 600 610

Note 4 Ansatte, godtgjørelser, pensjoner m.v.

Det er registrert følgende lønnskostnader for forbundet de siste to år:

	2019	2018
Lønninger	9 691 999	9 131 226
Arbeidsgiveravgift	1 517 035	1 452 487
Pensjonkostnader	1 037 125	910 855
Andre ytelser	142 818	220 842
Sum lønnskostnader	12 388 976	11 715 411
Antall sysselsatte årsverk		12
Antall ansatte pr. 31.12		12

Ytelser til ledende personer:	Lønn	Annen godtgjørelse
Generalsekretær	1 299 355	8 703

Det er ikke utbetalt lønn eller annen godtgjørelse til president eller andre styremedlemmer. Det er ikke gitt lån eller stilt sikkerhet for ledende ansatte eller styret.

Forbundet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter Lov om obligatorisk tjenstepensjon. Forbundets ansatte er dekket gjennom kollektiv pensjonsforsikring i et forsikringsselskap, og oppfyller med det kravet etter loven.

Godtgjørelse til Leo revisjon DA er for 2019 kostnadsført med kr 93 438 for lovpålagt revisjon (kr 86 250 i 2018) og kr 15 437 (kr 20 703 i 2018) for rådgivning og andre attestasjoner.

Vidar Skauen
Foto: Kristoffer Kvernhaug

Note 5 Andre driftskostnader

Regnskapsposten består av:	2019	2018
Kontorkostnader	2 679 006	2 785 331
IT-kostnader	807 955	911 318
Idrettsutstyr og drakter	473 542	328 603
Idrettsfaglig bistand og andre fremmedtjenester	4 919 846	4 038 721
Reise- og oppholdskostnader	4 159 227	3 607 128
Kontingenter og påmeldingsavgifter	1 088 411	1 383 443
Forsikringer (videreformidlet + egne)	4 814 077	694 035
Innleie fly for øvelser mm	326 058	603 010
Drift medlemsblader	2 350 149	2 345 623
Drift rikssentre	1 356 633	2 057 682
Andre kostnader	815 585	248 736
Sum	23 790 490	19 003 630

Note 6 Varige driftsmidler

	Ole Reistad senter Starmoen	Rehab. internat ORS	Anlegg Vågå	Fotoutstyr Flynytt	Traktor ORS	Rehab. sanitær ORS
Anskaffelseskost 01.01.	3 469 992		602 114	62 879	80 000	347 703
Årets tilgang		800 000				
Årets avgang						
Anskaffelseskost 31.12.	3 469 992	800 000	602 114	62 879	80 000	347 703
Akk. avskrivninger 31.12.	390 102		57 602	62 879	80 000	6 954
Bokført verdi pr. 31.12.	3 079 890	800 000	544 512	0	0	340 749
Årets avskrivning	33 000		5 672	4 195	20 000	3 477
Økonomisk levetid	100 år		100 år	5 år	4 år	100 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

Ingen av driftsmidlene er nedskrevet.

	Skolesystem	Flynytt arkiv	Skoleseilfly LN-GRA	El-fly LN-ELA	Totalt
Anskaffelseskost 01.01.		284 971	900 000	1 890 079	7 637 738
Årets tilgang	628 830				1 428 830
Årets avgang					0
Anskaffelseskost 31.12.	628 830	284 971	900 000	1 890 079	9 066 568
Akk. avskrivninger 31.12.		207 853	405 000	756 032	1 966 422
Bokført verdi pr. 31.12.	628 830	77 118	495 000	1 134 048	7 100 147
Årets avskrivning		56 994	45 000	378 016	546 354
Økonomisk levetid	5 år	5 år	20 år	5 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	

Bygninger og innbo på rikssenteret på Starmoen er fullverdiforsikret for kr 28 396 919.

Bygninger og innbo på rikssenteret på Østre Æra er fullverdiforsikret for kr 24 118 463.

Bygninger og innbo på rikssenteret på Vågå er fullverdiforsikret for kr 15 120 771.

Note 7 Finansinntekter

Regnskapsposten består av:	2019	2018
Renteinntekter bankinnskudd	183 188	159 634
Renteinntekter fond	97 801	86 557
Andre finansinntekter	19 787	16 993
Sum	300 776	263 184

Note 8 Investering i aksjer

Navn	Forretnings- kontor	Anskaffelses tidspunkt	Antall	Stemme og eierandel	Kostpris	Bokført verdi
Kjeller Aero Senter AS	Kjeller	2003	66	16,40%	68 117	68 117
Nordic Gliding APS	Herning	2013	160	20%	16 094	16 094
Rygge Aerosenter AS	Rygge	2016	145	15%	4 350	4 350
Totalt						88 561

Note 9 Andre fordringer

Regnskapsposten består av:	2019	2018
Lån i Luftforsvarets gavefond	2 452 000	1 403 000
Lån i hangarfond	482 500	518 500
Seilflymateriellån	430 000	548 000
Sum	3 364 500	2 469 500

Note 10 Kundefordringer

Forbundets kundefordringer er vurdert til pålydende, redusert med avsetning for tap på krav med kr 121 087. Avsetningen for tap er av størrelse som foregående år.

Note 11 Andre kortsiktige fordringer

Regnskapsposten består av:	2019	2018
Forskuddsbetalte kostnader	89 669	235 847
Påløpte inntekter	3 392 588	975 211
Kortsiktig lån Elverum FK	149 000	420 000
MVA termin 6	204 016	0
Sum	4 435 273	1 631 058

Note 12 Bankinnskudd

Av likvide midler på kr 18 919 591 utgjør bundne skattetrekksmidler kr 483 477.

Av midlene er kr 1 846 205 bundne klientmidler og kr 396 029 bundne til depositum. Kr 1 500 er kontant kassebeholdning.

Klientmidler

Klientmidler bank er bundne bankinnskudd.

Klientmidler bank kr 1 846 205.

Klientansvar kr 0.

Tilstrekkelig klientmidler bank til dekning av klientansvar. Klientmidler bank og klientansvaret er nettoført i forbindelse med årsregnskap. Differansen skyldes forbundets provisjon som ikke er frigitt og overført til forbundet sin driftskonto.

Note 13 Egenkapital

	EK med selvpålagt restriksjon	Annen EK	SUM EK
Egenkapital pr. 01.01.19	4 614 058	21 036 725	25 650 783
Årets endring i egenkapital:	0	0	0
Årets resultat til annen egenkapital	0	821 076	821 076
Disponert til Luftforsvarets gavefond	68 141	0	68 141
Disponert til Motorflyseksjonens hangarfond	17 490	0	17 490
Egenkapital pr. 31.12.19	3 749 689	22 807 801	26 557 491

Note 13 **Fordeling annen egenkapital:**
(Forts.)

	EK pr. 01.01.19	Endring	EK 31.12.19
Motorflyseksjonen	383 903	- 365 460	18 443
NLF Flytjenesten	760 484	- 72 178	688 306
Mikroflyseksjonen	1 954 883	- 365 255	1 589 628
Ballongseksjonen	79 794	668	80 462
Modellflyseksjonen	515 722	399 130	914 852
Seilflyseksjonen	2 254 528	-153 824	2 100 704
Fallskjermseksjonen	3 434 838	834 601	4 269 439
Hang-, para- og speedgliderseksjonen	2 679 598	1 249 454	3 929 052
Flyteknisk organisasjon (CAMO)	-1 475 265	-233 962	- 1 709 227
Norsk Luftsportstilsyn	-473 696	-62 520	-536 216
Fri egenkapital	10 921 936	540 422	11 462 358
Totalt annen egenkapital	21 036 725	1 771 076	22 807 801

Note 14 **Kortsiktig gjeld**

Regnskapsposten består av:	2019	2018
Påløpte feriepenger	1 043 501	1 001 931
Mottatte ikke opptjente inntekter	5 751 397	1 577 500
Annen kortsiktig gjeld	75 242	1 997 433
Påløpte kostnader	911 044	194 125
Sum	7 634 050	4 770 989

ÅRSBERETNINGEN FRA KONTROLLKOMITEEN I NLF FOR 2019

I henhold til NIFs lov § 2-12 avgir kontrollkomiteen herved sin beretning til tinget.

Det har vært avholdt 3 møter i kontrollkomiteen i 2019. I tillegg har medlemmene hyppig kontakt primært via mail når innspill kommer til komiteen.

Kontrollkomiteen skal føre tilsyn med organisasjonsleddets økonomi. Kontrollkomiteen skal påse at organisasjonsleddets midler er anvendt i henhold til lover, vedtak, bevilgninger og økonomiske rammer, samt at de foretatte økonomiske disposisjoner er i samsvar med forbundets lov og beslutninger fattet av tinget. Kontrollkomiteen skal videre forsikre seg om at organisasjonsleddets interne økonomiske kontroll er hensiktsmessig og forsvarlig.

Kontrollkomiteen skal påse at forbundets regnskapsførsel er pålitelig og at dets årsregnskap og delårsrapporter gir et korrekt uttrykk for forbundets drift og finansielle stilling. Kontrollkomiteen skal ved gjennomgang av regnskapene vurdere forbundets finansielle stilling, forvaltning og drift.

Kontrollkomiteen har i 2019 bestått av Inger Grimstad, Hans Fredrik Wille og Lars Rasmussen med sistnevnte som leder. Mette Lium er varamedlem og møter fast, mens Pål Vindfallet er ikke-møtende varamedlem.

Kontrollkomiteen har ingen merknader til det forelagte regnskap.

Kontrollkomiteen har gjennomgått styrets protokoller, samt andre dokumenter komiteen har funnet det nødvendig å gjennomgå. Komiteen har fått alle opplysninger fra forbundets administrasjon som komiteen har bedt om.

Kontrollkomiteen har gjennomgått styrets årsberetning med seksjonenes beretninger for 2019 og det styrebehandlede årsregnskapet for 2019. Styrets beretning og årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven. Kontrollkomiteen har fått seg forelagt revisjonsberetningen for 2019, og revisor har avgitt beretning uten bemerkninger. Komiteens leder har også hatt samtale med NLF's revisor Olav Heggard i forbindelse med revisjon av regnskapet for 2019.

Komiteen har regelmessig blitt oppdatert med hensyn til løpende politiske saker styret og administrasjonen har vært engasjert i. Komiteen har også blitt informert og oppdatert på status og utvikling i Norsk Luftsportstilsyn (NLT) av tilsynets administrative leder Andreas Mourud.

Komiteen oppfatter at styre og administrasjon har brukt tid og ressurser i henhold til de vedtak og styringssignaler som forrige Luftsportsting la til rette for. Forbundet har en sunn økonomi med god styring.

Kontrollkomiteen anbefaler at styrets beretning og forbundets årsregnskap for 2019 godkjennes av forbundstinget.

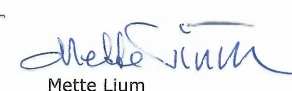
Oslo, 10. juni 2020

Lars Rasmussen

komiteleder

Inger Grimstad

Hans Fredrik Wille

Mette Lium

Til Tinget i Norges Luftsportsforbund

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet **Konklusjon**

Vi har revidert Norges Luftsportsforbunds årsregnskap som viser et overskudd på NOK 906.708. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av organisasjonen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av styrets årsberetning, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Leo Revisjon DA

Nils Hansens vei 8, 0667 Oslo – Revisornummer: 983 846 459 - Telefon: 22 07 40 00 - www.leorevisjon.no
Avd. Østfold: Fladebyveien 1, 1746 Skjeberg - Telefon: 69 12 34 00
Direkte: Even Kroken 22 07 00 41 - Olav Heggard 22 07 00 42 - Lorentz Grimsøen 22 07 00 43

revisorforeningen

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Det henvises til <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger> som inneholder en beskrivelse av revisors oppgaver og plikter.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet til Norges Luftsportsforbund, som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av organisasjonens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 8. juni 2020

Leo Revisjon DA

Olav Heggard

Registrert revisor

BALLONGSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2019

Organisasjon

Seksjonsstyrets sammensetning

Leder: Reidar Bratsberg
 Nestleder: Hans Rune Mikkelsen
 Styremedlemmer: Mikael Klingberg
 Arild Solbakken
 Eirik Bruset
 Silvia Klokk

Valgkomité: Sofia Orvarsson Darmo (leder)
 Steffen Steffensen
 Trond Nordby

Administrasjon

Seksjonens daglige administrasjon ivaretas av NLFs sekretariat. Ballongseksjonen disponerer en ressurs på deltid i administrasjonen etter behov.

Medlemmer

	2019	2018	2017
Antall medlemmer	24	21	26

Ballonglisenser

	Utstedt 2019	Gyldige 31.12.19	Utstedt 2018	Gyldige 31.12.18	Utstedt 2017	Gyldige 31.12.17
Lisenser	0	11	0	8	1	11

Ballonger

	2019	2018	2017
Antall registrerte ballonger	21	21*)	21*)

*) To av ballongene er registrert i utlandet. Det var ved utgangen av 2019 åtte luftdyktige ballonger i Norge.

*Eirik Bruset har fyllt Stratos med luft under Luftsportsuka 2019.
 Foto: Jostein Tangen*

Aktivitet

Det føres ikke sentral statistikk over antall ferder og/eller flydde timer med ballong i Norge. Ingen nye elever har startet med ballongflyging i 2019.

Ulykker og hendelser

Det er ikke rapportert noen ulykker eller alvorlige hendelser.

Seksjonsstyrets arbeid

Ballongklubben Frisk Bris, som ble stiftet i begynnelsen av 2002, er eneste klubb tilsluttet Ballongseksjonen. Det innebærer at alle som ønsker å drive med ballongsport i organisert form, må være medlem av ballongklubben Frisk Bris. Ballongførerbevis og sportslisens er knyttet til medlemskap i denne klubben.

Seksjonsstyremøter

Det har vært avholdt tre møter i seksjonsstyret hvor aktuelle saker har blitt behandlet.

Seksjonens sentrale oppgaver

NLF har blitt utnevnt som kompetent myndighet for utdanning og sertifisering av ballongførere. Dette medfører at det nå er mulig å få utstedt ballongførerbevis i henhold til felleseuropeiske regler i Norge. Det er imidlertid ingen organisasjoner i Norge som per dags dato er godkjent for utdanning av ballongførere etter de nye reglene, så det kan bli vanskelig både å få utstedt nye ballongførerlisenser, og vedlikeholde rettighetene på de eksisterende lisensene, inntil vi har en godkjent løsning med EASA-eksaminator på plass. I mellomtiden anbefaler ballongseksjonen at de nasjonale ballongførerbevisene benyttes. En ny løsning må være på plass innen 8. april 2021.

Internasjonal representasjon

Arild Solbakken er norsk representant til FAIs ballongkommisjon (CIA), men har ikke deltatt i møter i kommisjonen i løpet av året. Til FAI Ballooning Commission (CIA) Plenary Meeting 2019, som ble arrangert i Istanbul, Tyrkia 13. – 14. mars 2019, ble det utstedt proxy til Sveriges delegat.

Konkurranser og øvrig aktivitet

Aktiviteten i Norge har i hovedsak vært konsentrert til Oslo, Drammen, Skien og Trondheim. Noen av våre medlemmer har også utført flyginger og deltatt i arrangement i utlandet.

Mikael Klingberg, Eirik Bruset og Jostein Tangen fløy ballong i forbindelse med Luftsportsuka i august 2019 på Elverum.

Silvia Klokk deltok på Lake and sky, Zarasai, Litauen 23. – 26. mai, litauisk nasjonalt mesterskap (co-pilot), 6. – 9. juni, Birstonas, Litauen, Sagrantino cup, Italia 30. juli til 4. august og Leon, Mexico 13. – 16. november.

Anders Brobjer, Mikael Klingberg og Jostein Tangen deltok på en ballongfestival i Coruche i Portugal i oktober.

Økonomi

Ved fordeling av rammetilskuddet fra NIF har seksjonen årlig mottatt 5.000 kroner.

Dersom det blir behov for det i forbindelse med utvikling av nytt regelverk og utdanningsopplegg for å møte de nye felleseuropeiske bestemmelsene fra EASA, vil Ballongseksjonen kunne disponere en ressurs på deltid i administrasjonen. Det er gjort vedtak i

forbundsstyret om dekning av arbeid tilsvarende en stilling på inntil ti prosent i en tre års periode, finansiert fra forbundets kapital innenfor en ramme på 225.000 kroner. Da denne prosessen er forsinket, har seksjonen heller ikke blitt belastet med personalkostnad i 2019. Ballongseksjonen støttet i 2019 Silvia Klokk med 5.000 kroner for hennes internasjonale deltakelse. Ved inngangen til 2019 hadde seksjonen til gode i fellesskapet 79.794 kroner. Driften av seksjonen i 2019 gikk i balanse.

Sluttbemerkninger

Seksjonen er NLFs minste, og har siste året hatt en svak fremgang i utviklingen på både medlems- og aktivitetssiden.

Reidar Bratsberg (s)
leder Ballongseksjonen

FALLSKJERMSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2019

Organisasjon

Seksjonsmøtet

Seksjonsmøte ble avholdt 6. april 2019 på Clarion Hotel Air, Sola, Stavanger.

Seksjonsstyrets sammensetning:

Leder: Kristian Moxnes, Voss fallskjermklubb
 Nestleder: Janne Strømmen, Fønix fallskjermklubb
 Styremedlemmer: Espen Finne, Oslo fallskjermklubb
 Anders Emil Hustoft, NTNU fallskjermklubb
 Maja Bjerke Drøyli, NTNU fallskjermklubb
 Anna Fasting, Tønsberg, fallskjermklubb
 Bendik Harald Thommesen, Bodø fallskjermklubb

Varamedlemmer: Ingen

Valgkomité: Vibeke Valle (leder)
 Hans Christian Heer Amlie og Kari Helene Berg

Administrasjon

Seksjonens daglige administrasjon ivaretas av NLFs sekretariat hvor Jan Wang er ansatt som fagsjef og avdelingssjef og lønnes over seksjonens budsjett. I tillegg er Derek Nordlund Broughton ansatt i 18 prosent stilling som landslagsansvarlig.

Aktivitet

	2019	2018	2017	2016
Antall hopp totalt	67.559	67.388	68.383	67.672
Antall skarpe tandem	3.539	3.742	3.574	3.753

Lisenser

Klasse	Utstedt 2019	Gyldig per 31.12.19	Utstedt 2018	Gyldig per 31.12.18
Elevbevis line	240	249	194	195
Elevbevis AFF (accelerated free fall)	336	333	289	343
Lisens A	174	257	274	398
Lisens B	66	429	171	491
Lisens C	27	176	49	204
Lisens D	17	239	33	248
FAI sportslisenser	271	559	150	834

* Det tas et forbehold om antallet for 2019 grunnet utfordringer i forbindelse med Min idrett ift MelWin.

Agera. Foto: Kjell Øyen

Ulykker og hendelser

	2019	2018	2017	2016
Antall ORSer	260	257	236	219
Antall omkomne	1	1	0	1
Antall alvorlige skader	2	3	3	0
Total antall skader	64	61	53	52
AAD fyringer	4	2	7	3
AAD redninger	1	1	1	1
Wingsuit (WS)	14	16		

Det ble gjort 67.559 hopp på norske hoppfelt i 2019. Det er det tredje beste hoppresultatet som er oppnådd, kun slått av 2017 og 2016. Det var imidlertid en markant tilbakegang for tandemmer.

Det var en fatal ulykke i 2019 som har ORS# 1387. Sammen med denne ulykken utgjør, ORS#1352 og ORS#1146 de tre alvorligste fallskjermhendelsene. Den hendelsen med det største skadepotensial var ORS#1146. Reservepilot ut av dør på run. I tillegg var det en hopper som under trening i tunnel pådro seg en alvorlig hodeskade.

I 2019 ble det totalt generert 306 observasjoner. Per 21. januar var status at 202 av disse var ferdigbehandlet av sikkerhets- og utdanningskomiteen (SU). 62 av observasjonene lå til behandling i arbeidsflyten, mens 42 var trukket tilbake. SU er meget fornøyd med observasjonsregistreringssystemet (ORS) og den arbeidsflyten og kvaliteten som det er mulig å få ut av dette, men det må for mange purringer til klubbene for å få fortgang i lukkingen av ORS-ene. Det ble ilagt totalt 13 FU (farlig ukontrollerte hopp).

Seksjonsstyrets arbeid

Seksjonsstyremøter

Alle seks styremedlemmer i perioden 2017 - 2019 tok gjenvalg. I tillegg ble ny

ungdomsrepresentant valgt inn i styret. Det er avholdt seks seksjonsstyremøter, ett protokollført telefonstyremøte, ett seksjonsårsmøte samt et planleggingsseminar forut for seksjonsårsmøtet. Totalt er det behandlet 43 saker.

Seksjonsstyrets sentrale oppgaver

Hovedoppgaven for styret har vært planlegging og gjennomføring av ledermøtet, oppfølging av den vedtatte langtidsplanen med tilleggsføringene i protokollen fra seksjonsårsmøtet i 2019, samt generell budsjettoppfølging. Største prosjekt i 2019 har vært arbeidet med å gå fra papir- til digitalt format for medlemsbladet Frittfall. Alle beslutninger er tatt om publiseringsystem som muliggjør kostnadsdeling innen NLF. Målet om å ha en redaktør på plass før årsskiftet ble ikke nådd. Styret vil arbeide videre med dette i 2020.

ZION inn for landing. Foto: Willy Boeykens

Oppdraget med å utrede ny langtidsleieavtale for rikssenteret på Østre Æra er gjennomført, og det er enighet om prinsippene mellom Oslo fallskjermklubb og NLF. Arbeidsgruppen har avlagt rapport til NLF ved generalsekretæren. NLF har gitt oppdrag om å ha ny gjennomarbeidet leieavtale klar høsten 2021 for neste leieperiode.

Internasjonal representasjon

Delegat til FAIs fallskjermkommisjon (ISC) er Trude Sviggum med Kristian Moxnes som alternativ delegat.

Sikkerhets og utdanningskomiteen (SU),

har bestått av Espen Høst (leder), Anders Opsal Mæland (materiellsjef), Tone D. Bergan (AFF- og statistikkansvarlig), Harald Kvande (tandemansvarlig) og Jan Einar Soltvedt (skjermflygingsansvarlig). SU har gjennomført fem formelle møter og en rekke telefonkonferanser.

Det ble ilagt tre permanente hoppforbud av SU i 2019, ett på grunn av gjentatte farlig ukontrollerte hopp (FU) og to av mediske årsaker. Alle sentrale kurs ble gjennomført med tilfredsstillende deltagelse. SU ser derimot med bekymring en negativ trend innen instruktørrekrutering på AFF og tandem. SU lyktes i å lukke identifiserte avvik på organisering av wingsuit som aktivitet i 2019. Arbeidsgruppen til wingsuit leverte et svært godt produkt og klubbene har effektivt implementert tiltakene. Arbeidsgruppen fortsetter å utvikle og følge opp aktiviteten i 2020. SU sitt hovedfokus på sikkerhetsarbeid vil rettes mot å modernisere og effektivisere Håndboka og regelverk i 2020.

Granskningskommisjon

Granskningskommisjon 1/2019 ble nedsatt 8. september 2019 etter ulykken på Voss 7. september 2019. Kommisjonen har ikke konkludert vedrørende årsaker, men ambisjonen er å presentere den ferdigstilte rapporten på fagseminaret 21. mars 2020.

Konkurransekomiteen har bestått av Carl-Erik Tuv (leder), Anna Fasting (styrets representant) og

Kari Helene Berg. NM i innendørs kroppsfløyning ble gjennomført i regi av Voss Kroppsfløykarlag (VKFL) i to perioder. FS ble gjennomført i mars og D2W og FF(int) i november. Ordinært NM ble gjennomført i regi av Oslo fallskjermklubb for grenene FS, FF, VFS og WS. CP ble gjennomført på Gryttjom i Sverige som del av det åpne svenske mesterskapet. Kongepokalen var ikke satt opp innen fallskjermhopping i 2019.

Aktivitet

Norgesmestre - Ordinært NM

Klasse	Lag	Resultat	Navn
FS 4 - åpen	All star team HaGL FSK	99	Kjetil Nordin, Yngve Haugom, Ulrik Høgsberg, Pål Kolbenstvedt
FS 4 (int)	FS2020 Voltare Tønsberg FSK	62	Camilla Marnor, Christiane Wilhelmine Sørfjord Tuv, Qiong Si Xu, Shawn Munir, Kristoffer Øverli Andersen (v)
FS 8	All star squad HaGL FSK	30	Kjetil Nordin, Yngve Haugom, Ulrik Høgsberg Pål Kolbenstvedt, Bodil Leira Stene, Ingvild Bøe Haugom, Kari Berg, Øivind Godager
FF åpen	ZION Voss FSK	40,3	Kristian Moxnes, Anna Moxnes, Andreas Mosling (v)
FF (int)	Rumpelandingslaget Voss FSK	40	Kristine Langeland Foss, Stine Solberg, Anna Moxnes (v)
WS performance	Voss FSK	299,9	Espen Fadnes
CP	Lesja FSK	100	Øivind Krageboen

Innendørs NM i kroppsflyging

Klasse	Lag	Resultat	Navn
FS 4 - åpen	VossVind Girls Voss KFL	158	Arlene Kvarekvål Storebø, Trude Sviggum, Hilde Bastesen Storebø, Vilde Hansen
FS 4 (int)	VossVind jr Voss KFL	106	Irma Tvilde Storheim, Silvana Disch, Sanna Bergsland, Abigail Vethe Harbun
Dynamic 2 way	Modern Bodyflight Oslo FSK	1	Rune Aspvik, Eirik Flyversen Syversen
Freefly (Int)	Elysium Freefly Oslo FSK	49,6	Rolf Didrik Hexeberg, Rolf Nicolai Kvinge

Internasjonale konkurranser

VM i innendørs kroppsflyging

I april ble det gjennomført VM i innendørs kroppsflyging i Frankrike. Fra Norge stilte Amalie Hegeland Lauritzen i solo freestyle. Amalie fikk 3. plass. I FS4 Female stilte laget Vossvind Girls med utøverne Oda Bastesen Storebø, Vilde Hansen, Arlene Kvarekvål Storebø og Hilda Bastesen Storebø. Laget kom på 9. plass.

I disiplinen Dynamic 2Way stilte Rune Aspvik og Eirik Flyversen. De endte på 8. plass i konkurransen.

World Cup i wingsuit

I august ble det gjennomført World Cup og europamesterskap i wingsuit. Fra Norge stilte Espen Fadnes, Andreas Håland Hemli og Remi Damgaard i disiplinen wingsuit performance. Fadnes tok 4. plass i World Cup og 2. plass i EM. Håland

Hemli tok 20. plass i World Cup og 13. Plass i EM. Damgaard tok 31. plass i World Cup og 24. plass i EM.

World Cup i artistisk og formasjons hopping

I oktober ble det gjennomført World Cup i artistiske grener og formasjonshopping i Arizona, USA. Fra Norge stilte Laget Zion i disiplinen freefly. Laget bestod at Anna Moxnes, Andreas Mosling og Kristian Moxnes. Laget vant 1. plass og er det første laget fra Norge som har tatt et internasjonalt FAI gull. Gratulerer. Fra Norge stilte også laget Blue Pelican i disiplinen VFS. Utøvere på laget var Sondre Armand Tømmervold, Kristian Osther, Øyvind Nyberg, Vegard Larsen og Derek Nordlund Broughton. Laget tok 4. plass.

World Cup i canopy piloting

I november ble det gjennomført World Cup i canopy piloting i Sør-Afrika. Fra Norge stilte Øyvind Krageben. Øyvind tok 22. plass i sammenlagt konkurransen. I tillegg tok han 55. plass i speed, 26. plass i accuracy og 5. plass i distance.

Landslagsuttak

Det ble av ressursmessige årsaker ikke gjennomført nytt landslagsuttak i 2019.

Dommerkomiteen

Dommerkomiteen har i 2019 bestått av Anna Maria Lund, Kristian Moxnes og Anna Fasting. Lund og Moxnes har dømt både nasjonalt og internasjonalt. InTime dommersystem ble benyttet både i NM i innendørs kroppsflyging og i ordinært NM. Det ble innhentet ekstern dommerstøtte i NM i wingsuit.

Blue Pelican WC (2). Foto: Kristian Osther

Rikssenter for fallskjermidrett

Rikssenterkomiteen har bestått av Anders Emil Hustoft, Andreas Hemli, Espen Finne og fagsjef. Rikssenterkomiteen anbefalte at leieavtalen mellom NLF og Oslo fallskjermklubb (OFSK) blir reforhandlet. Det er enighet mellom OFSK og NLF om dette. I møte med generalsekretæren ble det besluttet at nåværende avtale løper ut avtaleperioden. Ny reforhandlet avtale skal være ferdig høsten 2021.

Den nye koordineringsavtalen med Forsvaret har fungert bra i 2019. Koordinering av fareområdene D110 og D102 er ennå ikke gjennomført. Forsvaret jobber fortsatt for å få Regionfelt Østlandet klassifisert som et restriksjonsområde.

Økonomi

Seksjonens økonomi er meget god. Inntektene kommer i hovedsak fra medlemskap, lisenser og overføringer av NIF-tilskudd via NLF. I tillegg er det andre inntekter som i hovedsak utgjøres av leieinntekter for rikssenteret, momskompensasjon og internrente. Momskompensasjon kommer ikke inn før i januar året etter, hvilket er utfordrende for økonomistyringen. I 2019 fikk seksjonen redusert momskompensasjonen med 18 prosent.

Fallskjermseksjonen gikk imidlertid med solid overskudd i forhold til budsjettmålet, som var på et overforbruk på 375.000 kroner. Dette skyldes i hovedsak at utgiftene på flere poster ble redusert

i forhold til budsjett. De største bidragsyterne var digitalisering av Frittfall, administrasjonen og observasjonsregistreringsystemet (ORS). Økonomistyringen har også vært utfordrende ettersom bokføringen både av inntekter og utgifter har hengt langt etter i tid. For detaljert regnskap vises det til NLFs styrets årsberetning.

Sluttbemerkning

Det sittende styret på seks personer tok gjenvalg ved seksjonsårsmøtet i 2019. Styret ble komplettert med ny ungdomsrepresentant og består i denne perioden av syv personer. Arbeidsutvalget har tatt seg av hastesaker som har dukket opp mellom styremøtene, og består av leder, nestleder og fagsjef.

Det er et mål for styret å holde medlemmene i F/NLF oppdatert på styrets arbeid og hva som skjer i fallskjerm-Norge. Facebook, e-post og medlemsbladet Frittfall er blitt brukt som kanaler i dette arbeidet.

De to viktigste sakene i 2019 har vært ansettelse av ny fagsjef samt digitalisering av Frittfall. Konkurransen og toppidrett er et stadig satsningsområde, og i 2019 ble det bestemt at World Cup i FS og artistiske grener skal holdes på Voss i 2021. Landslagene våre har prestert godt i World Cup i 2019, med 1. plass i grenen freestyle og 4. plass i grenen wing suit performance. Utenfor landslaget har norske utøvere også utmerket seg, med 3. plass i VM i freestyle vindtunnel samt 4. plass i World Cup i VFS.

Jeg ønsker å takke fagsjef, landslagsansvarlig og redaktør av Frittfall for det arbeidet de har lagt ned i 2019. En spesielt stor takk rettes til det sittende styret samt de frivillige i utvalg og komiteer som har lagt ned arbeid for Fallskjermseksjonen. De tillitsvalgte i landets klubber takkes også for den innsatsen de har gjort.

Kristian Moxnes (s)
leder Fallskjermseksjonen

HANG-, PARA- OG SPEEDGLIDERSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2019

Organisasjon

Ledermøtet

Seksjonsmøte ble avholdt 7.april i forbindelse med Luftsportstinget.

Seksjonsstyret sammensetning

Leder: Jon Erik Staurset, Tromsø hang- og paragliderklubb
 Nestleder: Brynhild Jorid Rotvold, Nidaros luftsportklubb
 Styremedlemmer: Frode Graff, Oslo Paragliderklubb
 Erland Åmot, Sportwing hang- og paragliderklubb
 Hildegunn Pettersen, Voss hang- og paragliderklubb
 Job Nestor Bahner, Oslo paragliderklubb

Varamedlem: Ragna Breines, Bergen hanggliding og paraglidingklubb

Valgkomité: Ane Pedersen (leder)
 Kjell Harald Nesengmo
 Monica Kristin Engen

Administrasjon

Seksjonens daglige administrasjon ivaretas av NLFs sekretariat hvor Trond Nilsen er ansatt som fag- og avdelingssjef.

Medlemmer

Ved utgangen av 2019 hadde seksjonen 2.516 medlemmer som er en 33 mer enn ved utgangen av 2018.

Flygebevis

Oversikt i tabellform over utstedte flygebevis i løpet av året, sammenlignet med foregående år, samt antallet gyldige flygebevis ved årsskiftene.

Klasse	Utstedt 2019	Gyldige 31.12.19	Utstedt 2018	Gyldige 31.12.18
Hangglider -				
Elevbevis SP 2	21	28	4	7
Flygebevis SP 3	1	32	1	28
Flygebevis SP 4	3	41	2	39
Flygebevis SP 5	1	94	2	93
Sum SP flygebevis	26	195	9	167
Paraglider -				
Elevbevis PP 2	255	519	253	490
Pilotbevis PP 3	153	553	114	527
Pilotbevis PP 4	67	212	32	179
Pilotbevis PP 5	35	524	40	502
Sum PP flygebevis	510	1.808	439	1.698
Speedglider -				
Elevbevis SPG 2	77	161	101	152
SPG 3	83	286	125	260
SPG 4	33	99	30	72
SPG 5	18	54	11	46
Sum SPG flygebevis	211	600	267	530
Totalt flygebevis	747	2.603	715	2.395
Paramotor (PPG+PHG)	18	132	5	137
FAI sportslisenser	141	244	11	113

Aktivitet, antall turer logget

	2019	2018
Paraglider turer	43.092	46.680
Hangglider turer	1.523	1.972
Speedglider turer	23.974	27.030
Paramotor turer	1.618	1.931

Tabellen viser de turer som logges i loggboka (no.flightlog.org) på nettet. Man er ikke pålagt å logge turer unntatt ved paramotor og tandemflyging, så derfor er det reelle tallet høyere enn tabellen viser.

Kursaktivitet

Liste over antall elever som har bestått nybegynnerkurs de siste to årene:

	2019	2018
Antall HG kurs	7	3
Antall PG kurs	45	51
Antall SPG kurs	13	11
Antall kurs totalt	65	65
Antall HG elever	19	2
Antall PG elever	196	255
Antall SPG elever	60	69
Antall elever totalt	275	326

Ulykker og hendelser *)

	2019	2018
Næruhell PG	71	84
Uhell PG	48	36
Ulykker PG	31	30
Næruhell HG	2	4
Uhell HG	3	1
Ulykker HG	2	3
Næruhell SPG	6	16
Uhell SPG	8	14
Ulykker SPG	13	20
Fatale ulykker	2 (SPG)	0

*) Seksjonens definisjoner avviker fra de øvrige seksjonenes definisjoner:

- **Næruhell** er hendelse uten skade på person eller utstyr.
- **Uhell** er hendelse med mindre skade på person eller utstyr.
- **Ulykke** er hendelse med skade på person eller utstyr, eksempelvis forstuing eller brudd. Ulykke med fatal utgang er angitt i egen rubrikk.

PG er paragliding

HG er hanggliding

SPG er speedgliding

PPG er paramotor

Seksjonsstyrets arbeid

Seksjonsstyremøter

Det er avholdt seks seksjonsstyremøter hvor 36 saker er behandlet.

Faglig ledergruppemøter

Faglig ledergruppe har avholdt fire møte hvor seks saker ble behandlet.

Seksjonsstyrets sentrale oppgaver

Styret har brukt mye tid på å få til et godt samarbeid i seksjonens faglige og politiske miljø. Bemanning av utvalgene har gått svært tregt, men vi har kommet litt på vei, men det gjenstår fortsatt en del arbeid. Arbeidet til faglig ledergruppe har hatt behov for å struktureres opp samt settes i system, derfor vedtok styret i november å sette inn styremedlem Brynhild Jorid Rotvold som midlertidig leder av faglig ledergruppe frem mot årsmøtet i 2019.

Driften av rikssenteret i Vågå har gått bedre enn foregående år, anleggsutvalget som hadde ansvar for driften av rikssenteret gjorde en god jobb. Dessverre hadde vi en stor flom på høsten som gjorde mye skade på huset, og nå er det vurderinger som må gjøres i forhold til gjenoppbygging av senteret.

Internasjonal representasjon

Trond Nilsen representerte seksjonen på EHPU (European Hanggliding and Paragliding Union) møte i januar i Madrid, Spania.

Pilot Luis Fonseca på Røyra, Ulstein 17. mai. Foto: Kyrre Svanøy

Trond Nilsen representerte seksjonen på ESTC (European Safety and Training Committee) møte i juni i Nova Gorica, Slovenia.

NLF/HPS var ikke representert ved CIMA (Comité International de Micro Aviation) Plenary meeting i november i Bucuresti, Romania.

Den nordiske paraglidingskomiteen har vanligvis møte på høsten. Mari-Anne Aanes, leder for KKPGXC vil representerte seksjonen på den nordiske paraglidingskomiteens møte i januar 2020 i København, Danmark.

Aktivitet i utvalg

Seksjonen besluttet i forbindelse med strategimøte i desember 2019 å endre seksjonens struktur når det gjelder fagutvalg. Fra å ha hatt egne fagutvalg for sikkerhet, regelverk og utdanning har seksjonen omstrukturert slik at man nå har et fagutvalg som jobber med saker relatert til alle de tre fagområdene. Fagutvalget blir ledet av Kjell-Harald Nesengmo.

I tillegg har seksjonen som før en faglig ledergruppe som nå består av Kjell-Harald Nesengmo (Indre Salten PGK), Nikolas van Etten (Bergen HPK) og Johann Normann (Harstad HPK).

KUPGxc med leder Mari-Anne Aanes organiserer konkurransevirkosomheten innen paragliding distanse.

KUPG Akro med leder Åsmund Birkeland organiserer konkurransevirkosomheten innen akroflyging med paraglider.

KUHG med leder Øyvind Ellefsen organiserer konkurransevirkosomheten innen hanggliding.

KUSPG med leder Øystein Bryn organiserer konkurransevirkosomheten innen speedgliding.

KUPPG. Det er oppnevnt konkurransekomite for PPG (paramotor) også, men denne er ikke aktiv ennå. Leder er Milan Lindauer.

Konkurranser og resultater

Paragliding distanse: Kjell-Harald Nesengmo, Indre Salten paragliderklubb ble norgesmester i paragliding distanse – åpen klasse, Mari-Anne Aanes, Bergen hanggliding og paraglidingklubb vant kvinneklassen og Gunnar Sæbu, Oslo paragliderklubb vant sportsklassen.

Norgescupen i paragliding distanse fikk kun en gjennomført omgang i 2019 i Hvittingfoss. Norgescupen åpen klasse ble vunnet av Ronny Helgesen, Oslo paraglideklubb. Sportsklassen ble vunnet av Gunnar Sæbu, Oslo paragliderklubb og Lill-Elisabeth Jensen, Bygland luftsportklubb vant dameklassen.

Hanggliding distanse: Årets NC og NM i hanggliding ble avlyst. Vi hadde tre deltagere i HG-VM i Italia. Beste nordmann ble Olav Opsanger med en 19. plass totalt.

Paragliding Akro: Det har ikke vært avholdt konkurranse i paragliding akro i 2019.

Speedgliding: Det har ikke vært avholdt konkurranser i speedgliding i 2019, men det har vært flere samlinger i forbindelse med festivaler og andre arrangementer.

Paramotor: Det har ikke vært avholdt konkurranser i paramotor i 2019.

Fri Flukt

Fri Flukt er seksjonens medlemsblad. Det er utgitt ett nummer i 2019. Og arbeidet med første nummer for 2020 er i gang.

Hederstegn

Seksjonen har tildelt ut to seksjonshederstegn, men disse har ikke blitt delt ut enda.

Økonomi

Seksjonen oppnådde et positivt resultat i 2019, som til tross for at inntekter er lavere enn budsjettert, likevel er det bedre enn det budsjetterte overskuddet. Faktorer som har medført til dette kan kort oppsummeres med at

man har brukt mindre penger enn forventet innenfor de fleste områder.

Resultatet for Rikssenteret er også bedre enn budsjettert grunnet at det i hele 2019 har vært stengt som følge av flommen i 2018.

*Reidar Steine ved Stortinden ved Bjæringen i søndre Meløy.
Foto: Reidar Steine*

Sluttbemerkninger

Antall medlemskap i seksjonen har vært relativt stabilt fra 2018 til 2019.

Antall elev- og flygebevis har innen alle tre hovedgrener vist en økning i 2019 mot 2018. Innen paramotor har det vært en svak nedgang.

Stian Seglem flyr på hang over Voss i frisk høstluft. Foto: Morten Knapstad.

Det er fortsatt et miljø innen SPG som flyr uten å ha medlemskap eller flygebevis og derfor også uten forsikring. Seksjonen jobber fortsatt mot å få disse til å bli medlemmer og ta kurs.

Det har blitt rapportert inn cirka ti færre hendelser i 2019 enn i 2018 hvorav det meste muligens skyldes litt lavere aktivitet i 2019 mot 2018.

Seksjonens fagutvalg har endelig kommet godt i gang med sitt sikkerhetsarbeid, og en utførlig analyse av hendelser i både 2018 og 2019 er laget og distribuert til klubbene. Seksjonens fagutvalg har lagt ned betydelig innsats som fører til at det nå tydelig fremkommer at rapportene våre medlemmer sender inn blir lest, behandlet og resulterer i en publikasjon som kan brukes aktivt i seksjonens og klubbens sikkerhetsarbeid. Dette vil føre til en enda større vilje til å rapportere hendelser.

Seksjonen har i 2019 hatt to fatale ulykker, begge med speedglider. Det ble nedsatt granskningskommisjoner ved begge ulykker. Rapporten for den første ulykken er avsluttet og er tilgjengelig på seksjonens nettside på www.nlf.no.

Rikssenteret i Vågå har vært stengt i 2019 etter at det ble oversvømt i oktober 2018 da vannet sto cirka 1.80 meter over gulvnivå. Seksjonen jobber med å finne en løsning som ikke medfører at senteret må holde stengt i fremtidige sesonger på grunn av flom.

Vi har i 2019 avholdt ett instruktørkurs og ett instruktørseminar på Gardermoen.

Det er påbegynt en mindre revisjon av sikkerhetssystemet som vil bli slutført i 2020. Dette for å tilpasse det til de praksisendringer innføringen av nytt medlemssystem og omorganisering har medført. Det er også påbegynt et større arbeide med å oppdatere seksjonens utdanningsprogrammer for alle grener, målet er at også dette er slutført i 2020.

Styret ser frem til en god og sikker flysesong i 2020.

Jon Erik Staurset (s)
leder Hang-, para- og speedgliderseksjonen

Hvittingfoss. Foto: Jonas Kuraas

MIKROFLYSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2019

Organisasjon

Seksjonsstyrets sammensetning

Leder: Sigurd Brattetveit, Stord flyklubb
 Nestleder: Stein Erik Lundblad, Jarlsberg mikroflyklubb
 Styremedlemmer: June C. Karlgård, Hedmark flyklubb
 Claudia Kruber, Stord flyklubb
 Stig Børrestuen, Elverum flyklubb
 Pål Vindfallet, Hedmark flyklubb
 Hans Kristian Auflem, Stryn luftsportsklubb

Valgkomité: Tormod Veiby (leder)
 Jan T. Henriksen
 Hardtmut Lange

Administrasjon

Tom Bjerke har i 2019 hatt en stillingsandel på 77 prosent som fag- og avdelingssjef. De resterende 23 prosent av hans stilling er i tilknytning til NLF CAMO og NLF sentralt.

I 2019 har Roger Holm vært engasjert som prosjektmedarbeider i en tilnærmet 30 prosent stillingsandel.

Aktivitet på totalt 249 innrapporterte mikrofly i 2019

	2019	2018
Antall timer	24.616	12.491
Antall starter	9.730	32.967

Gyldige rettigheter ved årsskiftet

Klasse	Utstedt 31.12.19	Gyldige 31.12.18	Gyldige 31.12.17
Elevbevis Tre-akse	142	212	313
Flygebevis Tre-akse	525	555	576
Instruktører Tre-akse	118	131	133
Elevbevis Trike	2	3	7
Flygebevis Trike	33	44	50
Instruktører Trike	9	9	10
Elevbevis Gyro	2	2	2
Flygebevis Gyro	9	12	16
Instruktører Gyro	3	4	4
IK-1e Instruktør eksaminator	14	13	13
IK-1 Instruktør	47	47	55
IK-2 Instruktør	47	54	52
IK-3 Instruktør	35	41	44
Besiktningsmann Gyro	5	4	5
Besiktningsmann Tre-akse	31	25	31
Besiktningsmann Trike	9	7	9

Ulykker og hendelser

	2019	2018
Innrapporterte hendelser, alle kategorier	38	21
Alvorlig personskade	0	0
Omkomne (to fatale ulykker i 2018)	0	3

Det ble innsendt 38 rapporter om små og store hendelser i 2019, som i anonymisert form ligger åpent tilgjengelige på seksjonens nettsider etter behandling i Flytryggingutvalget.

Mikroflyregisteret

NLF fører register over alle norske mikrofly

	2019	2018
Antall mikrolette luftfartøy med kjennetegn	651	650
Antall mikrolette luftfartøy med flygetillatelse ved årsskiftet	297	295
Antall mikrolette luftfartøy som har hatt flygetillatelse innenfor året	331	337
Antall nye mikrolette luftfartøy som er ført inn i registeret i løpet av året	5	7

Seksjonsstyrets arbeid

Det er avholdt fire møter i mikroflystyret i 2019, hvor 36 saker er behandlet.

Flytryggingsutvalget (FTU)

Stig Børrestuen (leder), Bjørn Pedersen, Stein Erik Lundblad, Bendik Mørstad Johansen.

1. Gjennomførte saker
 - a. Behandlet 36 saker i perioden.
2. Pågående saker
 - a. Behandling og oppfølging av hendelsesrapporter.
 - b. Anbefalinger etter hendelsesrapporter.
 - c. Utvikling av materiell for flytryggingsmøter i klubbene.
3. Planlagte aktiviteter
 - a. Opprettholde fokus på flytrygging gjennom rapportbehandling og kontakt med miljøet.
 - b. Behandling og oppfølging av hendelsesrapporter.
 - c. Deltagelse (av leder i FTU) i NLFs Sikkerhetskomite fra 1. januar 2020.
4. Kurs og samlinger/arrangement
 - a. Flytryggingsutvalget har deltatt på Instruktørseminar 2019 og informert om arbeidet som blir utført i flytryggingsutvalget.
5. Tilrådninger fra Flytryggingsutvalget
 - a. Utvalget har kommet med flere tilrådninger i forbindelse med behandling av rapporter. De fleste tilrådninger går ut på å videreføre kampanjer som går på holdninger samt «stick & rudder» kunnskap spesielt i forhold til landinger. Sportsfly har lavere vingebelastning og kan være mer utsatt for vær og vind enn motorfly. Det er viktig at det er fortsatt fokus på dette området.

Konkurranssutvalget

Tormod Veiby (leder), Stig Børrestuen, Per T. Høyland og Håkon Fosso.

Saker som er behandlet og vurdert i utvalget i 2019

- Planer for sesongen 2019.
- Konkurransseminar våren 2019.
- Deltakelse Luftsportsuka.
- Gjennomføring av NM.
- Deltakelse EM Ignalina, Litauen.
- Planer for sesongen 2020.

Møter – som er gjennomført i utvalget og saker som er tatt opp

Ingen fysiske møter. Kommunikasjon og koordinering foregår verbalt og ved e-post utveksling.

Aktiviteter/samlinger/konkurranser

Konkurransseminar på Starmoen 4. - 5. mai 2019 ved arrangementskomité ved Stig Børrestuen, Pål Vindfallet og Håkon Fosso. Det deltok fem fly, seks crew, men det ble dessverre dårlig vær, men stort utbytte likevel.

Meget vellykket NM avholdt på Høyland, Jæren 29. juni, med 16 påmeldte team. Utdeling av Kongepokal og 1. plass NM gikk til Per T. Høyland og Håkon Fosso, 2. plass til Gulbrand Thomlevold og Tore Sandal og 3. plass til Espen Grønstad og Frank Olaf Sem-Jakobsen.

Til FAI EMC 2019 i Ignalina, Litauen, 7. - 17. august var det påmeldt ett team for 2-seters gyro GL2 med pilot Arild Vegrim og navigatør Geir Hamlott, Autogyro MTO Sport LN-YUV. Deltagelsen ble kansellert på grunn av sykdom så sent som 31. juli. NLF fikk refundert hele påmeldingsgebyret.

Håndbokredaksjonen

Tom Bjerke (leder), Roger Holm (sekretær), Tor Berg og Svein Olav Aasen.

I forbindelse med nytt navn på aktiviteten, og forventet øket maksimal avgangsmasse vil sikkerhetssystemet for sportsfly (SiFoS) få en omfattende oppdatering i 2020. Dette har blitt forberedt av redaksjonen ved å redigere inn endringer som følge av regelverksendringer i forbindelse med lukking av avvik etter Luftfartstilsynets (LT) revisjon av Mikroflyseksjonen høsten 2018. Noen av de kommende endringer har

etter påtrykk fra LT blitt gyldige, og informasjon om dette ligger på vår nettside under sikkerhetssystemet. Blant annet har kapittel 5 Teknisk blitt skrevet på nytt med klarere beskrivelser og bedre struktur. Det har i samme forbindelse blitt utarbeidet og publisert klare prosedyrer for hvordan styret, utvalg og fagsjef skal behandle regelmessige prosesser. Andre forslag til endringer, som ikke har trådt i kraft fordi de ikke er formelt godkjent ligger på en tilsvarende nettside til gjennomsyn for klubber og medlemmer.

Informasjons- og aktivitetsutvalget

Pål S. Vindfallet (leder), June Karlgård (aktivitet), Roger Holm (medlem) og Odd-Tore Ohnstad (medlem).

NLFs webside er hovedinformasjonskilden til alle våre klubber og medlemmer, og den inneholder informasjon om status for klubbene, alle nødvendige regelverks- og informasjonsdokumenter samt alle nødvendige søknadsskjemaer.

Publisering av nyheter kommer komplett på websiden, men et varsel med lenke til nyeste artikkel legges ut på en av seksjonens to facebook sider.

Flynytt, som medlemmene får i posten, bringer seksjonens faste lederspalte og relevante artikler om opplevelser og nyheter i markedet.

Aktiviteten i 2019 har vært god, og mikroflygere har deltatt på mange fly-inn og flytreff. Det har blitt gjennomført treningshelg for konkurranseflygere på Starmoen og vi ser med glede at det kommer nye ivrige piloter til, som gjør det godt i konkurranser. Et godt arrangert norgesmesterskap ble gjennomført med hjelp fra Jæren sportsflykubb.

Mange sportsflygere besøkte AERO messen i Friedrichshafen i 2019.

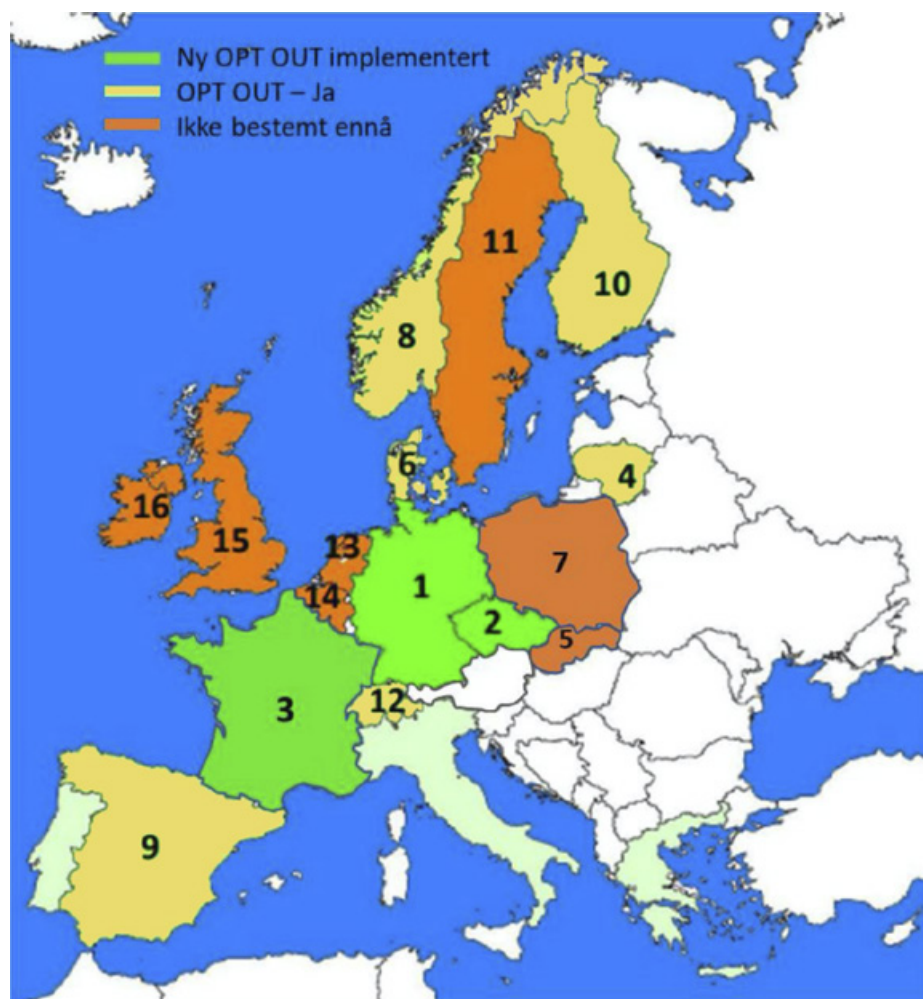
Luftsportsuka på Starmoen var godt besøkt, Mikroflyseksjonen arrangert kurs i elektronisk planlegging av navigasjonsturer, noe som var et populært kurs for alle luftsportsgrener.

1. januar 2020 skiftet seksjonen navn fra Mikroflyseksjonen til Sportsflyseksjonen.

Aktivitetsansvarlig

Det ble avholdt jentenettverksmøte 23. mars for å diskutere strategier og framtidsplaner. Temakveld ble også arrangert hos Avinor, Oslo kontrollsentral, Røyken 28. mars for mikro- og motorflypiloter. Mikroflyseminar ble avholdt på Starmoen, Elverum 3. - 5. mai.

Internasjonalt utvalg

Claudia Kruber (leder), Roger Holm og Tormod Veiby.

Hele året 2019 står i tegn av å avvente til at 600 kilo implementeringen fra Stortinget kommer på plass. Det vil trolig være likt i året 2020. Utover holder Norge tett kontakt med andre europeiske land igjennom e-post kontakt og en årlig samling som fokuserer på grensepassering, sikkerhet, medisinske krav for mikroflypiloter, implementering av U-luftrom og oppdatering av 600 kilo implementeringen. Figuren viser en oversikt over hvor langt den 600 kilo implementeringen i de forskjellige europeiske land har kommet:

EAS (Europe Air Sports) har vært på stedet på EMF (European Microlight Federation) møte for å gi en oversikt over implementeringen i U-luftrom i Europa. U-luftrom er et nytt luftrom som er planlagt å innføres for i første omgang ubemannet drone-flyging. Det ligger sterke industrielle krefter bak U-luftrom. Airbus og Amazon har vist stor interesse for å opprette et nytt luftrom. Det planlagte luftrommet vil trolig ta deler av hva som er det frie G-luftrommet i dag. Det er ikke klart hvilke begrensninger i tid og størrelse det nye U-luftrommet kommer til å få. Norge har en aktiv rolle med EAS for å følge med og påvirke implementeringen av det nye U-luftrommet. EASA har allerede laget et rammeverk for UTM (unmanned traffic management) som heter RMT.230.

Operasjons- og utdanningsutvalget

Roger Holm (leder), Tor Berg, Geir Magne Andersen og Espen Grønstad.

Det ble gjennomført et instruktørkurs for mikroflygere i januar 2019 med åtte deltagere, inklusive to erfarne trafikflygere. Kurset ble gjennomført i mai måned på Clarion Tollboden Hotell i Drammen. Kursleder var Roger Holm, assistert av Geir Magne Andersen og Odd Tore Ohnstad. Kurset fokuserer mye på kommunikasjon med elever basert på briefinger og rollespill, og fikk god omtale av deltagerne for struktur, innhold og gjennomføring. Teoripensumet for mikroflygere ble i samråd med Luftfartstilsynet besluttet utvidet til å gjelde alle ni fag som er pensum for motorflygere, men med de unntak og tillegg som skyldes forskjeller i materiell, regelverk og tillatte operasjoner. Det har også blitt pålagt å benytte et sentralt eksamenssystem med muligheter for myndighetene til å ha innsyn av resultatene. Utvalget har bidratt med innspill og hjelp til norske figurer i den nye teoriboken for LAPL/PPL. Basert på denne arbeider utvalget med en tilsvarende bok for mikroflygere, men med de endringer som må gjøres på grunn av forskjeller i illustrasjoner og pensum. Boken og det nye pensumet med sentralt eksamenssystem skal være klar til bruk og etterfølgelse fra høsten 2020.

Leder av utvalget har sammen med seksjonens fagsjef deltatt på virksomhetstilsyn i fem mikroflyklubber. Basert på de positive erfaringene en fikk ved å se inn i klubbens virksomheter, ble det bestemt at en skal utvide antall tilsynspersoner for å kunne gjennomføre ti virksomhetstilsyn per år.

Det ble avholdt ett oppdateringsseminar for instruktører i november på Scandic Hotell på Lillestrøm. Tema var blant annet ny lærebok og nytt pensum og eksamensform for sportsflygere, opplæring av nye operative ledere og standardisering

av skoling og oppflyginger i klubbene. Det ble også informert om resultatet av Luftfartstilsynets revisjon av Mikroflyseksjonen høsten 2018, og hvordan arbeidet med å lukke avvikene også vil medføre nærmere presenterte endringer i det kommende sikkerhetssystemet for mikroflygere.

Rotorutvalget

Petter Faye-Lund (leder), Stein-Erik Lundblad, Erik Skaarup og Ole Cato Paulsen.

Gyro

Det har vært skoling med én person i 2019. Det antas at det ilt 2019 har vært tre aktive piloter i Norge

Mikrohelikopter

Det jobbes fremdeles i utvalget sammen med administrasjonen i NLF, med å forsøke å få en godkjenning fra LT til et prøveprosjekt om innføring av kategorien mikrohelikopter i Norge.

Disse tre personene har kjøpt hver sitt helikopter - Helisport CH-7 Kompress Charlie hos Mamba Air i Tsjekkia. De har fullført trening/utdanning der, og innehar Tsjekkisk Mikrohelikopterbevis.

Ole Cato Paulsen, Stavanger
Tore Grøneng, Skogn
Finn Erik Hustad Johansen, Noresund

Hovedfokuset i 2019 har vært prosessen med å få legalisert mikrolett helikopter. Planen er at de involverte i prosjektet tar helikopteret sitt til Norge våren 2020 for å gjennomføre en prøveperiode på i utgangspunktet seks måneder, som event utvides med seks nye måneder hvor man flyr på tsjekkisk lisens og tsjekkiske kjennemerker.

Treff på Starmoen.

Teknisk utvalg

Kristian Fahlstrøm (leder), Stein Erik Lundblad, Tormod Veiby og Svein Olav Aasen.

Utvalget fungerer som fagorgan for Mikroflyseksjonen i tekniske saker, herunder materiellklarering av utstyr ved import og registrering. Antallet importerte og nyregistrerte fly har vært lavt også i år. Utvalget har holdt ett møte i 2019. Øvrig saksbehandling har vært gjort per e-post. Hovedfokus har vært regelverksoppdateringer, og teknisk support til flyeiere.

Oppdateringsseminar for besiktingsmenn ble avholdt 20. - 21. oktober med 25 deltakere.

Av 38 rapporterte hendelser i 2019, var det ti hendelser av teknisk karakter. I kategorien feil vi kan lære av var det en teknisk hendelse. Av disse kan tre hendelser tilskrives forgassere som faller av grunnet manglende vedlikehold. Vet du alder på gummikomponentene på ditt fly? Utvalget fungerer som fagorgan for Mikroflyseksjonen i tekniske saker, herunder Her må vi henvise til Rotax sitt program for bytting av gummikomponenter.

Fordelene med å gjennomføre en "maintenance check flight" etter vedlikehold burde være kjent for de fleste. Likeledes minner teknisk utvalg om at flyeiere skal kontakte Mikroflyseksjonen FØR arbeid med ombygging eller modifikasjoner påbegynnes.

Økonomi

Det vises til regnskapsoppstillingen.

Sluttbemerkninger

Det er givende å samarbeide med så mange dyktige og engasjerte mennesker, både blant medlemmene våre, utvalgene og ikke minst i styre og administrasjonen. Det er mange som har lagt ned svært mye dugnadsarbeid i løpet av 2019. Det er et stort arbeid å forberede oss til nye vektgrenser, ny utdanningsprogrammer og standardisering.

Det blir stadig satt større krav fra myndighetene til vår virksomhet, og det kan til tider være vanskelig å få samfunnet rundt oss til å forstå av vi er sportsflygere og ikke «transportflygere».

Regjeringen laget en egen «strategi for småflyverksemda» i 2017. Her er det lagt opp til vektøkning til 600 kilo, flere landingsplasser og en forenklet legesjekk. Styre har i flere anledninger etterlyst status for dette. Konklusjonen er at ansvarlig myndighet for å gjennomføre regjeringens strategi ikke har prioritert dette arbeidet.

Gledelig er det at en i løpet av 2019 ikke har hatt alvorlige ulykker. Sikkerhet har og vil alltid ha høyeste prioritet i vårt arbeid. Takk til alle som har bidratt i 2019.

Sigurd Brattetveit (s)
leder Mikroflyseksjonen

MODELLFLYSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2019

Organisasjon

Seksjonsmøtet 2019

For første gang i historien ble Luftsportstinget og Modellflyseksjonsmøtet avholdt på Sola. Det medførte noe lavere deltakelse fra klubbene, til tross for at Modellflyseksjonen dekket dagpakke-kostnaden for de klubbrepresentantene som deltok. Det ble vedtatt nytt konkurransereglement, ny utviklingsplan, fastsatt budsjett og kontingenter for 2020 og 2021, samt valgt nytt styre og ny valgkomité. Jo Grini og Haagen Valanes fikk begge tildelt NLFs gullnål for unik innsats for modellflyging i Norge og Europa. Det ble avholdt et fagmøte etter seksjonsmøtet, der leder i fagutvalget Magne Hegstad og Jon Gunnar Wold fra NLF informerte om den godkjente håndboka og hvilke endringer det ville medføre så snart den trådte i kraft.

Seksjonsstyret

Styrets sammensetning:

Leder: Espen Bakke, Cirrus RC klubb
Nestleder: Anders Holt Jakobsen, Bærum modellflyklubb

Styremedlemmer: Alexander Hicks, Bærum modellflyklubb
Jonny Rinde Johansen, Andøy modellflyklubb
Ben-Erik Ness, Bergen modellflyklubb

Varamedlem: Morten Birkelid, Haugaland modellklubb

Valgkomité: Haagen Valanes (leder)
Rune Haugen
Øystein Berg

Administrasjon

Modellflyhåndboka ble midlertidig godkjent av Luftfartstilsynet, etter søknad og mindre revisjoner. Håndboka inneholdt mangelfulle bestemmelser om FPV-flyging, slik at når disse ble revidert i samarbeid med Luftfartstilsynet ble det utstedt endelig godkjenning av Håndboka 14. oktober 2019. Seksjonen fikk gjennomslag for at medlemmene kan fly FPV uten utkikksperson under visse forutsetninger, en klar fordel for våre medlemmer. Videre er NLFs medlemmer sikret retten til å fly høyere enn 120 meter. Modellflyhåndboka er det første og eneste godkjente

Oversikt kompetansebevis 2019

	Totalt 2019	Totalt 2018	Diff.
Flygebevis A	1.298	1.361	-63
Flygebevis B stormodell	251	377	-126
Flygebevis B turbin	143	150	-7
Display	146	201	-55
Instruktør 1	111	150	-39
Instruktør 2	135	203	-68
FAI Sportslisens	251	385	-134

sikkerhetssystem for modellflyging i Norge.

NLFs kvalitetssjefs gjennomgang av Modellflyhåndboka i desember medførte kun ett avvik.

Seksjonsstyrets arbeid

Seksjonen har jobbet mye med å få kontroll på økonomi og medlemstall etter overgangen til Min idrett, og rapporteringen har fungert greit i 2019 selv om det er svakheter med at vi mangler gode oversikter over betalte medlemmer. Sent i 2019 kunngjorde NIF at det fra 2020 vil bli tatt i bruk et datavarehusverktøy som vil gi bedre rapporter.

2019 var det første året med ny modell for beregning av konkurransetøtte, hvor støtten ikke lengre avkortes med fratrekk for deltakeravgift. Det har fungert som forventet.

Seksjonens forsikringspartner WR Berkeley la ned sin virksomhet i Norden. Det ble derfor inngått ny avtale med Starr Companies, som i stor grad var en videreføring av den tidligere avtalen med WR Berkeley.

I tillegg til hederstegn som ble utdelt på seksjonsmøtet, fikk også den meritterte seilflygeren Bjørn Tore Hagen tildelt Modellflyseksjonens hederstegn for sin innsats for RC seilflyging i Norge på et klubbarrangement i Bodø.

Medlemsblad

Medlemsbladet Modellfly informasjon fortsetter å skape godt engasjement blant medlemmene, og løssalget i Norge og Sverige har fortsatt. Tilgangen på stoff er god. Fra og med utgave 5 ble trykking og distribusjon overlatt til firmaet Polinor i Drammen, noe som forenkler administrasjon ved at man slipper flere ulike underleverandører. Even Braaten ble engasjert som ny spalterredaktør for droneracing.

Utvalg og komiteer

Fagutvalget (tidligere sikkerhetsutvalget)

Leder: Magne Hegstad (Moss MFK)
Sekretær: Jon Gunnar Wold (NLF)

Konkurranssutvalget (gruppeledere)

Jo Grini	F3J, F3K, F5J
Olav Kallhovd	F3F
Pål Lindén Anthonisen	F4C, F4H
Atle Klungrehaug	F1A, F1B, F1H
Tom Erik Holthe	F3A, F3P
Jan Thore Lygren	F3C, F3N
Clamer Meltzer	F2B
Rune Haugen	IMAC
Henrik Sandaker Palm	F9 Drone Sports

Tom Erik Holthe overtok som gruppeleder i F3A-klassen etter Espen Kvien, som ble takket for mange års god innsats under NM i F3A på Løken i Høland.

Internasjonale representanter

Seksjonen har også i 2019 vært representert i FAIs modellflykommisjon (CIAM) med Narve L. Jensen som delegat, og Tom Erik Sørensen som alternativ delegat. Narve L. Jensen innehar vervet som 2. visepresident i CIAM.

Seksjonens medlemmer i

CIAMs subcommittees (SC):

F3 RC Aerobatics:	Ola Fremming, medlem
F3 RC Soaring:	Jo Grini, medlem
F3 RC Helicopter:	Jan Thore Lygren, medlem
F9 Drone Sport:	Henrik Sandaker Palm, medlem
F4 Scale:	Pål Anthonisen, leder

Internasjonale dommere:

Dag Eckhoff	F3C, F6A, F6B
Espen Kvien	F3A, F3P, F5A
Jan Even Liahagaen	F4
Jan Thore Lygren	F3C
Lars Siggerud	F3N
Narve Jensen	F4
Niels Jensen	F4
Pål Anthonisen	F4
Sverre Norvald Moen	F4
Tom Erik Holthe	F3A, F3P, F5A
Tom Erik Sørensen	F3A, F3P, F5A

Tekniske eksperter CIAM:

Dag Eckhoff	RC Helicopters
Espen Kvien	RC Aerobatics
Espen Torp	RC Soaring
Henrik Sandaker Palm	F9
Ingolf Steffensen	F1
Jannik Kokkvoll	F9
Jo Grini	RC Soaring
Narve Jensen	Scale
Ola Fremming	RC Aerobatics
Pål Anthonisen	Scale
Robin Karlsen	F9
Tor Bortne	F1

European Model Flying Union (EMFU):

Haagen Valanes, kasserer
Espen G. Bakke, delegat

*Deltakerne på NM i seilflyklassen F3J på Vallermyrene.
Foto: Beate Gabrielsen Toro*

Aktivitet

Instruktørkurs ble avholdt på Gardermoen. Seksjonen deltok med NM i linekontroll på NM-veka i Stavanger, og seksjonen hadde mange deltakere på årets luftsportsuke på Starmoen. Her ble Bjørn Thorsteinsen fra Kongsvinger modellflyklubb tildelt NLFs gullnål for sin mangeårige innsats av NLFs visepresident Mariann Brattland.

Det norske JetPower-stevnet med store turbinmodeller ble flyttet fra Fyresdal til Skien, Geiteryggen og ble arrangert som et publikumsarrangement. Det ble svært vellykket til tross for dårlig vær deler av dagen.

Warbirds over Evje har etablert seg som et årlig treff, og har fått internasjonal oppmerksomhet ved at flere tyske topp-piloter deltar.

Fagernes flyshow som arrangeres av nystiftede Valdres modellflyklubb (tidligere en del av Valdres flyklubb) ble gjennomført med stor suksess for 43. år på rad.

European Model Flying Union (EMFU) avholdt generalforsamling i Gouda, Nederland hvor Espen G. Bakke deltok som delegat. EMFU avholdt også et arbeidsmøte om EASA-regelverk for droner og modellfly i Friedrichshafen i november med Espen G. Bakke og Jon Gunnar Wold som deltakere. Haagen Valanes deltok også som kasserer i EMFU.

Klubber

Interessen for droneracing har fortsatt å øke også i 2019. Det har ført til at det også i dette året ble etablert nye droneklubber, både Bø idrettslag og Toten droneklubb kom med i seksjonen. Søgne modellflyklubb ble innmeldt ved årsskiftet, slik at seksjonen består av 98 ulike modellflyklubber og -grupper ved inngangen til 2020.

Finalistene på NM I F3A, som ble arrangert av Vingtor RC Club og Aurskog Høland modellflyklubb. Foto: Jon Gunnar Wold

Norgesmesterskap modellflyging:

F3A	RC kunstfly presisjon	Ola Fremming, Tønsberg modellflyklubb
F3F	Seilfly hang	Olav Kallhovd, Bergen modellflyklubb
F3J	Seilfly termikk	Senior: Jo Grini, Valdres modellflyklubb Junior: Matias Thommesen MFK Vingen Lag: Valdres modellflyklubb med Jo Grini, Stig Magne Olsen og Fredrik Grini
F1A	Friflukt høystart	Dag Edvard Larsen, Ørnen modellflyklubb
F4H	RC semiskala	Pål Lindén Anthonisen, Tønsberg modellflyklubb
F4C	RC skala	Kristen Thorrud, Drammen modellflyklubb
F3C	Helikopter presisjon	Thomas Hage, Oslo modellhelikopterklubb
F1B	friflukt strikk	Tor Bortne, Ørnen modellflyklubb
F3U	Droneracing	Erik Holden, Trondheim droneklubb
F2B	Linekontroll	Clamer Meltzer, Stjørdal modellflyklubb

NM i linekontroll F2B ble arrangert som en del av NM-Veka i Stavanger, på Lassa skole sentral i Stavanger. Mesterskapet fikk god TV-dekning på NRK. Som en del av mesterskapet ble det arrangert klassemesterskap i Weatherman Speed. Det ble ikke satt opp NM i klasse F3P innendørs akrobatikk, og NM F3K ble avlyst grunnet få deltakere.

Vinnere norsk klassemesterskap:

F3A	Nordic	Henrik Bjørseth Bossum, Gjøvik og omegn modellflyklubb
F3A	Sport: 07	Lars Kenneth Knutsen, Vingtor RC Club
F3C	Helikopter sport	Karl Morten Sandvik, Oslo modellhelikopterklubb
F5J	Seilfly elektro	Morten Bremsrud, Cirrus RC flyklubb
Weatherman Speed		Mikal Hansen, Agder modellflyklubb

Det ble ikke avholdt klassemesterskap i IMAC.

Internasjonale konkurranser

FAI har etablert verdenscup i dronerace med en verdenscupfinale som ble avholdt i Kina. Her deltok Norge med fullt seniorlag samt en juniordeltaker. Friflukt-klassen hadde fortsatt fremgang i 2019, hvor Vegar Nereng og Dag Larsen kom på henholdsvis 1. og 2. plass i nordisk mesterskap i klasse F1B friflukt i Sverige, og få dager senere vant Dag Larsen verdenscupstevnet i samme klasse i Serbia. Det norske

laget vant lagkonkurransen i nordisk mesterskap i F3A, og junior Alexander Hicks vant nordic-klassen som senior i samme konkurranse. Norge deltok videre med lag i F3A-VM i Italia, VM friflukt i USA, VM F3C i Tyskland, EM F3J i Polen, og VM F5J i Slovakia i tillegg til ulike nordiske mesterskap i F3A, F3J, Skala (Scale Masters) og IMAC.

Ulykker og hendelser

I forbindelse med godkjenning av Modellflyhåndboka ble definisjonene gjort tydeligere for å unngå misforståelser. Rapportene som kom etter endringene, var bedre.

Det kom inn 24 rapporter i 2019, en betydelig økning. Alle rapportene ble behandlet fortløpende i fagutvalget, og ingen av hendelsene var alvorlige. To hendelser forårsaket enkle materielle skader på 3. part som ble dekket av seksjonens forsikring.

VM i F3C helikopter i Tyskland. Fra venstre Jan Thore Lygren, Jon Roger Thomassen, Lars Aage Olsen og Thomas Hage

Jetpower-stevnet på Geiteryggen ble en stor suksess. Foto: Jan Erik Arud

Flere av hendelsene kunne trolig vært unngått dersom piloten hadde foretatt en enkel pre-flight sjekk, og det ble besluttet å lage en artikkel i medlemsbladet om dette.

Det ble utstedt skriftlig advarsel til én pilot etter bekymringsmelding fra klubben.

Økonomi

Større fokus på regnskapsrapportering og bruk av nye maler har ført til bedre kontroll. Etter noen forsinkede føringer grunnet NIFs overgang til Onestop reporting (nytt regnskapssystem som erstatning for Visma) har tilgangen på oppdaterte tall gjennom året blitt akseptabel. Regnskapet for 2019 viser et betydelig overskudd, som i stor grad skyldes forsiktig budsjettering etter flere år med underskudd. Videre har avlysning av nordisk møte og fortsatt økning i offentlige tilskudd vært positive bidrag.

Sluttbemerkninger

Organisasjon

Seksjonsstyret har hatt fire møter i 2019, med sterkt fokus på medlemsmassen og tilhørende inntekter, samt arbeidet med å få Modellflyhåndboka forelagt Luftfartstilsynet.

Medlemsmassen er noe redusert de siste par årene, men viser tegn til oppgang spesielt som følge av nye klubber med sterk multikopter-representasjon.

Internasjonalt samarbeid

Gjennom vårt medlemskap i European Model Flying Union (EMFU), det nordiske modellflysamarbeidet og våre mange verv i FAI er selv et lite land som Norge med på å påvirke utviklingen av modellflysporten, også utenfor landets grenser. Det oppfattes å være av stor betydning at Norge bidrar i EMFU for å sikre fortsatt mulighet for å fly modellfly som før.

Modellflyhåndboka

Modellflyhåndboka ble revidert, og fikk endelig godkjenning av Luftfartstilsynet 14. oktober 2019. Modellflyhåndboka vil kanskje være en forutsetning for at vi får fly modellene våre. Dette er et levende dokument, som forutsetter at utøverne er med å påvirke, blant annet ved å rapportere uønskede hendelser. Den økte

rapporteringsmengden tyder på at boka etterleves av utøverne. Det er en forutsetning for at Luftfartstilsynet skal godkjenne boka ved fremtidige revisjoner.

Min idrett

NIFs medlemssystem Min Idrett er nå vel implementert i NLF. Det var en periode med frustrasjon og til dels skarp kritikk i 2018, men nå ser det ut til at vi har et system som fungerer tilfredsstillende og er under kontinuerlig forbedring.

Sportslig

Det er ellers svært gledelig å se i hvilken grad våre konkurranseflygere fortsatt hevder seg godt internasjonalt, med mange pall- og topp-plasseringer. Skala-VM for 2020 arrangeres av Norge og forberedelsene er i god gang. Det er et prestisjefyllt og krevende arrangement med et betydelig ressursbehov. Vi håper mange vil bidra, og forventer at modellflysporten vil få øket oppmerksomhet som følge av et slikt arrangement.

Espen G. Bakke (s)
leder Modellflyseksjonen

MOTORFLYSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2019

Organisasjon

Seksjonsmøte

Seksjonsmøtet ble avholdt 6. april på Clarion Hotel Air, Sola.

Seksjonsstyrets sammensetning

Leder: Bjørn Egenberg, Bergen aero klubb
 Nestleder: Linda Christine Lilleng, Nedre Romerike flyklubb
 Styremedlemmer: Solrun Krane, Bodø flyklubb
 Bjørn Skogøy, Bodø flyklubb
 Ole André Holt Utheim, Tønsberg flyveklubb
 Stig Arve Haugen, Værnes flyklubb
 Martin Bjørndahl, Tønsberg flyveklubb

Valgkomité: Eirik Bruset (leder), Værnes flyklubb
 Ola Liloe-Olsen, Sandane flyklubb
 Katrine Skogøy, Bodø flyklubb
 Lars Øyno (vara), Hallingdal flyklubb

Seksjonenes representant til følgende NLFs komiteer:

Anleggskomiteé: Lars Øyno og Steinar Storm Kristiansen
 Sikkerhetskomiteé: Rolf Liland og Lars Preben Sørsdahl
 Tekniskekomiteé: Ulf Bjørtomt og Eirik Bruset
 Luftromskomiteé: Stig Arve Haugen
 Jentennettverk: Linda Christine Lilleng
 Ungdomskomiteé: Martin Bjørndahl

Administrasjon

Einar Bjørnebekk var seksjonens fagkontakt frem til 31.08.2019.
 Stian Kultorp overtok rollen som fagkontakt engasjert på deltid fra 01.09.2019.
 Seksjonen prøver å etterleve organisasjonens mål om å jobbe mer på tvers av seksjonene, og som en følge av dette nytter vi flere av administrasjonens ansatte i våre daglige oppgaver.

Sertifikater

Luftfartstilsynet utsteder, fornyer og fører register over sertifikater for motorflygere i Norge. Seksjonen er derfor avhengig av opplysninger fra Luftfartstilsynet for statistikk relatert til sertifikater, tallene er hentet fra Luftfartstilsynets publiserte oversikt.

Sertifikater

	Utstedt 2019	Gyldig 31.12.19	Utstedt 2018	Gyldige 31.12.18
PPL (A)	84	1.156	79	1.236
LAPL (A)	9	125	1	100

Aktivitet (fly og timer)

NLF får ikke rapporter årlig om flytid fra alle motorflyklubber.

Ulykker og hendelser

Rapportering av ulykker og hendelser med motorfly skjer til Luftfartstilsynet. Tallene er hentet fra tilsynets analyseavdeling.

	2019	2018
Ulykker	6	5
Alvorlige hendelser	0	2
Hendelser	170	150

Statistikken omfatter alle klubb- og privatfly, ikke bare fly i klubber tilsluttet NLF.

Seksjonsstyrets arbeid

Seksjonsstyremøter

Det er avholdt åtte seksjonsstyremøter, hvor 76 saker er behandlet.

Seksjonsstyrets sentrale oppgaver

Styret hadde stort fokus på administrasjonens arbeid relatert til innføring av nytt regelverk for flyskoler. For å legge til rette for NLFs medlemsklubber utarbeidet seksjonen ny Skolehåndbok for DTO (Declared Training Organisation) med tilhørende treningsprogrammer, elektronisk system for drift av flyskoler, oppfølging av elever (NLF TMS) og elektronisk system for avviksrapportering og avvikhåndtering (ORS). Sistnevnte system innebærer også at administrasjonen etablerer en tjeneste for medlemsklubbene for uavhengig behandling av avviksrapportering. Det ble også jobbet opp mot Luftfartstilsynet for at dette rapporteringssystemet skal kunne erstatte dagens rapportering via Altinn.

Den nye læreboken; “Den store Motorflyboken” ble ferdigstilt og kom for salg mot slutten av året, et verk seksjonen er svært fornøyd med. Det ble også utarbeidet undervisningsmaterieell for teoriundervisning til LAPL(A)/PPL(A) tilpasset den nye boken, og dette vil bli stilt tilgjengelig for alle motorflyklubbene som ønsker å drive slik undervisning.

Flytjenesten har vært viet mye fokus da myndighetenes arbeid med å etablere ny forskrift for statsluftfart vil ha sterk innvirkning på Flytjenestens organisering og drift i fremtiden. Det ble på slutten av året inngått avtale med eksternt konsulent for arbeidet med å utarbeide nytt sikkerhetssystem for drift av Flytjenesten i fremtiden. Flytjenestens årlige møte ble avholdt i januar på Gardermoen.

Flytjenesten ble dessverre rammet av en fatal ulykke der tre av NLFs medlemmer var involvert, og én person dessverre omkom etter at flyet havarert i havet utenfor Mandal.

Andre fokusområder har vært teknisk utvalg og nytt regelverk for teknisk personell. Gjennomføring av nasjonale konkurranser har blitt gjennomført av konkurranseutvalgene. Anlegg- og luftromssaker rundt om i landet, opprettholdelsen av P-fly ordningen og flyplassituasjonen på Østlandet er saker som det jobbes kontinuerlig med. NLF har tett dialog med Avinor, og det gjennomføres faste kvartalsmøter mellom NLFs administrasjon og Avinor.

Årets fagseminar ble i samarbeid med CAE Oslo – Aviation Academy (tidligere Luftfartskolen) gjennomført som FI-refresher. Luftfartstilsynet har i etterkant av seminaret underkjent FI-refresherseminaret grunnet påstand om manglende godkjenning. NLF har klaget på vedtaket på vegene av deltakerne, og denne saken var ikke løst ved årsskiftet.

Sikkerhets- og utdanningsutvalget

Utvalget besto ved årets start av: Ola Lilloe-Olsen (leder), Bjørn Skogøy, Ivar H. Henriksen, Tor Svendsgaard og Harald Orlien. Det ble i løpet av året besluttet av seksjonen å etablere eget sikkerhetsutvalg og eget utdanningsutvalg. Siste del av året ble benyttet til å etablere disse utvalgene ved å utarbeide mandat og rekruttere medlemmer til utvalgene, et arbeid som fortsetter i 2020. Denne prosessen ledes henholdsvis av Bjørn Skogøy for utdanningsutvalget som utvalgsleder og

Kveldstur med LN-HAU. Foto: Pål S. Vindfallet

styrerepresentant, mens Lars Preben Sørsdahl som utvalgsleder og Stig A. Haugen som styremedlem leder arbeidet med etableringen av sikkerhetsutvalget.

Ski og sjøflyutvalget

Utvalget i 2019 besto av: Mikael Aksdal, Stein Erik Lundblad, Terje Sandvik og Kåre Weeg. Sjøflyhåndboken ble ferdigstilt trykket. Utvalgsleder Mikael Aksdal meldte om lite aktivitet i utvalget, og det ble besluttet av styret i samråd med utvalgsleder at utvalget opphører, og at Mikael Aksdal fungerer som kontaktperson for miljøet inntil videre.

Flyteknisk utvalg

Seksjonen viser til forbundets rapport om CAMO. Seksjonens tekniske utvalg består av Eirik Bruset og Ole Andre Utheim, og det er et ønske om å utvide utvalget ytterligere.

Forbundet har etablert sentral Teknisk komite hvor Motorflyseksjonen er representert med to personer, hvorav en er komiteleder. Det har blitt arbeidet med å sikre gode vilkår for klubbene i forbindelse med nytt regelverk. Det blei også arrangert felles teknisk seminar.

Akrouutvalget

Utvalget ledes av Ivar Dyrdal, og består videre av Thore Thoresen, Bjørn Strøm, Knut Lande og Per Strømmen.

Akrokoutvalget har gjennomført to komitemøter i 2019. Hovedfokus er oppfølging, erfaring med gjeldende forskrifter og gjennomføring av årlig sikkerhetsseminar for flygeoppvisning i samarbeid med Luftfartstilsynet.

I samarbeid med Luftfartstilsynet arrangerte NLFs akrokoutvalg et vellykket sikkerhetsseminar for flygeoppvisning på Sola 23.- 24. februar med 50 påmeldte deltakere.

Utvalget har bistått administrasjonen i forbindelse med utarbeidelse av nytt treningsprogram til akroflygingsrettighet. Det er også blitt utdannet to nye akroinstruktører i løpet av året ved henholdsvis Notodden og Kongsberg flyklubb og Nedre Romerike flyklubb.

Presisjonsflygingsutvalget - Presisjon, rally og ANR

Utvalget ledes av Kurt Norevik, og består videre av Petter Strømme og Kenneth Jacobsen.

Utvalget jobber med tilrettelegging for arrangering av nasjonale- og representasjon

ved internasjonale konkurranser innenfor presisjon, rally og ANR.

Utvalget arbeider også aktivt med tilrettelegging for ungdomsaktiviteter innenfor nevnte grener. Utvalget bisto med støtte til ungdommer både i nordisk mesterskap i presisjon og VM i ANR.

Helikopterutvalget

Utvalget ledes av Linda Christine Lilleng, og består videre av Trond Sandvold og Frank Due Halvorsen. Utvalget har hatt liten aktivitet i løpet av året, men det er et ønske om fortsatt å stimulere til utvikling av helikoptersport i Norge.

Flyplasser, luftrom og anlegg

Arbeidet med å tilrettelegge for best mulig utøvelse av våre aktiviteter, ivaretas gjennom de sentrale satsningsområdene. Det vises her til NLFs sentrale beretning, avsnittene om luftrom og anlegg.

Klubbutvikling og rekruttering

NLFs aktivitetskonsulent, Tom Brien har også i 2019 besøkt flere klubber gjennom året med formål å bidra til klubbutvikling og kursing i blant annet førstehjelp.

Internasjonal representasjon

Kurt Norevik er delegat til FAIs motorflykomité (GAC) med Ola Tau Hatlestad som alternate.

Steinar Østby er norsk delegat i CIVA med Ulrik Hasle som alternate.

Thore Thoresen er delegat i IACs sekvenskomité.

Linda Christine Lilleng er delegat i FAIs helikopterkomité (CIG).

Bjørn Skogøy er seksjonens representant i European Powered Flying Union (EPFU).

Lars Øyno er seksjonens representant i European Air Sport (EAS).

Konkurranser

Akrobatikk

Grunnet en rekke værkanselleringer ble det kun gjennomført én treningsamling i sesongen 2019. Det er en økende utfordring å få adgang til flyplasser for treningsamlinger og dette aktualiserer nødvendighet av mer støtte fra NLF. Reduserte treningsmuligheter gjør det mer krevende å bygge opp et landslag for deltagelse i EM og VM.

LN-KCH med ski under avgang på Starmoen. Foto: Pål S. Vindfallet

NM ble kombinert med nordisk mesterskap på Elverum i perioden 22. – 24. august. Svenskene var sterkest i klassen advanced med Bendik Johansen på tredje plass og norsk mester. Jacek Matya vant klassen intermediate etterfulgt av Thomas Berg og Odd Meyer Halvorsen. Hans Christian Erstad vant klassen primary etterfulgt av Jens Olav Berg og Ole Petter Syvertsen.

Presisjon, rally og ANR

NM i presisjonsflyging ble avholdt 31. mai på Kjeller flyplass for første gang siden 1990. I forkant av NM ble det arrangert ungdomssamling og flytryggings- og treningssamling samme sted. Norgesmester i år ble Odin Sætre som representerer Bergen aero klubb. Anders Magnus Liberg fra Gjøvik og Toten flyklubb kom på sølvplass, mens Håkon Fosso fra Voss flyklubb vant bronzen. Klasse 2 ble vunnet av et lokalt lag fra Kjeller sportsflyklubb med Espen Grønstad og Frank-Olaf Sem-Jacobsen i cockpit. Disse vant også premien som beste debutant(er). Ungdommen Niklas Orheim fra Bergen aero klubb tok andreplassen, mens Ole Rennehvammen og Stein Løvstuen fra Stryn flyklubb ble nummer tre.

Like etter NM reiste fire deltagere fra Norge til VM i presisjonsflyging i Castellon i Spania.

I månedsskifte juni/juli ble nordisk mesterskap arrangert i Västerås i Sverige hvor det ble stilt med fullt lag hvor Kurt Norevik vant landingskonkurransen. Han ble nummer to i navigasjonen som ga en sølvmedalje i nordisk mesterskap sammenlagt. Norge ble nummer to i lagkonkurransen bak Sverige, som også i år ble nordisk mester sammenlagt.

Bergen Open ANR ble i år avholdt i april måned på Flesland med til sammen 12 deltagende lag. Det ble lokal seier til Odin Sætre og Lasse Moen. Ny ANR konkurranse ble arrangert i Bergen i oktober med ti lag, også her ble det seier til Odin Sætre. VM i ANR blei arrangert i Portugal i september, NLF hadde to deltagende lag med.

Informasjonsarbeid

Sentralt i seksjonens informasjonsarbeid står NLFs nettside. Her publiseres medlemsinformasjon og relevante operative nyheter for medlemmene. Seksjonens

facebook side blir brukt som en tilleggs plattform for å dele aktuelle nyheter fra nettsiden og medlemsbladet vårt, men også annen informasjon som kan være spennende eller nyttig.

Ved behov sender seksjonen e-poster direkte til motorflyklubbene for videre distribusjon av viktig informasjon.

Seksjonen benytter også forbundets faste nyhetsbrev til å informere om nyheter, pågående arbeid og informasjon om arrangementer. Journalistiske flynyheter publiseres i hovedsak av Flynytt.

Flynytt

Bladet kom ut med seks papirutgaver i 2019. Vi ser en stadig sterk tilstedeværelse på nett, og mener det er viktig at tidsaktuelle saker som opptar medlemmene våre formidles raskt og effektivt. Samtidig belyser bladet spennende og kompliserte saker i papirutgaven, noe som skal være med på å gjøre papirutgaven interessant for lesere også utenfor NLF.

Det jobbes kontinuerlig med å se på alternativer og tiltak for å gjøre bladet og det redaksjonelle arbeidet enda mer attraktivt både på nett og papir.

NLF Flytjenesten

Pål Nesfossen tredde av etter å ha fungert som midlertidig leder av flytjenesten, og John Eivind Skogøy overtok som leder. Det har gjennom året vært fokus på oppdatering og fornying av flytjenesten med forberedelse av arbeidet med utarbeidelse av nytt sikkerhetssystem for flytjenesten, noe som mest sannsynlig vil bli et krav ved innføring av ny forskrift for statsluftfart.

Flytjenesten ble som nevnt innledningsvis rammet av en ulykke der et av våre medlemmer dessverre omkom. Rapport fra ulykken forelå ikke ved årets slutt. Flytjenestens leder og NLFs generalsekretær gjennomførte møte med justis- og beredskapsministeren ved Justisdepartementet i etterkant av ulykken. Flytjenesten hadde også møte med Justis- og beredskapsdepartementet for å drøfte mulig fremtidig støtte og bistand rettet mot flyging i forbindelse med brannovervåking.

Fra Justis- og beredskapsdepartementet mottok NLF i 2019 et tilskudd på 896.300 kroner til drift, øvelser og utstyr for redningstjenesten.

Som vanlig er det utført en del oppdrag relatert til naturoppsyn, skogbrannvakt og lignende.

Økonomi

Seksjonens økonomi er basert på inntekter fra medlemskontingenter, gebyrer for systemer og håndbøker for klubbene og andel av spillemidler fra Norges Idrettsforbund (NIF).

Seksjonen kommer i år ut med et noe større overskudd enn budsjettert. Dette skyldes hovedsakelig lavere administrasjons- og driftskostnader samt en rekke poster som har noe lavere kostnader enn budsjettert.

Sluttbemerkninger

Styret i motorflyseksjonen har i 2019 fulgt opp satsingsområdene som ble vedtatt på seksjonsmøtet på Sola:

- Medvirke til at klubbene har tilstrekkelig antall aktive instruktører.
- Fremme LAPL som et godt alternativ for de som ønsker å være «klubbflyger».
- Følge opp NLFs arbeid med å beholde anlegg for allmennflyging inkludert og sikre en allmennflyplass i Oslo-området.
- I lys av de siste års GA ulykker prioritere arbeid for økt sikkerhet.
- Videreutvikle Flytjenesten med prioritert på SAR og skogbrannvaktjenesten.

Jeg er veldig fornøyd med arbeidet som administrasjonen gjorde i forbindelse med innføring av Declared Training Organisation (DTO) i april. Da det nye regelverket trådte i kraft var vårt nye egenutviklede elektroniske system for drift av flyskoler og oppfølging av elever (NLF/TMS) klart for bruk. Også et observasjonsrapporteringssystem (ORS), ny lærebok og undervisningsmaterieell kom på plass i løpet av fjoråret. Det grundige forarbeidet gjorde overgangen til nytt system relativt enkelt, og tilbakemeldingene fra brukerne har vært gode.

Dessverre skjedde det i fjor en alvorlig ulykke under flytjenestens søk etter savnet person utenfor Sørlandskysten der et av våre medlemmer omkom. Vi må lære av også denne ulykken og sørge for at alle mulige tiltak blir gjort for å unngå tilsvarende i fremtiden. Flytjenesten er viktig for samfunnet – og NLF – og arbeidet med ny operasjonsmanual er i gang.

Arbeidet NLF gjør for å sikre at småfly i Oslo-området har flyplass(er) å operere fra i fremtiden må fortsette. Om relativt kort tid er tiden ute for GA-aktivitet på Kjeller. Det vil være svært uheldig for småflyaktiviteten i Norge om ikke erstatningsflyplass er klar når det males «X» på rullebanen på Kjeller.

Til tross for utfordringer på enkelte områder velger jeg å se positivt på fremtiden, og arbeidet som ble gjort i 2019 har lagt grunnlaget for en mer effektiv klubbdrift, spesielt innenfor skolevirksomheten.

Bjørn Egenberg (s)
leder Motorflyseksjonen

SEILFLYSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2019

Organisasjon

Ledermøte

Seksjonsmøte ble avholdt 6. april på Clarion Hotel Air, Sola.

Styrets sammensetning

Leder: Rebecca Hansen, Gardermoen seilflyklubb
 Nestleder: Johann Heggelund, Valdres flyklubb
 Styremedlem: André Ebert, Elverum flyklubb
 Martin Bjørnebekk, Jeløy mikro- og seilflyklubb
 Sondre Bjørø (ungdom), Os aero klubb

Valgkomité: Jarle Mathisen (leder)
 Marit Linstad
 Arne Wangsholm

Påskeflyging. Foto: Kjetil Nordheim

Administrasjon

Seilflyseksjonen administreres i hovedsak fra rikssenteret for seilflyging, Ole Reistad Senter (ORS) på Elverum. Administrasjonen er en del av NLFs sekretariat og de ansatte er underlagt generalsekretæren. Kontakten med ledelsen i NLF og øvrige seksjoner opprettholdes ved kontordager i Oslo gjennom året.

Steinar Øksenholt har vært ansatt i 100 prosent stilling som avdelingsleder, fagsjef og daglig leder av Ole Reistad Senter. Marlies van Pieteron har vært ansatt i 100 prosent stilling som vertskap ved Ole Reistad Senter.

Lisenser

	Gyldig 31.12.19	Gyldig 31.12.18
SPL	18	
LAPL(S)	79	
FI(S)	16	
FE(S)	3	
FIE(S)	1	
Elevbevis	163	115
Flygebevis – flyslep	335	272
Flygebevis - motorseilfly	180	160
Flygebevis – vinsj	62	49
Instruktør kl 1	14	11
Instruktør kl 2	77	69
Instruktør kl 3	26	21
Instruktør kl 4	37	32
Slepetillatelse	138	119*
FAI sportslisenser	123	114**

* For PPL/LAPL(A) er det nå krav om EASA sleperettighet

** Innført krav til gjennomført «Ren utøver» ved fornyelse/utstedelse fra 2017.

Aktivitet og fly

	2019	2018
Timer fløyet	4.950	6.300
Antall starter	5.850	6.850
Antall km (strekflyging)	104.000	162.000
Antall seilfly/motorseilfly	145	149

Timer og starter er hentet som rapport i Melwin Camo. Fly utenfor Camo-organisasjonen rapporterer direkte til seksjonen. Antall kilometer er hentet direkte fra Online Competition 2019 (OLC).

Ulykker og hendelser

	2019	2018
Hendelser	21	21
Ulykker	3	1

Norsk seilflyging hadde i 2019 et fatalt havari hvor Øyvind Moe omkom i ulykken ved Grinder i Hedmark. Det var også en lettere personskade med kutt og sårskader etter en ulykke med Gardermoen seilflyklubbs Discus 2 hvor hooden knuste i slepet etter avgang fra Starmoen.

Seksjonsstyrets arbeid

Seksjonsstyremøter

Det er avholdt åtte seksjonsstyremøter hvor 47 saker er behandlet.

Styrets sentrale oppgaver

Styret har gjennom året jobbet med fire prioriterte hovedsaker. Disse utgjøres av: 1) Tilrettelegge for innføring av ny utdanningsorganisasjon og opplæring til SPL fra 2020, 2) PR/rekruttering og medlemspleie, 3) talentutvikling og 4) anleggsutvikling på ORS ved rehabilitering av internat.

I tillegg til dette har styret i enkeltsaker og oppfølging hatt fokus på gjennomføring og revisjon av løpende strategiplan, medlemsutvikling og nytt medlemssystem, personell og administrasjon, Nordic Gliding, sikkerhet og hendelser, nye EASA (European Air Safety Agency) bestemmelser (DTO/LAPL), teknisk oppfølging (CAMO(CAO), luftrom og rammebetingelser og nordisk samarbeid (Svedanor og Nordic Gliding Meet). Styret har også hatt en runde med eksisterende utvalg og utvalgsledere. Dette i tillegg til andre seilflyfaglige og administrative saker.

Internasjonal representasjon

Lars Rune Bjørnevik representerer seksjonen i FAIs seilflykommisjon (IGC) og Steinar Øksenholt i European Gliding Union (EGU). Seksjonen har videre deltatt på nordisk møte (NGM) og Svedanor-møte (samarbeidsmøte Sverige, Danmark og Norge).

Handlingsplanen for tingperioden

Seksjonen viderefører visjon fra siste planperiode også de neste tre årene med «Enklere, sikrere og artigere seilflyging». De fire hovedmålene er å; 1) innføre nytt europeisk regelverk, 2) rekrutterings- og medlemspleie, 3) talentutvikling og 4) oppgradere internatet ved ORS.

Handlingsplanens satsningsområder er definert med behov, mål for perioden, mål for 2019 og langsiktige mål for perioden 2019 - 2028.

Sikkerhet og utdanning

Sikkerhets- og utdanningsutvalget (SU) ledes av Svein Larssen.

I 2019 har det vært et samarbeidet mellom Statens havarikommisjon for transport (SHT) og S/NLF ved utredning av to luftfartsulykker. Rapporten for LN-GCM ble gjort ferdig og publisert, men vil bli revidert etter at et nytt vitne har meldt seg med ny og viktig informasjon. Seksjonen har sluttført arbeidet med rapporten etter LN-GDE og denne er ved utgangen av året til intern kvalitetssjekk hos SHT før publisering i 2020.

I 2019 har S/NLF reist rundt med Fly Trygt 3 som konverteringskurs fra flygebevis til LAPL(S) og SPL. Kurset består av; 1) menneskelige ytelser og begrensinger, 2) nye sertifikatregler og 3) teoretisk og praktisk kurs for flytelefoni. Cirka 250 piloter har gjennomført seminaret og avlagt eksamen. Santiago Amengual har vært engasjert som prosjektleder og foreleser.

Nordisk møte på Island.
Foto: Steinar Øksenholt

I 2019 har det vært jobbet mye med å omarbeide dagens utdanning til å kvalifisere for deklarasjon av ny treningsorganisasjon (DTO) med tilhørende treningsprogrammer fra april 2020. Arbeidet har vært tidkrevende og omfattende selv om svært mye kan videreføres fra dagens utdanning. Leder av SU, Svein Larssen, og fagsjef har utgjort prosjektledelsen, men hvor faggrupper med frivillige har vært engasjert på flere områder. Målsetningen er å deklare en DTO med tilhørende treningsprogrammer som kvalifiserer for utdanning til SPL med tilhørende rettigheter fra 1. april 2020.

Seksjonen har gjennomført i alt to virksomhetstilsyn regulert i Seilflyhåndboken. Sandane flyklubb og Haugaland seilflyklubb hadde tilsyn dette året.

Seksjonen har avholdt Svedanorkurs i fjellflyging (Vågåisen), strekkflyging og acroflyging (Starmoen) i 2019. Det var god deltakelse både på fjellflygingskurset og akrokurset med fulltgnede kurs. Strekkflygingskurset ble veldig lite, men allikevel godt gjennomført.

I 2019 ble det ikke gjennomført grunnleggende instruktørutdanning (IK-3) på grunn av svært få kandidater. Det ble heller ikke gjennomført noe forberedende kurs (O-kurssamling) for et nytt kull i 2020 av samme årsak. IK-2 kurset ble gjennomført som planlagt og i sin form for siste gang da dette kurset ikke videreføres i den nye utdanningsorganisasjonen (DTO).

Det har vært tilbud om grunnskoling i sentral regi fra Ole Reistad Senter (ORS) med ett kurs i 2019. Kurset ble avlyst da det ikke var påmeldt elever.

Luftrom

Jarle Mathisen er seksjonens representant i NLFs sentrale luftromskomiteé.

Komiteens arbeid er i hovedsak knyttet til å fremme tilgang til luftrom for alle luftsportsgrenene underlagt NLF. Seilflyseksjonens representant skal ivareta og fremme seilflyging inn i dette arbeidet.

Samarbeidet med andre luftromsbrukere oppleves bra, herunder forsvaret og øvrige luftsportsgrener. Lokale avtaler med lufttrafikkjenesten ser også ut til å fungere tilfredsstillende. Gjennomslag for saker fremmet til Luftfartstilsynet (LT) (nye luftsportsområder) har helt stoppet opp. Eksisterende luftsportsbokser benyttes i utstrakt grad, men fra LT er det signalisert at disse må omdefineres for fremtiden.

Miljø

Fra tid til annen har enkelte av våre flysteder miljøutfordringer og behov for assistanse. Ofte dukker det opp spørsmål i forbindelse med fornyelser av konsesjoner og myndighetsgodkjenninger. Gjennom fokus på støy og hensynsfull luftsportsaktivitet kan vi forebygge denne type problematikk og skape gode naboforhold. Det er ikke registrert nye utfordringer knyttet til miljø og støy for seilflyaktivitet og klubber i 2019.

Teknisk

Ole Baartvedt er både leder av og seksjonens representant i forbundets flytekniske komité.

NLF Camo tilbyr i 2019 tjenester både i kontrollert og ukontrollert miljø. De fleste seilflyene er fortsatt i det kontrollerte. Prisnivået er differensiert og konkurransedyktig. Utvalget har i sitt arbeid vedlagt forberedelser til nye sertifikater, Part-66 light, og ny organisering CAO.

Samarbeidet på det tekniske område styrkes på tvers av seksjoner med felles samlinger. Det er også avholdt konverteringskurs for overgangen til det nye sertifikatet.

Det er ikke utdannet nye seilflyteknikere i 2019. Vi hadde deltakere på kurs i Sverige, men gjennomført etter innføring av nye utdanningskrav for Part-66L sertifikatet medfører dette et privatistløp med praksis i ett år og teorieksamen før kandidaten er ferdig og sertifisert.

Rikssenteret – Ole Reistad Senter (ORS)

Anleggsutvalget ledes av daglig leder ved senteret. Håvard Gangsås inngår i NLFs utvalg med fokus på riksanleggene til NLF (Starmoen, Æra og Vågå).

Steinar Øksenholt er daglig leder ved ORS med ansvaret for koordinering av drift og vedlikehold. Som vertskap er Marlies van Pieterse ansatt i 100 prosent stilling. Eva Kvehaugen har en mindre deltidsstilling som ekstra resurs for vertskapet. Erik Brendstuen har vært ansvarlig slepeflyger og ORS-assistent i høysesongen fra mai og ut august i 2019.

2019 har også vært en sesong med normal drift på ORS og Starmoen flyplass. Etterspørsel etter interne og eksterne arrangementer er fortsatt god. Terminlisten er tett også med aktiviteter fra flere andre av NLFs seksjoner. Luftsportsuka er fortsatt det største og viktigste enkeltarrangementet gjennom året. Arrangementet var i 2019 lagt til uken før skolestart i august. Arrangementet ble en suksess, men det er nå vanskelig å opprettholde deltakerantallet fra år til år. Jan Erik Arendal ledet også i 2019 seilflyaktiviteten i samarbeidet med flere ressurser. Vi hadde tilbud om introduksjon til seilflyacro og ulike introturner med seilfly. Det var også planlagt med et TMG-tilbud, men dette ble kansellert på grunn av tekniske feil på flyet.

Luftsportsuka vil også i 2020 være tilbake på Starmoen og da i forbindelse med NM-uka på Hamar.

I 2019 ble endelig reguleringsendringen for Starmoen flyplass ferdig og vedtatt i Elverum kommune. Med dette ligger alt til rette for videre utvikling av anlegget.

Seksjonsmøte i april godkjente planene for rehabilitering av internatet ved ORS. Bygget har stått mer eller mindre urørt fra det var satt opp på slutten av 80-tallet og hadde et betydelig vedlikeholdsbehov. I samarbeid med Våler Bygg som totalentreprenør startet arbeidet i november og skal være avsluttet til påske i 2020.

Virksomhetstilsyn av Haugaland Seilflyklubb.
Foto: Steinar Øksenholt

Elverum flyklubb har i 2019 blitt ferdig med sitt prosjekt på modellbanen, og hvor det også ble gjennomført et åpningsstevne med svært bra deltakelse og gode tilbakemeldinger fra utøverne i august. Anlegget er nå kanskje det mest moderne og spennende i sitt slag i Norge.

Rekruttering og aktivitet

Seksjonsstyret har også i 2019 selv ledet aktiviteter knyttet til PR- og rekruttering. Sondre Bjørø er seksjonens representant i NLFs sentrale ungdomsutvalg.

Seksjonen har sentralt fokusert på talentutvikling gjennom å klargjøre utviklingsmulighetene for pilotene i brosjyren «Din talentutvikling». Tanken er å aktivere pilotene til å sett seg mål og lære seg noe nytt innenfor seilflygingen.

Som et talentutviklingsprosjekt har også seksjonen testet ut et konsept med acrocamp. Det ble arrangert to samlinger i 2019, en på Starmoen og en på Klanten. Tilbudet ble godt mottatt og fem til seks piloter deltok på begge arrangementene.

Seilflysesongen har naturlig variasjon i årstider og vær med tanke på aktivitet, men både påsken, sommersesongen og høsten ga gode muligheter for å fly seilfly. 2019 blir allikevel ikke noe toppår hva angår aktivitet. Både utdanning og aktivitet er på det jevne, og som et normalår slik trenden har vært de siste ti årene. Vi hadde heller ikke de svært gode dagene med strekkflyging og lange distanser, men fikk allikevel mye kvalitativ god strekkflyging ut av sesongen.

Seksjonen inviterte klubbene også i 2019 til å ta del i Nordiske seilflydager 25. august. Arrangementet gjennomføres som åpen dag med fokus på å markedsføre de lokale klubbene og hvilket tilbud disse har. I 2019 deltok syv klubber på selve dagen, men flere av våre klubber holdt tilsvarende aktiviteter på annet tidspunkt. Os aero klubb fløy som eksempel 35 introturer denne helgen og på Hokksund hadde Drammen flyklubb åpent hus for hele klubben med yrende liv på stripa.

I prosjektet tilrettelagt luftsport er det i 2019 vært tilbud om introduksjonsflyging med ASK-21 for nye potensielle elever både på Starmoen, Oppdal og Tynset. En av disse har allerede tegnet seg for grunnkurs i 2020.

Også i 2019 har vi arrangert ungdomsaktiviteter og søkt midler til finansieringen av dette. Ungdom i aldersgruppen 13 - 25 år har invitert og deltatt på alle nivåer av kompetanseskalaen. Juniorsamlingen har tradisjonelt vært det største

NM akro seilfly på Notodden. Foto: Sandefjord SFK

enkeltarrangementet, og hadde i år 30 påmeldte ungdommer til en weekend i juni. Det ble mye aktivitet denne helgen med godt vær og allsidig tilbud. Juniorruka i begynnelsen av august samlet ti ungdommer med fokus på grunnskoling og strekkflyging. Aktiviteten er også i 2019 administrert av juniorutvalget, tilsvarende som for 2018.

Nordic Gliding

Jens Trabolt (DK) er redaktør og Steinar Øksenholt inngår i styret for Nordic Gliding Aps.

Nordic Gliding har utkommet med seks ordinære nummer i 2019. Bladet distribueres til medlemmer av seksjonens klubber, Segelflyget og DSvU. Fra 2020 og ved utgivelse nummer fem går bladet over i kun digitalt format.

Konkurrans- og breddeidrett

Lars Rune Bjørnevik er leder av uttak- og konkurranseutvalget (UK).

Norge deltok med fire piloter i verdensmesterskapet for juniorer i Ungarn. Enkelte dagsresultater var gode, men nivået er høyt og våre piloter hevdet seg ikke i toppen på totallistene. Sondre Bjørø, Christer Mjøs og Kristoffer Samuelsen fløy i klubbklassen og Arnulf Snekvik i standardklassen. Martin Bjørnebekk var lagleder.

Per Morten Løvslund deltok i svensk mesterskap under Uppsala Masters og ble nummer seks av 19 deltaker i racingclass. Dette var Løvslund første konkurranse utenfor Norge og etter at han ble norgesmester i 2018.

Kato Kvitne og Thomas Hansen fløy også svensk mesterskap i klubbklassen fra Skövde. Begge kjempet i toppen med gode prestasjoner gjennom hele konkurransen. Kvitne avsluttet med tredjeplass og Hansen på fjerdeplass i konkurranse med svenske piloter som hevder seg svært godt i internasjonale mesterskap.

Norgesmesterskapet ble i 2019 arrangert av Seilflyseksjonen på Starmoen. 21 deltakere stilte til start hvorav seks piloter fra Sverige. Det ble fløyet i en klasse, åpenklasse med handikap og uten vannballast. Mesterskapet fikk kun tre gyldige dager og ble ledet av Arild Solbakken i team med Steinar Øksenholt, Bernt Smedal og Leif Jørgen Ulvatne.

Seksjonshederstegn til Arne Wangsholm. Foto: Steinar Øksenholt

Norgesmester ble Kato Kvitne, Os aero klubb. Rune Hovda, Os aero klubb, ble tildelt Harald Høimyr's minnepokal for raskeste flygning over 300 kilometer.

Norgesmesterskap i sportsklassen ble arrangert av Seilflyseksjonen på Starmoen. Syv deltaker stilte til start hvor det både var mangeårige deltakere og debutanter. Mesterskapet fikk tre gyldige dager og ble ledet av Steinar Øksenholt. Norgesmester ble Eirik Brenner Marthins fra Gardermoen seilflyklubb

NM i akrobatikk med seilfly ble arrangert av Sandefjord seilflyklubb fra Notodden flyplass. Det ble fløyet i klassen sportsmann med åtte deltakere fra fire klubber. På dommersiden fikk vi også i år hjelp fra modellflyseksjonen (IMAC). Noen svenske acropiloter var også kommet over og trente med sin FOX under mesterskapet. Norgesmester ble Vidar Stener Ingebretsen fra Sandefjord seilflyklubb.

Total vinner av Norges Cup 2019 var Kato Kvitne, Os aero klubb. Det ble kun fire gyldige konkurranser i 2019 til tross for at syv delkonkurranser ble gjennomført. På Elverum ble delarrangementet kansellert etter Øyvind Moe sin fatale ulykke.

OLC Norway samlet totalt 98 deltaker i 2019. Disse rapporterte 584 flygninger og 104.000 kilometere. Dette er en markert nedgang både i flygninger og kilometer fra 2018-sesongen. OLC Norway for distanse og hastighet ble vunnet av Erlend Sørbye, Elverum flyklubb. Klubbkonkurransen ble vunnet av Gardermoen seilflyklubb.

Merker og rekorder

Tore Bjørnstad leder merke- og rekordutvalget (MR).

Det har ikke blitt godkjent nye merker eller rekorder i 2019.

Økonomi

Budsjettmålet for 2019 var et overskudd på 80.000 kroner. Regnskapet for 2019 viser et underskudd på 153.824 kroner. Ole Reistad Senter bidrar her med et overskudd på 342.126 kroner, mot budsjettet overskudd på 500.000 kroner.

Seilflyaktiviteten på Starmoen gikk ned med 84 slep fra 1.532 i 2018 til 1.448 i 2019.

Aktivitet med vinsj og motorglider kommer i tillegg til dette. Antall flybevegelser på Starmoen er ganske stabilt med om lag 11.000 bevegelser, og med god kapasitet opp til begrensingen i konsesjonen på 20.000 bevegelser.

Seksjonens slepefly, Piper Pawnee LN-EIC, har vært operativ gjennom hele sesongen og kan igjen vise til et driftsoverskudd. Seksjonens ASK-21 LN-GRA har i store deler av sesongen vært utleid til Hallingdal flyklubb og Voss flyklubb. Dessverre fikk flyet en skade etter hard landing på høsten og må på verksted for reparasjon vinteren 2020.

I november startet rehabiliteringen av internatet på Ole Reistad Senter. Prosjektet er kostnadsberegnet til om lag 2,5 millioner kroner inklusive merverdiavgift.

Sluttbemerkning

2019 har vært et viktig år for seilflyseksjonen. Vi er inne i et skifte hvor nye strategier må legges og nye milepæler skal nås, både med tanke på inneværende tingperiode, men også sett ut ifra et lengre perspektiv. Den mest påtrengende og ressurskrevende endringer kommer uten tvil i form av det nye EASA-regimet som krever at vi tilpasser oss nye «spilleregler». I den forbindelse, er seksjonen både stolt og takknemlig over å ha kunnet med ressurser fra HDI og frivillig innsats fra eget apparat, tilby medlemmene våre konverteringshjelpen og fødselsprogrammet «Fly Trygt». På denne måten har medlemmene våre hatt muligheter til å delta og få intensiv kursing med eksamen på stedet og dermed kunne få oppfylt nye krav i «et jafs» sammen med resten av felleskapet, også i en sosial ramme. Dette illustrerer at vi sammen kan klare å finne gode og kreative løsninger, selv med begrensede midler.

Med det nye regimet kommer det både muligheter og utfordringer som vi er nødt til «å ta med hornene». Den største utfordringen har vært å finne en modell hvor vi klarer å holde våre kontrollører og instruktører tett til brystet, selv om den nye strukturen inviterer til en annen konstellasjon. Det positive signalet er at klubbene selv ønsker å være tett på seksjonen og ser verdien i hva seksjonen gjør for klubbene med de ressursene vi har.

Videre vil våre klubber i tiden som kommer måtte svare på spørsmålet om «hva er verdien med å være med i et fellesskap» når ikke lenger reglene krever et medlemskap

for å få fly seilfly i Norge. For Seilflyseksjonen vil vi måtte til stadighet jobbe for å svare på spørsmålet «hva slags verdi skaper vi for klubbene/medlemmene og hvordan kan vi med de begrensede ressursene, hjelpe klubbene/medlemmene til å utvikle seg som piloter uavhengig ferdighetsnivå». Her har det vært spennende å tenke nytt rundt å arrangere eksempelvis treningsleir for sertifikatpiloter, hvor man kan komme sammen i godt lag og trene på noe konkret utfra sitt eget ferdighetsnivå.

Det har vært tungt og trist å miste Øyvind Moe i 2019. En slik ulykke minner oss igjen på hvor viktig det er at vi alle tar ansvar med å bygge en proaktiv sikkerhetskultur for oss selv og de rundt oss. Det blir viktig for seksjonen og sammen med SU å legge strategier for hvordan vi kan sette oss i førersetet for å kultivere frem gode holdninger til sikkerhet og på den måten skape gode marginer i vår luftsportutøvelse. Videre blir det et kritisk grep å få opp tallene på rapportskrivning ute på grasroten etterfulgt med en kollektiv læringsprosess og samtaler om de feilene og erfaringene vi gjør, på den daglige agendaen (og ikke bare på den ene medlemskvelden). Å dele erfaringer i «sann tid» er gratis og et viktig tiltak som ethvert medlem og klubb må ta sitt ansvar for å utføre i praksis.

Det har uten tvil vært spennende å få satt i gang prosjektet med å få internatet vårt i ny drakt. Økonomisk har det vært et krevende arbeid, hvor konsekvensene av et potensielt forringet anlegg i fremtiden måtte veies opp mot å gjøre omdisponeringer i et allerede anstrengt og trangt økonomisk handlingsrom. Løsningen ble å nedprioritere enkelte vedlikeholdsposter for å få til å betjene belåning.

Det var med et meget tungt hjerte vi måtte gi slipp på posten med subsidiering av instruktørutdannelse til klubbene. Vi vet så inderlig godt at en instruktørstall i klubben er en av grunnpremissene for å få produsert frem nye piloter i klubbene. Dette punktet om hvordan vi kan støtte klubbene, er vi på ingen måte ferdig med å utforske.

Årsaken til dårligere økonomi er uten tvil nedgang i medlemmer, selv om vi i Norge sammenlignet med resten av verden har en mer stabil situasjon på medlemstall og nedgang, enn andre. Nedgang i medlemmer betyr igjen mindre penger i seksjonen. 2020 blir det året hvor seksjonen må jobbe grundig, kreativt og fremover lent med å legge frem en ny strategi for å kunne klare å møte alle utfordringer.

Nøkkelen i å finne løsninger, ligger i samhandlingen mellom seksjonens ledelse, fagsjef, klubbledelsen og med medlemmer og tillitsvalgte. I den sammenheng er vi ekstremt takknemlige for hver eneste en som bidrar inn i felleskapet i dugnads- og ekstrainsatsens ånd. Vi har fått på plass mange nye personer inn i verv og vi ser at mange klubber våger å tenke nytt og teste ut nye ting. Dette er utrolig gøy å se! Vi trenger hverandre, og vi trenger å lene oss fremover sammen. Det opplever jeg at vi i større grad gjør. Det ligger mange utfordringer foran oss i tillegg til de vi allerede står i, men der det er utfordringer, der er det også nye muligheter. La oss fokusere på mulighetene og våge å bevege oss ut av komfortsonen mot det nye. Sammen skal vi selv i nåværende nedgangstider klare å ta norsk seilflysport til nye høyder!

Rebecca Hansen (s)
leder Seilflyseksjonen

NORSK LUFTSPORTSTILSYNS (NLT) ÅRSBERETNING 2019

Sammendrag

Det har i hele 2019 vært en jevn økning i antall søkere som ønsket å konvertere fra nasjonale seilflybevis til EASA FCL-bevis. Det var igjen nødvendig å utvide prosedyrer og rutiner for å dekke forskjellige rettigheter og søkeres forskjellige bakgrunn og erfaring. For ballongflygere ble det ikke mottatt noen søknader, men antallet her er uansett meget begrenset og konverteringen har en tidsfrist frem til 08.04.2021.

Hjemmesiden til Norsk Luftsportstilsyn (NLT) ble videre utviklet og benyttes nå også til publisering av postlisten.

I april 2019 ble det første kontaktmøte med Luftfartstilsynet (LT) avholdt i Bodø. Dette møte har stor verdi, spesielt når det gjelder grenseoppgangen mellom NLT og LT. Dette ble ytterligere aktualisert mot slutten av året i forbindelse med spørsmålet om en fortsatt nasjonal opplæring av seilflygere parallelt med innføringen av Declared Training Organisations (DTO) fra 08.04.2020.

Det har i hele perioden vært god kontakt med S/NLF, spesielt med hensyn til den praktiske innføringen av DTO, konkrete spørsmål knyttet til konvertering av sertifikater samt gjennomføring av teorikurs med eksamen. Disse kursene må karakteriseres som meget vellykket og vil bli videreført i 2020.

For å starte prosessen med ballongflygere, ble det avholdt et møte med B/NLF for å avklare en del spørsmål samt bli enig om videre fremdrift.

I påvente av at de aktuelle, gjenværende forskriftene (Part-SFCL og Part-BFCL) skulle bli endelig godkjent i EASA-komiteen, var det kun sporadisk kontakt med EASA i 2019. Forskriftene ble godkjent på møtet 23. – 24. oktober og er nå klare for implementering. Først på slutten av året ble det nødvendig med mer kontakt med EASA i forbindelse med spørsmålet om å kunne fortsette å anvende det nasjonale systemet til opplæring også etter 08.04.2020.

Fra september 2019 ble arkivrutinen endret til at alle dokumenter ble arkivert elektronisk i idrettens system SharePoint. Det har i perioden vært noen datatekniske problemer, men disse er tilfredsstillende løst enten av ressurspersoner i NLF eller ved bruk av konsulent fra LRB Rådgivning AS.

De praktiske forholdene rundt kontorfasiliteter og tilgang til fagpersonell fra NLF har i hele perioden fungert meget tilfredsstillende.

Basert på et høyt antall konverteringer, ble det et tilfredsstillende økonomisk resultat for 2019.

Forholdet til EASA og andre myndigheter

Det var i 2019 kun sporadisk kontakt med EASA. Det ble i løpet av året kun gjort mindre endringer til de allerede utarbeidede forslagene til Part-SFCL og Part-BFCL. Disse endringene ble kommentert som innspill til formøtene før EASAs tre komitemøter som ble avholdt 27. – 28. februar, 26. – 27. juni og 23. – 24. oktober. På det siste komitemøtet ble Part-SFCL og Part-BFCL godkjent for publisering i februar 2020. Imidlertid gjensto noe arbeid med AMC- og GM-materiale. Mot slutten av året kom det opp en ny sak. Via den svenske ballongorganisasjonen fikk vi en forståelse av at de ville fortsette med opplæring etter nasjonale regler i en overgangsperiode også etter 08.04.2020 som er dato for overgang til Part-DTO og Part-BFCL og Part-SFCL. Dette medførte en del kommunikasjon med Segelflyget i Sverige samt EASA, British Gliding Association (BGA) og Luftfartstilsynet. Spesielt BGA kunne gi verdifull informasjon da de planlegger en tilsvarende overgangsperiode og har et nasjonalt system mye likt det norske. Denne muligheten er av stor interesse for NLT, men saken var ikke avklart ved årets utgang.

Det ble avholdt et kontaktmøte med LT i Bodø 25.04.2019 med en rekke punkter på agendaen. Møtet førte til flere avklaringer, men noen punkter er fortsatt utestående. Nytt møte ble avtalt ved behov eller senest våren 2020. En sak som kom opp i etterkant av møtet var enkelte uklarheter i forbindelse med utvikling og implementering av aktuelle forskrifter. I lys av tildelingsbrevet fra Samferdselsdepartementet til NLF ble det ytterligere avklart at LT har ansvaret for all regelutvikling, implementering og offisiell kontakt mot EASA, mens NLF ved NLT har den utøvende myndighet. I dette ligger ansvaret for å følge opp anvendelsen av det til enhver tid gjeldende regelverk ovenfor brukerne. Imidlertid ble det understreket at LT må arbeide tett med NLT, da NLT sitter med fagkunnskapen hva gjelder opplæring og skoler for ballong og seilfly.

Som et eksempel på dette ble NLT forespurt om å gi innspill til konsekvensanalysen for innføring av revidert forordning 1178/2011 med Part-SFCL og Part-BFCL.

NLT deltok i tre formøter med LT og Samferdselsdepartementet før møter i EASA-komiteen, henholdsvis 25.02.2019, 19.06.2019 og 18.10.2019.

Videre ble det avholdt ett møte med Samferdselsdepartementet 02.07.2019 for å gjennomgå NLTs årsrapport for 2018.

Det ble avholdt ett møte med NLF/Kontrollkomiteen 12.06.2019.

Videre ble det avholdt et møte med en representant for LT samt NLF 07.05.2019 vedrørende et eventuelt utvidet arbeidsområde for NLT. Møtet var kun ment som en kartlegging av mulige områder sett fra LTs synspunkt.

Hjemmeside og kontakt med brukere

NLTs hjemmeside har i hovedsak blitt benyttet til informasjon om praktisering av overgangsregler i forbindelse med konvertering av de nasjonale sertifikatene til FCL-sertifikater. Videre er postlisten lagt ut med jevne mellomrom. Firmaet LRB Rådgivning AS har blitt benyttet til det datatekniske og layout.

For både å få og gi informasjon deltok NLT på en workshop for General Aviation 16.03.2019 og en etterfølgende workshop den 17.03.2019 i forbindelse med innføringen av Declared Training Organisations (DTO) i Norge. Videre deltok NLT på et seminar for seilflyinstruktører 23.03.2019 hvor blant annet de nye EASA-reglene for instruktører og DTO ble gjennomgått og diskutert.

I løpet av 2019 avholdt S/NLF totalt 11 opplæringskurs (såkalt Fly Trygt 3) med eksamen på flere steder i Norge. NLT var observatør på kurset i Oslo 26.02.2019. Ved årets utgang har cirka 200 personer gjennomført dette kurset.

NLT var også til stede en dag som observatør under Luftsportsuken i august på Starmoen.

Rutiner/skjemaer/sertifikater

Også i 2019 var det liten aktivitet i forbindelse med konvertering av sertifikater for ballongflygere. Imidlertid ble det avholdt et møte med B/NLF 12.09.2019 for å avklare status og fremtidig tilknytningsform når det gjelder bruk av DTO. Det er i prinsippet tre muligheter: Knytte seg til DTO for seilflyging, opprette sin egen DTO eller benytte den svenske DTO. B/NLF skulle vurdere de muligheter som forelå og komme tilbake.

2019 ble preget av en stor økning i antall søkere for konvertering av nasjonale seilflyrettigheter i forhold til 2018. Dette medførte en betydelig aktivitet med videreutvikling av prosedyrer samt tilpassing av søknadsskjemaer, sertifikater og tilhørende følgebrev. Dette skyltes i hovedsak søkere som skulle ha rettigheter som tidligere ikke hadde vært behandlet, spesielt de som søkte om rettighet som instruktør og eksaminator. Mange av søknadene krevde en avklaring mellom NLT og søker vedrørende kravene som skulle oppfylles, søkerens tidligere erfaring og tilhørende dokumentasjon. Også i 2019 ble det nødvendig å utvide de interne prosedyrene for å gi klare retningslinjer for tilfeller som ikke var dekket av konverteringsrapporten.

Det ble også avklart med referanse til arkivloven §§2, 5 og 19, at NLT ikke er underlagt arkivloven. Det ble derfor bestemt å videreføre opplegget med en postjournal basert på SharePoint (idrettens arkivsystem) saksnummer og tilhørende NLTs løpende, interne saksnummer. Postjournalen holdes løpende oppdatert med alle offisielle inn- og utgående dokumenter. Postjournalen legges tilgjengelig på NLTs hjemmeside og oppdateres med jevne mellomrom.

Fra 01.09.2019 gikk NLT over til ren elektronisk arkivering av alle søknader og utstedelser. Kun en fysisk kopi av selve søknadsskjemaet og sjekklisten for den aktuelle søker arkiveres i ringperm. Det ble samtidig innført elektronisk nummerering av alle dokumenter.

Fra 27.11.2019 ble det innført endringer i SharePoint noe som medførte overgang til nye saksnummer. Dette skapte noen utfordringer med driften i en overgangsperiode.

Søknader mottatt og sertifikater utstedt i 2019

Det ble i 2019 mottatt 73 søknader om konvertering fra nasjonale bevis til Part-FCL bevis, alle innen seilflyging. Det ble utstedt 71 bevis da to søkere vil vurdere om de vil fortsette med seilflyging. Av de 71 utstedte bevisene var 16 med instruktør-rettighet, av disse var tre også med rettighet som eksaminator. I tillegg ble det også mottatt fem søknader om revisjon av sertifikater utstedt i 2018. Dette dreide seg i all hovedsak om tillegg av instruktørrettigheter.

Tiden for saksbehandling av søknader har variert mye avhengig av kvaliteten og omfanget av dokumentasjonen fra søkeren. I en god del tilfeller har det vært nødvendig med spørsmål tilbake til søkeren for å få de nødvendige avklaringer.

En søker hadde sin opplæring fra Tyskland, men ønsket å overføre alle sine rettigheter til norsk myndighet. Dette medførte at alle hans medisinske dokumenter måtte overføres fra tysk myndighet til LT. Dette var en ny problemstilling, men god hjelp ble gitt av ansvarlig personell hos LT i forbindelse med de nødvendige avklaringene.

Spørsmåls-database og teoripensum

Det ble i 2019 ikke gjort endringer i databasene for fagene air law, menneskelige ytelse og begrensninger (MYB), samt radiokommunikasjon. Både selve teorikurset og spørsmåls-databasene for disse fagene ble benyttet under 11 avholdte kurs med eksamen og fungerte bra. Arbeidet med den nye Seilflyhåndboken ble videreført i 2019 av Flight Log AS. Denne er ment å dekke hele teoripensumet for den grunnleggende seilflyopplæringen. Boken er forventet ferdig i april 2020.

Økonomi

Revidert Gebyrregulativ for NLT ble sendt på høring 06.11.2019 med høringsfrist 10.02.2020. Spesielt gebyrene i forbindelse med innføring og tilsyn med Declared Training Organisations (DTO) ble mye diskutert i forbindelse med revisjonen. Det ble i 2019 utført 76 gebyrbelagt tjenester (utstedelse av 76 sertifikater for seilflygere). Totale gebyrinntekter beløp seg til 173.400 kroner for 2019 og totale kostnader til 243.000 kroner. Det ble i 2019 utført totalt 753 timer av administrativ leder i NLT. For dette ble det fakturert 156.156 kroner til NLF.

Revisjoner til EASAs forskrifter

Ny basisforordning (Forordning (EU) 2018/1139) ble innført i EU-landene 04.07.2018, men er foreløpig ikke innført i norsk rett. Både Part-Gliding og Part-Balloon (som nå har de offisielle navnene Part-SFCL og Part-BFCL) ble godkjent av EU-kommisjonen på møte i EASA komiteen 23. – 24. oktober. Det som da mangler er å ferdigstille forskriftenes AMC- og GM-materiale. Dette forventes gjort tidlig i 2020. Med dette er alle de aktuelle forskriftene for NLT (Part-FCL, Part-DTO, Part-SFCL og Part-BFCL) teknisk sett godkjent.

Utdanningsorganisasjoner

Det ble i 2019 gjennomført flere møter med S/NLF for å planlegge innføringen av Part-DTO. Den foreslåtte løsningen går ut på en sentral DTO i regi av S/NLF med «filialer» ute i de enkelte klubbene som har skoletillatelse.

Som nevnt tidligere, ble det mot slutten av året startet en dialog med LT om muligheten for å fortsette grunnutdanningen i henhold til dagens nasjonale opplegg basert på BSL D 4-1 også etter 08.04.2020. Dette vil medføre at Part-DTO og Part-SFCL implementeres for kun en seilflyskole til å begynne med, mens de andre seilflyskolene foreløpig kan fortsette sin opplæring under dagens system. Dette vil sikre en mere gradvis innføring og gi muligheter for å samle erfaring med bruk av de nye forskriftene frem mot 08.04.2021. Etter denne datoen må all opplæring foregå i regi av Part-DTO.

Det har i perioden vært avholdt flere møter med SUK (S/NLF sikkerhets- og utdanningskomite) i forbindelse med SUKs tilpassing og revisjon av det nasjonale opplæringsprogrammet for å tilpasse dette til Part-DTO og Part-SFCL.

Tilsyn

Da det ikke ble etablert noen DTO for seilflygere og førere av ballong i Norge i 2019, ble det heller ikke utført tilsyn i 2019. Denne type tilsyn vil ikke bli aktuelt før Part-DTO er implementert i Norge i 2020.

Andreas Mourud (S)

leder Norsk Luftsportstilsyn

*Dagfinn Graneng ved Litledalshornet.
Foto: Jan Kåre Hovden*

STYRETS ÅRSBERETNING 2020

Styrets sammensetning

Styret ble valgt på Luftsportstinget 2020:

President: Asle Sudbø
1.visepresident: Nic Nilsen
2.visepresident: Mariann Brattland

Styremedlemmer: Martin Bjørndahl (ungdomsrepresentant)
Reidar Bratsberg (ballong)
Kristian Moxnes (fallskjerm)
Jon Erik Staurset (hang-, para- og speedgliding)
Espen Bakke (modellfly)
Bjørn Egenberg (motorfly)
Rebecca Hansen (seilfly)
Sigurd Brattetveit (sportsfly)

Varamedlemmer: Bendik Harald Thommesen (ungdom), Hans Rune Mikkelsen (ballong), Janne Strømmen (fallskjerm), Brynhild Jorid Rotvold (HPS), Anders Holt Jacobsen (modellfly) Linda Christine Lilleng (motorfly), Johan Heggelund (seilfly) og Stein Erik Lundblad (sportsfly).

Kontrollkomité: Lars Rasmussen (leder), Inger Grimstad og Hans F. Wille (medlemmer), Mette Lium og Pål Vindfallet (varamedlemmer).

Valgkomité: Torolf Paulshus (leder), Tone Bergan (nestleder). Medlemmer: Sofia Orvarsson Darro (ballong), Vibeke Valle (fallskjerm), Ane S. Pedersen (HPS), Haagen Valanes (modellfly), Eirik Brusset (motorfly), Jarle Mathisen (seilfly) og Tormod Veiby (sportsfly).

Revisor: Leo Revisjon

Antall medlemsklubber ved årsskiftet: 258

Særkrets: Det er ingen særkretser i norsk luftsport. Det samarbeides godt med mange av idrettskretsene rundt om i landet. Det er imidlertid fortsatt store forskjeller på hvordan de forskjellige idrettskretsene driver sin virksomhet og, ikke minst,

hvordan idrettskretsene forholder seg til idretter som ikke har egne særkretser. Det ble på slutten av 2019 iverksatt et godt arbeid for standardisering av idrettskretsene, men det synes som om dette er blant de oppgaver som har blitt forskjøvet / utsatt som følge av Covid-19 pandemien.

Tilknytning til nasjonale og internasjonale organisasjoner

Norges Idrettsforbund (NIF)

NLF er medlem av Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) som et fleridrettsforbund. Forbundet har vært representert på en rekke idrettspolitiske og administrative møter i NIFs regi, og gjennom året har det blitt gjennomført mange møter på Teams. Både presidentskapet og representanter fra administrasjonen har deltatt aktivt på disse møteplassene. Luftsportforbundets kontaktperson i Idrettsstyret, Erik Unaas, har vært svært aktiv i vårt samarbeid. Han har deltatt i flere møter om anlegg sammen med NLF, han besøkte Starmoen under NM-veka og Luftsportsuka og har vært vår rådgiver i flere andre saker.

Nordic International Leadership Education (NILE) er NIFs 2-årige internasjonale lederprogram som har til hensikt å utruste sine kandidater til å bli innflytelsesrike aktører som kan påvirke på den internasjonale politiske idrettsarenaen. Rebecca Hansen, seksjonsleder i Seilflyseksjonen, er en av fem kandidater fra Norge som fikk plass i programmet. Utdanningsopplegget i 2020 har inkludert nasjonal- og internasjonale nettverkstreff i Lausanne med besøk på IOC hovedkvarter og kursing over zoom innenfor blant annet international sport policy, personal branding og cross-cultural competence.

Under de svært spesielle omstendighetene gjennom 2020 har digitaliseringen av idretts Norge bare blitt enda viktigere. Luftsport har vært blant de forbund som har vært svært tydelige på at dette fortsatt må gis høyeste prioritet og da mange tok til orde for at ambisjonsnivået på dette området kunne senkes, ga vi tydelig beskjed om at det var uakseptabelt.

Da det på høsten syntes usikkert om det ville være mulig å gjennomføre luftsportsting på ordinær måte på våren 2021, begynte vi å se på muligheten for et digitalt luftsportsting. På et av Luftsportstyrets møter fikk vi en fin innføring av Marius

Johannessen i Norges Castingforbund som nylig hadde gjennomført digitalt forbundsting. NIF Digital har fått god erfaring med å organisere store digitale møter, inklusiv stemmegiving. NLF ønsker primært fysisk forbundsting, men er forberedt på at Luftsportstinget 2021 kan bli henvist til digitale løsninger.

Idrettsadministrative aktiviteter

NLF er med i Forum for fleridrettsforbund, som er et samarbeidsforum for særforbund som organiserer mer enn én idrett. Norges Idrettsforbund startet i 2020 et arbeid for å finne frem til fremtidig fordeling av spillemidler. For forbundene i Forum for fleridrettsforbund er det viktig at fordelingen av spillemidler ikke blir til hinder for at flere idretter samles under samme særforbund. Idrettsforbundets første forslag la opp til en modell der det var svært ugunstig å samle flere idretter i samme forbund.

NLF finner det riktig å bidra i idrettsfellesskapet gjennom å delta i grupper og utvalg som jobber med fellesoppgaver for all norsk idrett. I 2020 ble Jostein Tangen valgt inn i gruppen som skal sørge for at nye idrettslag raskt og enhetlig, for all norsk idrett, får godkjent sine navn dersom de er i tråd med den nye navneforskriften som idrettsforbundet vedtok i 2020. Gruppen behandler årlig opp mot 400 navnesaker i norsk idrett.

Særforbundenes Fellesorganisasjon (SFF)

NLF er i likhet med alle de andre 54 særforbundene i NIF også medlem av SFF. Det ses grundig på om SFF på lang sikt er et nødvendig ledd i norsk idrett eller ikke. Terje Jørgensen som har vært organisasjonens daglige leder siden oppstarten i 2009 sa på høsten opp sin stilling og ble fra årsskiftet erstattet av Per Vestli. Flere av SFFs møter i 2020 har blitt arrangert som

fellesmøter med NIF. Visepresident Mariann Brattland og generalsekretær John Eirik Laupsa har deltatt i organisasjonens møter.

NHO Idrett

NLF er medlem av NHO Idrett. NLF har ikke aktivt benyttet noen av organisasjonens mulige tjenester i 2020. Organisasjonen tar seg av forhandlinger med leverandører av tjenestepensjonsordninger. Bare ved innsparingen av å være med på NHO-ordningen hos Storebrand er mer enn hele medlemskontingenten tjent inn.

Folk og Forsvar

NLF er medlem av organisasjonen Folk og Forsvar. Tidligere president og generalsekretær i Norsk Aero Klubb Olav F. Aamoth, deltok som NLFs representant på årsmøtet i Folk og Forsvar. Møtet ble avholdt 10. september i Gamle Logen, Oslo.

Norges Kulturvernforbund

NLF er assosiert medlem i Norges Kulturvernforbund. Tidligere riksantikvar Jørn Holme er styreleder i organisasjonen. Morten Sletbak Haave er styremedlem.

*Morgan Mackay.
Foto: Kristoffer Kvernhaug*

Fédération Aéronautique Internationale (FAI)

Den 114. General Conference i vårt internasjonale forbund, Fédération Aéronautique Internationale, ble avholdt digitalt i dagene 2. – 5. desember.

Norges delegat denne gangen var luftsportspresident Asle Sudbø mens generalsekretær John Eirik Laupsa deltok som observatør.

2020 var første gangen konferansen ble avholdt digitalt. Deltakernasjonene hadde derfor denne gangen ingen kostnader til reise og opphold, noe som gjorde meget positivt utslag på antall deltakere totalt og ikke minst antall nasjoner som deltok. 170 deltakere fra 57 nasjoner deltok.

Å avholde et så stort møte på digital plattform og med deltakere fra hele verden er utfordrende, men totalt sett må vi konkludere med at det fungerte ganske bra. Det er krevende å lede et slikt møte, men begge de to norske deltakerne syntes den avgåtte presidenten, Robert Henderson, gjorde en utmerket jobb som møteleder. Da Henderson allerede i sitt åpningsinnlegg på konferansens første dag gjorde det klart at han nå hadde bestemt seg for å ikke stille til gjenvalg som president, var David Monks fra Storbritannia eneste kjente presidentkandidat. Det ble heller ikke fremmet andre kandidater da valget skulle gjennomføres, og Monks ble enstemmig valgt til president for to år (2020 – 2022). Det skulle også velges seks medlemmer til styret (Executive Board). I tiden frem mot konferansen var det ikke mindre enn 16 kandidater til de seks plassene som skulle velges. Da kandidatene skulle få presentere seg på konferansen var antall kandidater redusert til ti. Av disse var to fra Norden, én fra Island og én fra Finland. Det måtte flere stemmeomganger til for å få valgt de seks styremedlemmene. Dessverre endte finske Petteri Tarma på «7. plass» og kom derved ikke inn i styret. Agust Gudmundsson fra Island er nå eneste nordiske representant i FAIs EB (styret).

Alle seksjonene er representert i sine respektive fagkommisjoner i FAI. Oversikt over delegater fremkommer i vedleggene til årsberetningen.

International Scientific and Technical Organisation for Soaring Flight (OSTIV)

NLF ved Seilflyseksjonen er tilsluttet OSTIV.

Europe Air Sports (EAS)

NLF er medlem av EAS, som ivaretar luftsportsmiljøenes felles interesser opp mot EU og EUs flysikkerhetsbyrå EASA. Lars Øyno og Torkell Sætervadet deltok på organisasjonens årsmøte som i år var elektronisk som følge av Covid-19-pandemien. Sætervadet har også deltatt elektronisk på to EAS-styremøter som observatør i forbindelse med behandling av EASA-regelverkssaker, aktuelle temaer var blant annet vedlikeholdsregelverk.

Seilfly er tilsluttet European Gliding Union (EGU), fallskjerm; European Skydiving Union (ESU), sportsfly; European Microlight Federation (EMF), hang-, para- og speedgliding; European Hanggliding and Paragliding Union (EHPU), modellfly; European Model Flying Union (EMFU), motorfly; European Powered Flying Union (EPFU) og EAA Chapter 573 er tilsluttet European Federation of Light Experimental and Vintage Aircraft (EFLEVA). NLF står som medlem i EFLEVA etter avtale med EAA Chapter 573. Samtlige av disse organisasjonene er igjen tilsluttet EAS.

Nordic Coordination Meeting (NCM)

Det årlige nordiske møtet mellom NLF og søsterorganisasjonene måtte i år skyves til elektronisk møteform. John Eirik Laupsa og Torkell Sætervadet deltok. Av temaene som ble diskutert var felleseuropeiske regelverkssaker og problematikk knyttet til allmennflyplasser i hovedstadsområdene.

Situasjonen for Helsinki Malmi er kritisk. I København Roskilde er det gode og forutsigbare rammevilkår, med unntak av problemer knyttet til krav om brann- og redning også om natten. En foreslått endring i ICAO-regelverket for flyplasser kan løse dette problemet – som også vil være relevant for Norge og Avinor-nettverket. I Stockholm er tilgangen til Bromma svært beskjeden. Klubbene er lokalisert til plasser lenger unna, blant annet Eskilstuna og Västerås. Dette har gitt vesentlig redusert aktivitet.

Andre konferanser og møter

Svært mange konferanser og andre samlingspunkter som normalt arrangeres som fysiske møter/samlinger har i 2020 blitt gjennomført som videokonferanser. De fysiske møtene/samlingene som forbundet har deltatt på er Luftfartskonferansen (Bodø), Flyoperativt Forum (Gardermoen), Oppstartsmøte for GA Flysikkerhetsforum (Gardermoen) samt at NLF ved Motorflyseksjonen i februar var vertskap for det europeiske motorflymøtet, EPFU (Bodø).

Styrets arbeid

Styremøter

Det er avholdt fire ordinære møter i Luftsportsstyret, hvor det er behandlet 38 beslutningssaker og 27 orienteringssaker. Ledergruppen som består av presidentskapet og generalsekretæren, har avholdt fem møter og behandlet 14 saker. Alle møter i både Luftsportsstyret og NLFs ledergruppe har i 2020 blitt avholdt som Teams-møter. Luftsportsstyrets møte i november gikk over to dager, hvor den siste ble prioritert strategisaker med hovedvekt på forbundets utviklings- og handlingsplan.

Seksuell trakassering og overgrep

Norsk idrett har egne retningslinjer mot seksuell trakassering og overgrep som er totalt uforenlig med idrettens verdier. Det er nulltoleranse for diskriminering og trakassering uansett kjønn, etnisk bakgrunn, livssyn, seksuell orientering og funksjonshemming i norsk idrett. Alle i idretten bør jobbe for å etablere trygge miljøer og en trygg atmosfære for både barn, unge og voksne. Voksne må respektere utøvernes personlige rom og aldri overskride grensene for akseptabel oppførsel. Denne presiseringen har blitt ytterligere forsterket gjennom 2020, og NIF har styrket sin bemanning på fagområdet.

Forbundets seksjoner har tatt inn temaet i sine kurs for instruktører og annen lederopplæring. NLF støtter seg på og mottar veiledning fra NIF ved varsel for brudd på retningslinjene, med dialog og oppfølging av klubb i henhold til disse prosedyrene. I dialogmøter mellom særforbundene og NIF er det sterkt fokus på hva det enkelte særforbund gjør i arbeidet med likestilling, nulltoleranse for all type diskriminering og ikke minst uakseptabel oppførsel.

Antidoping

Det årlige Rent særforbundsmøtet, som i 2020 var et statusmøte halvveis i sertifiseringsperioden, ble avholdt 1. desember 2020. Anne Margrethe Hausken Nordberg overtok ansvaret for oppfølging av NLFs handlingsplan for forebyggende antidopingarbeid fra Linda Olsen. Forbundets handlingsplan baserer seg i stor grad på at våre utøvere og tillitsvalgte gjennomfører e-kurset Ren utøver. Kurset vil bli oppgradert av Antidoping Norge i 2021, med tilpasninger til ulike roller. Dette vil gjøre kurset enda mer relevant for NLFs medlemmer.

Sentrale oppgaver i styret

Komiteer og utvalg

I henhold til forbundets lov ble kontrollkomité og valgkomité valgt på Luftsportstinget i april i 2019. Forbundsstyret har oppnevnt følgende komiteer; ungdomskomité, sikkerhetskomité, flyteknisk komité, lovkomité, appellutvalg, luftromskomité og hederstegnskomité. Det er også etablert et eget jentenettverk tverrfaglig for alle luftsportsgrenene. Luftsportsstyret har lagt vekt på enhetlige bruk av begrepene for organisasjonens arbeidsgrupper. Forbundet benytter konsekvent begrepet komité for grupper som er oppnevnt av og rapporterer til Luftsportsstyret, samt de grupper som blir valgt direkte på luftsportsting. Grupper som oppnevnes av og rapporterer til

seksjonenes styrer er utvalg. Det er noen få unntak, da begrepene ellers ville ha blitt meget spesielle.

Arbeidsoppgaver og resultater beskrives under andre kapitler i rapporten.

Administrasjonen

Forbundets virksomhet administreres fra sekretariatets lokaler i Møllergata 39 i Oslo, og fra seilflyrikscenteret på Starmoen i Elverum.

Forbundet ledes til daglig av generalsekretær John Eirik Laupsa. Ved årets utløp besto staben av totalt 13 personer (11,1 årsverk). Av disse ivaretar 4,4 stillinger fellesoppgaver for NLF sentralt, én stilling for NLF CAMO og 6,7 årsverk er relatert til seksjonsspesifikke oppgaver.

Blue Pelican WC. Foto: Kristian Osther

I tillegg har ressurser vært innleid på konsulentbasis i forbindelse med anleggssaker, enkelte oppgaver for NLF CAMO, samt utvikling av nye systemer for progresjonsoppfølging i flyskolene (TMS) og hendelsesrapporteringssystem for alle aktiviteter (OBSREG).

NLF er som kjent en av de få luftsportsorganisasjoner på verdensbasis som har lyktes med å holde alle aktivitetene samlet i én organisasjon. Det faktum at alle luftsportene er samlet i én organisasjon gir oss muligheten til å utnytte de synergier ved at mange rammebetingelser og utfordringer er de samme i flere seksjoner. Administrasjonen tilstreber derfor å utnytte kompetanse på tvers av seksjonene. Dette har resultert i mer effektiv saksbehandling og flere fellesprosjekter for hele Luftsportforbundet. Sammenlignet med utenlandske luftsportforbund virker den norske modellen med alle luftsporter i et forbund å være svært fordelaktig.

Forbundet har innskuddsbasert tjenestepensjonsordning (ITP). Storebrand er forbundets leverandør av tjenestepensjon. Forbundet har også helseforsikring for alle ansatte gjennom Storebrand.

NLF har fra desember 2013 hatt kontorlokaler i femte etasje i Møllergata 39, Oslo. Det er OBOS som eier bygget og organisasjonen KNIF leier hele femte og sjette etasje. NLF har kontrakt med KNIF om fremleie frem til 30. juni 2024.

Norges Luftsportforbund har fjernarkiv i en lagerbrakke på Starmoen ved Elverum. Her oppbevares regnskap, samt underlag for utøverlisenser i henhold til krav om lagringstid. De fleste utstedelser og fornyelser av utøverlisenser gjøres nå digitalt, og mengden papir som

Foto: Oddvar Rise

skal arkiveres reduseres ved dette betydelig. Kapasiteten på fjernarkivet vil være tilstrekkelig i flere år fremover.

Virksomheten drives i henhold til planer og målsettinger vedtatt på Luftsportstinget. Det er godt arbeidsmiljø og det er ikke rapportert noen skader eller ulykker i forbindelse med arbeidet. Virksomheten forurenses ikke det ytre miljø.

Oppfølging av handlingsplanen for tingperioden

Kvalitet og sikkerhet

NLF har følgende sikkerhetsmål: Ingen alvorlig skadde eller omkomne som følge av utøvelse av NLFs luftsportsaktiviteter. Det er derfor med beklagelse vi måtte registrere at seks luftsportsutøvere mistet livet i ulykker i 2020. Tre personer har omkommet

i speedgliderulykker i 2020, dette er en uakseptabel ulykkesfrekvens. Det var én ulykke i Chamonix i Frankrike, én i Bodø i Nordland og én i Fraffjord i Rogaland. Det er besluttet at inntil videre drives ikke nybegynneropplæring i Norge i speedgliding. Utøvere må først få grunnopplæring i paragliding. Én person omkom i paragliderulykke på Forbordfjellet i Stjørdal. To personer omkom i to forskjellige ulykker med sportsfly. Én ulykke ved Brandval i Innlandet og én ulykke i Meråker i Trøndelag. Begge var under instruksjonsflyging og i begge tilfeller var det instruktøren som omkom.

Samarbeidet med Johannes Mothes gjennom selskapet Mothes Consult ble avsluttet i 2020, og fra 1. januar 2021 er det inngått en avtale med Tobias Veland om et noe større engasjement på fagområdet enn NLF har hatt tidligere. Veland som gjennom størstedelen av 2020 har hatt oppgaven som OBSREG-koordinator går inn i det nye året som NLFs kvalitets- og sikkerhetskoordinator.

Statens Havarikommisjon (SHK) undersøker begge de fatale ulykkene som skjedde med sportsfly i 2020. Seilflyseksjonen har utredet seilflyhavarier på vegne av SHK. Det er utarbeidet utkast til formell avtale mellom Statens Havarikommisjon og Norges Luftsportforbund om fordeling av oppgaver. Avtalen er fremdeles ikke undertegnet da den ligger til godkjenning hos Samferdselsdepartementet.

Luftrom

Etter et arbeid som startet i 2016, sendte Luftfartstilsynet i desember 2019 forslag til ny luftromsforskrift (BSL G 4-1) på høring. Høringsforslaget innebærer blant annet at luftsportsområdene avvikles innen to år. NLF ble gitt anledning til å komme med innspill til arbeidet med den nye luftromsforskriften i flere omganger før den kom på

ekstern høring. Det har vært viktig for NLF at den nye luftromsforskriften hjemler en alternativ videreføring av det vi i dag kjenner som luftsportsområder. NLFs primære forslag til løsning er at kontrollert luftrom sektoriseres, slik at det blir mulig å «skru av» aktuelle sektorer når de ikke er i bruk. Dette er i tråd med Eurocontrols anbefalinger. Luftfartstilsynet tok ikke sektorisering av luftrom inn i utkastet til ny luftromsforskrift. NLF sendte et omfattende høringssvar, der forbundet nok en gang vil argumentere for sektorisering av luftrom som den beste løsningen for

«arvtaker» til luftsportsområder i kontrollert luftrom. Ved utgangen av 2020 var fortsatt ikke endelig versjon av forskriften klar.

Etter at arbeidet med revisjon av luftromsforskriften ble iverksatt, har det ikke blitt etablert nye luftsportsområder. Dette innebærer at det fortsatt er behov for de 15 – 20 luftromsområdene som NLF søkte om i 2014 – 2015. NLF håper at ny luftromsforskrift kommer på plass i 2021, og at det tas frem ordninger som kan gi luftromsutøvere tilgang med hjemmel i den nye forskriften.

172S, LN-NRO, Rakkestad. Foto: Terje Håheim

Skissen til løsning for kontrollert luftrom rundt Jarlsberg flyplass, som innebærer at flyplassen ikke lenger vil omfattes av Torp kontrollsoner, ble heller ikke realisert i 2020. Det jobbes kontinuerlig med luftromsutfordringene rundt Jarlsberg.

Det årlige koordineringsmøtet med Forsvaret (FUA-RE) ble avholdt i januar 2020. Samarbeidet ser ut til å ha funnet en god form, og møtet var konstruktivt og effektivt.

Ny felleseuropeisk luftromsordning for ubemannet luftfart («U-space») er i ferd med å bli innført i EU. NLF har kommet med klare høringsinnspill, herunder via Europe Air Sports. NLF ser med bekymring på hvilke konsekvenser etablering av U-space vil få for norske luftsportsutøvere.

NLF med støtte fra luftromskomiteen har tatt initiativ til et testprosjekt for synlighets- og informasjonsteknologien ADS-B (automatic dependent surveillance broadcast). NLF ønsker at lavkostnadsløsninger hvor luftsportsutøvere med enkel midler både kan sende sin posisjon, motta andre utøveres posisjon samt værdata utredes for bruk i Norge. NLF har foreslått et norsk testprosjekt der frekvensen 978 MHz (UAT) benyttes, siden denne frekvensen har tilstrekkelig båndbredde til å gi gode værbilder til flygeren i underveisfasen. I USA benyttes denne teknologien, og Luftfartstilsynet utreder saken. Gjennomføringen av et testprosjekt for ADSB er lagt inn under GA sikkerhetsforum, men med Luftfartstilsynet som ansvarlig for gjennomføringen.

Miljø

NLFs aktiviteter skal i tråd med forbundets strategi skje på en skånsom måte, som på best mulig måte sikrer at miljøet ikke skades og at utslipp av lyd, klimagasser og andre biprodukter av drivstofforburning minimeres.

Samarbeidsprosjektet med Avinor rundt drift av Norges første elektriske fly (LN-ELA, Pipistrel Alpha Electro) ble satt på pause etter havariet i nærheten av Arendal flyplass Gullknapp i august 2019. Sommeren 2020 fikk den slovenske flyprodusenten Pipistrel verdens første typesertifikat for elektrisk fly av typen Velis Electro. Flyet har flere fellestrekk med Alpha Electro, men det bygger på LSA-skroget Virus SW. Reparasjonskostnadene for LN-ELA tatt i betraktning, besluttet samarbeidsprosjektet å anskaffe nytt fly (LN-ELB) av typen Velis Electro. Merkostnaden for nytt fly dekkes som sponsorat.

NLF arbeider fortsatt for å fremme blyfrie flydrivstoffalternativer. Produktet avgas UL91 er tilgjengelig blant annet på Kjeller og Starmoen, men det utgjør en mindre andel av det totale forbruket av flybensin enn hva flåten åpner for. Utfordringen er å ha to ulike kvaliteter i et marked med små volumer. Arbeidet i USA gjennom PAFI (Piston aviation fuels initiative) for å finne en blyfri høyoktanserstatter for avgas 100LL har støtt på utfordringer, men arbeidet pågår fortsatt. PAFI kan følges her: www.faa.gov/about/initiatives/avgas/

Seilflyseksjonens skolefly, ASK-21 LN-GRA. Foto: Steinar Øksenholt

Regelverk

Luftfartsregelverket innebærer en sentral del av rammevilkårene for norske allmennflygere og andre luftsportsutøvere. Forbedring og modernisering av regelverket har derfor fortsatt høy prioritet.

Sammen med myndigheter, søsterorganisasjoner i nordiske land og paraplyorganisasjonen Europe Air Sports (EAS), har NLF arbeidet med følgende:

- Luftfartstilsynets «Prosjekt for allmennflyging og luftsport» (PAL) ble avsluttet i 2020. Det er oppnådd gode resultater på flere områder, og NLF vil særlig fremheve følgende:
 - Arbeidet med statsluftfartsforskriften
 - Arbeidet med revisjon av regelverk for teknisk-operativ godkjenning av flyplasser
 - Arbeidet med driftsforskrift for vedlegg 2-luftfartøy
 - Arbeidet med forskrift om luftromsorganisering
 - Utredning av ADS-B
- Der “PAL-prosessen” ikke har vært benyttet, ser vi utfordringer i pågående regelverksarbeid. Som eksempel nevnes:
 - NLF har flere ganger etterlyst utkast til ny sportsflyforskrift som åpner for 600 kilo. Arbeidet har ikke vært prioritert av myndighetene, fordi gjennomføring av EUs nye grunnforordning i norsk rett er utsatt til høsten 2021. NLF har likevel sterkt oppfordret til at forskriftsarbeidet igangsettes uavhengig av denne prosessen for å hindre ytterligere forsinkelser.
 - Utkast til nye tekniske forskrifter for «vedlegg I-luftfartøy» som ble sendt på høring i desember er utarbeidet helt utenfor PAL og har store svakheter.
 - NLF har uttrykt skuffelse over at revisjon av nasjonal flymedisinsk forskrift ikke er gitt prioritet.
 - NLF finner det beklagelig at tilretteleggelsen for at allmennleger kan utstede LAPL-legeattester ikke har adressert de utfordringene NLF har identifisert og foreslått løsninger for.
 - NLF imøteser at arbeidet med å revidere flyplassforskriften tar til med henblikk på at grensen på tolv ukentlige avganger blir vurdert på nytt.

- Nytt vedlikeholdsregelverk for enkle motorfly, seilfly, ballonger og helikopter ble innført i mars (del-ML). NLF har sammen med EAS fått gjennomslag for flere avklarende punkter i myk lovgivning (AMC/GM).
- Luftfartstilsynet har foreslått et gebyrregulativ for 2021 som igjen innebærer prisøkninger langt over konsumprisindeksen. NLF har blant annet vist til Finansdepartementets føringer i **rundskriv R-112/115** i argumentasjonen for hvorfor den planlagte økningen bør stoppes.
- Felleseuropeisk regelverk med forenklet flyteknikersertifikat (Part-66 L) ble vedtatt og trer i kraft neste år. NLF har en nær og god dialog med Luftfartstilsynet med henblikk på at NLF kan utføre administrative oppgaver i forbindelse med utstedelse av sertifikatene.
- Ny havne- og farvannsllov trådte i kraft 1. januar 2020. Hastighetsforskrifter fastsatt med hjemmel i den nye loven vil ikke ramme sjøfly under avgangs- og landingsfasen, siden sjøfly i denne fasen er å regne som luftfartøy (ikke som sjøgående fartøy).

Anlegg

Tilgangen til Avinors flyplasser utenom åpningstid (PFLY) ble videreført i 2020 gjennom en elektronisk løsning som er åpen for alle, men som administreres av NLF. Det er et tett og godt samarbeid mellom Avinor og NLF i forbindelse med administrering av ordningen. Avinor jobber med løsninger for adgangskort som skal gjøre det enklere å bruke ordningen for reiseformål. I 2020 ble det iverksatt et prøveprosjekt der nettportalen “MyPPR” brukes for å “booke” den enkelte flyging. Dette er ment som en sikkerhetsbarriere som skal muliggjøre bruk av manøvreringsområdet for Avinors vedlikehold, selv der PFLY-ordningen er aktiv.

Samferdselsdepartementet har gjennom hele 2020 jobbet med å finne en permanent løsning for småflyplass i hovedstadsområdet. I denne prosessen har NLF kommet med flere innspill i koordinasjon med medlemsklubbene på Kjeller. NLFs syn er at bare Kjeller, Eggemoen og Rygge har de nødvendige forutsetninger for å kunne spille en rolle i den framtidige løsningen.

Arbeidet med å bevare Kjeller flyplass ledes fortsatt av stiftelsen Kjeller flyhistoriske kulturpark (KFK), men understøttes i betydelig grad av NLF og medlemsklubbene på Kjeller. Organisasjonene EAA og AOPA Norway støtter også strategien bak arbeidet. Med det kulturhistoriske sporet som vernestrategi, har Lillestrøm kommunestyret bedt kommuneadministrasjonen om å utrede framtidig bruk av Kjeller med henblikk

på å kombinere flyplassdrift med byutvikling. Lillestrøm kommune støtter også Riksantikvarens fredningsinitiativ.

På Rygge flyplass har allmennflygerne fått en viss tilgang, men knappe åpningstider og uforutsigbar tilgjengelighet på rullebanen skaper betydelige problemer. NLF har hatt møte med Rygge Aerosenter AS og Forsvaret med henblikk på å øke kapasiteten i landingsrundene med redusert rullebaneseparasjon. Det er videre nødvendig å få mer langsiktige kontraktsforhold for “GA-plattingen”, slik at man kan etablere seg med klubbhus og hangarer.

Rikssenteret for hang-, para- og speedgliding i Vågå har holdt åpent og vært bemannet med daglig leder store deler av den mest aktive delen av sesongen. Som følge av gjentatte flomskader er nå bygget på Sørem innrettet slik at det ikke skal bli store skader ved ny flom. Alle viktige funksjoner er nå lagt til andre etasje. Også i 2020 ble senteret oversvømmet og vannet stod om lag 50 cm over gulvnivået i første etasje. Som følge av jobben som hadde blitt gjort på forhånd ble det svært begrensede skader av flommen.

Spillemidlene for reasfalteringen av rullebane og oppstillingsplass på fallskjermcenteret på Østre Æra kom til utbetaling i 2020. Dette etter at vi har måttet vente i flere år som følge av manglende midler i ordningen. Dette er det såkalte etterslepet i spillemidlenes anleggsordning. Fallskjermseksjonen og Oslo fallskjermklubb gjør også vurderinger av den tekniske standarden på deler av bygningsmassen på senteret. Det vil bli arbeidet videre med dette i det kommende året.

Konsesjonen for driften av flystripa på Øste Æra utløp i november 2016. Norges Luftsportforbund har søkt fornyet konsesjon innen tidsfristen, men Luftfartstilsynet har først tatt tak i saken i 2020. Som konsesjonshaver har NLF rett til å drive videre basert på den gamle konsesjonen fra 2006 så lenge det er søkt fornyelse i henhold til gjeldende frister. Fornyet konsesjon skal sendes ut på høring. Ved utløpet av året er saken fortsatt ikke avklart.

Ved luftsportsenteret på Elverum, Ole Reistad Senter, ble arbeidet med oppgradering av internatbygget avsluttet til påsken 2020. Det har blitt full renovering av bygget, det har blitt bygget to nye bad, montert balansert ventilasjon i hele bygget og alt inventar ble også skiftet ut med nytt. Resultatet har blitt meget bra.

Det var svært offensive planer for 2020-sesongen og interessen for de nyoppussede lokalene var stor, og det hele lå godt til rette med avtaler om utleie til flere store

arrangement, blant annet Landsskytterstevnet 2020 som skulle arrangeres på Elverum. Pandemien rammet derfor virksomheten svært hardt. Det ble full stopp i virksomheten og personell måtte permitteres. Heldigvis dekket myndighetenes krisepakker deler av tapet. Etter hvert kunne også virksomheten komme i gang med noe redusert drift. Utleie av rom og hytter har vært vanskelig gjennom hele året, mens flyaktiviteten tok seg bra opp utover året.

På slutten av året ble det besluttet å gjøre en fornying av senterets skolefly. I de siste årene har NLF selv eid og drevet et toseters seilfly av type ASK-21 og har eid et tilsvarende fly sammen med Elverum flyklubb. Ved salg av begge disse og reinvestere i nytt fly vil det på våren 2021 komme et fabrikknytt fly av type DG 1001 Club Neo, som blir senterets nye skolefly. NLF ved Seilflyseksjonen blir eneeier av dette flyet som vil få registreringen LN-GOR.

Breddeidrett og toppidrett

Generelt om idrettssatsing

Det alt vesentlige av aktiviteten i NLFs klubber kan betraktes som breddeidrett.

Forbundsstyret har i konkurransereglementet delegert til seksjonene ansvaret for utvikling, drift og reguleringen av konkurransevirkosomheten. Det arrangeres norgesmesterskap og diverse andre nasjonale mesterskap og konkurranser innen alle NLFs idretter. Alle idrettene har med deltakere jevnlig i nordiske mesterskap, EM og VM.

Seksjonene bestemmer selv om det skal satses på toppidrett.

Kongepokalene i luftsport ble satt opp i NM i fallskjerm – fleefly og NM i modellflyging – FPV dronerace. Begge pokaler ble utdelt til vinnerne av vellykkede mesterskap.

Klubbutvikling

Koronaåret 2020 gjorde det ikke enkelt å drive med aktiv klubb utvikling. 13. mars i 2020 sto aktivitetskonsulentene utenfor Grenland fallskjermklubb og skulle holde kurs, samtidig gikk statsministeren på talerstolen og stengte ned Norge. NLF valgte da selvfølgelig å avlyse de nærmeste avtalene med klubbbesøk, samt avvente å booke inn nye. I perioder ble det sluppet mer og mer opp, og vi fant gode smittesikre muligheter til å gjennomføre klubbbesøk hos en del klubber og lag allikevel. Aktivitetskonsulentene

har totalt gjennomført 16 besøk hos våre medlemsklubber til tross for nedstenging, strenge tiltak og oppfølging av lokale og nasjonale smittetiltak. De fleste besøkene inneholdt grunnleggende førstehjelpskurs. Vi ser at slike kurs er en viktig bidragsyter til sikkerhetsarbeidet. Aktivitetskonsulenten har erfart at deltakerne på førstehjelpskursene lærer mye, og det er mange forhold vi i utgangspunktet tar for gitt at er gjennomtenkt på forhånd og at medlemmene er forberedt om noe skulle skje. Etter gjennomført kurs og identifisering av ulike risikoer er utøvermiljøene langt mer forberedt om uhellet skulle være ute. Flere av våre samarbeidspartnere har lagt merke til vårt tilbud og mange kurs, og berømmer oss for dette praktiske sikkerhetsarbeidet. Aktivitetskonsulenten har også tett oppfølging med Norges Idrettsforbund, både på klubbutvikling og kurs i klubbdrift. Han deltar i dialogmøter med NIF tilknytte aktiviteter finansiert med tilskuddsmidler (post 3-midler), herunder integrering. Det har blitt jobbet jevnlig med klubbutvikling og oppfølging av klubber og lag. Det følges opp på sosiale medier, og mange saker blir løst på telefon.

Barn – ungdoms og rekrutteringsarbeid

I likhet med alle andre aktiviteter, ble også de planlagte aktivitetene til Ungdomskomiteen avlyst tidlig på året. Det var et håp om å få gjennomført noe senere på året, men dette lot seg dessverre ikke gjøre. Ungdomskomiteen har allikevel vært flittige til å bruke sosiale medier, spesielt Instagram. Komiteen har hatt tre digitale møter på Teams, mens det for det kommende året er planlagt hyppigere møter. Aktivitetene som var planlagt i 2020 vil bli videreført og Ungdomskomiteen satser på fullt program i det kommende året.

Luftsportsuka 2020 (LSU20)

Arrangementet LSU 20 var allerede i god gang med

planlegging og invitasjoner, da Norge ble stengt ned i mars. Ledelsen for arrangementet valgte å holde fast på planene og jobbet videre mot et arrangement i juni. Tilpassing av opplegg for et arrangement i mindre skala inklusiv et godt planlagt smitteregime fortsatte. Det var også satt opp en godt kvalifisert stab som var klare for å gjennomføre arrangementet. Presidentskapet og administrasjonen gjorde en grundig vurdering av situasjonen da åpningsdatoen nærmet seg, og det ble tatt en beslutning om å avlyse Luftsportsuka 2020. Denne beslutningen ble tatt til tross for at det sikkert kunne la seg gjøre å gjennomføre arrangementet med godt vær hele uken, men hvis det skulle bli dårlig vær en eller flere dager, ville vi ikke kunne huse så mange uten å bryte de smittereglene som gjaldt på den tiden. Vi tok ingen sjanser i en slik situasjon.

NLF valgte å gjennomføre de planlagte aktivitetene som var koblet opp til NM-veka. Dette i samarbeid med NIF, NRK og Norsk Tipping. Dette ble selvfølgelig et mindre arrangement enn planlagt fra vår side, da vi hadde lagt opp til Luftsportsuka og NM-veka samtidig. Luftsportforbundet gjennomførte gode norgesmesterskap i sportsflyging, modellflyging klasse F2B linekontroll og prøve-NM i ballong. Alt dette ble arrangert med utgangspunkt fra Starmoen. NRK hadde en del filming av luftsportsaktiviteter som ble sendt på NRK, samt at vi hadde mye god omtale i flere sosiale medier og andre medier. Vi hadde besøk fra Norges Idrettsforbund, Innlandet Idrettskrets og Elverum Kommune.

Jentenettverket

Det ble i oktober arrangert en samling på Starmoen med 25 deltakere som representerte flere av forbundets aktiviteter. Den erfarne idrettslederen Marit Wiik og Kari Vanebo fra NIF deltok som forelesere. I tillegg ble det flyging med motorfly, seilfly og sportsfly.

Integrering

Norges Luftsportforbund er meget aktive med integreringsarbeid. Det arbeides målrettet med både informasjon og aktiviteter for at vi fortsatt skal være et av de særforbundene i NIF som har godt tilrettelagte aktiviteter for ulike funksjonshemninger. NLF har god og aktiv dialog med NIF og flere idrettskretser, og er aktive når det gjelder samarbeid og tilstedeværelse. I 2020 har denne aktiviteten vært meget begrenset, da mange utøvere og samarbeidspartnere har vært i risikosonen. NLF har likevel fulgt opp diverse webinarer og digitale møter. Vi håper 2021 gir oss flere muligheter for aktiviteter, enn det 2020 gjorde.

Forbundets forretningsdrift

Norges Luftsportforbund har en liten aksjepost i Kjeller Aero Senter (KAS) og har et medlem i styret. Ulf Bjørtomt, NLFs representant i styret, er styreleder. Bjørtomt har John Eirik Laupsa som personlig varamann.

NLF har også en aksjepost i selskapet Rygge Aerosenter AS og har ett styremedlem. Lars Øyno er forbundets styremedlem, og han har Thore Nylund som personlig varamedlem.

NLF har vakt å utvikle nye lærebøker for motorflyging, seilflyging og sportsflyging. «Den store motorflyboken» ble lansert i 2019. «Den store seilflyboken» ble lansert i 2020. «Den store sportsflyboken» kommer i 2021. Alle bøkene er skrevet på samme lest. Forfatter er Kjersti Melling, men det er NLF som har alle rettigheter for salg av bøkene i Skandinavia. Det er valgt å trykke på konseptet «print on demand», på denne måten unngår man at det blir trykket opp store opplag med risiko for at deler av innholdet kan bli utdatert. Bøkene kommer også som e-bøker.

Kommunikasjon

Tilstedeværelse på nett

Forbundets sentrale informasjonsverktøy er hjemmesiden NLF.no, hvor samtlige ansatte har et selvstendig ansvar for å publisere og vedlikeholde informasjon. I tillegg kan medlemmer selv publisere aktiviteter i aktivitetskalenderen. Forbundet har også konti på sosiale medier. Disse benyttes i hovedsak til å spre nyheter og henviser til sakene som publiseres på hjemmesiden. Henvendelser besvares så godt det lar seg gjøre, men primært henvises forespørsler til medlemsservice og/eller den aktuelle fagkontakt.

Utgivelse av medlemsblader

Seksjonene utgir fire forskjellige magasiner; Flynytt (motorfly og sportsfly), FrittFall (fallskjerm), Fri Flukt (hang-, para- og speedgliding) og Modellflyinformasjon. Seilflyseksjonen utgir i samarbeid med de andre skandinaviske landene magasinet Nordic Gliding. Både Fritt Fall og Nordic Gliding er nå utelukkende digitale magasiner. I seksjonenes rapporter er de forskjellige magasinene nærmere omtalt.

Eksterne relasjoner og samarbeid

NLF har nær og jevnlig kontakt med Samferdselsdepartementet, Luftfartstilsynet og Avinor AS/Avinor Flysikring AS. I 2020 har NLF blant annet deltatt i PAL (Luftfartstilsynets Prosjekt for allmennflyging og luftsport) og i referansegruppen for ny luftromsforskrift.

NLF har inngått en samarbeidsavtale med Harald Krogs Minnefond, hvor hensikten er å jobbe strategisk og målrettet for å øke sikkerhetsnivået innen allmennflyging.

Minnefondet og NLF tok initiativ til etablering av GA-flysikkerhetsforum (GAF) hvor en rekke sentrale GA-aktører i Norge jobber sammen for økt sikkerhet.

NLF er medlem i Samarbeidsutvalget mellom AOPA Norway, EAA 573 og NLF som blant annet koordinerer innsatsen i forbindelse med småflyplasssituasjonen i hovedstadsområdet. Leder av utvalget i 2020 har vært NLFs 1. visepresident, Nic Nilsen.

Morten S. Haave er styremedlem i Norsk Luftfartsmuseum i Bodø og Ronny Skaar er varamedlem.

Service til klubbene

Medlems- og lisensregister

NLF fører per 2020 sentralt medlemsregister og innkasserer kontingenter for samtlige tilsluttede klubber. Medlemskap fornyes og betales direkte i portalen Min Idrett. Utøverlisenser for hang-, para- og speedgliding og fallskjerm kan fornyes elektronisk i løsningen. Utøverlisenser for sportsfly og modellfly behandles manuelt og gjøres tilgjengelig i Min Idrett. Kontingent og utøverlisenser kan betales online, og er aktive med det samme betalingen er utført.

I 2020 har NLF lagt mye ressurser i å tilgjengeliggjøre data fra medlemssystemet for datasystemer som benyttes av klubbene. Hendelsesrapportering, opplæringsystemer og bookingsystemer bruker i dag data fra løsningen. Det jobbes for å forbedre denne funksjonaliteten ytterligere.

Solfjellstua, Bærum.
Foto: Trond Nilsen

Idrettens medlemssystem har to portaler. Portalen Min Idrett er utøvernes personlige idrettsportal, og inneholder informasjon om utøvernes medlemskap, forsikringer og kompetanser. Portalen Klubbadmin benyttes av klubber og forbund for å administrere medlems- og klubbdata. Klubbadmin er under utvikling til å bli portal for alle klubbers administrative behov. Ved utgangen av 2020 kunne klubbene administrere sine medlemmer og fagpersoner, gjøre pålagte rapporteringer og søke om refusjon av merverdiavgift gjennom Klubbadmin.

NLF CAMO

Forbundets virksomhet NLF CAMO (Continuing Airworthiness Management Organisation) med Einar Bjørnebekk som daglig leder har også i 2020 blitt drevet i samme form som de foregående år. I 2020 måtte det gjennomføres et omfattende arbeid med vedlikeholdsprogrammer og kontrakter etter innføringen av det nye og enklere del-ML-regelverket. Hovedmodellen for forbundets CAMO er at motorfly er i ukontrollert miljø, mens seilfly er i kontrollert miljø.

I oppbyggingsfasen var NLF CAMO en stor økonomisk byrde for forbundet. Dette har bedret seg betydelig, og har i noen år gått med overskudd. Det ble i 2020 budsjettert med et underskudd på 50.000 kroner, men resultatet ble nærmere null.

Aktivitet i forbundsseksjonene

Seksjonsstyrene utarbeider årsberetninger om aktivitet i seksjonene som inngår som vedlegg til forbundsstyrets årsberetning:

Ballongseksjonen	– vedlegg 1
Fallskjemseksjonen	– vedlegg 2
Hang-, para- og speedgliderseksjonen	– vedlegg 3
Modellflyseksjonen	– vedlegg 4
Motorflyseksjonen	– vedlegg 5
Seilflyseksjonen	– vedlegg 6
Sportsflyseksjonen	– vedlegg 7
Norsk Luftsportstilsyn	– vedlegg 8

Ballong i ved ballongfararsteinen på Lifjell. Foto: Arild Solbakken

Resultater og hedersbemerkelser

Konkurransaktivitet

Ballong

Det ble gjennomført prøve-NM i forbindelse med NM-Veka. Ingen vinner ble kåret.

Norgesmestere 2020

Fallskjerm - Innendørs kroppsflyging

FS 4 – åpen VossVind Girls, Voss kroppsflykarlag
 FS 4 (int) Juniorlaget, Voss kroppsflykarlag

Fallskjerm - Ordinært NM

FS 4 – åpen Punky Fish, Tønsberg fallskjermklubb
 FS 4 (int) FS2020 Volare, Tønsberg fallskjermklubb
 FS 8 Norgies'ish 8, Tønsberg fallskjermklubb
 Friflyging åpen ZION, Voss fallskjermklubb
 Friflyging (int) FU2020, Tønsberg fallskjermklubb
 Wingsuit performance Espen Fadnes, Voss fallskjermklubb
 Canopy Piloting Ikke gjennomført

Hang, para- og speedgliding

Det ble ikke gjennomført noen norgesmesterskap i HPS-seksjonens aktiviteter i 2020.

Modellflyging

F3A RC kunstfly presisjon Ola Fremming, Tønsberg modellflyklubb
 F3F Seilfly hang Olav Kallhovd, Bergen modellflyklubb
 F3J Seilfly termikk Senior: Stig Magne Olsen, Lillehammer modellflyklubb
 Lag: Valdres modellflyklubb med Jo Grini, Stig Magne Olsen og Fredrik Grini
 F3K R/C kasteglider Kristian Sætervik, Gullknapp modellflyklubb

F5J RC elektro termikk

F1A Friflukt høystart
 F1B friflukt strikk
 F1H Friflukt høystart mini
 F4H RC semiskala
 F4C RC skala
 F3C Helikopter presisjon
 F3U Droneracing
 F2B Linekontroll

Motorflyging

Akroflyging advanced
 Akroflyging intermediate
 Akroflyging sportsman
 Akroflyging primary
 Presisjonsflyging
 Presisjonsflyging – klasse 2

Seilflyging

Klubbklasse
 Åpenklasse
 Sportsklasse
 Akroflyging

Sportsflyging

Per T. Høyland, Jæren sportsflyklubb og Håkon Fosso, Hardanger sportsflyklubb

H.M. Kongens pokal

NLF har årlig to kongepokaler til disposisjon. Pokalen går på omgang mellom seksjonene i henhold til fastsatt plan. I 2020 var pokalen satt opp i Fallskjermseksjonen og Modellflyseksjonen. Vinneren av pokalen i

Senior: William Jul Ringkjøp, Bodø modellflyklubb
 Lag: Cirrus 1 (Otto Jæger, Alf Erik Ross, HenriPedersen og Anders Bye)
 Dag Edvard Larsen, Ørnen modellflyklubb
 Vegar Nereng, Ørnen modellflyklubb
 Vegar Nereng, Ørnen modellflyklubb
 Pål Lindén Anthonisen, Tønsberg modellflyklubb
 Per Iversen, Bærum modellflyklubb
 Jon Roger Thomassen, Forus RC klubb
 Erik Holden, Trondheim droneklubb
 Clamer Meltzer, Stjørdal modellflyklubb

Ulrik Hasle, Aerobatic club of Norway
 Thomas Berg, Aerobatic club of Norway
 Thomas Hauklien, Aerobatic club of Norway
 Ola Tau Hatlestad, Aerobatic club of Norway
 Håkon Fosso, Voss flyklubb
 Tim Geppert, Grenland flyklubb

Per Morten Løvslund, Sandefjord seilflyklubb
 Frida og Jo Inge Bjørø, Os aero klubb
 Per Morten Løvslund, Sandefjord seilflyklubb
 Vidar Stener Ingebretsen, Sandefjord seilflyklubb

Fallskjermseksjonen ble laget Zion Freefly fra Voss fallskjermklubb som vant NM i freefly. Laget bestod av Anna Moxnes, Andreas Mosling og Kristian Moxnes. Vinneren av pokalen i Modellflyseksjonen ble Erik Holden, Trondheim droneklubb som vant NM i FPV dronerace.

Internasjonale resultater

Som følge av pandemisituasjonen har Norges Luftsportforbund hatt svært liten internasjonal deltakelse i 2020. I januar hadde Norge to deltakere i World Cup i hanggliding i Forbes, Australia. Beste nordmann ble Olav Opsanger som kom på 6. plass.

Hedersbevisninger

NLFs gullmedalje er tildelt Torolf Paulshus. NLFs sølvmedalje er tildelt Erik Ulateig og Odd Tore Ohnstad. NLFs gullnål er tildelt Trond Larsen og Hans Gjengedal.

Seksjonshederstegn er tildelt Jan Erik Wang (fallskjerm) Øyvind Bardalen og Olav Eide (modellfly), Oddvar Rygg (motorfly) samt Bjørn Østrem (sportsfly).

Fra venstre: Erik Ulateig (NLFs sølvmedalje), Torolf Paulshus (NLFs gullmedalje) og Odd-Thore Onstad (NLFs sølvmedalje).
Foto: Lisbeth Laupsa

ØKONOMISK ÅRSBERETNING 2020

Innledning

Norges Luftsportsforbund (NLF) er et fleridrettsforbund tilsluttet Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) som et særforbund. NLF organiserer følgende idretter under fellesbetegnelsen luftsport; ballongflyging, fallskjermhopping, hanggliding, paragliding og speedgliding, modellflyging, motorflyging, seilflyging og sportsflyging. De enkelte idrettene er organisert i seksjoner. Virksomhetene drives av tilsluttede klubber over hele landet. Forbundet har sitt sekretariat i Oslo, og eier og driver tre rikssentre for henholdsvis fallskjerm på Rena, for hang-, para- og speedgliding i Vågå og for seilflyging i Elverum.

Antall medlemmer ved årsskiftet

Forbundet har ved årsskiftet 258 tilsluttede klubber. Dette er 11 færre enn ved forrige årsskifte, noe som skyldes at idrettskretsene har gått mer aktivt inn for å få formalisert nedleggelse av klubber uten aktivitet.

220 av de 258 tilsluttede klubbene organiserer kun én av forbundets aktiviteter. 38 klubber er organisert med grupper for to eller flere aktiviteter. I tabellen under kan man se hvordan gruppene i de 258 klubbene fordeler seg på de forskjellige aktivitetene slik at det dannes 2308 enheter.

	Ant. klubber	Fordeling av gruppene	Totalt ant. enheter
Klubber med grupper	38		
Motorflyklubber/grupper	36	31	67
Seilflyklubber/grupper	11	14	25
Modellflyklubber/grupper	87	14	101
Sportsflyklubber/grupper	23	26	49
HPS klubber/grupper	42	3	45
Fallskjermklubber	20		20
Ballongklubb	1		1
	258		308

Klubbene hadde ved siste årsskiftet totalt 18.312 medlemskap. Dette er en nedgang med 660 medlemskap, eller 3,5 prosent i forhold til 2019.

2.401 kvinner er medlemmer i klubbene ved årsskiftet. Kvinner utgjør 13,1 prosent av den totale medlemsmassen. Fallskjermklubbene har her den største kvinneandelen med 31,0 prosent, mens modellfly har den laveste kvinneandelen med kun 1,1 prosent.

Antall medlemmer i klubbene per 31.12.20 fordelt på forbundets aktiviteter.

	2020	2019
Ballongmedlemmer	23	27
Fallskjermmedlemmer	5.486	6.347
HG/PG/SPG medlemmer	3.391	3.353
Sportsflymedlemmer	1.545	1.534
Modellflymedlemmer	3.507	3.420
Motorflymedlemmer	3.411	3.350
Seilflymedlemmer	949	944
Total	18.312	18.972

Medlemskap i klubbene per 31.12.2020 fordelt på kjønn og aldersgrupper:

	0 – 19	20 - 25	26 +	Sum	%
Kvinner	258	793	1.349	2.400	13,1%
Menn	485	1.789	13.638	15.912	86,9%
Total	743	2.582	14.987	18.312	
% av total	4,1%	14,1%	81,8%		

Miljø

Det er et godt arbeidsmiljø i forbundets sekretariat og det er ikke rapportert om skader eller ulykker i forbindelse med arbeidet. Virksomheten forurenses ikke det ytre miljø.

Sykefravær

For de ansatte var det et sykefravær på 1,1 prosent.

Ansatte og likestilling

I 2020 var det totalt 15 personer med fast ansettelse i NLF. Disse utførte 12,0 årsverk. Av de 13 som var ansatt ved årets utløp er det tre kvinner. Det er full likestilling mellom kjønnene, noe det blir lagt vekt på ved nyansettelser.

Årsregnskap

Årsregnskapet for NLF samlet viser et overskudd på 1.980.349 kroner mot fjorårets overskudd på 906.707 kroner.

NLFs samlede budsjett for 2020 ble på luftsportstinget på Sola i april 2019 godkjent med et underskudd på 1.931.000 kroner.

Til tross for Covid-19-situasjonen i 2020 fikk luftsportforbundet et overskudd i 2020. Det var en del frafall av kontingenter og andre inntekter, men avlyste arrangementer og aktiviteter reduserte kostnadene mer enn inntektene. Siden de fleste aktivitetene foregår ute i seksjonene, var det i seksjonene kostnadsreduksjonen kom. Flere fellesprosjekter som elektronisk progresjonsoppfølging av elever og hendelsesrapporteringssystem bidro imidlertid til økte kostnader i den sentrale administrasjonen, som medførte at den sentrale administrasjonen gikk med et underskudd på 353.506 kroner. Det var budsjettert med et underskudd på 800.000 kroner i den sentrale administrasjonen.

Fra spillemidlene fikk NLF tildelt fra NIF et ordinært rammetilskudd inkludert regiontilskudd og integreringstilskudd på 4.930.311 kroner (post 2 midler). Dette er en nedgang på 57.987 kroner fra året før (1,2 %). Av disse midlene fikk seksjonene stilt til disposisjon følgende andeler til drift av sine idrettsaktiviteter: Ballongseksjonen 5.000 kroner, Fallskjermseksjonen 760.080 kroner, Hang-, para- og speedgliderseksjonen 511.595 kroner, Modellflyseksjonen 512.445

kroner, Motorflyseksjonen 476.084 kroner, Seilflyseksjonen 297.037 kroner og Sportsflyseksjonen 318.071 kroner. Det vises her til seksjonenes årsrapporter.

NLF fikk videre tildelt 528.047 kroner til utviklingsorientert ungdomsidrett. Dette er det samme som året før, noe som skyldes at det ble benyttet samme aktivitetstall for fordelingen de to årene. Midlene ble fordelt til prosjekter i Fallskjermseksjonen med 111.859 kroner, Modellflyseksjonen 96.900 kroner, Motorflyseksjonen 126.486 kroner og Seilflyseksjonen 182.802 kroner.

Av post 3 midlene (barn, ungdom og bredde) fikk NLF tildelt 1.414.287 kroner. Dette er en nedgang på 7.019 kroner fra året før (0,5%).

Etter søknad for regnskapsåret 2019 fikk NLF tildelt 1.557.342 kroner i momskompensasjon via NIF. Dette er en økning på 275.771 kroner fra året før (21,5 %). Tildelingen er fordelt i henhold til søknadsgrunnlaget slik; NLF sentralt 739.118 kroner, NLF CAMO 74.452 kroner, Ballongseksjonen 443 kroner, Fallskjermseksjonen 227.552 kroner, Hang-, para- og speedgliderseksjonen 80.057 kroner, Modellflyseksjonen 83.970 kroner, Motorflyseksjonen 107.960 kroner, Seilflyseksjonen 173.932 kroner, Sportsflyseksjonen 61.092 kroner og Norsk Luftsportstilsyn 8.767 kroner.

Over Justis- og beredskapsdepartementets budsjett mottok NLF 976.625 kroner i ordinær driftsstøtte til den frivillige søk og redningstjenesten i regi av NLFs Flytjeneste. I tillegg mottok NLF 200.000 kroner i ekstraordinær Covid-19-støtte fra Justis- og beredskapsdepartementets. Det vises til årsrapport fra Motorflyseksjonen.

Det vises for øvrig til de enkelte seksjoners resultater i regnskapet. Driften av forbundets riksanlegg fremkommer som egne resultatsentra under Fallskjermseksjonens, Hang-, para- og speedgliderseksjonens og Seilflyseksjonens resultater.

Styret foreslår at årsresultatet på 1.980.349 kroner tilføres egenkapitalen. Etter denne disponeringen utgjør forbundets egenkapital 28.537.840 kroner. Av dette er 24.734.252 kroner fri egenkapital mens 3.803.587 kroner egenkapital med selvpålagte restriksjoner.

Lov

Norges Luftsportforbund har en lov som er i tråd med lov for Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF). Forbundets lov ble revidert etter vedtak gjort på Luftsportstinget 2019. Den reviderte loven ble deretter oversendt til NIFs administrasjon for godkjenning. Imidlertid vedtok Idrettstinget, som ble avholdt en stund etter NLFs ting, at NIF ikke lenger skal godkjenne særforbundenes lovendringer. Revidert NLF-lov fikk derved umiddelbar virkning fra Luftsportstinget 2019. Den oppdaterte NIF-loven, etter Idrettstinget 2019, kom først svært sent på året. Revidert NIF-lov medfører at Norges Luftsportforbunds lov må oppdateres på enkelte punkter. Denne oppdateringen var under arbeid ved årsskiftet og vil bli vedtatt av Luftsportstyret tidlig i 2020. Den økonomiske årsberetningen er avgitt i tråd med regnskapsloven.

Fortsatt drift

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av forbundets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. Av den grunn mener styret at det er grunnlag for fortsatt drift, og regnskapet er avlagt under denne forutsetning.

Oslo 26. april 2021

Asle Sudbø
President

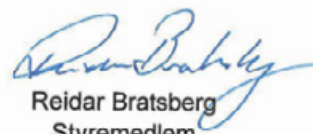
Nic Nilsen
1. visepresident

Mariann Brattland
2. visepresident

Martin Bjørndahl
Styremedlem

Reidar Bratsberg
Styremedlem

Kristian Moxnes
Styremedlem

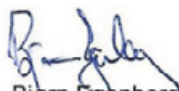
Jon Erik Staurset
Styremedlem

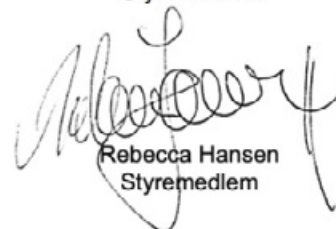
Sigurd Brattetveit
Styremedlem

Espen Bakke
Styremedlem

Bjørn Egenberg
Styremedlem

Rebecca Hansen
Styremedlem

John Eirik Laupsa
Generalsekretær

Foto: Sigurd Brattetveit

RESULTATREGNSKAP 2020 FORDELT PÅ FORBUNDETS AVDELINGER

TABELLEN VISER RESULTATREGNSKAP 2016 - 2020 OG BUDSJETT 2019 - 2020

Avdeling	Resultat 2018	Budsjett 2019	Resultat 2019	Budsjett 2020	Resultat 2020
NLF administrasjon	-466 174	-1 275 000	-409 578	-930 000	-363 950
Luftforsvarets Gavefond	41 675	50 000	68 141	50 000	50 748
NLF CAMO	149 389	-100 000	-233 962	-50 000	-15 883
Norsk Luftsportstilsyn	-160 633	-200 000	-62 520	-190 000	70 758
Ballongseksjonen	11 020	-48 000	668	-48 000	6 844
Fallskjermseksjonen	175 984	-375 000	834 601	-212 000	136 712
Hang-, para- og speedgliderseksjonen	1 081 284	522 000	1 249 454	-244 000	448 596
Modellflyseksjonen	379 401	55 000	399 130	53 000	358 990
Motorflyseksjonen	102 584	-275 000	-420 148	-190 000	720 648
Seilflyseksjonen	-57 977	80 000	-153 824	300 000	510 347
Sportsflyseksjonen	-197 007	-405 000	-365 255	-470 000	56 539

RESULTATREGNSKAP 2020

DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	NOTE	2020	2019
Driftsinntekter			
Sponsor- og salgsinntekter		4 602 824	4 949 378
Tilskudd	1	8 238 978	8 277 575
Annen driftsinntekt	2	22 910 924	25 660 829
Sum driftsinntekter		35 752 726	38 887 782
Driftskostnader			
Varekostnad		927 797	651 260
Lønnskostnad	3	12 368 069	12 388 976
Avskrivning på varige driftsmidler		538 921	546 354
Tilskudd		650 515	895 183
Annen driftskostnad	4	19 437 504	23 790 490
Sum driftskostnader		33 922 805	38 272 264
DRIFTSRESULTAT		1 829 921	615 518
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter			
Annen renteinntekt		182 466	290 989
Annen finansinntekt		10 553	9 787
Sum finanskostnader		193 019	300 776
Finanskostnader			
Annen rentekostnad		2 916	0
Annen finanskostnad		39 675	9 586
Sum finanskostnader		42 591	9 586
NETTO FINANSPOSTER		150 428	291 190
ÅRSRESULTAT		1 980 349	906 707
OVERF. OG DISPONERINGER			
Overføringer annen egenkapital	5	1 980 349	906 707
Sum overf. og disponeringer		1 980 349	906 707

BALANSE PER 31. DESEMBER 2020

EIENDELER	NOTE	2020	2019
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	6	6 142 416	4 765 152
Maskiner og anlegg	6	789 555	628 830
Fly	6	1 145 007	1 629 047
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontorm.	6	20 124	77 118
Sum varige driftsmidler		8 097 101	7 100 147
Finansielle anleggsmidler			
Aksjer	7	88 561	88 561
Andre lån	8	3 555 240	3 364 500
Sum finansielle anleggsmidler		3 643 801	3 453 061
Sum anleggsmider		11 740 902	10 553 208
Omløpsmidler			
Varer		205 429	168 114
Fordringer			
Kundefordringer	9	795 285	2 471 172
Andre kortsiktige fordringer	10	3 957 925	4 435 273
Sum fordringer		4 753 211	7 074 558
Bankinnskudd, kontanter o.l.	11	23 641 669	18 919 591
Sum omløpsmidler		28 600 308	25 994 149
SUM EIENDELER		40 341 211	36 547 357

BALANSE PER 31. DESEMBER 2020

EIENDELER	NOTE	2020	2019
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Opptjent egenkapital			
Egenkapital med selvpålagte restriksjoner	5	3 808 462	3 749 689
Annen egenkapital	5	24 729 377	22 807 801
Sum opptjent egenkapital		28 537 840	26 557 491
SUM EGENKAPITAL		28 537 840	26 557 491
GJELD			
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		1 931 204	1 228 512
Skyldig offentlige avgifter		987 813	908 171
Annen kortsiktig gjeld	12	8 884 354	7 781 184
SUM KORTSIKTIG GJELD		11 803 371	9 989 867
SUM GJELD		11 803 371	9 989 867
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		40 341 211	36 547 357

Oslo, 26. april 2021

Asle Sudbø
President

Nic Nilsen
1. visepresident

Mariann Brattland
2. visepresident

Martin Bjørndahl
Styremedlem

Reidar Bratsberg
Styremedlem

Kristian Moxnes
Styremedlem

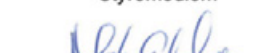

Jon Erik Staurset
Styremedlem

Sigurd Brattetveit
Styremedlem

Espen Bakke
Styremedlem

Bjørn Egenberg
Styremedlem

Rebecca Hansen
Styremedlem

John Eirik Laupsa
Generalsekretær

NOTER TIL REGNSKAPET 2020

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter siste dag i regnskapsåret, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi (laveste verdis prinsipp).

Inntektsføring

Driftsinntekter og offentlige tilskudd inntektsføres når de er opptjent. Sponsorinntekter inntektsføres over avtaleperioden. Barteravtaler inntektsføres på grunnlag av de mottatte verdier i den perioden verdien mottas. Motsvarende kostnader blir kostnadsført i samme periode.

Fordringer

Kundefordringer føres opp i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til påregnelig tap. Avsetning til påregnelig tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Andre fordringer er også gjenstand for en tilsvarende vurdering.

Skatt

Norges Luftsportforbund driver ikke skattepliktig virksomhet og er derfor ikke skattepliktig.

Pensjonsforpliktelser

Pensjonsforpliktelser finansiert over driften er beregnet og ført opp i balansen som en gjeldspost under avsetning for forpliktelser. Pensjonsordninger finansiert via sikrede ordninger er ikke balanseført. Pensjonspremien som pensjonskostnad og føres opp sammen med lønnskostnader.

Periodiseringsregler

Utgifter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt, under avsetning for forpliktelser. For prosjekter som har øremerkede midler der aktiviteten ikke er fullført ved periodens utløp, foretas det inntektsavsetninger.

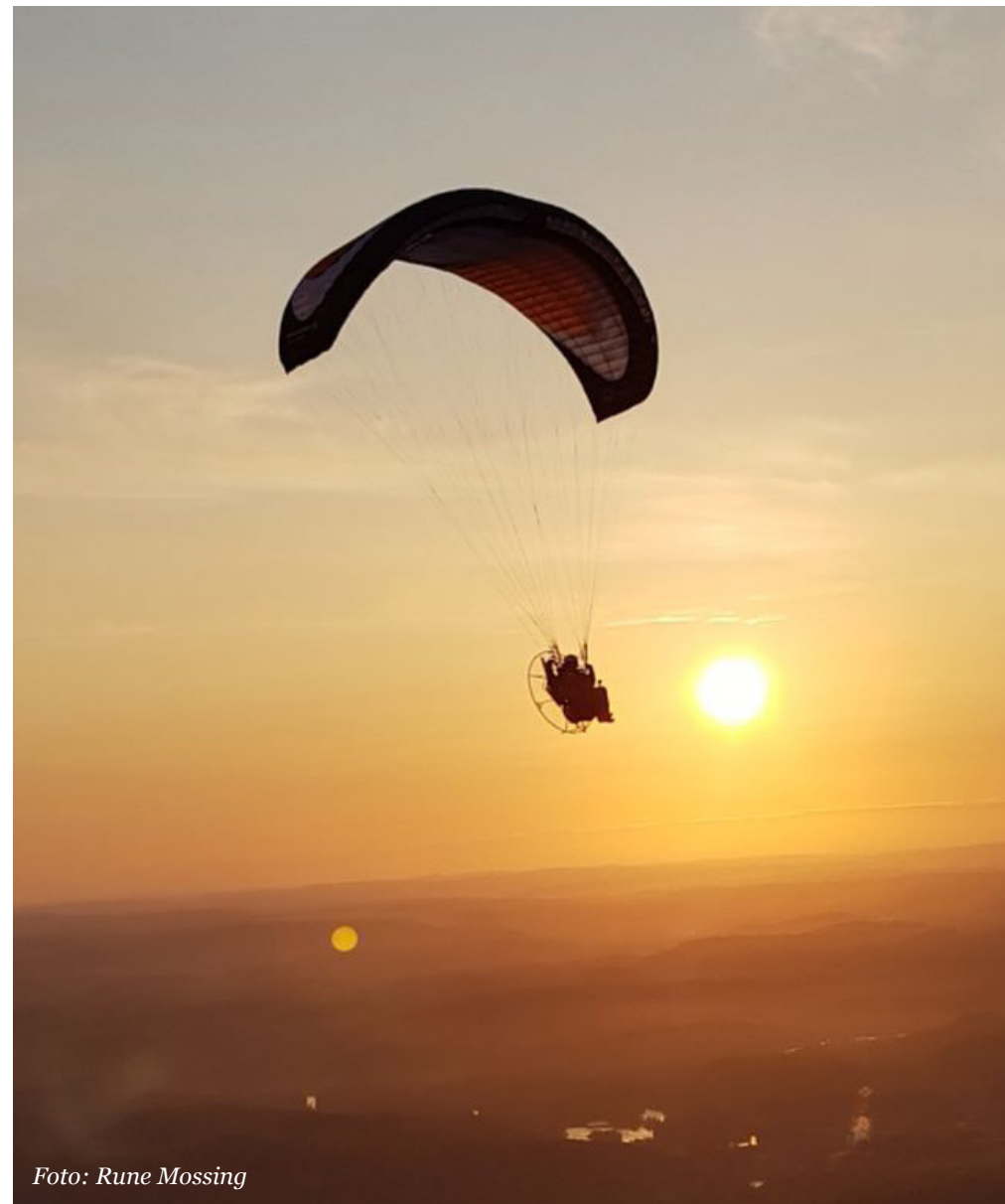

Foto: Rune Mossing

Note 1 Tilskudd

Regnskapsposten består av:	2020	2019
Rammetilskudd inkl. regiontilskudd fra NIF	4 930 311	6 409 604
Barne- og ungdomsmidler fra NIF	1 414 287	
Utviklingsorientert ungdomsidrett fra NIF	512 698	528 047
Utstyrsmidler fra NIF		271 580
VO-midler	38 632	63 140
Justis- og beredskapsdepartementet	1 325 625	923 750
Andre tilskudd	17 424	81 454
Sum	8 238 978	8 277 575

Note 2 Annen driftsinntekt

Regnskapsposten består av:	2020	2019
Medlemsinntekter, lisenser og flygetillatelser	5 175 918	5 162 536
Medlemsinntekter, kurs, egenandeler og påmeldinger	925 878	1 281 783
Medlemskontingenter forbundet sentralt	6 511 555	7 153 984
Medlemskontingenter seksjonene	4 789 870	5 653 051
Abonnement medlemsblader	1 730 149	1 645 185
Leieinntekter internat/fly	67 884	39 080
Momskompensasjon	1 557 342	1 281 571
Andre inntekter	2 152 328	3 443 639
Sum	22 910 924	25 660 829

Note 3 Lønnskostnad

Selskapet har hatt 12 årsverk i regnskapsåret.

Spesifikasjon av lønnskostnader	2020	2019
Lønn	9 661 827	9 718 555
Arbeidsgiveravgift	1 465 624	1 517 035
Pensjonkostnader	1 107 366	1 037 125
Andre lønnsrelaterte ytelser	133 252	116 262
Sum	12 368 069	12 388 976

Revisjonshonorar, som består av:

Lovpålagt revisjon	106 438
Attestasjonsoppgaver/bistand	26 000
Samlet honorar til revisor	132 438

Det er ikke utbetalt pensjonsytelser eller andre ytelser enn lønn til daglig leder og styremedlemmer. Det er ikke utbetalt lønn eller annen godtgjørelse til president eller andre styremedlemmer.

Samlede lån og sikkerhetsstillelser til fordel for ansatte, aksjeeiere, styremedlemmer og medlemmer av bedriftsforsamlingen utgjør kr o.

Spesifikasjon av lønn og andre godtgjørelser på person for ledende ansatte og medlemmer av styret:

Ytelser til ledende personer:	Lønn	Annen godtgjørelse
Daglig leder	1 325 074	37 745

Super-Cub, LN-HAU. Foto: Pål S. Vindfallet

Note 4 Andre driftskostnader

Regnskapsposten består av:	2020	2019
Kontorkostnader	2 832 017	2 679 006
IT-kostnader	912 165	807 955
Idrettsutstyr	511 290	473 542
Idrettsfaglig bistand og andre fremmedtjenester	3 322 485	4 919 846
Reise- og oppholdskostnader	1 785 702	4 159 227
Kontingenter og påmeldingsavgifter	550 855	1 088 411
Forsikringer (videreformidlet + egne)	4 367 467	4 814 077
Innleie fly for øvelser m.m.	326 545	326 058
Drift medlemsblader	2 507 142	2 350 149
Drift rikssentre	1 454 870	1 356 633
Andre kostnader	866 966	815 585
Sum	19 437 504	23 790 490

Odin Sætre (t.v.) og Ola Tau Hatlestad (t.h.), Norwegian flying team.

Note 5 Egenkapital

	EK med selvpålagt restriksjon	Annen EK	SUM EK
Egenkapital pr. 01.01.20	3 749 689	22 807 801	26 557 491
Årets endring i egenkapital:	0	0	0
Årets resultat til annen egenkapital		1 921 576	1 921 576
Disponert til Luftforsvarets gavefond	50 748	0	50 748
Disponert til Motorflyseksjonens hangarfond	8 025		8 025
Egenkapital pr. 31.12.20	3 808 462	24 729 377	28 537 840

Fordeling annen egenkapital

	EK pr. 01.01.20	Endring	EK 31.12.20
Ballongseksjonen	80 462	6 844	87 306
Fallskjermseksjonen	4 269 439	136 712	4 406 151
Hang-, para- og speedgliderseksjonen	3 929 052	448 596	4 377 648
Modellflyseksjonen	914 852	358 990	1 273 842
Motorflyseksjonen	18 443	707 527	725 970
NLF Flytjenesten	688 306	5 096	693 402
Seilflyseksjonen	2 100 704	510 347	2 611 051
Sportsflyseksjonen	1 589 628	56 539	1 646 167
Flyteknisk organisasjon (CAMO)	-1 709 227	-15 883	-1 725 110
Norsk Luftsportstilsyn	-536 216	70 758	-465 458
Fri egenkapital	11 462 358	-363 950	11 098 408
Totalt annen egenkapital	22 807 801	1 921 576	24 729 377

Note 6 Varige driftsmidler

	Ole Reistad senter Starmoen	Rehab. internat ORS	Anlegg Vågå	Rehab. sanitær ORS	Skolesystem
Anskaffelseskost 01.01.	3 469 992	800 000	602 114	347 703	628 830
Årets tilgang		1 419 413			555 503
Årets avgang					
Anskaffelseskost 31.12.	3 469 992	2 219 413	602 114	347 703	1 184 333
Akk. avskrivninger 31.12.	423 102		63 274	10 431	394 777
Bokført verdi pr. 31.12.	3 046 890	2 219 413	538 840	337 272	789 556
Årets avskrivning	33 000		5 672	3 477	394 777
Økonomisk levetid	100 år	100 år	100 år	100 år	5 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

	Flynytt arkiv	Skoleseilfly LN-GRA	El-fly LN-ELB	Skoleseilfly LN-GOR	EL-fly LN-ELA	Totalt
Anskaffelseskost 01.01.	284 971	900 000			1 890 079	8 923 689
Årets tilgang			570 327	124 680		2 669 923
Årets avgang			0		1 890 079	1 890 079
Anskaffelseskost 31.12.	284 971	900 000	570 327	124 680	0	9 703 533
Akk. avskrivninger 31.12.	264 847	450 000				1 606 431
Bokført verdi pr 31.12.	20 124	450 000	570 327	124 680	0	8 097 102
Årets avskrivning	56 994	45 000				538 920
Økonomisk levetid	5 år	20 år	5 år	20 år	5 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	

Bygninger og innbo på rikssenteret på Starmoen er fullverdiforsikret for kr 26 273 531.
Bygninger og innbo på rikssenteret på Østre Æra er fullverdiforsikret for kr 30 320 500.
Bygninger og innbo på rikssenteret på Vågå er fullverdiforsikret for kr 15 649 760.

Note 7 Andre finansielle instrumenter

Navn	Forretnings- kontor	Anskaffelses tidspunkt	Antall	Stemme og eierandel	Kostpris	Bokført verdi
Kjeller Aero Senter AS	Kjeller	2003	66	16,40%	68 117	68 117
Nordic Gliding APS	Herning	2013	160	20%	16 094	16 094
Rygge Aerosenter AS	Rygge	2016	145	15%	4 350	4 350
Totalt						88 561

Note 8 Andre fordringer

Regnskapsposten består av:	2020	2019
Lån i Luftforsvarets gavefond	2 497 500	2 452 000
Lån i Motorflyseksjonens hangarfond	446 500	482 500
Lån i Seilflymateriellån	587 000	430 000
Sum	3 531 000	3 364 500

Note 9 Kundefordringer

Debitormassen er oppført til pålydende, redusert med avsetning for tap på krav med kr 110 844. Tilsvarende avsetning ifjor var kr 121 087.

Note 10 Andre kortsiktige fordringer

Balanseposten består av:	2020	2019
Forskuddsbetalte kostnader	588 446	89 669
Påløpte inntekter	3 332 580	3 992 588
Kortsiktig lån Elverum FK		149 000
MVA termin 6	36 899	204 016
Sum	3 957 925	4 435 273

Note 11 Bankinnskudd, kontanter o.l.

Av andre likvide midler er kr 531 701 er bundne skattetreksmidler.
Av midlene er kr 212 853 bundne klientmidler og kr 396 709 bundne til depositum.
Kr 1 500 er kontant kassebeholdning.

Klientmidler

Klientmidler bank er kr 212 853.
Klientansvar er kr 208 475.

Tilstrekkelig klientmidler bank til dekning av klientansvar. Klientmidler bank og klientansvaret er nettoført i forbindelse med årsregnskap.

Note 12 Annen kortsiktig gjeld

Regnskapsposten består av:	2020	2019
Påløpte feriepenger	1 034 681	1 043 501
Mottatte ikke opptjente inntekter	6 340 733	5 751 397
Annen kortsiktig gjeld	75 242	75 242
Påløpte kostnader	1 433 699	911 044
Sum	8 884 354	7 634 050

SLUTTNOTE**Covid-19**

Til tross for den pågående pandemien gikk Norges Luftsportforbund med overskudd i 2020. Lavere konkurranseaktivitet i de fleste seksjoner har gitt kostnadsreduksjoner med overskudd i seksjonene som resultat. Felles utviklingsprosjekter for alle seksjoner har blitt gjennomført og fellesadministrasjonen har et resultat om lag på budsjett. Det er fortsatt stor usikkerhet knyttet til pandemiens utvikling i 2021. Dersom smitteverntiltak får negativ innvirkning på luftsportsaktiviteten er Norges Luftsportforbund avhengig av nye krisepakker fra myndighetene for å kunne oppnå det budsjetterte resultat.

Til Luftsportstinget

Kontrollkomiteens beretning for 2020

I henhold til NIFs lov § 2-12 avgir herved Kontrollkomiteen i Norges Luftsportsforbund sin beretning.

Uttalelse om årsregnskapet og idrettslagets anliggender for øvrig

Kontrollkomiteen skal påse at organisasjonsleddets virksomhet drives i samsvar med organisasjonsleddets og overordnet organisasjonsledds regelverk og vedtak, og ha et særlig fokus på at organisasjonsleddet har forsvarlig forvaltning og økonomistyring, at dets midler benyttes i samsvar med lover, vedtak, bevilgninger og økonomiske rammer.

Kontrollkomiteen skal forelegges alle forslag til vedtak som skal behandles på Luftsportstinget, og avgi en uttalelse til de saker som ligger innenfor sitt arbeidsområde.

Kontrollkomiteen skal føre protokoll over sine møter, avgi en beretning til årsmøte/ting.

Covid-situasjonen har påvirket møtestrukturen for komiteen. Som resten av samfunnet har vi også i det vesentlige kommunisert via mail/telefon/nettmøter og kun en gang i løpet av året avvirket et fysisk møte.

Komiteen har i løpet av året også brukt tid på å se på egne arbeidsrutiner og rolleforståelse. Dette gjøres også i kjølvannet av at NIF har oppdatert en del av sine instruksjer og dokumentmaler i forhold til særforbundene.

Vi har utført følgende handlinger:

Vi har gjennomgått styrets protokoller, samt andre dokumenter komiteen har funnet det nødvendig å gjennomgå. Kontrollkomiteen har fått alle opplysninger som vi har bedt om fra NLFs administrasjon og fra forbundets engasjerte revisor. Styrets årsberetning for 2020 og det styrebehandlede årsregnskapet for samme periode er gjennomgått.

Vi har fått oss forelagt revisjonsberetningen for perioden og har også hatt en samtale med revisor. For regnskapsrevisjon vises til revisjonsberetning.

Regnskapet viser et overskudd på kr 1 980 349, og ved årsavslutning 2020 økte den frie egenkapitalen med kr 1 921 576.

Kontrollkomiteens bemerkninger til forvaltning av Norges Luftsportforbund:

Basert på det materialet vi har fått oss forelagt, er det ikke grunnlag for ytterligere merknader ut over det som fremgår av denne beretningen.

Konklusjon

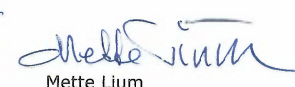
Kontrollkomiteen anbefaler at styrets beretning og årsregnskap for 2020 godkjennes av Luftsportstinget.

Bergen/Oslo, 10. mai 2021

Lars Rasmussen
komiteleder

Inger Grimstad

Hans Fredrik Wille

Mette Liium

Til Tinget i Norges Luftsportsforbund

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet Konklusjon

Vi har revidert Norges Luftsportsforbunds årsregnskap som viser et overskudd på NOK 1.980.349. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2020, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av organisasjonen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av styrets årsberetning, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Leo Revisjon DA

Nils Hansens vei 8, 0667 Oslo – Revisonummer: 983 846 459 - Telefon: 22 07 40 00 - www.leorevisjon.no
Avd. Østfold: Fladebyveien 1, 1746 Skjeberg - Telefon: 69 12 34 00

Direkte: Even Kroken 22 07 00 41 - Olav Heggard 22 07 00 42 - Lorentz Grimsøen 22 07 00 43

revisorforeningen

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Det henvises til <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger> som inneholder en beskrivelse av revisors oppgaver og plikter.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet til Norges Luftsportsforbund, som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av organisasjonens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 26. april 2021

Leo Revisjon DA

Olav Heggard

Statsautorisert revisor

BALLONGSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2020

Organisasjon

Seksjonsstyrets sammensetning

Leder:	Reidar Bratsberg
Nestleder:	Hans Rune Mikkelsen
Styremedlemmer:	Mikael Klingberg Arild Solbakken Eirik Bruset Silvia Klokk

Valgkomité:	Sofia Orvarsson Darmo (leder) Steffen Steffensen Trond Nordby
-------------	---

Administrasjon

Seksjonens daglige administrasjon ivaretas av NLFs sekretariat. Ballongseksjonen disponerer en ressurs på deltid i administrasjonen etter behov.

Medlemmer

	2020	2019	2018
Antall ballonger	23	24	21

Ballonglisenser

	Utstedt 2020	Gyldige 31.12.20	Utstedt 2019	Gyldige 31.12.19	Utstedt 2018	Gyldige 31.12.18
Ballonglisenser	0	9	0	11	0	11

I tillegg er det to ballongflygere som flyr på utenlandsk sertifikat i Norge.

Ballonger

	2020	2019	2018
Antall ballonger	18*)	21*)	21*)

*) En av ballongene for 2020 er registrert i utlandet, i 2018 og 2019 var det to utenlandskregistrerte. Det var ved utgangen av 2020 åtte luftdyktige ballonger i Norge.

Aktivitet

Det føres ikke sentral statistikk over antall ferder og/eller flydde timer med ballong i Norge.

Det ble ikke utstedt nye elevbevis for skoling på ballong i 2020.

Ulykker og hendelser

Det er ikke rapportert noen ulykker eller alvorlige hendelser.

Seksjonsstyrets arbeid

Ballongklubben Frisk Bris, som ble stiftet i begynnelsen av 2002, er eneste klubb tilsluttet Ballongseksjonen. Det innebærer at alle som ønsker å drive med ballongsport i organisert form, må være medlem av Ballongklubben Frisk Bris. Ballongførerbevis og sportslisens er knyttet til medlemskap i denne klubben.

Seksjonsstyremøter

Det har vært avholdt to møter i seksjonsstyret hvor aktuelle saker ble behandlet.

Seksjonens sentrale oppgaver

NLF har blitt utnevnt som kompetent myndighet for utdanning og sertifisering av ballongførere. Dette medfører at det nå er mulig å få utstedt ballongførerbevis i henhold til felleseuropeiske regler i Norge. Ballongseksjonen har jobbet for konvertering av eksisterende sertifikater, og jobber med muligheten for å kunne gjøre opplæring av ballongførere i Norge under de nye reglene.

Internasjonal representasjon

Arild Solbakken er norsk representant til FAIs ballongkommisjon (CIA), men har ikke deltatt i møter i kommisjonen i løpet av året. Norge har hatt proxy til Sverige for Plenary Meeting 2020.

Konkurranser og øvrig aktivitet

Som for annen aktivitet har pandemien lagt begrensninger på aktiviteter i 2020. Aktiviteten i Norge har i hovedsak vært konsentrert til Oslo, Drammen, Skien og Trondheim.

Fire ballonger møtte til en nedskalert utgave av Luftsportsuka på Elverum i slutten av juni måned, og det ble fløyet flere turer daglig.

25. november markerte seksjonen 150 års jubileum for ballongferden fra Paris i 1870, som endte på Lifjell i Seljord kommune. Fire ballonger med mannskap stilte opp, men været tillot ikke annen flyging enn forankring på landingsplassen fra 1870.

Økonomi

Ved fordeling av rammetilskuddet fra NIF har seksjonen årlig mottatt 5.000 kroner.

Dersom det blir behov for det i forbindelse med utvikling av nytt regelverk og utdanningsopplegg for å møte de nye felleseuropeiske bestemmelsene fra EASA, vil Ballongseksjonen kunne disponere en ressurs på deltid i administrasjonen. Det er gjort vedtak i forbundsstyret om dekning av arbeid tilsvarende en stilling på inntil ti prosent i en tre års periode, finansiert fra forbundets kapital innenfor en ramme på 225.000 kroner. Da denne prosessen er forsinket, har seksjonen heller ikke blitt belastet med personalkostnader i 2020.

Ved inngangen til 2020 hadde seksjonen til gode i fellesskapet 87.306 kroner. Driften av seksjonen i 2020 gikk i balanse.

Sluttbemerkninger

Seksjonen er NLFs minste, og har siste året hatt en flat utvikling på både medlems- og aktivitetssiden.

Reidar Bratsberg (s)
leder Ballongseksjonen

*Ballong i soloppgang over Ekeberg 1. juledag.
Foto: Poa Ekeblad*

FALLSKJERMSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2020

Organisasjon

Seksjonsårsmøte

Det ble ikke avholdt noe seksjonsmøte i 2020 på grunn av situasjonen med Covid-19 viruset.

Seksjonsstyrets sammensetning:

Leder:	Kristian Moxnes, Voss fallskjermklubb
Nestleder:	Janne Strømmen, Fønix fallskjermklubb
Styremedlemmer:	Espen Finne, Oslo fallskjermklubb Anders Emil Hustoft, NTNU fallskjermklubb Maja Bjerke Drøyli, NTNU fallskjermklubb Anna Fasting, Tønsberg, fallskjermklubb Bendik Harald Thommesen, Bodø fallskjermklubb
Varamedlemmer:	Ingen
Valgkomité:	Vibeke Valle (leder) Hans Christian Heer Amlie Kari Helene Berg

Administrasjon

Seksjonens daglige administrasjon ivaretas av NLFs sekretariat hvor Knut Lien er ansatt som fagsjef og avdelingssjef og lønnes over seksjonens budsjett. I tillegg var Derek Nordlund Broughton ansatt i 18 prosent stilling som landslagsansvarlig inntil 31. november. Fra og med 1. desember er Marius Sotberg innleid som konsulent for å fylle denne rollen.

Aktivitet

	2020	2019	2018	2017	2016
Antall hopp totalt	65.615	67.559	67.388	68.383	67.672
Antall skarpe tandem	2.327	3.539	3.742	3.574	3.753

Lisenser

Klasse	Utstedt 2020	Utstedt 2019	Utstedt 2018
Elevbevis line	165	240	194
Elevbevis AFF (accelerated free fall)	383	336	289
Lisens A	269	174	274
Lisens B	88	66	171
Lisens C	30	27	49
Lisens D	19	17	33
FAI sportslisenser	517	271	150

*Det tas et forbehold om antallet for 2019 grunnet utfordringer i forbindelse med Min idrett ift MelWin.

Ulykker og hendelser

	2020	2019	2018	2017	2016
Antall ORSer	292	260	257	236	219
Antall omkomne	0	1	1	0	1
Antall alvorlige skader	3	2	3	3	0
Total antall skader	27	64	61	53	52
AAD fyringer	4	4	2	7	3
AAD redninger	1	1	1	1	1
Wingsuit (WS)	8	14	16		

Det ble gjort 65.615 hopp på norske hoppfelt i 2020. Det var en markant tilbakegang for tandemhopp, i all hovedsak på grunn av at ett av de normalt mest aktive tandemhoppfeltene valgte å ikke hoppe tandem i 2020 på grunn av coronasituasjonen.

ORS#1608, -643 og -1783 er de tre alvorligste fallskjermhendelsene i 2020. Dette gjelder en hard landing som resulterte i lammelser og at vedkommende i dag sitter i rullestol, en hard landing som medførte blant annet knust hoft og innsetting av protese, samt en landing i høyspent som resulterte i flere brudd og brannskader.

I 2020 ble det totalt generert 292 observasjoner. Per 27. januar var status at 237 av disse var ferdigbehandlet av sikkerhets- og utdanningskomiteen (SU). 51 av observasjonene lå til behandling i arbeidsflyten mens fire var trukket tilbake. SU er meget fornøyd med observasjonsregistreringssystemet (ORS) og den arbeidsflyten og kvaliteten som det er mulig å få ut av dette, men det må for mange purringer til klubbene for å få forgang i lukkingen av ORS-ene. Det ble ilagt totalt tre FU (farlig ukontrollerte hopp).

Seksjonsstyrets arbeid

Seksjonsstyremøter

Det er avholdt seks formelle seksjonsstyremøter og flere uformelle møter på Teams og telefon, spesielt i forbindelse med gjennomføring av landslagsuttak.

Seksjonsstyrets sentrale oppgaver

Hovedoppgaven for styret har vært oppfølging av den vedtatte langtidsplanen, revidering av toppidrettsdokumentet i samarbeid med konkurransekomiteen, samt foretatt store deler av landslagsuttaket da landslagsansvarlig var en av søkerne og dermed erklærte seg inhabil.

I 2020 har arbeidsgruppen for digitalisering av Frittfall sammen med styret jobbet med både å finne en ny redaktør og valg av publiseringsløsning. I juni ble den digitale utgaven av Frittfall endelig lansert med Kjetil Nordin som redaktør. Publiseringsløsningen Labrador er valgt med formål om å være en felles publiseringsløsning for alle NLFs nettsteder, og huser i dag i tillegg til Frittfall.org også motorflyseksjonens Flynytt.no.

Internasjonal representasjon

Delegat til FAIs fallskjermkomisjon (ISC) er Trude Sviggum med Kristian Moxnes som varamedlem.

Sikkerhets- og utdanningskomiteen (SU), har bestått av Espen Høst (leder), Anders Opsal Mæland (materiellsjef), Jan Stenmoe (AFF-ansvarlig), Harald Kvande (tandem- og statistikkansvarlig) og Jan Einar Soltvedt (skjermflygingsansvarlig). SU har gjennomført fire formelle møter og en rekke telefonkonferanser.

Alle sentrale kurs ble gjennomført med tilfredsstillende deltagelse bortsett fra Tandemkurset (en deltager) og instruktør-1 kurset (avlyst på grunn av for få deltagere). SU ser med bekymring spesielt på instruktør-1 utdanningen da dette er andre gang siden 2018 at dette kurset må avlyses på grunn av for få deltagere. SU startet arbeidet med å modernisere og effektivisere Håndboka og regelverket høsten 2020, og dette arbeidet vil fortsette for fullt i 2021. Foreløpig er det ikke satt noen dato for ferdigstillelse.

Granskningskommisjon

Granskningskommisjon 1/2019 ble nedsatt 8. september 2019 etter ulykken på Voss 7. september 2019. Kommisjonen avsluttet sitt arbeid 27.08.2020.

Konkurransekomiteen har bestått av Carl-Erik Tuv (leder), Anna Fasting (styrets representant) og Kari Helene Berg. NM i innendørs kroppsflyging ble gjennomført i regi av Voss kroppsflykarlag (VKFL). Ordinært NM ble gjennomført i regi av Voss fallskjermklubb for grenene FS, FF, VFS og WS. CP ble ikke gjennomført på grunn av Covid-19 situasjonen. Kongepokalen var i år satt opp i grenen FF og denne tilfalt Zion.

Blide hoppere etter landing. Foto: Vidar Skauen

Aktivitet**Norgesmestere****Ordinært NM**

Klasse	Lag	Resultat	Navn
FS 2 way (novice)	Team Stand Up, Voss FSK	68	Miriam Røykaas, Sophie Krupica Bergo Videograf: Andreas Mosling
FS 4 - åpen	Punky Fish, Tønsberg FSK	131	Hans Pål Rickard Kolbenstvedt, Lise Nansen, Ole Petter Hjelle, Kjetil Nordin Videograf: Johan Bryhni
FS 4 (int)	FS 2020 Volare, Tønsberg FSK	89	Shawn Munir, Elias Syslak, Carl-Erik Tuv, Christiane Tuv Videograf: Kjell Øyen Reserve: Aage Sørensen
FS 8	Norgies'ish 8, Tønsberg FSK	44	Kjetil Nordin, Hans Pål Rickard Kolbenstvedt, Lise Nansen, Ole Petter Hjelle, Paal Martin Vagle, Anna Fasting, Jan Fredrik Karlsen, Halvor Bjørnstad Reserve: Kenneth Aspheim Videograf: Johan Bryhni
FF åpen	Zion, Voss FSK	40,2	Kristian Moxnes, Anna Moxnes, Videograf: Andreas Mosling
FF (int)	FU2020, Tønsberg FSK	29,1	Tommy Christensen, Elias Syslak Videograf: Rolf Didrik Hexeberg
WS performance	Voss FSK	298,9	Espen Fadnes
CP			Ikke gjennomført i 2020

Innendørs NM i kroppsflyging

Klasse	Lag	Resultat	Navn
FS 4 (int)	Juniorlaget, Voss kroppsflykarlag	144	Abigail Vethe Harbun, Irma Storheim, Sanna Bergsland, Silvana Disch
FS 4 (open)	VossVind Girls, - Voss kroppsflykarlag	171	Oda Bastesen Storebø, Arlene Kvarekvål Storebø, Vilde Hansen, Hilda Bastesen Storebø

Internasjonale konkurranser

Grunnet koronapandemien har det ikke vært arrangert større internasjonale konkurranser i 2020. Mondialet i fallskjerm sport som skulle vært arrangert i Russland i 2020 er utsatt til 2021, World cup i tunnel i Belgia er utsatt til 2022 og VM i tunnel som skulle vært avholdt i Slovakia i 2021 er kansellert for å nevne noen av følgene av pandemien.

Remi Damgaard sin sølvmedalje i åpent dansk mesterskap i wingsuit ble dermed eneste internasjonale medalje i 2020.

Styret håper imidlertid at det vi vurderer som en sterk landslagsgruppe fra 2021 kan gjøre det bra i konkurranser både i 2021 og frem mot WC/EM på hjemmebane på Voss i 2022.

Landslagsuttak

Det ble gjennomført landslagsuttak 1. - 4. oktober. På bakgrunn av anbefaling fra uttaks- og konkurransekomiteene besluttet styret å ta ut følgende nye lag og utøvere til landslagsgruppa fra 2021:

- **VFS:** Blue Pelican bestående av Derek Broughton, Sondre Tømmervold, Kristian Osther, Øyvind Nyberg og Andre Bach på video.
- **FS:** Agera bestående av Nadia Jørgensrud, Kjetil Viste, Kristoffer Thorstensen, Julian Frayne og Kristoffer Øverli på video.
- **WS:** Remi Damgaard.

Vi oppfordrer de som ikke ble tatt ut denne gang om å holde trykket oppe, for å stå enda sterkere ved et senere uttak.

I tillegg fortsetter Zion (Anna Moxnes, Andreas Mosling og Kristian Moxnes) og WS laget bestående av Espen Fadnes, Andreas Håland Hemli og Amber Forte.

Zion WC. Foto: Andreas Mosling

Dommerkomiteen

Dommerkomiteen har i 2020 bestått av Anna Maria Lund, Kristian Moxnes og Anna Fasting.

Økonomi

Seksjonens økonomi er meget god. Inntektene kommer i hovedsak fra medlemskap, lisenser og overføringer av NIF-tilskudd via NLF. I tillegg er det andre inntekter som i hovedsak utgjøres av leieinntekter for rikssenteret og momskompensasjon. Momskompensasjon kommer ikke inn før i januar året etter, hvilket er utfordrende for økonomistyringen.

Fallskjermseksjonen gikk imidlertid med overskudd i forhold til budsjettmålet, som var et underskudd på 212.000 kroner. Dette skyldes i hovedsak at utgiftene på flere poster ble redusert i forhold til budsjett på grunn av reduserte kostnader blant annet til møter da disse i stor grad har foregått digitalt. Økonomistyringen har også i 2020 vært utfordrende ettersom bokføringen både av inntekter og utgifter har hengt langt etter i tid. For detaljert regnskap vises det til NLFs styrets årsberetning.

Sluttbemerkning

Det sittende styret på seks personer tok gjenvalg ved seksjonsårs møtet i 2019. Styret ble komplettert med ny ungdomsrepresentant og startet dermed perioden med syv styremedlemmer. Etter én skade på laget Zion trådte Kristian Moxnes inn som nytt lagmedlem og søkte med bakgrunn i NIFs habilitetsregelverk om å få fratre som styreleder i januar 2020. Nestleder Janne Strømmen overtok som styreleder frem til juni 2020, men meldte da at hun av kapasitetshensyn synes noen

andre burde overta som styreleder, og styret utpekte dermed Espen Finne som konstituert styreleder frem til seksjonsårs møtet 2021.

Arbeidsutvalget, bestående av styreleder, nestleder og fagsjef, har tatt seg av hastesaker som har dukket opp mellom styremøtene.

Det er et mål for styret å holde medlemmene i F/NLF oppdatert på styrets arbeid og hva som skjer i fallskjerm-Norge. Facebook, e-post og nettsiden Frittfall.org er blitt brukt som kanaler i dette arbeidet.

De tre viktigste sakene i 2020 har vært tiltredelse av ny fagsjef, digitalisering av Frittfall samt landslagsuttak.

Konkurransen og toppidrett er et stadig satsningsområde for styret.

Jeg ønsker å takke det sittende styret samt de frivillige i utvalg og komiteer som har lagt ned mye arbeid for Fallskjermseksjonen i året som har gått. De tillitsvalgte i landets klubber takkes også for den innsatsen de har gjort i det som ble en annerledes fallskjermseksjons sesong grunnet koronaviruset.

Espen Finne (s)

konstituert styreleder Fallskjermseksjonen

*Herculeshopping.
Foto: Amber Ruxton*

Herculeshopping. Foto: Kristoffer Kvernhaug

HANG-, PARA- OG SPEEDGLIDERSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2020

Organisasjon

Ledermøtet

Ledermøte er ikke avholdt i 2020.

Seksjonsstyret sammensetning

Leder: Jon Erik Staurset, Tromsø hang- og paragliderklubb

Nestleder: Brynhild Jorid Rotvold, Nidaros luftsportklubb

Styremedlemmer: Frode Graff, Oslo paragliderklubb
Erland Åmot, Sportwing hang- og paragliderklubb
Hildegunn Pettersen, Voss hang- og paragliderklubb
Job Nestor Bahner, Oslo paragliderklubb

Varamedlem: Ragna Breines, Bergen hang- og paraglidningklubb

Valgkomité: Ane Pedersen (leder)
Kjell Harald Nesengmo
Monica Kristin Engen.

Administrasjon

Seksjonens daglige administrasjon ivaretas av NLFs sekretariat hvor Trond Nilsen er ansatt som fag- og avdelingssjef.

Medlemmer

Seksjonen hadde ved utgangen av 2020 2.771 medlemmer som er 255 mer enn ved utgangen av 2019 (2.516).

Flygebevis

Oversikt i tabellform over utstedte flygebevis i løpet av året, sammenlignet med foregående år, samt antallet gyldige flygebevis ved årsskiftene.

Klasse	Utstedt 2020	Gyldige 31.12.20	Utstedt 2019	Gyldige 31.12.19
Hangglider -				
Elevbevis SP 2	6	25	21	28
Flygebevis SP 3	2	21	1	32
Flygebevis SP 4	3	31	3	41
Flygebevis SP 5	3	83	1	94
Sum SP flygebevis	14	160	26	195
Paraglider -				
Elevbevis PP 2	183	426	255	519
Flygebevis PP 3	87	525	153	553
Flygebevis PP 4	36	171	67	212
Flygebevis PP 5	32	536	35	524
Sum PP flygebevis	424	1.658	510	1.808
Speedglider -				
Elevbevis SPG 2	25	85	77	161
Flygebevis SPG 3	38	202	83	286
Flygebevis SPG 4	22	94	33	99
Flygebevis SPG 5	1	52	18	54
Sum SPG flygebevis	86	433	211	600
Totalt flygebevis	524	2.251	747	2.603
Paramotor (PPG+PHG)	16	147	18	132
FAI sportslisenser	14	244	141	244

Aktivitet, antall turer logget

	2020	2019
Paraglider turer	37.235	43.092
Hangglider turer	1.586	1.523
Speedglider turer	13.789	23.974
Paramotor turer	1.441	1.618

Tabellen viser de turer som logges i loggboka (no.flightlog.org) på nettet. Man er ikke pålagt å logge turer unntatt ved paramotor og tandemflyging, så derfor er det reelle tallet høyere enn tabellen viser.

Kursaktivitet

Liste over nybegynnerkurs de siste to årene (elever som har bestått):

	2020	2019
Antall HG kurs	2	7
Antall PG kurs	29	45
Antall SPG kurs	6	13
Antall kurs totalt	37	65
Antall HG elever	5	19
Antall PG elever	200	196
Antall SPG elever	44	60
Antall elever totalt	249	275

Ulykker og hendelser *)

	2020	2019
Næruhell PG	101	71
Uhell PG	29	48
Ulykker PG	23	31
Næruhell HG	2	2
Uhell HG	4	3
Ulykker HG	2	2
Næruhell SPG	7	6
Uhell SPG	2	8
Ulykker SPG	9	13
Fatale ulykker	3-SPG 1-PG	2 (SPG)

*) Seksjonens definisjoner avviker fra de øvrige seksjonenes definisjoner:

- **Næruhell** er hendelse uten skade på person eller utstyr.
- **Uhell** er hendelse med mindre skade på person eller utstyr.
- **Ulykke** er hendelse med skade på person eller utstyr, eksempelvis forstuing eller brudd. Ulykke med fatal utgang er angitt i egen rubrikk.

PG er paragliding

HG er hanggliding

SPG er speedgliding

PPG er paramotor

Seksjonsstyrets arbeid

Seksjonsstyremøter

Det er avholdt fem seksjonsstyremøter, hvor 19 saker er behandlet.

Faglig ledergruppemøter

Faglig ledergruppe har avholdt tre møter.

Seksjonsstyrets sentrale oppgaver

Styret har dette året fått på plass de ulike rollene i faglige verv med en kunnskap som

dekker alle våre grener. Faglig ledergruppe er fulltallig og fungerer under ledelse av fagsjef. Vårt fagutvalg, med ledelse av Tor Erik Stranna, er godt i gang med faglig utvikling på ulike områder.

HPS seksjonen ble også rammet av Covid-19 pandemien, der vi en periode i mars 2020 ikke hadde åpent luftrom og våre aktiviteter måtte stenges i en begrenset tidsperiode. Pandemien har også ført til færre fysiske møter, kurs og mindre klubb utvikling, men vi har bygget opp en god struktur på Teams og digitale møter som opprettholder god fremdrift i seksjonens arbeid.

Styret arbeider med revidering av sin del i sikkerhetssystemet.

Arbeidet med rikssenteret etter siste flom pågikk gjennom sesongen 2020, og nye tiltak for å forhindre store skader ved senere oversvømmelser er tatt.

Det har også vært utført arbeid ut mot klubbene i form av digital opplæring til klubbene på Min Idrett og en klubbguide og handlingsplan ved ulykker er under utarbeiding.

Internasjonal representasjon

Trond Nilsen representerte seksjonen på EHPU (European Hanggliding and Paragliding Union) møte i februar i Stockholm, Sverige.

Seksjonens leder Jon Erik Staurset representerte NLF ved CIVL Plenary meeting (Commission Internationale de Vol Libre) i Lausanne i februar.

NLF/HPS var ikke representert ved CIMA (Comité International de Micro Aviation) Plenary meeting som ble avholdt elektronisk i november.

Den nordiske paraglidingskomiteen har vanligvis møte på høsten. Mari-Anne Aanes, leder for KKPGXC representerte seksjonen på den nordiske

paraglidingskomiteens møte i januar 2020 i København, Danmark.

Aktivitet i utvalg

Seksjonen besluttet i forbindelse med strategimøte i desember 2019 å endre seksjonens struktur når det gjelder fagutvalg. Fra å ha hatt egne fagutvalg for sikkerhet, regelverk og utdanning har seksjonen

omstrukturert slik at man nå har ett fagutvalg som jobber med saker relatert til alle de tre fagområdene, fagutvalget ble ledet av Kjell-Harald Nesengmo frem til høsten 2020 da Tor-Erik Stranna, tidligere faglig leder i Oslo paragliderklubb overtok stafettspinnen.

I tillegg har seksjonen som før en faglig ledergruppe som nå består av Tor-Erik Stranna (Oslo PGK), Nikolas van Etten (Bergen HPK) og Johann Normann (Harstad HPK)

Galdhøpiggen. Foto: Nils Åge Henden

KUPGxc med leder Mari-Anne Aanes organiserer konkurransevirkosmheten innen paragliding distanse.

KUPG Akro med leder Åsmund Birkeland organiserer konkurransevirkosmheten innen akroflyging med paraglider.

KUHG med leder Øyvind Ellefsen organiserer konkurransevirkosmheten innen hanggliding.

KUSPG med leder Øystein Bryn organiserer konkurransevirkosmheten innen speedgliding.

KUPPG. Det er også oppvnt konkurransekomité for PPG (paramotor), men denne er ikke aktiv ennå. Leder er Milan Lindauer.

Konkurranser og resultater

Paragliding distanse: NM i paragliding som var planlagt avholdt i Pedro Bernardo, Spania ble avlyst på grunn av pandemien.

Norgescupen i paragliding distanse fikk kun én gjennomført omgang i 2020 i Vågå. Norgescupen åpen klasse ble vunnet av Rolf Dale, Bergen hang- og paraglidingklubb. Sportsklassen ble vunnet av Ronny Helgesen, Oslo paragliderklubb, Mari-Anne Aanes, Bergen hang- og paraglidingklubb vant dameklassen og Mariann Gravråk, Stjørdal hang- og paragliderklubb vant Leisureklassen.

Hanggliding distanse: Årets NC og NM i hanggliding ble avlyst. I januar 2020 hadde vi to deltakere i HG WC i Forbes, Australia. Beste nordmann ble Olav Opsanger som kom på 6. plass. På grunn av pandemien har det ikke vært annen deltagelse i internasjonale hanggliderkonkurranser i 2020.

Paragliding Akro: Det har ikke vært avholdt konkurranse i paragliding akro i 2020

Speedgliding: Det har ikke vært avholdt konkurranse i speedgliding i 2020

Paramotor: Det har ikke vært avholdt konkurranse i paramotor i 2020

*Lehart Eriksen over Loen
Foto: Fredrik Falck*

Fri Flukt

Fri Flukt er seksjonens medlemsblad. Det er utgitt ett nummer i 2020.

Hederstegn

Seksjonen har ikke delt ut seksjonshederstegn i 2020.

Økonomi

Seksjonen oppnådde et positivt resultat i 2020, til tross for at inntektene var noe lavere enn budsjettet. Det var budsjettet med et lite underskudd. Det er flere faktorer som har medført til dette, men det kan kort oppsummeres med at man har brukt mindre penger enn forventet på flere områder hvorav mye skyldes lavere aktivitet grunnet pandemien.

Resultatet for rikssenteret endte cirka fem prosent bedre enn budsjett.

Sluttbemerkninger

Antall medlemskap i seksjonen har vært relativt stabilt også fra 2019 til 2020.

Antall elev- og flygebevis har innen alle tre hovedgrener vist en nedgang i 2020 mot 2019. Den er naturlig nok størst innen speedgliding som følge av at utstedelse av nye elev-/flygebevis ble stoppet våren 2020 som følge av den alvorlige ulykkesstatistikken for perioden april 2019 til april 2020.

Det har blitt rapportert inn 185 hendelser i 2020 som er på samme nivå som i 2019, til tross for betydelig reduksjon i logget aktivitet i 2020 mot 2019.

Seksjonens fagutvalg jobber med revisjon av både sikkerhetssystemer og utdanningsprogrammer. Med bakgrunn i den alvorlige ulykkesstatistikken for speedgliding kom fagutvalget i desember med en anbefaling om å ikke lengre tillate nybegynneropplæring innen speedgliding; men før man får fly små vinger, må man først lære å fly en større vinge. Både faglig ledergruppe og seksjonsstyret vedtok at seksjonen vil følge anbefalingen.

Seksjonen har i 2020 hatt fire fatale ulykker, tre med speedglider og en med paraglider. Det ble nedsatt en granskningskommisjon for hver av ulykkene. Rapportene forventes avsluttet tidlig 2021 og vil bli tilgjengelige på seksjonens nettside på www.nlf.no.

Rikssenteret i Vågå har vært i drift i 2020. Også i 2020 ble senteret oversvømmet, vannet sto cirka en halv meter over gulvnivå i 1. etasje. Dette medførte begrensede skader da 1. etasje ikke er restaurert nettopp for å unngå at senteret må holdes stengt på grunn av oversvømmelse.

Vi har i 2020 avholdt ett instruktørkurs og ett instruktørseminar på Gardermoen.

Styret ser frem til en god og sikker flysesong i 2021.

Jon Erik Staurset (s)

leder Hang-, para- og speedgliderseksjonen

*Roar Emaus over Sundvollen
Foto: Nuno Almeida*

MODELLFLYSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2020

Organisasjon

Klubbledermøtet 2020

Klubbledermøtet på Gardermoen 1. mars hadde meget godt fremmøte, og seksjonsledelsen møtte flere av de fremmøtte for første gang. Bente Heggedal fra Luftfartstilsynet presenterte den nye forskriften for droner og modellfly som opprinnelig skulle tre i kraft fra 1. juli, men som på grunn av koronapandemien ble utsatt til 1. januar 2021. Rebecca Hansen fra Luftsportstyret holdt en workshop for klubblederne som gikk ut på å gjøre dem tryggere i sin rolle som klubbledere.

I tillegg til klubbledermøtet ble det avholdt gruppeledermøte for de ansvarlige for de ulike konkurranseklassene, der særlig seksjonens forhold til FAI ble grundig gjennomgått av Pål Anthonisen, som er gruppeleder for skala-klassene og som også er leder for skala subkomité i CIAM, FAIs modellflykomité.

Seksjonsstyret

Styrets sammensetning:

Leder: Espen Bakke, Cirrus RC klubb
 Nestleder: Anders Holt Jacobsen, Bærum modellflyklubb
 Styremedlemmer: Alexander Hicks, Ørsta modellflyklubb
 Jonny Rinde Johansen, Andøya modellflyklubb
 Ben-Erik Ness, Bergen modellflyklubb

Varamedlem: Morten Birkelid, Haugaland modellflyklubb

Valgkomité: Haagen Valanes (leder)
 Rune Haugen
 Øystein Berg

Oversikt kompetansebevis 2020

Etter at Modellflyhåndboka fikk endelig godkjenning som sikkerhetssystem for modellflyging av Luftfartstilsynet, har seksjonen hatt fokus på å øke antallet piloter som har bestått oppflyging og fått sine kompetansebevis. Arbeidet gikk planmessig, og medførte at antallet kompetansebevis økte i klassene A, B-stormodell og B-turbin, til tross for at koronapandemien begrenset aktiviteten gjennom hele sesongen.

Oversikt kompetansebevis 2020

	Totalt 2020	Totalt 2019	Diff.
Flygebevis A	1.361	1.298	+63
Flygebevis B stormodell	266	251	+15
Flygebevis B turbin	160	143	+17
Display	130	146	-16
Instruktør 1	110	111	-1
Instruktør 2	120	135	-15
FAI Sportslisens	217	251	-34

Pandemien forårsaket avlysninger av flyshow i Norge i 2020, så det har ikke vært behov for å utstede nye displaybevis. Pandemien ga også utslag på instruktørkompetansene, da det ikke har vært mulig å avholde kurs for å utdanne nye instruktører i 2020. Nedgangen i antall FAI sportslisenser kan også tilskrives pandemien, ettersom ingen piloter har hatt mulighet til å konkurrere internasjonalt.

Harry Kolberg og Jan Wold deltok i Weatherman Speed e-postkonkurranse. Konkurransformen innebar at ingen utøvere behøvde å reise under koronapandemien.

Seksjonsstyrets arbeid

Seksjonen kunne ikke forutse hvordan konkurransesongen ville bli, og ga derfor gruppelederne fullmakt til å fravike regelverket for uttakskonkurranser og uttak av landslag. Det ble gitt utvidet adgang for bruk av skjønn.

Pandemien forårsaket i første omgang en rekke utsettelser, og skapte generelt stor usikkerhet.

Seksjonen fulgte utviklingen nøye, og hadde særlig fokus på det planlagte skala-VM som skulle avholdes på Jarlsberg i juli 2020. Det ble tidlig i 2020 klart at dette ikke kunne finne sted, på grunn av at mange oversjøiske landslag ikke kunne få tillatelse til å reise. Gruppeleder skala og stevneleder for VM, Pål Anthonisen, jobbet med saken på vegne av styret, og fikk utsatt mesterskapet med FAIs velsignelse.

Styret har siden det ble konstituert i 2019 arbeidet målrettet med å øke rapportering av hendelser, ved å gi informasjon i medlemsbladet, sende e-post til medlemmene og utlove premier. Antallet rapporter økte også i 2020, og rapportene er svært nyttige i fagutvalgets arbeid. Et nærhull på Fyresdal som ble rapportert kunne blitt svært alvorlig. Modellflygerne som var involvert gjorde alt riktig i henhold til flyplassens prosedyrer, men for å være trygge på at det ikke kunne vært gjort noe annerledes fra seksjonens side så ble denne hendelsen grundig behandlet i Seksjonsstyret, og videre i NLFs sentrale luftromskomiteé og seksjonens fagutvalg. Fagutvalget etablerte en intern oversikt over de flyplasser i Norge som også benyttes til modellflyging. Dette gjør det mulig å avtale med klubbene som organiserer aktivitetene å melde NOTAM der det vil være hensiktsmessig for å varsle annen lufttrafikk, som en ekstra sikkerhet for å unngå lignende hendelser.

En av seksjonens viktigste og mest omfattende oppgave var å forberede overgang til nytt EU-regelverk, herunder arbeid med Luftfartstilsynet for å muliggjøre registrering av NLFs medlemmer i det sentrale droneregisteret. Videre ble det avklart at Modellflyhåndbokas bestemmelser gjelder for seksjonens medlemsklubber også etter at nytt regelverk trådte i kraft, både som følge av overgangsordning, men også mens det forberedes ny godkjenning etter ny lovhjæmmel, et arbeid som fortsetter inn i 2021.

Hederstegn

Olav Eide og Øyvind Bardalen, begge i Drammen modellflyklubb, ble tildelt Modellflyseksjonens hederstegn med diplom for sin innsats i klubben gjennom mange år.

Medlemsblad

Medlemsbladet Modellfly informasjon har hatt god tilgang på stoff fra faste spalteredaktører og fra medlemmene, og bladet en viktig medlemsfordel som settes pris på av mange. Særlig under koronanedstengingen av hele det norske samfunnet våren 2020 var det å få medlemsbladet levert på døra kjærkomment for mange. Nedstengningen og usikkerheten førte også til at løssalget hos Narvesen og andre utsalgssteder ble mer enn halvert sammenlignet med 2019.

Utvalg og komiteer

Fagutvalget (tidligere sikkerhetsutvalget)

Leder: Magne Hegstad (Moss MFK)
Sekretær: Jon Gunnar Wold (NLF)

Seksjonsrepresentant i NLFs sentrale luftromskomiteé:

Jonny Rinde Johansen

Konkurranssutvalget (gruppeledere)

Jo Grini	F3J, F3K, F5J
Olav Kallhovd	F3F
Pål Lindén Anthonisen	F4C, F4H
Atle Klungrehaug	F1A, F1B, F1H
Tom Erik Holthe	F3A, F3P
Jan Thore Lygren	F3C, F3N
Clamer Meltzer	F2B
Rune Haugen	IMAC
Henrik Sandaker Palm	F9 Drone Sports

Internasjonal representasjon

Seksjonen har også i 2020 vært representert i FAIs modellflykommisjon (CIAM) med Narve L. Jensen som delegat, og Tom Erik Sørensen som alternativ delegat. Narve L. Jensen innehar vervet som 2. visepresident i CIAM.

Seksjonens medlemmer i CIAMs subcommittees (SC):

Ola Fremming, medlem	F3 RC Aerobatics
Jo Grini, medlem	F3 RC Soaring
Jan Thore Lygren, medlem	F3 RC Helicopter
Henrik Sandaker Palm, medlem	F3 RC Helicopter
Pål Anthonisen, leder	F4 Scale

Internasjonale dommere:

Tom Erik Sørensen	F3A/F3P
Espen Kvien	F3A/F3P
Tom Erik Holthe	F3A/F3P
Pål Kvaløy	F3A/F3P
Jan Thore Lygren	F3C/F3N
Narve Jensen	F4C/F4H
Jan Even Liahagen	F4C/F4H
Sverre Norvald Moen	F4C/F4H
Lars Siggerud	F4C/F4H
Pål Anthonisen	F4C/F4H
Niels Jensen	F4C/F4H
Jannik Kokkvoll	FPV Racing
Henrik Sandaker Palm	FPV Racing

Tekniske eksperter CIAM subkomiteer:

Tor Bortne	F1
Ingolf Steffensen	F1
Jan Thore Lygren	RC Helicopters
Ola Fremming	RC Aerobatics
Espen Kvien	RC Aerobatics
Tom Erik Sørensen,	RC Aerobatics
Espen Torp	RC Soaring
Jo Grini	RC Soaring
Narve Jensen	Scale
Pål Anthonisen	Scale
Robin Karlsen	FPV Racing
Jannik Kokkvoll	FPV Racing
Henrik Sandaker Palm	FPV Racing

European Model Flying Union (EMFU):

Haagen Valanes, kasserer
Espen G. Bakke, Styremedlem og delegat

Aktivitet

De aller fleste klassene fikk avholdt sine NM, men mange stevner og konkurranser ble avlyst som følge av reiserestriksjoner eller lokale smitteverntiltak. Heldigvis er modellflyging også en individuell idrett som kan utøves uten kontakt med andre, slik at de fleste av medlemmene kunne benytte sommeren til å fly individuelt. Noen valgte også å begrense antallet deltakere for å få gjennomført treff.

Seksjonen deltok på et sterkt redusert NM Veka-arrangement, som ble flyttet fra Stange til Starmoen flyplass. NM i Linekontroll og klassemesterskap i Weatherman Speed ble avholdt, på en for anledningen opprettet bane, i nordenden av Starmoen flyplass.

Planlagte kurs og møter etter klubbledermøtet måtte

avlyses, eller var ikke mulig å få til, herunder et fagseminar for F3A med fokus på dømming som skulle vært avholdt i mars, midt i nedstengingen.

Seksjonen holdt sine møter digitalt slik som også forbundet og NLFs komiteer ble nødt til å gjøre. Generalforsamlingen i den europeiske modellflyunionen EMFU, som først ble flyttet fra mai til oktober, ble til slutt også avholdt digitalt i november med en agenda redusert til det mest nødvendige. Espen Bakke ble valgt inn som nytt styremedlem i EMFU, og Haagen Valanes fra Tromsø modellflyklubb ble gjenvalgt som kasserer.

FAI avholdt sin årlige General Conference digitalt. De ulike gren-komiteene i CIAM holdt sine møter digitalt i forkant av dette, der Pål Anthonisen ble gjenvalgt som leder i CIAMs skala sub-komité.

Klubber

Seksjonen står med totalt 97 klubber og grupper, det vil si luftsportklubber med en egen modellflygruppe er også medregnet i totalen. Ingen nye klubber ble etablert i 2020, og ingen ble avviklet.

Vinnere i Sportsman-klassen i IMAC-konkurransen på Elvenes flyplass i Salangen. Pilotene er Tommy Fosland og Tom Ole Skjold fra Tromsø modellflyklubb, og Glenn Jakobsen fra Bodø modellflyklubb. Foto: Jack Farstad

Norgesmesterskap modellflyging:

F3A	RC kunstfly presisjon	Ola Fremming, Tønsberg modellflyklubb
F3F	Seilfly hang	Olav Kallhovd, Bergen modellflyklubb
F3J	Seilfly termikk	Senior: Stig Magne Olsen, Lillehammer modellflyklubb
		Lag: Valdres modellflyklubb med Jo Grini, Stig Magne Olsen og Fredrik Grini
F3K	R/C kasteglider	Kristian Sætervik, Gullknapp modellflyklubb
F5J	RC elektro termikk	Senior: William Jul Ringkjøp, Bodø modellflyklubb
		Lag: Cirrus 1 (Otto Jæger, Alf Erik Ross, Henri Pedersen og Anders Bye)
F1A	Friflukt høystart	Dag Edvard Larsen, Ørnen modellflyklubb
F1B	friflukt strikk	Vegar Nereng, Ørnen modellflyklubb
F1H	Friflukt høystart mini	Vegar Nereng, Ørnen modellflyklubb
F4H	RC semiskala	Pål Lindén Anthonisen, Tønsberg modellflyklubb
F4C	RC skala	Per Iversen, Bærum modellflyklubb
F3C	Helikopter presisjon	Jon Roger Thomassen, Forus RC klubb
F3U	Droneracing	Erik Holden, Trondheim droneklubb
F2B	Linekontroll	Clamer Meltzer, Stjørdal modellflyklubb

2020 var det første året med offisielt NM i klasse F5J.
Erik Holden vant H.M. Kongens pokal for seieren i FPV droneracing.

Vinnere norsk klassesesterskap:

F3A	Nordic modellflyklubb	Andreas Bjordal Jensen, Tønsberg
F3A	Sport: 07	Lars Aage Olsen, Bergen modellflyklubb
F3C	Helikopter sport	Bent Nødland, Forus RC klubb
F3C	Helikopter Populær	Jon Gunnar Wold, Moss modellflyklubb
Weatherman	Speed	Roy Heitmann, Fredrikstad modellflyklubb
IMAC	Basic modellflyklubb	Ingebrigt Røyrvik FindeBotten, Drammen
IMAC	Sportsman	Vegard Nordlien, Vest-Telen modellflyklubb
IMAC	Intermediate	Kjetil Hansen, Asker modellklubb
IMAC	Advanced	Rune Borgersen, Modum modellsportklubb
IMAC	Unlimited	Magne Hegstad, Moss modellflyklubb

Internasjonale konkurranser

2020 ble «annerledesåret», og som følge av koronapandemien og reiserestriksjoner deltok ikke våre piloter i internasjonale konkurranser. FAI avlyste og utsatte dessuten alle EM og VM. Norge skulle arrangert VM i skala på Jarlsberg i juli, men dette ble utsatt, først til 2021, og deretter ble det besluttet å utsette til 2022.

Ulykker og hendelser

Det kom inn 40 rapporter i 2020, mot 24 i 2019. Alle rapportene ble behandlet fortløpende i fagutvalget, og ingen av hendelsene var å betegne som alvorlige, med unntak av hendelsen på Fyresdal flyplass som i tillegg til å bli diskutert i fagutvalget også ble behandlet i seksjonsstyret og senere også i NLFs luftromskomiteé. Hendelsen var også tema i en av årets to utsendte sikkerhetsbulletenger. Fagutvalget og styret har videre hatt fokus på å øke bevisstheten rundt kompetansebevisene.

NM i FPV droneracing ble vunnet av Erik Holden fra Trondheim droneklubb, som også vant H.M. Kongens Pokal. Fra venstre: Even Braaten, Erik Holden, Odin Øie Eid, og president Asle Sudbø.

NM i helikopter på Nome flyplass. Fra venstre Lars Aage Olsen (2), Jon Roger Thomassen (1) og Thomas Hage (3)

Koronapandemien har slått vesentlig ut på to områder for seksjonens økonomi: Det første er at medlemsbladet har hatt svak annonsetilgang og lite løssalg, og det andre er at seksjonen har hatt lavere kostnader til internasjonal deltakelse. Totalt sett har seksjonen et positivt resultat også i 2020, og solid økonomi. Seksjonen ble tildelt 150.000 kroner i tilskudd fra Kulturdepartementet til Skala-VM, etter søknad. Tilskuddet er inntektsført i 2020, men vil bli benyttet senere til samme mesterskap i 2022.

Sluttbemerkninger

Organisasjon

Seksjonsstyret har hatt fem møter i 2020. Pandemien har naturlig nok tatt mye av oppmerksomheten. Medlemsmassen har vist oppadgående tendens som ser ut til å holde seg. I løpet av året økte medlemsmassen med 152 medlemmer (cirka 5 %) som vi synes er gledelig. Med skjerpede krav og reguleringer fra myndighetene er det nok sannsynlig at dette tallet vil fortsette å stige.

Internasjonalt samarbeid

Gjennom vårt medlemskap i European Model Flying Union (EMFU), det nordiske modellflysamarbeidet og våre mange verv i FAI er selv et lite land som Norge med på å påvirke utviklingen av modellflysporten, også utenfor landets grenser. Det oppfattes å være av stor betydning at Norge bidrar i EMFU for å sikre fortsatt mulighet for å fly modellfly som før. Gjennom gjensidig informasjons- og erfaringsutveksling gir medlemslandene hverandre god input og argumenter i møte med det enkelte lands myndigheter og tilpasning til et regelverk i stadig endring.

Modellflyhåndboka

Modellflyhåndboka er basis for NLF-medlemmenes flyaktivitet og en forutsetning for å fly innenfor et regelverk som passer vår aktivitet. Den er et levende dokument, som forutsetter at utøverne er med å påvirke, blant annet ved å rapportere uønskede hendelser. Rapporteringsmengden er stabilt høy. Det tyder på at boka etterlevs av utøverne. Det er også en forutsetning for at Luftfartstilsynet skal godkjenne boka ved fremtidige revisjoner.

Sportslig

Som følge av pandemien har de internasjonale mesterskapene for 2020 blitt avlyst eller utsatt. Så også for Skala-VM som Norge skulle arrangert sist sommer. Det er utsatt, først til 2021 og deretter ytterligere utsatt til 2022. Norge står fortsatt som arrangør.

Som det står å lese tidligere i rapporten har det vært gjennomført NM i de fleste klassene. Det er bra og for mange en viktig motivator for å trene og bli bedre i sporten. At det også ble delt ut kongepokal i modellfly (droneracing) er nok også en god motivasjonskilde.

Espen G. Bakke (s)
leder Modellflyseksjonen

MOTORFLYSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2020

Organisasjon

Seksjonsstyrets sammensetning

Leder:	Bjørn Egenberg, Bergen aero klubb
Nestleder:	Linda Christine Lilleng, Nedre Romerike flyklubb
Styremedlemmer:	Solrun Helene Krane, Bodø flyklubb Bjørn Skogøy, Bodø flyklubb Ole André Holt Utheim, Tønsberg flyveklubb Stig Arve Haugen, Værnes flyklubb Martin Bjørndahl, Tønsberg flyveklubb
Valgkomité:	Eirik Brusset (leder), Værnes flyklubb Ola Lilloe-Olsen, Sandane flyklubb Katrine Skogøy, Bodø flyklubb Lars Øyno (vara), Hallingdal flyklubb

Seksjonenes representant til følgende NLFs komiteer:

Anleggskomiteé:	Lars Øyno og Steinar Storm Kristiansen
Sikkerhetskomité:	Rolf Liland og Lars Preben Sørsdahl
Teknisk komité:	Ulf Bjørtomt og Eirik Brusset
Luftromskomiteé:	Stig Arve Haugen
Jentenettverk:	Solrun Helene Krane
Ungdomskomiteé:	Martin Bjørndahl

Administrasjon

Stian Kultorp har hatt rollen som fagkontakt engasjert på deltid. Seksjonen prøver å etterleve organisasjonens mål om å jobbe mer på tvers av seksjonene, og som en følge av dette benytter vi flere av administrasjonens ansatte i våre daglige oppgaver. Tobias Aleksander Veland har vært engasjert som OBSREG-koordinator ved seksjonen på timebasis.

Sertifikater

Luftfartstilsynet utsteder, fornyer og fører register over sertifikater for motorflygere i Norge. Seksjonen er derfor avhengig av opplysninger fra Luftfartstilsynet for statistikk relatert til sertifikater, tallene er hentet fra Luftfartstilsynets publiserte oversikt.

Sertifikater

	Utstedt 2020	Gyldig 31.12.20	Utstedt 2019	Gyldige 31.12.19
PPL A	69	1.125	84	1.156
LAPL A	21	163	9	125

Aktivitet (fly og timer)

	Klubbflyging Pr. 31.12.2020	Skole Pr. 31.12.20
Flytimer i klubbene	11.065	4.033

Ulykker og hendelser

Rapportering av ulykker og hendelser med motorfly skjer til Luftfartstilsynet. Tallene i tabellen er hentet fra tilsynets analyseavdeling.

	2020	2019
Ulykker	6	6
Alvorlige hendelser	0	0
Hendelser	162	170

Statistikken omfatter alle klubb- og privatfly, ikke bare fly i klubber tilsluttet NLF.

NLF tok i bruk rapporteringssystemet OBSREG (OBServasjons REGistrerings system) for all aktivitet i flyklubber i løpet av siste halvdel av 2020. Dette er et system for avvikrapportering hvor NLF bistår klubbene med å behandle interne avvik. NLF startet med å utarbeide trendanalyser over registrerte avvik i løpet av året, som igjen skal benyttes i forbindelse med seksjonens sikkerhetsarbeid. Systemet kan også benyttes til rapportering av tilfeller som er rapporteringspliktige til myndighetene. Det ble registrert og behandlet 37 avvik via systemet i 2020.

Seksjonsstyrets arbeid

2020 ble et meget spesielt år i forbindelse med alle smitteverntiltak relatert til utbruddet av Covid-19. Året har derfor vært preget av at store deler av aktiviteten i motorflyklubbene har vært sterkt redusert, og noen klubber har tidvis vært lukket helt ned, enten frivillig eller på bakgrunn av innhold i forskrift.

Seksjonsstyremøter

Det er avholdt seks seksjonsstyremøter, hvor 79 saker er behandlet. Fem av seks møter ble gjennomført digitalt.

Seksjonsstyrets sentrale oppgaver

Styret har hatt stort fokus på administrasjonens arbeid relatert til ivaretagelse av flyklubbenes interesser i forbindelse med innførte tiltak og dertil endringer ved utbruddet av Covid-19. Situasjonen i løpet av våren var tidvis uoversiktlig med store utfordringer med å tolke regelverk og anbefalinger for å redusere smittefare. En periode med stengt luftrom og flyplasser med redusert tilgjengelighet medførte, spesielt første halvår, at en rekke flyklubber hadde utfordringer med å utøve aktiviteten.

Administrasjonen jobbet strategisk med aktører og myndigheter for å sikre åpning og tilgang på luftrom, samt påvirkning i forskriftsarbeid for å sikre juridisk mulighet til å drive skoleflyging ved flyklubbenes flyskoler.

Styret fulgte også administrasjonens innføring av systemet OBSREG samt NLFs, og er tilfreds med å kunne registrere en positiv mottakelse og gradvis økning i bruk av systemet i miljøene.

Det ble tidvis jobbet med mye av administrasjonens ressurser opp i mot Avinor AS for å sikre tilgang på deres lufthavner utenfor åpningstid. Etter en periode med intensivt arbeid lykkes det å komme til en løsning med ny digital P-fly ordning. NLF administrerer ordningen, og det tidligere fysiske PFLY-kortet ble historie. Alle brukere av ordningen måtte gjennomgå teoretisk opplæring, og løsningen med bruk av MYPPR innføres som en del av ordningen.

Etter en periode på sommeren med hyppig samarbeid ble det som tidligere gjennomført faste kvartalsmøter mellom NLFs administrasjon og Avinor i gjennom siste halvår.

“Den store Motorflyboken” ble tilgjengelig som elektronisk bok også i løpet av året. Dette sammen med undervisningsmateriellet for teoriundervisning til LAPL(A)/PPL(A) og en videreutvikling av TMS (elektroniske portal for flyskoler), gjør at flyskolene nå har et komplett system og materiale for å drive både teoretisk og praktisk undervisning for flysertifikater og en rekke tilhørende rettigheter.

Flytjenesten har vært viet mye fokus da ny forskrift for norsk sivil statsluftfart ble vedtatt i løpet av første halvår, og vil tre i kraft 01.01.2021, en forskrift som vil ha sterk innvirkning på Flytjenestens organisering og drift i fremtiden. Kjersti Melling har vært engasjert i arbeidet med å etablere nytt sikkerhetssystem for drift av Flytjenesten i henhold til nevnte forskrift. Prosessen var preget av digital dialog og samarbeid med tilknyttede korps. Sikkerhetssystemet ble oversendt Luftfartstilsynet for godkjenning i desember, og Flytjenesten fikk en tidsbegrenset godkjenning til å operere ut februar 2021 for å sikre drift i tidsrommet for godkjennelsesprosessen.

LN-ALR, Rakkestad. Foto: Terje Håheim

Gjennomføring av nasjonale konkurranser ble gjennomført av konkurranseutvalgene i en periode på året med mindre restriksjoner i forbindelse med Covid-19.

Anlegg- og luftromssaker rundt om i landet og flyplassituasjonen på Østlandet er saker som det jobbes kontinuerlig med, og styret har intensivert fokus på flyplassituasjonen under siste del av året.

I forbindelse med at Luftfartstilsynet underkjente FI-refresherseminaret som ble gjennomført i samarbeid med CAE Oslo – Aviation Academy (tidligere Luftfartskolen) under seksjonens fagseminar 2019 ble det arrangert nytt FI-refresher i juni av CAE Oslo – Aviation Academy. Klagen på vedtaket om underkjennelsen av seminaret i 2019 som NLF utarbeidet på vegne av deltakerne ble behandlet av Samferdselsdepartementet, og vedtaket om avslag ble stående.

Sikkerhetsutvalget

Stig Arve Haugen fikk oppgaven av seksjonsstyret om å etablere og lede seksjonens sikkerhetsutvalg. Lars Preben Sørsdahl, Øyvind Rein, Olav Bergersen og Øystein Belsvik ble rekruttert til å være en del av utvalget, og det ble avholdt ett konstituerende møte på Værnes. Arbeidet har deretter foregått digitalt. Det har blitt etablert et samarbeid med Tobias A. Veland, og trender fra OBSREG har blitt presentert for utvalget til bruk i det videre sikkerhetsarbeidet.

Utdanningsutvalget

Bjørn Skogøy fikk oppgaven av seksjonsstyret om å etablere og lede seksjonens utdanningsutvalg. Dmytro Yakovenko, Ruben Stenevik, Tor Endre Sved og Geir Solheim ble rekruttert til å være en del av utvalget. Utvalget hadde konstituerende møte på Gardermoen, og deretter har arbeidet foregått digitalt. Det er et ønske om at utvalget skal være en faglig instans for innspill og bindeledd mellom klubbene og administrasjonen i forbindelse med saker som omhandler utdanning.

Flyteknisk utvalg

Seksjonen viser til forbundets rapport om CAMO. Seksjonens flytekniske utvalg har i store deler av året bestått av Eirik Bruset og Ole Andre Utheim. Det lykkes derimot mot slutten av året å komme i kontakt med flere personer som kunne tenke seg å bidra som en del av utvalget. Det var derfor ved årets slutt gode utsikter til at utvalget skulle få en bredere base av ressurspersoner i 2021.

Motorflyseksjonen er representert med to personer i forbundets tekniske komité, hvorav en er komiteleder.

Akrooutvalget

Utvalget ledes av Ivar Dyrdal, og består videre av Thore Thoresen, Bjørn Strøm, Knut Lande, Lars Ness, Rolf Meum, Magne Solberg og Per Strømmen.

Akrokoutvalget har gjennomført et komitemøte i 2020 samt et digitalt møte med seksjonens fagkontakt. Hovedfokus er oppfølging, erfaring med gjeldende forskrifter og gjennomføring av et årlig sikkerhetsseminar for flygeoppvisning i samarbeid med Luftfartstilsynet.

Utvalget arrangerte NM i akroflyging ved Elverum, Starmoen flyplass i august.

L-40 Meta Sokol, LN-BNS. Foto: Erik Østerud

Konkurransautvalget - Presisjon, rally og ANR

Ola Tau Hatlestad overtok rollen som leder av utvalget i 2020, og består videre av Petter Strømme og Kenneth Jacobsen.

Utvalget jobber med tilrettelegging for arrangering av nasjonale- og representasjon ved internasjonale konkurranser innenfor presisjon, rally og ANR.

Utvalget arbeider også aktivt med tilrettelegging for ungdomsaktiviteter innenfor nevnte grener.

Utvalget arrangerte NM og ungdomssamling ved Skien, Geiteryggen flyplass i august.

Helikopterutvalget

Utvalget ledes av Linda Christine Lilleng, og består videre av Trond Sandvold og Frank Due Halvorsen. Utvalget har hatt liten aktivitet i løpet av året, men det er et ønske om fortsatt å stimulere til utvikling av helikoptersport i Norge.

Ski- og sjøflyutvalget

Utvalget er for tiden nedlagt på grunn av liten interesse.

Flyplasser, luftrom og anlegg

Arbeidet med å tilrettelegge for best mulig utøvelse av våre aktiviteter, ivaretas gjennom de sentrale satsingsområdene. Det vises her til NLFs sentrale beretning, avsnittene om luftrom og anlegg.

Klubbutvikling og rekruttering

På grunn av situasjonen med Covid-19 har det vært svært begrensede muligheter for å arrangere aktiviteter og arrangementer. Det har derfor vært fokus på å tilrettelegge for digitale arrangementer for medlemmene. NLFs aktivitetskonsulent, Tom Brien fikk gjennom året dessverre ikke besøkt så mange klubber som tidligere, men fikk i løpet av sommeren til én turne med klubbesek som ble tatt godt imot.

Internasjonal representasjon

Kurt Norevik er delegat til FAIs motorflykomité (GAC) med Ola T. Hatlestad som alternate. Steinar Østby er norsk delegat i CIVA med Ulrik Hasle som alternate.

Thore Thoresen er delegat i IACs sekvenskomité.

Linda Christine Lilleng er delegat i FAIs helikopterkomité (CIG).

Bjørn Skogøy er seksjonens representant i European Powered Flying Union (EPFU).

Lars Øyno er seksjonens representant i European Air Sport (EAS).

Konkurranser

Akrobatikk

Det ble gjennomført én treningssamling i sesongen 2020. Også denne aktiviteten ble rammet av begrensninger relatert til Covid-19. Utfordringen med å få adgang til flyplasser for treningssamlinger og konkurranser er viet fokus, og noe som det jobbes strategisk med i samarbeid med NLFs administrasjon. Reduserte treningsmuligheter gjør det mer krevende å bygge opp et landslag for deltagelse i internasjonale mesterskap.

NM ble arrangert på Elverum i perioden 13. – 15. august. I klassen Advanced ble Ulrik Hasle norsk mester med Thore Thoresen på andreplass og Bendik Johansen på tredje plass.

Thomas Berg vant klassen Intermediate etterfulgt av Sture Smidt og Arild Bettum.

Thomas Hauklién vant klassen Sportsman etterfulgt av Odin Sætre og Stian Skar.

Klassen Primary ble vunnet av Ola Tau Hatlestad etterfulgt av Odd Johnny Pettersen (To deltakere).

Alle internasjonale konkurranser ble avlyst eller utsatt i 2020.

Presisjon, rally og ANR

NM i presisjonsflyging ble avholdt 1. august på Geiteryggen flyplass i samarbeid med Grenland flyklubb. I forkant av NM ble det arrangert ungdomssamling og flytryggings- og treningssamling samme sted. Norgesmester i år ble Håkon Fosso fra Voss flyklubb, etterfulgt av Kenneth Jacobsen fra Grenland flyklubb og Frank Olaf Sem Jacobsen fra Kjeller sportsflyklubb.

Klasse 2 ble vunnet av Tim Geppert med Hans-Inge Haukanæs på andreplass, begge fra Grenland flyklubb. Tor Helge Halland i fra Stryn kom på tredje plass

Bergen Open ANR ble også i 2020 arrangert av konkurransautvalget på Flesland.

Alle internasjonale konkurranser ble avlyst eller utsatt i 2020.

Informasjonsarbeid

Sentralt i seksjonens informasjonsarbeid står NLFs nettside. Her publiseres medlemsinformasjon og relevante operative nyheter for medlemmene. Seksjonens facebookside blir brukt som en tilleggsplattform for å dele aktuelle nyheter fra nettsiden og medlemsbladet vårt, men også annen informasjon som kan være spennende eller nyttig.

Ved behov sender seksjonen e-poster direkte til motorflyklubbene for videre distribusjon av viktig informasjon.

Seksjonen kommuniserer også med flyskoler ved tilsluttede medlemsklubber via e-post med utdanningsrelaterte saker.

Seksjonen benytter også forbundets faste nyhetsbrev til å informere om nyheter, pågående arbeid og informasjon om arrangementer. Journalistiske flynyheter publiseres i hovedsak av Flynytt.

Flynytt

Bladet kom ut med fem papirutgaver i 2020. Kjersti Melling har fungert som redaktør i 50 prosent vikariat i forbindelse med at redaktør Lise Grønscar har barselpermisjon. Det jobbes med å finne en passende balanse mellom å formidle tidsaktuelle saker raskt og effektivt til medlemmene på nett, og samtidig belyse spennende og kompliserte saker i papirutgaven. Med denne strategien er målsetningen å engasjere lesere som er medlemmer av NLF, men også lesere utenfor NLF. Det jobbes kontinuerlig med å se på alternativer og tiltak for å gjøre bladet og det redaksjonelle arbeidet enda mer attraktivt, både på nett og papir.

NLF Flytjenesten

John Eivind Skogøy er leder for Flytjenesten. Det har gjennom året vært mye fokus på utarbeidelsen av nytt sikkerhetssystem for Flytjenesten, som er et krav for operasjon etter ny forskrift for norsk sivil statsluftfart. Det er også startet et arbeid med å utvikle en elektronisk portal for oppdragsrapportering for NLF Flytjenesten.

Det ble arrangert digitalt møte hvor alle korps i Flytjenesten var invitert for dialog

rundt den nye forskriften og momenter for utarbeidelse av sikkerhetssystemet. Det ble også arrangert et digitalt møte med noen aktive korps innenfor skogbrannovervåking for å samle innspill for utarbeidelse av en felles løsning for denne tjenesten.

Rapporten etter ulykken i 2019 der et av våre medlemmer dessverre omkom ble publisert i løpet av 2020. NLF kom med innspill til rapporten, og deltok i et digitalt møte med Statens Havarikommisjon for Transport (SHK) der NLF forklarte ytterligere om sine synspunkter i forkant av publiseringen av rapporten.

Fra Justis- og beredskapsdepartementet mottok NLF i 2020 et tilskudd på 975.625 kroner til drift, øvelser og utstyr for redningstjenesten.

Som vanlig er det utført en del oppdrag relatert til naturoppsyn, skogbrannvakt og lignende. Den totale aktiviteten vises i tabellen under.

Aktivitetsnivået for Flytjenesten i 2020 var som mye annet preget av situasjonen med Covid-19. Det er fløyet cirka 240 timer fordelt på trening og oppdrag fra offentlige aktører. Aktivitetsnivået i forbindelse med oppdrag fra HRS har vært redusert etter ulykken ved Mandal i 2019, men etter en lengre utviklingsprosess med nytt sikkerhetssystem ser det nå ut som at denne aktiviteten vil gjenopptas i tiden fremover.

Økonomi

Seksjonens økonomi er i hovedsak basert på inntekter fra medlemskontingenter og andel av spillemidler fra Norges Idrettsforbund (NIF).

Seksjonen kommer i år ut med et noe større overskudd enn budsjettet. Dette skyldes hovedsakelig et lavere aktivitetsnivå grunnet restriksjoner i forbindelse med utbruddet av Covid-19. En del av de budsjetterte midlene for gjennomføring av konkurranser er vedtatt overført til disposisjon i 2021.

Sluttbemerkninger

Motorflystyret har i 2020 fortsatt å følge opp satsingsområdene som ble vedtatt på seksjonsmøtet på Sola i 2019:

- Medvirke til at klubbene har tilstrekkelig antall aktive instruktører.
- Fremme LAPL som et godt alternativ for de som ønsker å være «klubbflyger».
- Følge opp NLFs arbeid med å beholde anlegg for allmennflyging inkludert og sikre en allmennflyplass i Oslo-området.
- I lys av de siste års GA ulykker prioritere arbeid for økt sikkerhet.
- Videreutvikle Flytjenesten med prioritert på SAR og skogbrannvakttjenesten.

Koronasituasjonen har preget seksjonens aktiviteter i 2020 på samme måte som resten av samfunnet. Bare årets første styremøte ble gjennomført med fysisk tilstedeværelse. Likevel har styret fungert godt og tilpasset arbeidsformen som nødvendig. Takket være at administrasjonen har jobbet tett og godt med Luftfartstilsynet og Avinor har det vært mulig å gjennomføre mye aktivitet i klubbene. Det er spesielt gledelig at PFLY ordningen videreføres. Styret planla å gjennomføre en nasjonal flydag sommeren 2020, men denne måtte av naturlige årsaker utsettes. Det er nå bestemt at dette arrangementet skal gjennomføres som en nasjonal luftsportsdag i august 2021 sammen med alle seksjonene i NLF.

Internasjonalt samarbeid er viktig og Motorflyseksjonen var vertskap for European Powered Flying Unions (EPFU) årsmøte i Bodø 28. februar – 1. mar 2020. Vertsrollsrollen ble meget godt håndtert av Bjørn Skogøy.

Motorflyseksjonen har de siste to årene satset relativt mye på å bedre instruktørsituasjonen i klubbene. Foreløpig har det ikke resultert i mange nye instruktører, også dette er en konsekvens av korona situasjonen. Jeg har et berettiget håp om at dette vil endre seg til det bedre i løpet av kort tid. Satsingen fortsetter også i år.

Det er svært gledelig at fjoråret forløp uten alvorlige ulykker. Arbeidet med økt sikkerhet for småfly er intensivert med etablering av et eget sikkerhetsutvalg. Jeg forventer at OBSREG systemet vil bidra til nyttig erfaringsutveksling.

Det gjenstår fortsatt mye arbeid for å sikre fremtidig tilgang til hensiktsmessig(e) småflyplass(er) i Oslo-området, Motorflyseksjonen følger tett opp arbeidet som gjøres av arbeidsgruppen som er nedsatt av NLF.

Det ble i fjor gjort en kjempejobb med å utvikle nytt sikkerhetssystem for Flytjenesten. Vi kom i mål like før nyttår, og det forventes at dette blir godkjent (permanent) om kort tid. Jeg håper og tror det nye systemet kan bidra til en ny giv i Flytjenesten der alle som vil kan være med.

Fjoråret ble veldig spesielt, og mye tyder på at store deler av 2021 vil bli påvirket av korona. Jeg må samtidig si at jeg er imponert over hvor mye vi fikk til i 2020 på tross av de pålagte begrensningene. For inneværende år er jeg optimistisk og ser frem til at fra sommeren av vil livet langsomt vende tilbake til det normale.

Bjørn Egenberg (s)
leder Motorflyseksjonen

SEILFLYSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2020

Organisasjon

Ledermøte

Det ble avholdt et ledermøte i forbindelse med «DTO og Skolesjefsamlingen» på Comfort Hotel Runway Gardermoen.

Styrets sammensetning

Leder: Rebecca Hansen, Gardermoen seilflyklubb
 Nestleder: Johann Heggelund, Valdres flyklubb
 Styremedlem: André Ebert, Elverum flyklubb
 Martin Bjørnebekk, Jeløy mikro- og seilflyklubb
 Sondre Bjørø (ungdom), Os aero klubb

Valgkomité: Jarle Mathisen (leder)
 Marit Linstad
 Arne Wangsholm

Administrasjon

Seilflyseksjonen administreres i hovedsak fra rikssenteret for seilflyging, Ole Reistad Senter (ORS) på Elverum. Administrasjonen er en del av NLFs sekretariat og de ansatte er underlagt generalsekretæren. Kontakten med ledelsen i NLF og øvrige seksjoner opprettholdes ved kontordager i Oslo gjennom året. Siden slutten av mars har NLFs administrasjon hatt daglige teamsmøter som følge av at de ansatte hovedsakelig har jobbet fra hjemmekontor på grunn av koronasituasjonen.

Steinar Øksenholt har vært ansatt i 100 prosent stilling som avdelingsleder, fagsjef og daglig leder av Ole Reistad Senter. Marlies van Pieteron har vært ansatt i 100 prosent stilling som vertskap ved Ole Reistad Senter frem til 1. juli hvor hun sa opp sin stilling.

Lisenser

	Gyldig 31.12.20	Gyldig 31.12.19
SPL	56	18
LAPL(S)	162	79
FI(S)	79	16
FE(S)	11	3
FIE(S)	1	1
Elevbevis	174	163
Flygebevis – flyslep	163	335
Flygebevis - motorseilfly	76	180
Flygebevis – vinsj	25	62
Instruktør kl 1	8	14
Instruktør kl 2	32	77
Instruktør kl 3	9	26
Instruktør kl 4	10	37
Slepetillatelse *	115	138
FAI sportslisenser	54	123

* For PPL/LAPL(A) er det nå krav om EASA sleperettighet og utdanning i DTO for motorfly.

Da SFCL regelverket ble innført i Norge i 2020 utstedes nå kun nye SPL. Utstedte LAPL(S) vil være gyldige og byttes til SPL ved første nødvendige sertifikatbehandling fra Norsk Luftsportstilsyn (NLT). Den betydelige nedgangen i de gamle NLF-bevisene skyldes konvertering til EASA-sertifikatene. Fra 8. april 2021 er våre nasjonale beviser ikke lenger gyldig.

Aktivitet og fly

	2020	2019
Timer fløyet	5.700	4.950
Antall starter	6.500	5.850
Antall km (strekflyging)	125.000	104.000
Antall seilfly/motorseilfly	145	145

Timer og starter er hentet som rapport i Melwin Camo. Fly utenfor Camo-organisasjonen rapporterer direkte til seksjonen. Antall kilometer er hentet direkte fra Online Competition 2020 (OLC).

Ulykker og hendelser

	2020	2019
Hendelser	23	21
Ulykker	3	3

Det var kun materielle skader i 2020 og ingen personskader.

Seksjonsstyrets arbeid

Seksjonsstyremøter

Det er avholdt fem seksjonsstyremøter, hvor 40 saker er behandlet.

Styrets sentrale oppgaver

Styret har gjennom året jobbet med fire prioriterte hovedsaker. Disse utgjøres av: 1) Tilrettelegge for innføring av ny utdanningsorganisasjon og opplæring

til SPL fra 2020, 2) PR/rekruttering og medlemspleie, 3) Talentutvikling, 4) Anleggsutvikling på ORS ved rehabilitering av internat.

I tillegg til dette har styret i enkeltsaker og oppfølging hatt fokus på gjennomføring og revisjon av løpende strategiplan, medlemsutvikling og nytt medlemssystem, personell og administrasjon, Nordic Gliding, sikkerhet og hendelser, nye EASA (European Air Safety Agency) bestemmelser (DTO/LAPL), teknisk oppfølging (CAMO/CAO), luftrom og rammebetingelser og nordisk samarbeid (Svedanor og Nordic Gliding Meet). Styret har tatt frem seilflyvettregler i programmet TAKK, som ble lansert på seilflykonferansen, og som skal gjennomføres i 2021. Vi har også publisert veikart for nye EASA-sertifikater. Dette i tillegg til andre seilflyfaglige og administrative saker.

Internasjonal representasjon

Lars Rune Bjørnevik representerer seksjonen i FAIs seilflykommisjon (IGC) og Steinar Øksenholt i European Gliding Union (EGU).

Både Nordisk møte (NGM) i på Arnborg i Danmark og Svedanor-møte (Samarbeidsmøte Sverige, Danmark og Norge) i København ble kansellert som fysiske møter som følge av pandemien med Covid-19.

Handlingsplanen for tingperioden

Seksjonen viderefører visjon fra siste planperiode også de neste tre årene med «Enklere, sikrere og artigere seilflyging». De fire hovedmålene er å 1) innføre nytt europeisk regelverk, 2) rekrutterings- og medlemspleie, 3) talentutvikling og 4) oppgradere internatet ved ORS. Handlingsplanens satsningsområder er definert med behov, mål for perioden, mål for 2020 og langsiktige mål for perioden 2019 - 2028.

Sikkerhet og utdanning

Sikkerhets- og utdanningsutvalget (SU) ledes av Svein Larssen.

I 2020 har det vært et samarbeidet mellom Statens havarikommisjon (SHK) og S/NLF ved utredning av to luftfartsulykker. Rapporten for LN-GIB og LN-GCG ble gjort ferdig internt i 2020 og vil bli publisert av SHT i starten på 2021.

I 2020 har S/NLF fortsatt kunne tilby konverteringskursene i programmet Fly Trygt 3, som medlemmene er i behov av for konvertering fra flygebevis til SPL. Kurset består av 1) menneskelige ytelser og begrensninger, 2) nye sertifikatregler og 3) teoretisk og praktisk kurs for flytelefoni. Cirka 350 piloter har nå gjennomført seminaret og avlagt eksamen. Santiago Amengual har vært engasjert som prosjektleder og foreleser.

2020 var året vi skulle deklareere ny treningsorganisasjon (DTO) og starte den nye utdannelsen til SPL etter EASA-SFCL. Da Covid-19 og pandemien slo til i mars ble det raskt klart at det var nødvendig å utsette dette inntil videre. Nasjonale flygebevis ble forlenget og utpå høsten ble det klart at fristen faktisk ble utsatt med ett år til 8. april 2021. I 2020 valgte vi derfor å fokusere på aktivitet, først da dette var mulig fra mai måned.

I 2020 har vi jobbet videre med å ferdigstille utdanning- og treningsdatabasen (TMS) og rapporteringsportalen (OPS REG) slik at disse er klare til bruk for seilfly i 2021. Arbeidet har vært tidkrevende og omfattende, selv om svært mye kan videreføres fra dagens utdanning. Leder av SU, Svein Larssen, og fagsjef har utgjort

prosjektledelsen, men hvor faggrupper med frivillige har vært engasjert på flere områder. Målsetningen er nå å deklare en DTO med tilhørende treningsprogrammer som kvalifiserer for utdanning til SPL med tilhørende rettigheter fra 1. mars 2021.

Vår nye teoribok ble akkurat ferdig til årsskifte og er nå i salg. Boken dekker pensum til SPL og vil være et godt læreverk for våre nye elever. Boken inngår i en trilogi i NLFs nye læreverk hvor aktivitetene motorfly, seilfly og sportsfly dekkes.

Seksjonen har ikke gjennomført formelle virksomhetstilsyn regulert i Seilflyhåndboken i 2020.

Seksjonen har avholdt Svedanorkurs i fjellflyging (Vågåisen), strekkflyging og akroflyging (Starmoen) i 2020. Det var god deltakelse både på fjellflygingskurset og akrokurset med fulltegnede kurs. Strekkflygingskurset hadde også god deltakelse i 2020.

Det ble heller ikke i 2020 gjennomført grunnleggende

instruktørkurs. Siste gjennomførte kurs var i 2018. Det arbeides nå for å ta frem den nye instruktørutdannelsen med tilhørende treningsprogram i DTO. Intensjonen er å tilby dette kurset i 2021 forutsatt at klubbene har kandidater. Det ble ikke gjennomført IK-2 kurs og den naturlige oppfølgingen til dette blir å avholde FI(S) oppfriskningskurs fra 2021 slik SFCL-en krever.

Det har vært tilbud om grunnskoling i sentral regi fra Ole Reistad Senter (ORS) med to kurs i 2020. Vi hadde elever til begge kursene selv om antallet var beskjedent med en til to kandidater per kurs.

Seksjonen har i samarbeid med Oslo SFK og Hangar X startet opp et tilbud om simulatoropplæring på Fornebu. En simulator er bygget opp rundt en PIK-20 (LN-GBO) og satt i drift av ildsjeler bak Hangar X. Et mål i simulatoropplæringen er å se på hvordan dette kan være et tilskudd til effektivisering av den reelle utdannelsen. Etter simulatorettrening skal elevene overføres til skoling frem mot SPL.

Luftrom

Jarle Mathisen er seksjonens representant i NLFs sentrale luftromskomiteé.

Komiteens arbeid er i hovedsak knyttet til å fremme tilgang til luftrom for alle luftsportsgrenene underlagt NLF. Seilflyseksjonens representant skal ivareta og fremme seilflyging inn i dette arbeidet.

Våren 2020 opplevde vi noen uker med stengt norsk luftrom som følge av pandemien og bemanningssituasjonen i Avinor. Etter noe tid ble det åpnet for PPR i luftrommet før vi var tilbake i normalen.

Samarbeidet med andre luftromsbrukere oppleves bra, herunder Forsvaret og øvrige luftsportsgrener. Lokale

avtaler med lufttrafikkjenesten ser også ut til å fungere tilfredsstillende. Gjennomslag for saker fremmet til Luftfartstilsynet (LT) (nye luftsportsområder) har helt stoppet opp. Eksisterende luftsportsbokser benyttes i utstrakt grad, men fra LT er det signalisert at disse må omdefinieres for fremtiden.

Miljø

Fra tid til annen har enkelte av våre flysteder miljøutfordringer og behov for assistanse. Ofte dukker det opp spørsmål i forbindelse med fornyelser av konsesjoner og myndighetsgodkjenninger. Gjennom fokus på støy og hensynsfull luftsportsaktivitet kan vi forebygge denne type problematikk og skape gode naboforhold. Det er ikke registeret nye utfordringer knyttet til miljø og støy for seilflyaktivitet og klubber i 2020.

Teknisk

Ståle Lien er seksjonens representant i forbundets flytekniske komité, hvor også Øyvind Sørgaard stiller som assistent.

NLF Camo tilbyr i 2020 tjenester både i kontrollert og ukontrollert miljø. De fleste seilflyene er fortsatt i det kontrollerte. Prisenivået er differensiert og konkurransedyktig. Utvalget har i sitt arbeid vedlagt forberedelser til nye sertifikater, Part-66L, og ny organisering av CAO. De aller fleste av våre seilflyteknikere har i løpet av 2020 konvertert til Part-66L.

Samarbeidet på det tekniske området styrkes på tvers av seksjoner med felles samlinger. Det er også avholdt konverteringskurs for overgangen til det nye sertifikatet.

Det er ikke utdannet nye seilflyteknikere i 2020.

Rikssenteret – Ole Reistad Senter (ORS)

Anleggsutvalget ledes av daglig leder ved senteret. Håvard Gangsås inngår i NLFs utvalg med fokus på riksanleggene til NLF (Starmoen, Æra og Vågå).

Steinar Øksenholt er daglig leder ved ORS med ansvaret for koordinering av drift og vedlikehold. Som vertskap er Marlies van Pieteron ansatt i 100 prosent stilling. Pieteron sa opp sin stilling og avsluttet sitt arbeid ved ORS i juli. Eva Kvehaugen har en mindre deltidstilling

som ekstra ressurs for vertskapet. Peder H. Kristensen har vært ansvarlig slepeflyger og ORS-assistent i høysesongen fra mai og ut august i 2020.

2020 har vært en sesong sterkt preget av Covid-19 og pandemi. Senteret ble stengt ned før påske og åpnet først i begynnelsen av juni. Fra midten av mai måned var det mulig å ha noe aktivitet ute, men all utleie av rom og hytter var stengt. Mange arrangementer måtte kanselleres og det fikk stor betydning for en

forsvarlig økonomisk drift. Vertskapet og renholdere ble permittert 100 prosent fra 17. mars og frem til 1. juni. Fra juni gikk Pieteron tilbake til 40 prosent jobbe med fokus på renholdstjenester.

Ved utgangen av juni registrerte vi 500 færre slep enn på samme tid i 2019. Store arrangementer som Luftsportsuka og utleie i forbindelse med Landsskytterstevne ble kansellert, men også mindre treff og ekstern utleie måtte kanselleres. I løpet av 2020

NM i Valdres. Foto: Kristyna Kachtikova

har vi søkt om økonomisk kompensasjon i tre runder med totalt 427.000 kroner utbetalt.

Av de arrangement som ble gjennomført i 2020 var NM-uka i juni med tre aktiviteter (motorfly akro, sportsfly presisjon og modellfly linestyling). Fra modellenanlegget ble det samme uke arrangert modellbil-NM, og konkurransen fikk et lengre innslag på NRK. I august arrangerte vi junioruke og juniorsamling slått sammen. Det ble tidenes aktivitetssuke med cirka 400 seilflystarter og mer enn 30 aktive ungdommer som deltakere. Den påfølgende uken var akromiljøet i motor- og seilfly samlet til norgesmesterskap.

Seilflyaktiviteten på Starmoen gikk ned med 114 slep fra 1.448 i 2019 til 1.334 i 2020. Aktiviteten kom først i gang i juni og tatt høyde for dette ble resten av sommeren ganske så bra. Elverum flyklubb satte også klubbrekord i antall vinsjstarter med totalt 610 vinsjopp trekk fordelt på 45 dager. Valdres flyklubbs motorglider fløy også i løpet av to uker et betydelig antall starter og timer fra Starmoen.

Antall flybevegelser på Starmoen er ganske stabilt og om lag 12.000 bevegelser og med god kapasitet opp til begrensingen i konsesjonen på 20.000 bevegelser.

Høsten 2019 starter vi oppgraderingen av internatet ved å tømme bygget innvendig da sesongavslutningen i oktober var unnagjort. Gjennom vinteren ble bygget totalrenovert innvendig med Våler Bygg som totalentreprenør. Til påske var arbeidet avsluttet og i løpet av noen uker ble nytt inventar satt inn og rommene tatt i bruk. Ut over nye møbler og overflater (gulv, vegger og tak) er det tilkommet to nye bad og balansert ventilasjon i hele bygget. Resultatet ble veldig bra, og vi har mottatt gode tilbakemeldinger fra våre brukere.

Det er i 2020 også tatt initiativ gjennom Elverum Vekst AS til et utviklingsprosjekt for Starmoen Fritidspark. NLF søkte på vegne av aktørene om prosjektstøtte fra Elverum kommune og fikk innvilget 100.000 kroner.

Rekruttering og aktivitet

Seksjonsstyret har også i 2020 selv ledet aktiviteter knyttet til PR- og rekruttering. Sondre Bjørø er seksjonens representant i NLFs sentrale ungdomsutvalg.

Seksjonen har både i 2019 og 2020 hatt et sentralt fokus på talentutvikling gjennom å klargjøre utviklingsmulighetene for pilotene i brosjyren «Din talentutvikling». Tanken var å aktivere pilotene til å sette seg mål og lære seg noe nytt innenfor seilflygingen. I 2020 er det også utviklet en veileder for konverteringsprosessen fra nasjonalt flygebevis og utdanning til nytt felleseuropeisk sertifikat (SPL) regulert av nye europeiske sertifikatbestemmelser (EASA SFCL).

Sesongstarten i 2020 ble sterkt preget av smittesituasjonen knyttet til Covid-19. Det ble ingen aktivitet i påsken som følge av aktivitetsregulering og nedstenging av samfunnet. I april åpnet det for noe redusert aktivitet, men instruksjon og flyging med elever ble først mulig medio mai måned da vi fikk en bransjestandard for trafikkopplæring som også kunne benyttes ved luftsportsaktiviteter. Luftrommet, inkludert G-luftrom, var også i en periode stengt som følge av bemanningsreduksjon hos Avinor. Vårværet var i grunnen ganske bra, men vi fikk som følge av restriksjoner lite aktivitet ut av dette.

Da den først restriksjonen ble sluppet opp, fokuserte seksjonen på i størst mulig grad å legge til rette for aktivitet fremfor å forsere innføringen av nytt

regelverk og sertifikatregime. Dette ble mulig med vedtak om utsettelse og utvidelser både i EASA, fra Luftfartstilsynet og ved tilpasninger av NLF-rutiner. I september fikk Hallingdal flyklubb besøk av TV2 og God Morgen Norge. Her fikk vi et flott innslag over to bolker med god markedsføring og seilflyinformasjon i deres morgensending på direkten.

Seksjonen inviterte klubbene også i 2020 til å ta del i Nordiske seilflydager 22. august. I dagene før arrangementet valgte vi å kansellere gjennomføringen som følge av utviklingen i smittesituasjonen nasjonalt.

I prosjektet tilrettelagt luftsport har det i 2020 vært tilbud om introduksjonsflyging med ASK-21 for nye potensielle elever både på Starmoen, Hokksund og Klanten. Fra alle disse stedene har medlemsklubber nå regulært tilbud og tilrettelagt materiell. Ved oppstart av sentralt grunnkurs deltok én elev med behov for tilrettelegging. Eleven vil fortsette sin utdanning i Oppdal og i regi av NTNU flyklubb hvor det jobbes med å anskaffe egnet flymateriell. Fra våren 2021 vil det med salg av LN-GRA til Voss flyklubb også være et tilbud i denne regionen.

Seksjonens ungdomsaktiviteter ble i 2020 samlet rundt en sammenslått aktivitetssuke hvor junioruka og juniorsamlingen ble avholdt. Dette ble en stor suksess med svært god deltakelse og aktivitet som overgikk alle forventninger. Tilbudet var tilrettelagt for jenter og gutter i alderen 13 - 25 år. Det ble fløyet om lag 400 starter på en uke med fløyslep, vinsj, TMG, grunnskoling, strekkskoling og introduksjon til akro. To islandske ungdommer deltok som inviterte gjester i noe vi håper kan bli en årlig tradisjon.

Nordic Gliding

Jens Trabolt (DK) er redaktør og Steinar Øksenholt inngår i styret for Nordic Gliding Aps.

Nordic Gliding har utkommet med fire ordinære nummer i 2020. Bladet distribueres til medlemmer av seksjonens klubber, Segelflyget og DSvU. Fra 4. juni 2020 startet Nordic Gliding opp med digital utgivelse, som fra 2021 vil være den ordinære utgivelsesformen. Seilflyseksjonen ble med dette den første seksjonen i NLF som utgir digitalt medlemsblad.

Konkurrans- og breddeidrett

Lars Rune Bjørnevik er leder av uttak- og konkurranseutvalget (UK).

Den norske deltakelsen i Nordisk mesterskap for juniorer ble kansellert. Mesterskapet skulle arrangeres fra Arnborg i Danmark, men karantenebestemmelser og reiserestriksjoner i forbindelse med Covid-19 stoppet dette.

Alle konkurranser og mesterskap i Sverige ble også

kansellert. Det samme med to VM-arrangementer i henholdsvis Tyskland og Frankrike. De to sistnevnte er flyttet til 2021.

Norgesmesterskapet i klubb og åpen klasse ble i 2020 arrangert av Valdres Flyklubb fra Fagernes Lufthavn Leirin. Mesterskapet ble støttet av resurser fra seksjonen hvor konkurranseledelsen besto av Arild Solbakken, Steinar Øksenholt og Leif Jørgen Ulvatne. Den lokale klubben la ned store ressurser og innsats i å gi deltakerne den beste opplevelsen som mulig. Når været i tillegg samarbeidet ble det et svært vellykket mesterskap som vil bli husket lenge. Mesterskapet hadde 20 deltakere fordelt likt på de to klassene og dette året kun norske deltakere. Det ble fem gyldige konkurransedager i tillegg til flere meget gode treningsdager. Leirin med sine fasiliteter viste seg å være en ypperlig arena for norgesmesterskap og vi kommer nok garantert tilbake hit. Norgesmestre i klubbklassen (NM uten vann) ble Per Morten Løvslund, Sandefjord Seilflyklubb, og i åpenklasse (NM med vann) Frida og Jo Inge Bjørø, Os Aero Klubb. Kato Kvitne, Os Aero Klubb, ble tildelt Harald Høimyr's minnepokal for raskeste flygning over 300 kilometer.

Norgesmesterskap i sportsklassen ble arrangert av Nome Flyklubb fra Lunde Flyplass. Seilflyseksjonen assisterte også her med konkurranseleder, Steinar Øksenholt. Mesterskapet hadde åtte påmeldte deltaker, men fikk kun en gyldig dag av totalt fire tilgjengelige. Norgesmester ble Per Morten Løvslund, Sandefjord Seilflyklubb.

NM i akrobatikk med seilfly ble arrangert parallelt med motorfly på Starmoen i august. Det ble fløyet i klassen Sportsman med syv deltakere fra i alt fem ulike klubber. Samarbeidet med motormiljøet løfter både prestasjoner

Seilflykonferansen på Storefjell. Foto: Steinar Øksenholt

og kvaliteten i mesterskapet, og gir godt utbytte for begge miljøene. Norgesmestre ble Vidar Stener Ingebretsen, Sandefjord Seilflyklubb.

Total vinner av Norges Cup 2020 var Per Morten Løvslund, Sandefjord Seilflyklubb. Det ble seks gyldige konkurranser inkludert norgesmesterskapene, og kun den første delkonkurransen på Starmoen ble kansellert.

OLC Norway samlet totalt 87 deltaker i 2020. Disse rapporterte 632 flygninger og 125.000 kilometere. NM på Fagernes løftet Leirin til det nest mest aktive basen etter Starmoen, og forteller igjen om et godt mesterskap med mye flyging. OLC Norway for distanse og hastighet ble vunnet av Erlend Sørbye, Elverum Flyklubb. Klubbkonkurransen ble vunnet av Os Aero Klubb.

Merker og rekorder

Ingar Pedersen leder merke- og rekordutvalget (MR).

Utvalget har godkjent tre Sølv-C for 2020. Diplomer ble utdelt ved Seilflykonferansen i oktober. Utvalget har store ambisjoner om å fornye seg og samtidig skaffe seg mer jobb ved økning i søknader

Økonomi

Budsjettmålet for 2020 var et overskudd på 300.000 kroner. Regnskapet for 2020 viser et overskudd på om lag 510.347 kroner. Ole Reistad Senter bidrar her med et overskudd på om lag 527.168 kroner, mot budsjettert overskudd på 500.000 kroner. S/NLF mottok i 2020 427.000 kroner som kompensasjon for kansellerte eller redusert aktivitet som følge av Covid-19 og pandemien.

Seksjonens slepefly, Piper Pawnee LN-EIC, har vært operativ gjennom hele sesongen og kan igjen vise til et

mindre driftsoverskudd. Flyet fremstår godt brukt og vil måtte gjennom en oppgradering med trekking av vinger om ett til to år og motorbytte om tre til fire år.

Seksjonens ASK-21 LN-GRA startet sesongen med en reparasjon hos Thomas Pyls etter en hard landing høsten 2019. Flyet ble «coronafast» i Sverige og var først tilbake i juni.

Mot slutten av året ble det bevegelser på eiersiden for begge våre ASK-21. Vår 50 prosent eierandel i LN-GBZ ble solgt til Elverum flyklubb for 450.000 kroner som nå eier flyet selv og erstatter deres LN-GIB som totalhavarete i juli. LN-GRA er vedtatt solgt til Voss flyklubb for 950.000 kroner med overtagelse før påske i 2021. S/NLF har videre kjøpt en opsjon på nye DG1001 Club Neo med tilhørende Cobrahenger for levering i mai 2021. Flyet skal finansieres gjennom de solgte flyene, i tillegg til aksjeinnskudd fra private og noe låneopptak internt i NLF.

Ved utgangen av året er det ikke ansatt nytt vertskap ved Ole Reistad Senter. Seksjonen ønsker å utlyse en mindre administrativ stilling og samarbeide med eksterne leverandører av renhold og mat. Denne prosessen forventer å finne sin løsning frem mot sesongstart i påsken.

Sluttbemerkning

Ingen hadde sett for seg hva året 2020 ville bringe av både utfordringer og muligheter da vi sto uvitende og naive i januar med 2019 i ryggen. Kort sagt vil jeg som seksjonsleder og på vegne av seksjonsstyret ta av meg hatten og bøye meg i støvet for all innsats og mobilisering som har skjedd på samtlige flyplasser, på gresstriper og bak datamaskiner ute dette året. Fra vår egen fagsjef, seksjonsstyret, tillitsvalgte i utvalg til

alle våre medlemmer på klubbnivå som har stått på tidlig og sent for å møte utfordringer og håndtere den usikkerheten vi har stått i dette året.

Hva har vi som seilflymiljø lært dette året og hva har vi oppnådd av resultater?

Jeg opplever at vi har lært og erfart følgende:

- Ingingting er umulig hva det gjelder aktivitetsnivå når vi spiller på lag med de regler og retningslinjer som vi har fått og når vi velger rett innstilling. Jeg har gjentatte ganger blitt imponert når jeg har sett idealismens ånd få fart på klubbnivå og hvor klubbmiljøene har klart å levere fremragende aktivitetstall, arrangementer med høy kvalitet og samarbeidsevne – samt utnyttelse av muligheter som eksempelvis bruken av det virtuelle rom.
- At vi kan få til gode prosesser virtuelt når alle er villige til å være åpne for læring og nye erfaringer .
- Verdien i å få drive med den idretten vi gjør og hvor verdifullt det er å få komme sammen fysisk (som i alle fall jeg fikk kjenne ekstra på når man endelig fikk møtes til dugnadshelg i klubben med gode flykollegaer).
- At vi kan klare krevende organisatoriske endringer selv i pandemistilstander, eksempelvis EASA-konvertering.
- At vi som seilflymiljø kan klarer å holde moralen oppe, gripe og maksimere på de muligheter man ser.
- Vi kan innovere og levere nye verdier (eksempel Seilflyseksjonens TAKK-program som nå også blir til verdi for hele NLF-familien).

Hva har vi fått til dette året sammen?

- Fremragende godt NM i strekkflyging med et solid apparat av frivillige ressurser og utøvere med en god innstilling og fleksibilitetsevne.
- Kanskje tidenes beste felles akro-NM med Motorflyseksjonen på Starmoen.
- Tidens beste juniorarrangement med rekordhøy deltakelse i august.
- Seilflyseksjonens flytryggingsprogram «TAKK» - hvor vi har testet ut TAKK-workshops fysisk og virtuelt med gode resultater med seilflygere og medlemmer fra hele landet. Programmet ble også presentert for GA-sikkerhetsforum med gode tilbakemeldinger fra blant annet Luftfartstilsynet.
- Fornyelse av seksjonens flypark som åpner opp for flere muligheter for våre medlemmer.
- Vellykket og trinnvis overgang i EASA gjennom Fly Trygt, og et fruktbart samarbeid med Norsk Luftsportstilsyn og sikkerhetsutvalget.
- Imponerende godt resultat på ORS tross i dårlige utsikter i kontekst av COVID-19 med hensyn til aktivitetsnivå og kundetrykk.
- Vellykket seilflykonferanse med over 70 deltakere i smittevernomgivelser med våre egne medlemmer som bidragsyttere.
- Vi har knekt koden med å få gjeninnført subsidiering av instruktørutdanning til klubbene ved å innføre et proaktivt engangs skolegebyr fra elevene som skal bidra til finansiering av instruktørutdannelsen.
- Samarbeidsprosjekt rundt bruk av flysimulator i utdanningsopplegg med Oslo seilflyklubb og HangarX.

Seksjonen har også dette året jobbet systematisk og strategisk i forbindelse med utviklingen av ORS og fremtidens ORS-modell, som går på å ta langsiktige grep og investeringer som vil synes i seksjonens nye handlings- og langtidsplan. Det er viktig nå å forsøke og være i forkant av det som kommer til å skje, og forsøke å påvirke premissene så mye som mulig for at vi skal leve godt med rikssenteret og de ressursene vi forvalter og drifter på vegne av NLF-familien. Vi vil strategisk se hvordan vi kan samhandle mer med de andre grenene i NLF og få hentet ut

det potensialet som blant annet vårt senter har, som vi er fullstendig økonomisk avhengig av – går godt økonomisk rundt for å klare de tunge og krevende kravene til vedlikehold og rehabilitering i fremtiden.

La oss fortsette med det gode “drivet” av innovasjon, utvikling og samhandling på alle våre arenaer! Sammen er vi sterkere. Vi trenger hverandre. Ingen kan være alt, men alle har vi noe å gi. Sammen skaper vi gode synergier selv med pandemi, lite ressurser og usikkerhet på alle kanter.

Takk for et innholdsrikt år med seire, gode arrangementer, endring, læring, erfaringer, gode seilflyopplevelser på bakken og i luften og godt fysisk og virtuelt fellesskap.

Er du klar for en enda bedre epoke?

Rebecca Hansen (s)
leder Seilflyseksjonen

SPORTSFLYSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2020

Organisasjon

Styrets sammensetning

Leder: Sigurd Brattetveit, Stord flyklubb
 Nestleder: Stein Erik Lundblad, Jarlsberg sportsflyklubb
 Styremedlemmer: June C. Karlgård, Innlandet flyklubb
 Claudia Kruber, Stord flyklubb
 Stig Børrestuen, Elverum f
 Pål Vindfallet, Innlandet flyklubb
 Hans Kristian Auflem, Stryn luftsportsklubb

Valgkomité: Tormod Veiby (leder)
 Jan T. Henriksen
 Hardtmut Lange

Administrasjon

Tom Bjerke har i 2020 hatt en stillingsandel på 77 prosent som fag- og avdelingssjef. De resterende 23 prosentene av hans stilling er i tilknytning til NLF CAMO og NLF sentralt. I 2020 har Roger Holm vært engasjert som prosjektmedarbeider i en tilnærmet 30 prosent stillingsandel.

Gyldige rettigheter ved årsskiftet

Klasse	31.12.20	31.12.19	31.12.18
Elevbevis Tre-akse	133	142	212
Flygebevis Tre-akse	519	525	555
Instruktører Tre-akse	112	118	131
Elevbevis Trike	2	2	3
Flygebevis Trike	35	33	44
Instruktører Trike	10	9	9
Elevbevis Gyro	1	2	2
Flygebevis Gyro	10	9	12
Instruktører Gyro	3	3	4
IK-1e Instruktør eksaminator	14	14	13
IK-1 Instruktør	41	47	47
IK-2 Instruktør	59	47	54
IK-3 Instruktør	23	35	41
Besiktningsmann Gyro	5	5	4
Besiktningsmann Tre-akse	33	31	25
Besiktningsmann Trike	9	9	7

Aktivitet på totalt 256 innrapporterte sportsfly i 2020

	2020	2019
Antall timer	10.427	10.509
Antall starter	28.453	26.328

Ulykker og hendelser

	2020	2019
Innrapporterte hendelser, alle kategorier	22	38
Alvorlig personskade	0	0
Omkomne (to fatale ulykker i 2020)	2	0

Det ble innsendt 22 rapporter om små og store hendelser i 2020, som i anonymisert form ligger åpent tilgjengelig på seksjonens nettsider etter behandling i flytryggingsutvalget. De to fatale ulykkene i 2020 utredes av Statens Havarikommisjon (SHK).

Sportsflyregisteret

NLF fører register over alle norske sportsfly, med kjennetegn som starter på LN-Yxx

	2020	2019
Antall sportsfly med kjennetegn	651	651
Antall sportsfly med flygetillatelse ved årsskiftet	273	297
Antall sportsfly som har hatt flygetillatelse innenfor året	311	331
Antall nye sportsfly som er ført inn i registeret i løpet av året	4	5

Foto: Reidar Olsen

Foto: Reidar Olsen

Seksjonsstyrets arbeid

Det er avholdt fem møter i sportsflystyret i 2020, hvor 36 saker er behandlet.

Følgende utvalg er i løpet av 2020 lagt ned, eller er slått sammen med et annet utvalg:

- Rotorutvalget er lagt ned.
- Internasjonalt utvalg er lagt ned, ivaretas av styret.
- Aktivitetsutvalget har også ansvar for konkurranser og informasjon.

Flytryggingsutvalget

Stig Børrestuen (leder), Bjørn Pedersen, Stein Erik Lundblad og Bendik Mørstad Johansen.

1. Gjennomførte saker
 - a. Behandlet 22 hendelser i perioden.
2. Pågående saker
 - a. Behandling og oppfølging av hendelsesrapporter.
 - b. Anbefalinger etter hendelsesrapporter.
 - c. Utvikling av materiell for flytryggingsmøter i klubbene.
3. Planlagte aktiviteter
 - a. Opprettholde fokus på flytrygging gjennom rapportbehandling og kontakt med miljøet.
 - b. Behandling og oppfølging av hendelsesrapporter.
 - c. Deltagelse i NLFs sikkerhetskomite.
 - d. Innføring av OBSREG for sportsfly i 2021.
4. Kurs og samlinger/arrangement
 - a. Ingen.
5. Tilrådninger fra flytryggingsutvalget
 - a. FTU har kommet med tre tilrådninger/tiltak i forbindelse med hendelsesrapporter i 2020.

Håndbokredaksjonen

Tom Bjerke (leder), Tor Berg, Svein Olav Aasen og Roger Holm (sekretær).

Det har i gjennom hele 2020 blitt jobbet med endringer til sikkerhetssystemet for sportsfly (SiFoS). Den forventede norske implementeringen av de vedtatte europeiske vektbestemmelsene har blitt ytterligere utsatt, og er ved årsskiftet ennå ikke på plass. Norges Luftsportforbund (NLF) har blitt forespeilet at dette kan realiseres tidligst høsten 2021. Luftfartstilsynet gjennomførte en revisjon av Sportsflyseksjonen i november, og de forbedringsforslag som gis i rapporten stemmer godt overens med seksjonens egen oppdateringsplan for sitt regelverk. I hovedsak gjelder dette forenklinger i å finne fram i regelverket ved å samle et antall nyere endringsmeldinger til ett dokument, samt lettelse i noen byråkratiske rutiner i klubbene. Utkastet til det oppdaterte sikkerhetssystemet for Sportsflyseksjonen skal ut på høring i løpet av våren 2021.

Aktivitetsutvalget (med ansvar for informasjon og konkurranser)

Pål S. Vindfallet (leder), Stig Børrestuen, Espen Grønstad og Tormod Veiby.

Arbeidsfordeling i utvalget:

Pål S. Vindfallet	Informasjon og anleggssaker
Stig Børrestuen	
Espen Grønstad	Konkurranser
Tormod Veiby	Konkurranser internasjonalt

NLFs hjemmeside

NLFs hjemmeside er informasjonskilden til alle våre klubber og medlemmer, og den inneholder informasjon om status for klubbene, alle nødvendige regelverks- og informasjonsdokumenter samt alle nødvendige søknadsskjemaer. Publisering av nyheter kommer komplett på hjemmesiden.

Sportsflybulletin

Sportsflyseksjonen har i år laget et nyhetsbrev (Informasjonsbulletin) som kommer ut med jevne mellomrom og ved behov for å nå medlemmer eller deler av medlemmene som for eksempel besiktningsmenn, instruktører og liknende raskt.

Flynytt

Flynytt, som medlemmene får i posten, bringer seksjonens faste lederspalte og relevante artikler om opplevelser og nyheter i markedet.

Arrangementer

Sesongen 2020 ble sterkt berørt av Covid-19 situasjonen. Dette førte til at en del arrangementer ikke kunne gjennomføres, som for eksempel treningsamling på Oppdal.

NM ble avholdt på Starmoen i Elverum. Arrangørklubb var Innlandet flyklubb.

Vinner av NM 2020 ble Per Høyland og Håkon Fosso.

AERO 2020 i Friedrichshafen som kanskje er det største utenlandske arrangementet sportsflygerne drar til, ble i år avlyst grunnet Covid-19.

Luftsportsuka på Starmoen ble gjennomført i en enklere form, men hadde bra oppslutning fra sportsflygerne.

Operasjons- og utdanningsutvalget

Roger Holm (leder), Tor Berg, Geir Magne Andersen, Espen Grønstad og Ivar Moland.

Det ble ikke gjennomført noe instruktørkurs i 2020 på grunn av for få påmeldte deltagere. Dersom dette vedvarer vil det vurderes å kunne ta enkeltdelegater med flyinstruktørfaring fra andre grener til opplæring over lengre tidsrom enn det et klasseromskurs tar.

Den spesielle situasjonen med koronapandemien og kansellering av planlagte fysiske møter og samlinger, gjorde dette året svært utfordrende for å få gjennomført utvalgets intensjoner.

Standardiseringsprogrammet for instruktører skulle etter tre års forberedelse på instruktørseminarene starte i mars måned, og gjennomføres fram til mai måned. To nye forsøk på å få dette til fra august og oktober ble ikke vellykket, og det hele ble utsatt til 2021. Dette var meget uheldig, da seksjonen ser på denne prosessen med å heve og sikre kvaliteten på alle instruktørene som en prioritert oppgave.

Teoripensumet for sportsflygere med alle ni fag tilsvarende pensum for motorflygere ble bearbeidet i et nytt læremateriell i løpet av året i

Den Store Sportsflyboken. Det er et stort og tungt arbeid med de tilpasningene som skyldes forskjeller i materiell, regelverk og tillatte operasjoner. Boken ble ved årsskiftet klar for å begynne korrekturlesning og påfølgende setting av designer til et ferdig produkt.

Det arbeides med et sentralt eksamenssystem med muligheter for myndighetene til å ha innsyn av resultatene. Et nytt tillegg i Training Management System (TMS) for teoriopplæring er under arbeid. Alle viktige eksamener skal tas ved dette systemet, og der vil det også ligge øvingsoppgaver av samme type som man finner til eksamen. Det er skaffet til veie en stor spørsmålsdatabase, og arbeidet med å vaske spørsmålene til bruk for sportsflygerne pågår.

Rune Berg, en veteran på Storsjøen. Foto: Odd-Thore Ohnstad

2-seters Sonex, LN-YNN

Seksjonen hadde planlagt mange fysiske virksomhetstilsyn i klubbene, men da en på høsten forsto at dette ikke kunne gjennomføres, ble det utført ett virksomhetstilsyn med videooverføring som en test. Dette kan utmerket videreføres som en reserveløsning, men må utføres i minst to omganger i hver klubb siden det krever innsending og behandling av forespurt dokumentasjon.

Det ble heller ikke gjennomført noe oppdateringsseminar for instruktører på høsten som planlagt, men dette vil foregå i løpet av første halvdel av neste året basert på en gjennomprøvd videoteknologi.

Luftfartstilsynet hadde en revisjon i november måned der rapporten gir seksjonen konkrete oppgaver med å forbedre sikkerhetssystemets bruk for medlemmene, forbedre eksamenssystemet, og spesielt sikre at utdanningen av instruktører og vedlikeholdet av deres kompetanse holder høy standard.

Teknisk utvalg

Kristian Fahlstrøm (leder), Stein Erik Lundblad, Tormod Veiby og Svein Olav Aasen.

Utvalget fungerer som fagorgan for Sportsflyseksjonen i tekniske saker, herunder materiellklarering av utstyr ved import og registrering. Antallet importerte og nyregistrerte fly har vært lavt også i år. Grunnet Covid-19 er det ikke avholdt møter i 2020, saker har vært behandlet per e-post. Hovedfokus har også i år vært regelverksoppdateringer, og teknisk support til flyeiere.

Det har ikke vært avviklet oppdateringsseminar for besiktingsmenn eller kurs for tekniske ledere i 2020. Det er planlagt å avvikle seminar for besiktingsmenn høsten 2021 om smitte situasjonen tillater dette.

Per 31.12.20 var det kommet inn 22 hendelsesrapporter. Av disse var det åtte hendelser som hadde direkte tekniske årsaker. Det er vanskelig å se noen form for fellesnevner eller trend i disse hendelsene.

Økonomi

Det vises til regnskapsoppstillingen.

Sluttbemerkninger

2020 har vært et godt år, men også et annerledes år for Sportsflyseksjonen. Der de fleste samlinger, kurs og seminarer har vært avlyst på grunn av Corvid-19. Heldigvis fikk en gjennomført NM. Styret har fått gjennomført sine møter, takket være verktøyet Teams. Det er givende å arbeide med et så engasjert og dyktig styre som vi har hatt siden 2019, et godt lag som drar lasset sammen. Dyktige og engasjerte utvalg sikrer oss den kompetansen vi trenger for å stake ut veien underveis og ikke minst fremover. Utvalgene er styrets faglige organ og vil til enhver tid gjenspeile seksjonens satsingsfelt og behov for fagkompetanse. Noe som i perioden blant annet har medført at et utvalg er lagt ned og to andre utvalg er slått sammen. Utvalgene sender rapport til styre foran hvert styremøte. Seksjonen er i sluttfasen i arbeidet med et helt nytt opplæringsprogram inklusiv en ny teoribok, og der en skal ta en ny nasjonal elektronisk teorieksamen. Det siste halvåret har en omorganisert og satset mye på informasjonsstrategien i første omgang overfor medlemmer, men også tilrettelegge for bedre informasjon ut til publikum og aktivitetsoversikt. Her vil jeg få trekke frem Informasjonsbulletinen som sendes på mail til alle medlemmer. Statistikken viser at

over 90 prosent av våre medlemmer leser bulletinen. Ikke alt går så raskt som vi hadde ønsket, som MTOM (maksimal avgangsvekt) for sportsfly opptil 600 - 650 kilo. Dette har vært en prioritert arbeidsoppgave både i NLF administrasjonen og i seksjonens styre. Vi har blitt forespeilet svar flere ganger uten at vi har fått noe så langt. Det nye skolemateriellet er tilrettelagt for nye vektgrenser. Det legges mye arbeid inn i å få vår aktivitet så sikker som overhode mulig. Utviklingen går rett vei og antall hendelser per flytime går ned. Dessverre har vi likevel hatt fatale hendelser i løpet av året. Sikkerhetsarbeidet både sentralt og i klubbene må fortsette i årene fremover.

Sigurd Brattetveit (s)
leder Sportsflyseksjonen

NORSK LUFTSPORTSTILSYNS (NLT) ÅRSBERETNING 2020

Sammendrag

Som for de fleste andre aktiviteter ble også NLT sterkt berørt av Covid-19 i så å si hele 2020. Fra 12.03.2020 ble det innført hjemmekontor og etter det var det kun sporadiske besøk i Møllergata 39. Covid-19 situasjonen gjorde også at overgangen til det nye EASA-regelverket som var planlagt til 08.04.2020, ble utsatt. Samtidig ble det gjort en avklaring mot Samferdselsdepartementet (SD) og Luftfartstilsynet (LT) at grunnopplæringen for seilflygere og ballongflygere kunne fortsette basert på nasjonale regler frem til 08.04.2021.

Det har i hele 2020 vært en jevn pågang av seilflygere som ønsket å konvertere fra nasjonale seilflybevis til EASA FCL-sertifikat. Saksbehandlingen ble noe hemmet av hjemmekontor, men lot seg stort sett gjennomføre som planlagt. Det har imidlertid bygget seg opp et etterslep knyttet til arkivering, som må tas hånd om når det igjen blir mulig med kontor i Møllergata 39.

Det ble ikke gjennomført noe kontaktmøte med LT i 2020. Det var imidlertid hyppig kontakt i forbindelse med saksbehandling knyttet til utsettelse gitt av EASA i forbindelse med Covid-19 og den planlagte innføringen av det nye EASA-regelverket. Også i forbindelse med videreføring av det nasjonale regelverket for grunnutdanning var det et godt samarbeid med LT og SD.

Det har i hele perioden vært god kontakt med seilflyseksjonen S/NLF, spesielt med hensyn til den praktiske innføringen av Declared Training Organisations (DTO), konkrete spørsmål knyttet til konvertering av sertifikater samt gjennomføring av teorkurs med eksamen. Disse kursene må karakteriseres som meget vellykket.

Med ballongseksjonen B/NLF har det vært liten kontakt i 2020. Imidlertid ble det gjennomført konvertering av tre nasjonale ballongbevis til EASA FCL-sertifikater.

I og med at alt det faglige i forbindelse med de nye EASA-forskriftene Part-SFCL og Part-BFCL ble avklart i 2019, ble det dette året mindre kontakt med EASA enn tidligere. Samtidig ble det også enighet med LT at de tar all formell, juridisk kontakt med EASA vedrørende innføring av aktuelle forskrifter slik at EASA formelt har kun en myndighet å forholde seg til. NLT vil imidlertid være fagmyndigheten på alle spørsmål knyttet til seilflyging og flyging med ballong.

Den tekniske saksbehandlingen har i 2020 fungert tilfredsstillende, selv om det ble noe mer ressurskrevende på grunn av hjemmekontor. Nødvendig assistanse var alltid

tilgjengelig fra ressurspersoner i NLF eller ved bruk av konsulent fra LRB Rådgivning AS.

Basert på et høyt antall konverteringer, ble det et tilfredsstillende økonomisk resultat for 2020.

Forholdet til EASA og andre myndigheter

Det var i løpet av 2020 liten direkte kontakt med EASA da de fleste formelle sakene ble håndtert via LT. Dette dreide seg i hovedsak om alle tiltakene i forbindelse med Covid-19 som ble publisert i mars/april og som ble videreformidlet til brukerne via hjemmesidene til NLF, NLT og LT. I tillegg ble det utgitt et eget brev fra NLF til alle med gyldig nasjonalt bevis per 01.04.2019 om at de kunne fortsette å fly på dette frem til 08.04.2021.

En milepæl ble nådd 05.03.2020 da EASA publiserte de nye forskriftene for seilflyging og flyging med ballong, Part-SFCL og Part-BFCL med tilhørende rettleidninger. Dermed var det satt sluttstrek for en prosess som hadde pågått siden 2016 for å lage et enklere regelverk for seilflygere og ballongflygere. NLT deltok på formøtene, som ble avholdt i regi av LT og SD, til to av de tre EASA komitemøtene i 2020. I og med at de to viktigste forskriftene Part-SFCL og Part-BFCL nå var ferdigbehandlet, var disse møtene mer av en informativ karakter.

Det formelle kontaktmøte med LT i 2020 ble ikke arrangert på grunn av situasjonen knyttet til Covid-19. Imidlertid var det mye kontakt per telefon og e-post i første kvartal, for å få avklart hvilke muligheter S/NLF og B/NLF hadde til å fortsette grunnopplæringen basert på de gjeldende norske forskriftene. Dette var viktig i lys av hva som skulle gjelde etter 08.04.2020 som var den opprinnelige overgangsdatoen satt av EASA. Konklusjonen ble, både basert på Covid-19 tiltakene satt i verk av EASA og utformingen av det norske regelverket samt kontakt med andre myndigheter, at grunnopplæringen kunne fortsette basert på det nasjonale opplegget frem til 08.04.2021. Det ble også oppnådd enighet om å vente med implementeringen av de nye forskriftene Part-SFCL og Part-BFCL. Konverteringen av nasjonale lisenser ville derfor fortsatt gjøres basert på forskriften Part-FCL.

15.09.2020 ble det fremsatt et spørsmål fra LT om å implementere Part-SFCL og Part-BFCL i norsk rett sammen med den reviderte Part-FCL der seilflyging

og ballongflyging nå var fjernet. Etter en intern saksbehandling med representanter fra NLF, stilte NLT seg positiv til dette. De nye og forenklede forskriftene ble dermed implementert i norsk rett 15.10.2020, og all konvertering av nasjonale bevis til EASA-sertifikater ble etter denne datoen basert på Part-SFCL og Part-BFCL. Dette medførte samtidig en forenkling da det nå kun var snakk om en type sertifikat for seilflygere kalt SPL mot tidligere to alternativer kalt LAPL(S) eller SPL. Tilsvarende for ballong som nå kun betegnes BPL mot tidligere LAPL(B) eller BPL.

Det årlige møte med SD ble avholdt 08.06.2020 for å gjennomgå NLTs årsrapport for 2019, samt avklare spørsmål og gi informasjon knyttet til NLTs arbeid og mandat. Basert på innspill og diskusjon på møte ble det senere avklart, med referanse til arkivloven §§2, 5 og 19, at NLT ikke er underlagt arkivloven og dermed kan fortsette med dagens arkivsystem og postlister. Videre ble det konkludert at det personell som LT benytter fra NLF må undertegne en taushetserklæring. Det ble også tentativt avtalt et møte på høsten 2020 for å se på NLTs mandat og fremtidige arbeidsoppgaver. Dette møte ble ikke avholde på grunn av Covid-19 situasjonen. Videre ble det etterspurt en bedre synliggjøring av overheadkostnadene til NLT basert på bruken av en kontor plass hos NLF. I lys av dette ble det også etterlyst et bedre budsjett for 2021 enn tilfelle var for 2020. SD ville i etatsstyringsmøte med LT ta opp at LT må ha en mer formell kontakt med NLT.

Det ble avholdt ett møte med NLF/Kontrollkomiteen 03.12.2020. Det ble der spesielt referert fra møte med Samferdselsdepartementet 08.06.2020.

Det har også vært noe kontakt med Transportstyrelsen i forbindelse med utforming av de nye Part-SFCL

*Tidlig morgen under Luftsportsuka.
Foto: Ragnhild Lindqvist*

sertifikatene, samt overføring av medisinske dokumenter fra svensk til norsk myndighet.

Hjemmeside og informasjon

NLTs hjemmeside har i hovedsak blitt benyttet til informasjon om praktisering av overgangsregler i forbindelse med konvertering av de nasjonale bevisene til EASA-sertifikater, samt publisering av de nødvendige oppdaterte søknadsskjemaene. Videre er postlisten lagt ut med jevne mellomrom. Firmaet LRB Rådgivning AS har blitt benyttet til det datatekniske og layout.

For både å få og gi informasjon deltok NLT på et Skolesjefseminar 15.02.2020 hvor blant annet de nye EASA-reglene for instruktører og den fremtidige innføringen av Declared Training Organisation (DTO) ble gjennomgått og diskutert.

NLT deltok også på oppstartsmøte i GA-Flysikkerhetsforum på Gardermoen 10.09.2020. I forkant av dette møte var det kontakt med Statens Havarikommisjon hvor spesielt en havarirapport ble gjennomgått og diskutert. Dette hadde hovedsakelig sin bakgrunn i de nye EASA-reglene som legger mer ansvar på den enkelte utøver.

I løpet av 2020 avholdt S/NLF totalt seks opplæringskurs (såkalt Fly Trygt 3) med eksamen på flere steder i Norge. NLT var observatør på kurset i Oslo 10.03.2020. Ved årets utgang har cirka 320 personer nå gjennomført dette kurset. I tillegg har det vært avholdt eksamen for enkeltpersoner basert på selvstudium.

NLT deltok på Seilflykonferansen på Storefjell 03.10.2020 med et foredrag om status og planene videre frem mot 08.04.2021.

Mot slutten av året ble det i samarbeid med S/NLF laget en «road-map» for å hjelpe de som fortsatt har et nasjonalt bevis til å gjennomføre den nødvendige konverteringen. Utfordringen her er om konverteringen finner sted før eller etter 08.04.2021, samt hva søkeren har av teorieksamener og annen relevant bakgrunn.

Rutiner/skjemaer/sertifikater

I 2020 ble det en kraftig økning i antall søknader om konvertering fra nasjonalt bevis til EASA-sertifikat. Også blant disse søkerne dukket det opp tilfeller som nødvendiggjorde revisjon av prosedyrer og følgebrev. Noen søknader krevde til dels mye saksbehandling for å kunne verifisere om vedkommende oppfylte kravene. Utfordringen lå ofte i at det er tre dokumenter å forholde seg til: De nasjonale reglene, konverteringsrapporten og EASA-regelverket. Etter innføringen av Part-SFCL og Part-BFCL istedenfor Part-FCL, var det behov for en større revisjon av følgebrev, sertifikater og prosedyrer. Sett i lys av de få nasjonale ballongbevisene (cirka 11 stykker), var det også i 2020 liten aktivitet i forbindelse med konvertering av beviser for ballongflygere.

Søknader mottatt og sertifikater utstedt i 2020

Det ble i 2020 mottatt 139 søknader om konvertering fra nasjonale beviser til Part-FCL sertifikat innen seilflyging. Det ble utstedt 132 sertifikater da syv søkere manglet dokumentasjon og ville komme tilbake på et senere tidspunkt. For ballongflyging ble det mottatt tre søknader og utstedt to sertifikater da en søker venter på å få overført sine medisinske papirer til norsk myndighet. Av de 132 utstedte sertifikatene var 47 med instruktør-rettighet, av disse var fem også med rettighet som eksaminator. I tillegg ble det mottatt seks søknader om revisjon av tidligere utstedte sertifikater. Dette dreide seg i all hovedsak om tillegg av ytterligere rettigheter, deriblant instruktørrettigheter.

Tiden for saksbehandling av søknader har variert mye avhengig av kvaliteten og omfanget av dokumentasjonen fra søkeren. I en god del tilfeller har det vært nødvendig med spørsmål tilbake til søkeren for å få de nødvendige avklaringer.

Spørsmålsdatabase og teoripensum

Det ble i 2020 gjort noen endringer i databasene for fagene air law (FCL), menneskelige ytelse og begrensninger (MYB), samt radiokommunikasjon (RTL). Basert på erfaringene fra 2019 ble både selve teorikurset og de reviderte

spørsmålsdatabasene for disse fagene benyttet under de seks avholdte kursene med eksamen i 2020. Dette opplegget har fungert meget tilfredsstillende og vil i noen grad bli videreført i 2021.

Arbeidet med den nye Seilflyhåndboken ble videreført i 2020 av Flight Log AS. Denne er ment å dekke hele teoripensumet for den grunnleggende seilflyopplæringen. Boken er nå ferdig og vil bli publisert i januar 2021.

Det har under året vært nedlagt et betydelig arbeid fra S/NLF for å klargjøre spørsmålsdatabasen for den nye grunnopplæringen for seilflygere i regi av DTO fra 08.04.2021. NLT har kvalitetssikret spørsmålene og dette er nå på det nærmeste klart. S/NLF startet også arbeidet med å revidere den praktiske opplæringen slik at denne skal passe med kravene i Part-SFCL.

Økonomi

Revidert Gebyrregulativ for NLT ble sendt på høring 06.11.2019 med høringsfrist 10.02.2020. Spesielt gebyrene i forbindelse med innføring og tilsyn med Declared Training Organisations (DTO) ble mye diskutert i forbindelse med revisjonen. Revidert Gebyrregulativ ble innført 29.05.2020 (FOR-2020-05-29-1125).

Det ble i 2020 utført 134 gebyrbelagte tjenester (utstedelse av 132 sertifikater for seilflygere og to for ballongflygere). Totale inntekter for året beløp seg til 341.017 kroner og totale kostnader til 192.181 kroner.

Det ble i 2020 utført totalt 950 timer av administrativ leder i NLT. For dette ble det fakturert 156.156 kroner til NLF.

Revisjon til EASAs forskrifter

EASA publiserte noen mindre endringer til Part-1178/2011 i juni og august 2020 samt innførte Part-BFCL og Part -SFCL 08.04.2020. Dermed er alle de aktuelle forskriftene ferdigstilt fra EASA og ble også innført i norsk rett i oktober 2020.

Utdanningsorganisasjoner (Declared Training Organisations - DTO)

Basert på den muligheten som ble gitt til å fortsette grunnutdanningen basert på nasjonale forskrifter frem til 08.04.2021, ble arbeidet med DTO-organisasjonen for seilflyutdanning noe nedprioritert av S/NLF frem til høsten 2020. Fra da av ble det imidlertid lagt ned mye ressurser på å få opplæringsmateriellet tilpasset kravene i Part-DTO og Part-SFCL. Samtidig startet NLT arbeidet med de nødvendige myndighetsprosedyrene og tilhørende skjemaer, samt å kvalitetssikre teorispørsmålsdatabasen.

B/NLF må bestemme den fremtidige strukturen for utdanning av ballongflygere basert på tre muligheter: Knytte seg til den DTO som S/NLF skal etablere, opprette sin egen DTO eller benytte en mulig svenske DTO. B/NLF skal vurdere de muligheter som foreligger og komme tilbake tidlig i 2021.

Tilsyn

Da det ikke ble etablert noen DTO for seilflygere og ballongflygere i Norge i 2020, ble det heller ikke utført tilsyn i 2020. Denne type tilsyn vil ikke bli aktuelt før Part-DTO er etablert i Norge fra 08.04.2021.

Andreas Mourud (s)
leder Norsk Luftsportstilsyn

UTVALG OG KOMITEER OPPNEVNT AV LUFTSPORTSTYRET

Ordnningen med at utvalg og komiteer oppnevnes med tiltredelse fra årsskiftet etter avholdt luftsportsting og med funksjonstid på 24 måneder, fungerer bra. Dette er innarbeidet i Luftsportsstyret og benyttes også i de fleste av seksjonene i NLF. I noen tilfeller har det vært endringer av personer underveis i perioden. Oversikten viser status per 31.12.2020.

Ungdomskomit 

Bendik Harald Thommesen	leder (fallskjerm)
Martin Klingenberg	medlem (HPS)
Morten Birkelid	medlem (modellfly)
Martin Bjørndahl	medlem (motorfly)
Sondre Bjørø	medlem (seilfly)
Jone Ravn�s Mathisen	medlem (sportsfly)
Tom Brien	kontaktpers. i NLFs adm.

Jentenettverk

Mariann Brattland	leder (HPS/seilfly)
Silvia Klokke	medlem (ballong)
Tone Annie Hellevik	medlem (fallskjerm)
Helene Opdahl	medlem (HPF)
Anette Kaasa	medlem (modellfly)
Linda Christine Lilleng	medlem (motorfly)
Merete Saglien	medlem (seilfly)
June Karlgård	medlem (sportsfly)
Lise Grønskar	kontaktpers. i NLFs adm.

Milj komit 

Opgaven er for tiden h ndtert av NLFs administrasjon. Kontaktperson er Torkell S tervadet.

Luftromskomit 

Per Osen	leder (seilfly)
Hans Rune Mikkelsen	medlem (ballong)
Bjørn Sch�ll Kristoffersen	medlem (fallskjerm)
Thomas Hirsch	medlem (HPS)
Johnny Rinde Johansen	medlem (modellfly)
Stig Arve Haugen	medlem (motofly)
Jarle Mathisen	medlem (seilfly)
Stig Børrestuen	medlem (sportsfly)
Jostein Tangen	kontaktpers. i NLFs adm.

Lovkomit 

Arne Kristian Boiesen	medlem (HPS)
Per Børge	medlem (sportsfly)
Jon Gunnar Wold	kontaktpers. i NLFs adm.

Appellutvalg

Thomas K. Becke	leder (fallskjerm)
Arne Kristian Boiesen	medlem (HPS)
Per Bj�rge	medlem (sportsfly)

Anleggskomit 

Lars �yno	leder (motorfly/seilfly)
Arild Solbakken	medlem (ballong)
Ramsy Suleiman	medlem (fallskjerm)
Frode Graff	medlem (HPS)
P�l Vindfallet	medlem (mikro)
Atle Klunghaug	medlem (modellfly)
Ulf Bjørtomt	medlem (motorfly)
Håvard Gangsås	medlem (seilfly)
Jon Gunnar Wold	kontaktpers. i NLFs adm.

Hederstegnkomit 

Rebecca Hansen	leder (seilfly)
Ola Lilloe-Olsen	medlem (motor/sportsfly)
Audun Thinn	medlem (modellfly)
Hans Christian Heer Amlie	medlem (fallskjerm/motorfly)
Sissel Orderdalen	kontaktpers. i NLFs adm.

Sikkerhetskomit 

Rolf Liland	leder (fallskjerm/motorfly)
Poa Ekeblad	medlem (ballong)
Tone Bergan	medlem (fallskjerm)
Ole Johnny R�nneberg	medlem (HPS)
Magne Hegstad	medlem (modellfly)
Lars Preben S�rdahl	medlem (motorfly)
Svein Larssen	medlem (seilfly)
Stig Børrestuen	medlem (sportsfly)
Torkell Sætervadet	kontaktpers. i NLFs adm.

Flyteknisk komit 

Ulf Bjørtomt	leder (motor)
Eirik Bruset	medlem (motorfly)
St�le Lien	medlem (seilfly)
Øyvind Sørgaard	medlem (seilfly),
Kristian Fahlstrøm	medlem (sportfly)
Einar Bjørnebekk	kontaktpers. i NLFs adm.

DELEGATER TIL INTERNASJONALE ORGANISASJONER

Delegater til internasjonale organisasjoner

Fédération Aéronautique Internationale (FAI)

FAI kommisjoner

	Delegat	Alternativ delegat
CIA – ballong	Arild Solbakken	Mikael Klingberg
GAC – motorfly	Kurt Norevik	Ola Tau Hatlestad
IGC – seilfly	Lars Rune Bjørnevik	Arild Solbakken
ISC – fallskjerm,	Trude Sviggum	Kristian Moxnes
CIAM – modellfly	Narve L. Jensen	Tom Erik Sørensen
CIVA – aerobatics	Steinar Østby	Ulrik Hasle
CIMA – sportsfly	Tormod Veiby	
CIVL – HPS	Øyvind Ellefsen	Jon Erik Staurset
CIACA – amatørbyggere	Lars Øyno	

Europe Air Sports (EAS)

Lars Øyno, delegat

European Gliding Union (EGU)

Steinar Øksenholt, delegat

European Microlight Federation (EMF)

Claudia Cruber, delegat

European Powered Flying Union (EPFU)

Bjørn Skogøy, delegat

European Hanggliding and Paragliding Union (EHPU)

Trond Nilsen, delegat

European Federation of Light Experimental and Vintage Aircraft (EFLEVA)

Lars Øyno, delegat

ASK-21 LN-GHC over Hokksund. Foto: Erik Østerud

ANSATTE OG KONSULENTER I NLF

Etternavn	Fornavn	Stilling
Bjerke	Tom	Fag- og avdelingssjef for Mikroflyseksjonen samt administrative oppgaver for NLF sentralt og NLF CAMO
Bjørnebekk	Einar	Flyteknisk fagsjef med ansvar for NLF CAMO
Brien	Tom David	Aktivitetskonsulent i 50% stilling
Grønskar	Lise	Redaktør i Flynytt
Laupsa	John Eirik Schultz	Generalsekretær
Lien	Knut	Fag- og avdelingsleder Fallskjermseksjonen
Nilsen	Trond	Fag- og avdelingssjef for Hang-, para- og speedgliderseksjonen
Nordlund	Derek	Landslagssjef Fallskjerm i 18% stilling frem til 31.11.2020
Orderdalen	Sissel Bergheim	Organisasjonskonsulent med ansvar for medlems- og lisensservice
Pieterse	Marlies van	Vertskap på Ole Reistad Senter frem til 1.07.2020
Sætervadet	Torkell	Rådgiver luftfartsregelverk
Tangen	Jostein	Kontorsjef og fagkontakt Ballongseksjonen. Ansv. luftromssaker
Wang	Jan-Erik	Fag- og avdelingssjef for Fallskjermseksjonen frem til 10.05.2020
Wold	Jon Gunnar	Fag- og avdelingssjef for Modellflyseksjonen
Øksenholt	Steinar	Fag- og avdelingssjef for Seilflyseksjonen
Konsulenter		
Kultorp	Stian	Organisasjonskonsulent/prosjektleder Motorfly
Lilleby	Jan	Anleggsrådgiver
Mothes	Johannes	Kvalitetssjef
Sotberg	Marius	Landslagsansvarlig fallskjerm fra 01.12.2020

KLUBBER OG GRUPPER MED MEDLEMSTALL

Ballong

Klubbnavn	2018	2019	2020
Ballongklubben Frisk Bris	24	24	23

* Skrivemåte for NLFs klubber er svært forskjellig. Vi har i oversikten valgt å være konsekvente.

Fallskjerm

Klubbnavn	2018	2019	2020
Bergen fallskjermklubb	181	168	197
Bodø fallskjermklubb	67	58	38
Føniks fallskjermklubb	136	114	116
Grenland fallskjermklubb	280	256	190
Hagl fallskjermklubb	118	122	82
Kjevik fallskjermklubb	321	240	65
Krigsskolen il	28	23	33
Lesja fallskjermklubb	149	148	148
Nimbus fallskjermklubb	135	181	246
NTNU fallskjermklubb	340	279	244
Oslo fallskjermklubb	977	908	917
Rana fallskjermklubb	15	15	31
Stavanger fallskjermklubb	87	98	102
Troms fallskjermklubb - luftsport	112	113	94
Tromsø fallskjermklubb	139	95	79
Tønsberg fallskjermklubb	1522	1397	583
Veteranenes fallskjermklubb	52	53	51
Voss fallskjermklubb	1947	1988	2201
Voss kroppsfykarlag	129	86	69

Foto: via Rebecca Hansen

Hang-, para og speedglider

Klubbnavn	2018	2019	2020
Bergen hang- og paragliding klubb	209	194	188
Bodø hang og paraglider klubb	76	76	77
Bygland luftsportklubb	41	67	79
Drammen og omegn paragliderklubb	69	73	77
Dyrvedalen langflygarlaug	5	4	4
Fjordane luftsportsklubb	57	57	62
Gulen luftsportklubb	49	41	37
Hallingdal paragliderklubb	35	29	36
Hardanger paragliderklubb	42	39	35
Harstad hang- og paragliderklubb	92	79	74
Haugaland hang- og paragliderklubb	53	51	57
Hedemarken luftsportklubb	72	77	78
Hof paragliderklubb	58	47	44
Humla paramotorklubb	52	52	61
Hvittingfoss luftsportklubb	141	140	146
Indre Salten paragliderklubb	40	39	32
Jetta luftsportsklubb	18	0	15
Jæren hang- og paraglider klubb	113	99	104
Lofoten & Vesterålen paragliderklubb	47	40	40
Longyearbyen luftsportslag	26	23	20
Narvik hang- og paragliderklubb	19	13	12
Nidaros luftsportklubb	188	156	154

Klubbnavn	2018	2019	2020
Oslo og Lier hanggliderklubb	89	74	76
Oslo paragliderklubb	427	389	372
Polarsirkelen hang- og paraglider klubb	52	41	42
Ringerike og Hole luftsportsklubb	36	23	21
Romsdalstindene paragliderklubb	50	52	60
Sarpsborg paragliderklubb	36	35	40
Sirdal luftsportsklubb	10	9	8
Sogn fartsfykarlaug	36	41	36
Sogn paragliderklubb	29	27	30
Sportwing hang- og paragliderklubb	76	80	82
Steinkjer hanggliderklubb	19	16	11
Stjørdal hang- og paragliderklubb	87	86	74
Stratus paragliderklubb - luftsport	36	43	41
Sørlandets paragliderklubb	66	63	66
Tromsø hang- og paragliderklubb	84	71	80
Tron hanggliderklubb	13	13	12
Valdres hang- og paragliderklubb	50	42	44
Volda-Ørsta himmelseglarlag	71	69	69
Voss hang og paraglider klubb	718	724	733
Ålesund paragliderklubb	66	56	62

Mikrofly (fra 01.01.2020 er betegnelsen Sportsfly)

Klubbnavn	2018	2019	2020
Ballangen flyklubb	9	7	9
Bergen aeroklubb	27	20	21
Bømoen flyklubb	32	28	33
Drammen flyklubb - sportsfly	76	68	69
Elverum flyklubb	27	26	25
Farsund luftsportsklubb	17	22	18
Grenland flyklubb	71	70	63
Gudbrandsdal flyklubb	18	17	17
Hallingdal flyklubb	42	38	40
Hardanger mikroflyklubb	38	28	26
Haugaland flyklubb	2	1	2
Hønefoss mikroflyklubb	15	12	8
Innherred flyklubb	24	21	24
Innlandet flyklubb og flyskole	66	56	58
Jarlsberg mikroflyklubb	73	62	74
Jeløy seil- og sportsflyklubb	9	9	9
Jæren sportsflyklubb	78	71	68
Kjeller sportsflyklubb	117	100	101
Kolibri mikroflyklubb	17	16	15
Lakselv mikroflyklubb	26	23	18
Land flyklubb	39	32	33
Lier mikroflyklubb	16	14	12
Lista flyklubb	21	23	28
Mikroflyklubben øst	77	73	64
Mo flyklubb	2	1	1

Klubbnavn	2018	2019	2020
Mosjøen mikroflyklubb	24	22	21
Namdal flyklubb	26	23	39
Narvik flyklubb	6	4	2
Nordlysbyen aeroklubb	27	18	21
Oppdal flyklubb	72	69	60
Os aero klubb	0	6	5
Phoenix sportsflyklubb	39	35	29
Ringerike mikroflyklubb	43	35	32
Rørvik flyklubb	0	0	1
Salten mikroflyklubb	44	35	33
Skogn luftsportsklubb	25	24	31
Snåsa flyklubb	33	29	26
Sola mikroflyklubb	61	65	59
Solungen mikroflyklubb	9	9	9
Spydeberg mikroflyklubb	48	41	43
Stord flyklubb	57	48	44
Stryn luftsportsklubb	30	31	30
Sunndal flyklubb	19	21	22
Tele-Agder flyklubb	46	34	35
Tromsø mikroflyklubb	31	29	30
Volda og Ørsta flyklubb	22	18	26
Værnes flyklubb	65	58	57
Ørland flyklubb	28	21	18
Ålesund flyklubb	30	33	36

Modellfly

Klubbnavn	2018	2019	2020
Agder modellflyklubb	66	62	65
Andebu modellflyklubb	12	9	7
Andøya modellflyklubb	19	13	21
Asker modellklubb	75	77	78
Askim modellflyklubb	20	18	12
Aurskog-Høland modellflyklubb	66	67	57
Bamble modellflyklubb	41	36	40
Bergen modellflyklubb	117	104	100
Bodø modellflyklubb	109	103	108
Bærum modellfly klubb	73	71	60
Bø idrettslag droneracing	0	8	14
Cirrus RC flyklubb	116	102	101
Condor modellfly klubb	13	12	12
Drammen FPV racingklubb	26	22	23
Drammen modellflyklubb	87	77	78
Elverum flyklubb	30	27	26
Fitjar modellflyklubb	16	9	9
Flystua - Oslo og omegn modellflyklubb	67	58	54
Følgefonn RC-klubb	13	13	12
Forus RC klubb	162	166	166
Fredrikstad modellflyklubb	30	28	28
Gjøvik og omegn modellflyklubb	42	42	42
Glåmdal RC-klubb	22	24	26
Gudbrandsdal flyklubb	11	7	7
Gulen luftsportklubb	13	11	9
Gullknapp modellflyklubb	63	61	58

Klubbnavn	2018	2019	2020
Hadeland modellflyklubb	32	23	20
Halden modellflyklubb	35	35	39
Hallingdal flyklubb	33	29	26
Harstad modellflyklubb	25	25	25
Haugaland modell klubb	57	47	49
Hemne RC klubb	12	11	13
Hustadvika modellflyklubb	25	24	21
Innherred modellflyklubb	23	20	18
Jetmodellklubben	31	28	32
Kongsberg modellflyklubb	67	61	58
Kongsvinger modellflyklubb	38	38	33
Kristiansund & Frei modellklubb	0	16	15
Landingen RC klubb	16	16	14
Larvik modellflyklubb	41	47	46
Lillehammer modellflyklubb	43	42	45
Løten modellflyklubb	23	18	25
Malvik modellflyklubb	24	26	27
Mjøsa modellflyklubb	32	30	24
Modellflyklubben vingen	52	65	78
Modum modellsportklubb	28	24	31
Molde og omegn modellflyklubb	20	19	21
Mosjøen modellflyklubb	12	11	11
Moss modellflyklubb	51	46	45
Namdal modellflyklubb	26	24	22
Narvik modellflyklubb	29	22	29
Nordby idrettslag	28	43	41

Modellfly

Klubbnavn	2018	2019	2020
Notodden modellflyklubb	17	18	18
Orkland modellflyklubb	11	10	10
Os aero klubb	60	54	54
Oslo og omegn modellhelikopterklubb	33	25	21
Phoenix RC club	66	76	75
Rana RCA klubb	20	22	26
Rena RC flyklubb	18	16	18
Ringerike modellfly klubb	27	25	24
Rjukan modellflyklubb	13	11	19
Ryfylke modellfly klubb	53	48	42
Røyken og Hurum modellflyklubb	43	37	36
Sandane flyklubb	21	14	17
Sandnessjøen aeroklubb	14	15	14
Sarpsborg modellflyklubb	53	54	67
Senja modellflyklubb	32	28	28
Sirdal luftsportsklubb	2	2	1
Skedsmo modellflyklubb	71	76	78
Snåsa flyklubb	7	7	9
Sokndal fly og heliklubb	19	18	17
Stjørdal modellflyklubb	41	38	39
Storfosna modellflyklubb	8	11	12
Stryn luftsportsklubb	22	22	23
Sunndal flyklubb	30	28	32
Søgne modellfly klubb	0	5	12
Sørlandets RC modellflyklubb	91	75	87
Sør-Varanger modellflyklubb	15	18	18

Klubbnavn	2018	2019	2020
Toten droneklubb	6	14	21
Toten RC helikopter klubb	8	7	9
Tromsø modellflyklubb	82	74	78
Trondheim droneklubb	11	15	16
Trondheim modellflyklubb	99	84	97
Trysil flyklubb	4	3	3
Tynset flyklubb	12	10	11
Tønsberg modellflyklubb	106	92	100
Valdres modellflyklubb	0	68	68
Vesterålen RC klubb	27	21	28
Vest-Telen modellflyklubb	21	15	15
Vingtor RC club	104	85	88
Volda og Ørsta flyklubb	18	19	16
Voss modellflyklubb	23	19	18
Vågen RC klubb	7	7	8
Ytre Namdal modellflyklubb	24	20	22
Ølstad modellflyklubb	18	16	18
Ørnen modellflyklubb	15	16	14
Ålesund og omegn modellflyklubb	56	57	59

Motorfly

Klubbnavn	2018	2019	2020
Aerobatic club of norway	59	62	66
Ballangen flyklubb	0	9	4
Bardufoss flyklubb	51	45	39
Bergen aeroklubb	253	217	216
Bodø flyklubb	134	131	118
Drammen flyklubb	78	68	68
Elverum flyklubb	50	49	48
Fjordane flyklubb	26	23	23
Flesland flystasjon flyklubb	21	29	28
Flyklubben øst	110	96	96
Follo flyklubb	30	27	25
Gardermoen flyklubb	62	65	71
Gjøvik & Toten flyklubb	81	73	68
Glåmdal flyklubb	12	10	7
Grenland flyklubb	88	76	71
Gudbrandsdal flyklubb	40	43	42
Gullknapp flyklubb	0	0	12
Hallingdal flyklubb	61	59	59
Hamar flyklubb	16	14	8
Harstad flyklubb	29	22	23
Hattfjell dal flyklubb	10	9	13
Haugaland flyklubb	11	12	19
Innlandet flyklubb og flyskole	81	82	77
Kilen sjøflyklubb	87	92	89

Klubbnavn	2018	2019	2020
Kjevik flyklubb	64	59	58
Kristiansand luftsportsklubb	8	0	0
Land flyklubb	6	6	6
Lofoten flyklubb	14	12	21
Mo flyklubb	11	12	11
Molde aero klubb	18	16	18
Møre flyklubb	18	18	20
Namdal flyklubb	0	1	6
Narvik flyklubb	8	7	10
Nedre Romerike flyklubb	442	401	381
Nedre Romerike flyklubb veteranflygruppen	71	72	79
Nome flyklubb	18	18	19
Nordhordland flyklubb	38	35	29
Nordlysbyen aeroklubb	13	7	6
Notodden og Kongsberg flyklubb	72	78	74
NTNU flyklubb	8	6	9
Oppdal flyklubb	2	2	3
Oslo flyveklubb	159	138	151
Ringerikes motorflyklubb	63	53	55
Rotorving aero klubb	9	8	6
Rygge flyklubb	95	95	96
Røros flyklubb	29	26	26
Rørvik flyklubb	9	8	14
Saltdal flyklubb	10	11	11

Motorfly

Klubbnavn	2018	2019	2020
Sandane flyklubb	3	10	12
Sandefjord flyklubb	100	95	92
Sandnessjøen aeroklubb	4	3	3
Sky-wing aeroklubb	4	4	4
Sola flyklubb	231	209	228
Sola flystasjon flyklubb	58	53	54
Stord flyklubb	13	8	9
Sunndal flyklubb	4	4	2
Tromsø flyklubb	78	78	75
Trondheim flyklubb	17	15	15
Trysil flyklubb	20	18	19
Tynset flyklubb	40	31	33
Tønsberg flyveklubb	143	138	145
Uglen flyklubb	10	8	9
Valdres flyklubb	73	68	69
Volda og Ørsta flyklubb	51	44	50
Værnes flyklubb	130	125	144
Ørland flyklubb	31	32	37
Ålesund flyklubb	6	10	12

Seilfly

Klubbnavn	2018	2019	2020
Atna idrettslag	2	1	3
Drammen flyklubb	138	127	130
Dyrvedalen langflygarlaug	1	1	1
Elverum flyklubb	63	53	52
Flyklubben øst	2	3	2
Gardermoen seilflyklubb	78	68	70
Gauldal seilflyklubb	41	35	35
Hallingdal flyklubb	73	73	75
Hamar flyklubb	5	5	5
Haugaland seilflyklubb	48	40	41
Jeløy seil- og sportsflyklubb	28	24	24
Land flyklubb	1	1	1
Nome flyklubb	37	32	32
NTNU flyklubb	116	105	102
Os aero klubb	70	76	77
Oslo seilflyklubb	38	32	27
Ringerikes seilflyklubb	20	16	10
Salangen seilflyklubb	24	21	24
Sandane flyklubb	16	17	21
Sandefjord seilflyklubb	75	64	57
Seilflyhistorisk forening	21	15	16
Stord flyklubb	2	2	1
Tønsberg seilflyklubb	8	10	15
Valdres flyklubb	54	54	53
Voss flyklubb	51	59	75

Deltakerne i linekontroll-NM, som ble avholdt på Starmoen flyplass.

NORGES
LUFTSPORTFORBUND

Norges Luftsportforbund
Møllergata 39, 0179 Oslo
+47 23 01 04 50
post@nlf.no
www.nlf.no